

Cet. 136 B. yers

325-

jaar 78

1754

CP.

1754

35-

III. auct. m.

enkele vgen

door Chr. J. J. J.

naar Quellinus

GVILIELMI HESI
ANTVERPIENSIS
è Societate IESV
EMBLEMATA
SACRA
DE
FIDE, SPE, CHARITATE.

ANTVERPIAE,
EX OFFICINA PLANTINIANA
BALTHASARIS MORETI.
M. DCLXXXVI.

WILLIAM HES

AND PUBLISHED

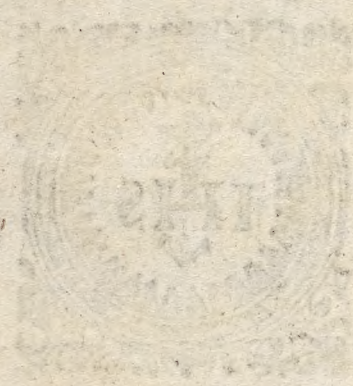
in the year 1853

EMBLEMATA

SACRA

DE

RESPICIT CHARITATE

ANTWERP

EX OFFICINA PIAZZA

SALESIARIS MONTI

M. DCCXXVI

PERILLVSTRI
 ET
 REVERENDISSIMO
 DOMINO
 D. ANTONIO TRIEST
 EPISCOPO GANDAVENSI,
 DOMINO S. BAVONIS,
 COMITI DE EVERGHEM,
 DE CONCILIO STATVS BELGICI,
 QVEM

GENEROSI SANGVINIS AVITA DIGNITAS
 AD GLORIAM,
 SED SVA VIRTVS ET MERITA
 AD SANCTIORES
 IN DVPLICI FLANDRORVM ECCLESIA
 SVMMI PASTORIS INFVLAS
 EVOCAVIT:

QVEM
 SIBI EREPTVM QVAM LVXERE BRVGENSES,
 TAM SVIS ADDITVM SACRIS ANTISTITEM
 GANDENSES HODIEQVE LETANTVR:

A 2

ILLI

ILLI EGO

PATRONO, PRÆSIDI, PATRI

S A C R A H A E C

DE FIDE, SPE, CHARITATE

E M B L E M A T A,

FIDE SIMPLICI,

ET SPE NON ALIA QVAM AMORIS,

VENERABVNDVS INSCRIBO.

ON mea, felices quòd ament
optentq; Poëta,
Audet inoffensos Musa subire
lares,

Tecum vbi sacrarum vigilans Sapiëntia legum
Æqualem titulis Te facit esse tuis;
Et tamen aspiciens, oculósque legentis ado-
rans,

Vnum oculum certâ SPERAT AMAT-
QVE FIDE.

Vnum oculum concede precor. Licet ardua
lustret,

Sol humiles oculo spectat amante casus.

Quin

*Quin etiam pronas sua lumina mittit in vndas;
 Et, nisi fallor, in his quo recreetur habet.
 Certè ingens à Sole decor conceditur illis;
 Sole renidentes ire videntur aquæ.
 Sol oculus mihi vester erit, qui fronte benignâ
 Emicat, & radio dexter amante fauet.
 Hoc ego si videar (quid si videamur utroque?)
 Auctor SPERATI FIDVS AMORIS ero.*

Guilielmus Hesius S. I.

A 3

Videmus

Videmus nunc per speculum
 in Ænigmate,
 tunc autem Facie ad Faciem,
 1. *Corinth.* 13.

— *Benè conveniunt* —

FIDES, SPES, CHARITÄS,
 tria hæc.

1. *Corinth.* 13.

IN

IN GENIVM HVNC EMBLEMATICVM

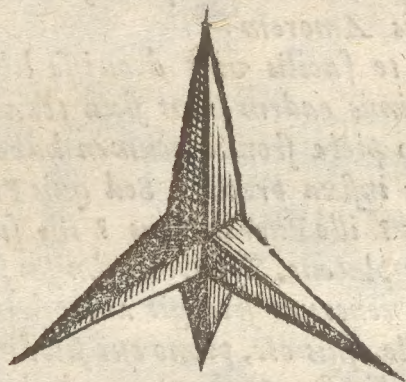
Auctor ad Lectorem.

Pagina te nostri fugiat ne prima libelli,
Viere pratentâ, Lector amice, face.
Fixa virente solo iacet Anchora: Chorda iacenti
Necñitur: Igne leui Chorda suprema micat.
Chorda Fidem, Anchora Spem, summum notat
Ignis Amorem.

Hac tria te facilis vult docuisse liber.
Quoque animis eadem stent fixa tenaciter imis
Innocuum picta frontis acumen habent.
Stent animis infixæ precor! Sed quis Puer ille
Candidus? ille Puer lacteus? ille suâ
Simplicitate placens, Zephyris admissa secundis
Vitta cui tenerum stringit amatq; latus?
Quis puer ille, quis est, prono cui subdita lapsu
Fulcit inoffensos Anchora tuta pedes?
Quem neque Chorda ligat, nec adurit amabilis
Ignis;
Ipse licet Chordâ ludat & Igne Puer?
Ille, Fides cui, Spes, & Amor benè conuenit vni,
Quis puer est? Animus sit precor ille tuus.

INCOMPREHENSÆ DIVINITATIS
VNI ET INDIVIDVÆ
TRINITATI
SACRVM.

Tres sunt qui testimonium dant in cælo:
PATER, VERBUM, & SPIRITVS SANCTVS:
& hi tres vnum sunt. 1. Ioan. 5.

— Summus in Tribus
Subsistit Vnus. —

*Procul profani: qui profanus incessu
Venit huc superbo, vulneratus hinc ille,
Prorepat: humilem Vis amica non laedet.
Minatur alto cuspis illa, non plano.*

D. O. M.

D. O. M.
quaquauerfum

VNI ET TRINO:

in quo

quemadmodum naturæ subsistens Vnitas

semper eminet,

sic eminenti coniuncta semper subiicitur

Trinitas Personarum:

Vnitas quæ à Trinitate non dissidet,

Trinitas quæ ab Vnitate non dissentit:

adeò

vt si quemuis ex Tribus extulero,

Vnum videam:

si subiecero, communem iterùm ex Tribus

aliquem deprehendam:

Tibi ego

VNI-TRINO TRINO-VNI,

tam noto per FIDEM,

quàm incognito per naturam;

tam proprio per S P E M,

quàm alieno per debitum;

tam amabili per C H A R I T A T E M,

quàm terribili per potentiam,

A 5. FIDEM,

FIDEM, SPem, CHARITATEM,

Tria hæc,

Voto Mentis Vno,

Adoratione Trinâ,

Veneratione sempiternâ,

perquàm demississimè submitto

Creaturæ minimæ

Nomen exiguum

Quo res cumq; cadat nequidquam prodita motu,
 In quemcumq; ruat versa reuerſa modum;
 In tribus vnus Apex ſemper ſubſiſtet, & Vnum
 Vertice ſignabit ſumma notante Deum.
 Tres ſimul æquales ſpatio ſubduntur in aquo:
 Subditur, & ſummus quilibet eſſe poteſt.
 Stans medius quandoq; Tribus ſupereminet Vnus:
 Eminent, & reliquis par tamen eſſe poteſt.
 Si pateris, ſi parua licet componere tanto,
 Indicat immenſum machina parua Deum.
 Verte tuum, quocumque voles mens anxia motu,
 Sub, ſuper, extrâ, intrâ volue, reuolue Deum:
 E Tribus aſſurget ſemper ſpectabilis Vnus;
 Subq; Vno Trinus qui videatur, erit.
 Trinus & vnus ubique Deus tibi ſiſtitur Vnus,
 Inq; Vno Trinus ſiſtitur ecce Liber.

Ille,

Ille, Fide, Spe & Amore suo qui trinus haberi,
 Vnus ab ingenuâ simplicitate potest.
 I Liber: è Tribus hic saltem tibi porriget Vnus
 Submissam positâ conditione manum.
 Si dubitet, pratende Fidem: Spes sistet euntem:
 Vltimus auersum conciliabit Amor.
 Sin', lasâ pœnas pro Maiestate reposcet:
 I tamen, & Trino disce sub ense mori.

PROLVSION AVCTORIS:

in quâ agitur

quâ occasione nati & editi sint hi libelli;
 & quo modo debeant, si quis quid
 interroget, respondere.

A Vde aliquid, populoq; tuos permitte libellos;
 Non decet innocuum perdat ut auctor opus.
 Nulla pudenda Fides: Spes se, licet abdita, prodit:
 Non benè conceptus dissimulatur Amor.
 Hac vox una fuit, nec vox fuit vnus una:
 Fallor, an & rigidi Iudicis illa fuit?
 Credere prima Fides iussit non vana locutos:
 Credula Spes iterum credere iussit idem.
 Deniq; post omnes (& quis non credat Amori?)
 Credulus hoc etiam credere iussit Amor.
 Credidimus: nunc ergo mei, nunc ite libelli;
 Ite, sed adductam ne violate Fidem.
 Ite; sed & Fidum per vos Speremus Amorem,
 Quem mihi promissum Censor amicus habet.

Ite: sed in populo si fortè quis obuius omni,
 Qui vos? quâve domo sitis, & unde? roget;
 Si quis erit (nouistis enim, & nouisse potestis,
 Vos priùs ignoti corticis esse libros)
 Si quis erit, velut infauistis qui territus umbris,
 Res noua per Musas, clamet, Apollineas;
 Si quis & ad numeros, & signa loquacia fixus,
 Plurima iam super his iamq; rogare velit;
 Dicite: Cùm primùm phaleris Emblema relictis
 Cœpit inornatâ simplicitate coli;
 Quemq; merebatur placido candore fauorem,
 Ingenio pretium conciliante tulit;
 Nos humiles facilesq; nouus tunc edidit auctor:
 Iam vetus ille, nouus qui fuit, esse potest.
 Nam, benè si numeres, benè quos numerauimus
 annos,

Annus ab exortu iam duodenus abit.
 Sed tamen obscuri spatiis adoleuimus istis:
 Viximus in patriis abdita turba focus;
 Expertes hiemis, tempestatumq; sequentum,
 Quas patitur medio publica vita die.
 Viximus in tenebris, nisi quòd nonnulla fuere
 Inter amicorum fortè relictâ manus;
 Musarumq; sacris defigens postibus auctor
 Siuit ad emeritas pauca manere fores.
 Illa subinde alias tamen hinc quoque raptâ per
 umbras,

Auctorem propè sunt iussa negare suum.
 Fecissentq; utinam! sapè illa incognita nobis
 Transtulit in mores hospita charta nouos.
 Sapè peregrino vestita licenter amictu,
 Immeriti nomen prostituere patris.

*Si quod erat quandoque vagum & sine nomine
monstrum,*

Illius hoc mendax fama ferebat opus.

Vt sit cuique suum, ne nostra aliena putentur,

Edita vel nostris stent aliena notis;

Hac tibi, nec falsis (nisi fallimur) edita chartis,

Paucula de multis denique Lector habe.

Fas fuerat, fueratq; etiam quandoque necesse,

Plurima, iudicio pauca probante, premi.

Fas aliter fortasse loqui, quàm fortè loquemur

Nos, quibus una fuit cura docenda loqui:

Nempe sed ignouit iustis erroribus auctor;

Atque animi voluit nos meminisse sui.

Et sumus, & semper memores testabimur unum:

Nec malè, nec nimium nos benè velle loqui.

Certum velle loqui, sanctumque in imagine

Verum;

Nolle parum solidis extenuare modis.

Fortè subinde fuit; sed enim fuit vnus & alter

Flebilis immodicus cultor amansq; lyra;

Fortè fuit qui nos, absens tamen, usus amicis,

Nescio quid rigido diceret ore loqui.

Et fuit auctori cuperet qui dicere nostro:

Sume magis faciles, sume Poëta modos.

Numquid ut ipse canam modulatis carmina nervis,

Materiesq; elegis fiat inepta meis?

Non patiatur Amor, non Spes generosior illud;

Non sinat aternis cantibus apta Fides.

Claudicet ambiguo saliens pede, murmuret ore,

Musa per errores languida facta suos.

Claudicet illa, Puer cui claudus semper in ore est,

Fabulæque immeritam non habitura fidem.

Hac ego tum solis: sed enim qua diximus illic,
 An decuit verbis cuncta referre meis?
 Ite, filete mei, Musasque timete libelli:
 Quo feriant, quamquam sexus inermis, habent.
 Ite, tacete mei. si nos super urgeat ullus,
 Et roget an numeris sint sua sensa tuis;
 Do veniam. licet hîc, sed amicâ dicere voce:
 Plus verbis (nisi si fallimur) intus habent.
 Est aded, ut quoties Emblemata loqueretur, iisdem
 Tunc quoque credantur vocibus ora loqui;
 Quae superimposita velantur imagine forma,
 Perspicuâque animam simplicitate tegunt.
 Excusate moras, si quis super vlla requirat:
 Non faciunt animo plura roganda meo.
 Quin etiam fortassis erit prudentior vnus,
 Omnia qui potius vos tacuisse velit.
 Sunt dicta, & sint dicta. Mei nunc ite libelli,
 Ite, metumque inter Spemq; , probate Fidem.

LIBER I.
EMBLEMATVM
DE
FIDE.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

OF THE EAST ASIAN DEPARTMENT

IN LIBRVM I.
 EMBLEMATVM
 DE
 FIDE
 PROGRAMMA.

TE_q³ tuam_q³ fidem, nostros quem fortè libellos
 Iuuerit innocuâ detinuisse manu.

Non mea luserunt tenera mihi carmina Musa,

Ad citharâ^mve leues praeinuere Dea:

Grandior illa Fides cecinit, numeris_q³ solutum

Iussit inornato fortiùs ore loqui.

Verba (nec inuideo) petulanter inania content,

Quêis dederit mollis plectrâ fidem_q³ Puer.

Plectrâ fidem_q³ meam calo tulit, & dedit ingens

Verbum Diuini Vox Animus_q³ Patris.

Ille graui numero, grauioribus ille coëgit

Verba sonare, fide non leuiora, modis.

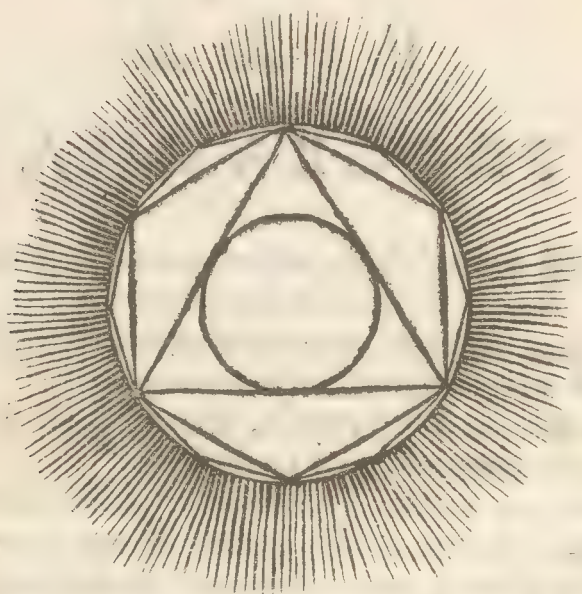
Accipio reddo_q³ fidem. Permittite Musa,

Vt mea dent solidam plectrâ modi_q³ fidem.

I M M E N S A E
ET OMNIVM CAPACISSIMÆ
D E I P A T R I S
D I V I N I T A T I S.

In virtute Dei custodimini per Fidem.

1. Pet. 1.

— Omnia in vno, & in omnibus vnus.

*Qui cuncta claudit ambituq; comprehendit,
Cunctis tenetur clausus atque comprehensus.
Par semper, idem semper, vnus est semper.
Summo tenentur cuncta, summus in cunctis:
Sed ille vel sic comprobatur immensus.
Summo teneri qui recusat inscriptus,
Summum nec ille continebit inscriptum.*

DEO

DEO

PATRI OMNIVM,

OMNIVM

CONDITORI, CONSERVATORI, CVSTODI,

OMNIVM

IPSIVSQ. ADEO INCOMPREHENSIBILITER INSCRIPTAE

TRINITATIS

PRINCIPIO ET FINI

INDEFINIBILI, INTERMINABILI, IMMENSO,

SVpra OMNEM

FINEM, TERMINVM, MENSVRAM.

QVEM

SOLA IAM FIDES AMPECTITVR,

QVANDO

RATIO ET NATVRA NON CAPIT;

EMBLEMATICAM HANCCE

FIDEM,

CVM

CVM AMVLO DIVINITATIS
CIRCULO,
FIDE OPTIMA
SVPPUBLICAVNDVS
SACRAM FACIO.

C Redo equidem, nec vana fides, neque limite
claudi,
Orbe nec in toto posse latere Deum.
Est tamen, est in quo spectabile Numen adores;
Circulus immensi Numinis ora tegit.
Ille, licet modico, totum tamen occupat orbe,
Regula quod numero iusta modoque facit.
Huc coeunt inscripta, huc circumscripta feruntur
Omnia; in hunc finem denique cuncta cadunt.
Sed finem sine fine: cui, licet area semper
Æqua magis socium iungat amēque latus,
Non prius admenso tamen exaquabitur orbe,
Quam ferat innumeros illa, vel illa sinus.
Menforum labor immensus, Spes una Fidēque
Circulus his (pietas nī vetet) esse potest.
Certè Amor est; sed Amor tanto non cognitus auro,
Charus Amor, nimij caussa laboris Amor.
Hunc pia vota petunt, hunc docta negotia qua-
runt,

Hunc vocat ad numeros regula plana suos:
Vota tamen frustra, frustra que negotia quarunt,
Nequidquam ad numeros regula plana vocat.

Mem

*Mensuram fugit immensus. Metam unica tanto
 Extremam spatio non negat esse Fides.
 Sufficiat nunc illa Fides. Rem denique factam
 Summa dies, radio sed meliore dabit.
 Tu quoque magne Deus tantis quem amplexibus
 vnum*

*Nulla capit cali machina, nulla domus;
 Cuncta tuo quacumque patent complecteris orbe:
 Cuncta in te finem principiumq; cadunt.
 Maxima concludis; minimo concluderis idem.
 Nusquam & ubique tibi par similisq; lates.
 Nostra adeò mens, obscuris quia clausa sub umbris,
 Cogitur adducto delituisse sinu,
 Absit ut immensi mensuram cogitet orbis,
 Æqualémve Deo ponat ut illa modum.
 Olim tempus erit (ô tempus! amabile tempus!
 Quod feret extremo longior hora die)
 Tempus erit, quo contractis educta cauernis
 Incipiat calo liberiore frui;
 Æternumq; immane sinu complexa capaci,
 Ipsa Deo, atque illi par sit ut ipse Deus.
 Tunc ego te (mea vota tuo Pater omine firma)
 Tunc ego te, tantus sis licet, ipse meo
 Immensum te corde feram, medijsq; receptum
 Sedibus hac potero mente tenere Deum.
 Interea Te casta Fides speculabitur Vnum;
 Te capiet, solitâ sed sine lege, Fides.*

Qui

Qui incredulus est, non videbit vitam.

Ioan. 3.

EMBLEM A I.

— *Vis vitam tollere? tolle Fidem.*

Sententia Emblematis I.

Quod corpori Mens viuida, hoc Fides menti
Animosa confert. Mente corpus ablatâ
Fit inepta moles. Perditâ Fide, mens est
Inutilis. Iuuabit Animus infidus?
Tum nempe, corpus cùm iuuabit extinctum.

*Mira posse & solere animam Fide suâ
præditam; at nihil penitus valere eam
suâ Fide destitutam.*

Illa ego quæ quondam, dum vita Fidesque
manebant,

(O mihi quàm dubiâ credita vita fide !)

Illa ego quæ vigiles potui sopire dolores,
Luctantesque Erebi conciliare metus :

Cuius

Cuius ad auditos umbrarum examina cantus,
Sepositiq̃ue solo contremuere lares :
Cuius ab ore leues didicere silentia venti,
Et querulæ strepitum continuistis aquæ:
Ad quam propensî flexere cacumina montes,
Et leuis attonitâ mole pependit humus :
Illa ego nunc sine voce meos narrare dolores,
Et vacuo cogor murmure damna queri.
Nox erat : obscuros habitabam sola penates,
Exul ab orbe meo, sedibus à patriis
Extorris , proscripta ; manus cùm subdola fur-
tim
Strinxit in exitium tela parata meum.
Strinxit; & ecce fidem puncto mihi sustulit vno.
O ego tunc quoties sum mihi visâ mori !
Debueras placidæ manus ô nimis inuida vitæ,
Debueras vterum prima fidisse meum.
Debueras, costâ circum quæ candet eburnâ,
Emeritam flammâ corripuisse domum.
Nam quid ego, ingenuis quid adhuc feror inte-
gra membris,
Quid frustra casto dicor eburna sinu,
Quid vocor humanæ lenimen amabile vitæ,
Delicium generis quid vocor vna mei,
Si violenta Fidem manus abstulit ? hanc mihi
redde,
Et potero Domino viua placere meo ;
Viua, vel inuitum, potero placare Tonantem.
Tanti est amissam rursus habere Fidem.

Fides

Fides sperandarum substantia rerum, argumentum non apparentium. ad Heb. 11.

E M B L E M A II.

——— *Videt quod non videt.*

Speĉtare cælum ſi quis optat & ſolem,
Speĉtare motus ſi quis optat aſtrorum,
Auerſus vmbraſpectet. Hac Fides gaudet.

Oculis

Oculis abuti nescit ille, vel falli,
 Oculis nec uti, nec videre, qui curat
 Nisi lucis umbras; his Fidelis agnoscit,
 Quâ parte cæli sol æternus incedat.

*In umbra sua contemplatione Fideles
 & mira & certa conspiciere.*

Non ego fallacem temerarius intuo umbram,

Vna licet visus occupet umbra meos.

Non nihil hîc video, quamquam nihil esse putatur

Quæ iacet ante meos lux sine luce pedes.

Quod video, nihil est; video tamen omnia,
 nec me

Suppositis error ludit imaginibus.

Stultus adhuc ego rebar humo procedere lucem,

Quam varij genitrix terra coloris habet:

Nunc rutilum docet umbra polo descendere lumen,

Auctoremque mei luminis esse Deum.

Credideram quandoque aliquid me grandius esse,

Quàm capiat modico corpus inane sinu:

Me modò quis fuerim, quis sim, quis deinde
 futurus,

Erudit ad senos umbra redacta pedes.

Umbra diem docet occiduum, immemoremque
 sepulcri

Me licet erectum non finit esse mei.

Umbra diem docet exortum, monstratque sepulcro

Me licet abiectum posse redire meo.

B

Nempe

Nempe cadente die longam quoque sternor in
vmbra;

Sum brevis vmbra, poli summa petente die.
Hæc mihi si quisquam tabulâ signabit in vllâ,

Hæc facili si quis picta colore dabit;

Si quis oberrantem spatiosa volumina solem,

Surgentem cælo præcipientemque diem;

Si quisquam mihi me talem depinget Apelles,

Qualem non dubiâ iam facit vmbra Fide;

Damnabo noctemque meam, noctisque tenebras,

Vmbra nec obtutus fallet opaca meos.

At si nulla potest decursum solis imago,

Nulla potest casus ferre tabella meos;

Spectantem nihil in tenebris, vmbraque; tuentem

Credite me certâ digna videre Fide.

Sine Fide impossibile est placere Deo,
ad Hebr. II.

EMBLEMA III.

Quò reliquæ, si me deficit vna Fides?

virtutis ipse, quo suauius nil est,
concentus est inanis, vna si desit
ides canenti. Neruus ipse virtutum
Queriturque deficitque, nec placet cuiquam,
i prima cantum quæ reducit errantem,
brupta vel detrita sit Fides: non sit
ac læta, lætum dummodò edat accentum.

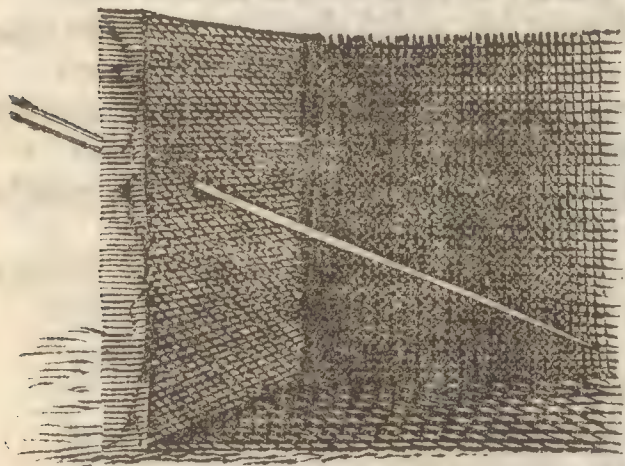
*Donec fundamentali Fide caruerit Anima,
nulla eam gratiâ inuari posse, ut concen-
tum edat amabilem virtutum.*

Y T lyra de cælo (si quæ tamen addita cælo
est)
In digitosque tuos lapsa manusque foret;

Concentuque sacri iam dudum prædita Mundi
Grande aliquid magno proderet ingenio;
Hanc tamen vna Fides si falleret, ordine nullo
Damnaret pauidas murmur inane manus.
Urgeat hanc Phœbus, vel Apolline doctior ipso,
Cogat Iësseus promere vota puer;
Urgeat ipse Deus; tanto tamen incita plectro,
Non nisi deceptos promet hiulca modos.
Astra canat: canet incertis errantia cælis;
Concinet ambiguum, si canat, illa Deum.
Nil certi solidive ferens, titubantibus aures,
Sollicitisq; animum distrahet articulis.
Nempe domus solido nisi condita fundamento,
Sit licet ipsa sibi firma, tamen dubiis
Hinc atq; inde tremens impulsibus errat, & ecce
Labitur attonito pondus inane solo.
Ipsa quidem fixas inter certissima flammæ
Thessala nunc cælo statq; micatq; ratis;
Olim visa tamen ferri ancipites super vndas,
Cum tremere pauido non satis æqua mari.
Quod fundamento caret, immutabile non est:
Instabile est, fluxum, debile, inane, vagum est:
Tolle Fidem, quæ sola regit nutuq; gubernat
Omnia, inane nihil cetera turba canet.
Tolle Fidem, iam nullus erit virtutibus ordo,
Obstrepet incertis illa vel illa modis;
Quique placere Deo potuit concentus, habebit
Quo queat offenso displicuisse Deo.
Vsq; adeo, licet obscuro sonet ardua cantu,
Hac sine, Vox Superis nulla placere potest.

In tenebris lucet. Ioan. i.

E M B L E M A IV.

*Punctum directa per unum
Nocte micat, solemque Fides testatur
obortum.*

Amica noctis, noctis hospes, umbrarum
secura custos lucidum Fides odit,
Tenebrisque delectatur. inter horrores
immota, solem certa spectat absentem,
solemque monstrat. Qui videre vult solem,
Fidei expedito ne recedat à puncto.

*In obscuro clausa mens Fidei lumen à Deo
petat, ut impetret.*

Ille quidem superos formosus obambulat or-
bes,

Aeternumque refert sol meus ore diem;

B 3

Noctem

Noctem ego, sed patiens, caligantesque tenebras,
 Cogor in obscurâ fata timere domo.
 O cælum! ô mundi iubar immortale sereni!
 O patria! ô vigili templa decora face!
 Quid iuuat hâc vestrâ duxisse ab origine vitam,
 Si mea nox cæco me iubet orbe mori?
 Si neq; lux, neque luce fluens tenuissimus almâ
 Ore potest radius commoriente capi?
 Quis det vt exiguo saltem data rimula puncto
 Carceris occlusas diuidat vna fores!
 Quaque viam dederit casusve Deusve subintret
 Nuntia ab æterno lux mihi missa die!
 Illa, poli quâ parte meo sol ardeat igne,
 Exiguâ saltem pingeret in tabulâ;
 Et caligantes inter, mera somnia, noctes
 Veri aliquid radio pingeret exiguo.
 Dum precor, ecce fores puncto transuerberat vno,
 Certaue in ambiguâ lux mihi nocte micat;
 Ac veluti stuppâ si profluxisset ab igneâ,
 Ducitur æthereâ regula tensa Fide.
 O si docta manus faciles contingere nervos
 Cogeret hanc fido pollice pauca loqui;
 Extremisque sonum digitis tentaret amicum!
 Murmure quo, quantis plausibus exiliens,
 Quale melos, animis quàm certa oracula nostris
 Iesseâ melius proderet illa Fide?
 Certè etiam modò, muta licet, tenebrisque se-
 pulta,
 Indicat æternum non procul esse diem.

*Vis scire, ô homo inanis, quoniam Fides
sine operibus mortua est? Iac. 2.*

EMBLEMA V.

Sola Fides est vana Fides. —————

Auditis? & filetis, & gradu statis
Elementa fixo? sola numquid inuitat
Fides? Quid illud? non moventur ad vocem
Canentis vllam. Terra perstat immota,
Nil sentit æther. Audiat Fidem hanc sano
Rationis vsu docta mens? Fidem hæc seruet
Quam nullus audit? quâs nullus agnoscit,
Deus ipse Rector fiderum & sacri cantus
Spectare cupiat, & probare cantantem?

*Nullis vñquam nisi insanis & rudibus
hominibus solam Fidem placuisse, contra
omnem vsum sensumque Sanctorum.*

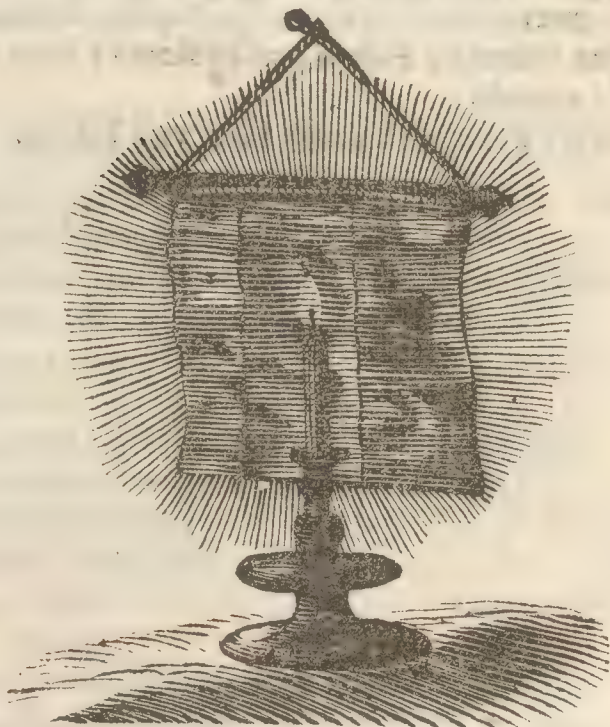
Sancta per attonitum suspensis fluctibus æquor
Cum fugerent hostes agmina Niliacos;
Iamque pedem summâ posuissent vltima terrâ,
Hauisset refluxum castra secuta mare;
Ipse Deo primus cecinit sua carmina Moses:
Non vnâ cecinit sed tamen illa Fide.
Sustentare minas, rabiemque Saülis iniquam
Iesseus potuit sapè domare puer:
Et potuit sine vi, potuit certamine plectri:
Non vnâ potuit sed tamen illa Fide.
Omnia tu poteris? tibi solus, vt omnia desint,
Astra Deumque vnâ conciliare Fide?
Hinc solam quicumque Fidem mihi vendis,
opacas
Hinc aliò in siluas, quò vocat error, abi.
Hic aliquis fortasse, rudis de stirpe coloni,
Deque laborato rure reuersus Onos;
Vel similis quis fortè, Fidem sectabitur istam,
Et volet in numeros claudus abire tuos.
Hic aliquis fortasse procans Amaryllida Mopsus
Teque tuamque volet iunctus habere Fi-
dem.
Fortè superueniens Nisâ comitante Menalcas,
Illa, canet, nobis, illa sequenda Fides.
Fortè chorum claudet Galatea Palæmonis istum,
Et sociò, dicet, Nostra sit illa, viro.

Fortunati

Fortunati omnes ; fortunatissimus vnus,
Cuius amat solam tanta caterua Fidem.
Nos, quorum à cælis didicere canentibus aures,
Quàm malè sola Fides, quàm benè iuncta so-
net;
Teque tuamque Fidem proscribimus : hinc age,
mundo
Cede; Fides nobis non facit vna Fidem.

*Per Fidem paratam reuelari in tempore
nouissimo. 1. Pct. 1.*

E M B L E M A V I.

——— *Obscura lux oculos innat,*
Granat expedita. ———

Sine luce nil videtur : ipsa lux odit
Tamen videri. Lux recepta post velum
Oculis negetur, non negetur obiectis,
Et exhibebit quod videre non possis
Nisi face sic latente. Figat obtutum
Ales profundæ noctis hospes in solem :
Mihi sol, supremus ille ductor astrorum,

Oculis

Oculis videndus offeratur auerfis
A luce tantâ. —————

*Satis & satius esse mortali , quòd debili
obutu, debile à Fide lumen excipiat.*

FAs sit vt ætheriæ latitâtem in lumine mentes
Obutu capiant non fugiente Deum ;
Aeternumque ferant oculis melioribus ignem,
Quas volucres summo constat adesse Ioui.
Nobis, quos dubiâ sub nube, micantibus astris,
Noctis amica parens edidit, exiguum
Sufficiat spectare diem, velumque tueri,
Candida quo cæli condidit ora Fides.
O quantò meliùs, quantoque sùauius ignem
Credit inoffensis paruula fax oculis
Lapfa per obscurũ, quàm quæ per inane profusa
Obiicit indomitum luce vibrante iubar !
Hæc oculos, ferit : illa iuuat , prohibetque videri
Quem refugit mollis pupula ferre diem ;
Et tamen ardentes, quantũ satis, obiicit vmbras :
Quod nimium est , oculis eripit illa tuis.
Vtere forte tuâ Mortalis , & vtere flammâ
Quam tegit illustri prouida nube Fides:
Neu cupias, cælo radios qui spargit aperto,
Arsurum nudâ fronte videre diem.
Sol sine nube nocet ; sub nube benignius vrit,
Seque oculo patitur debiliore capi.
Ille parit lacrymas, lacrymas hic siccat abortas.
Flere cupis ? plenum perge videre diem:
Sin cupias gaudere, diem specularè sub vmbris.
Tuta sub vmbrosâ gaudia fronde latent.

*Fides si non habeat opera, mortua est
in semetipsâ. Iac. 2.*

EMBLEMA VII.

Muta Fides nisi mota. —

Quid otiosam prædicans Fidem iactas?
Digito quid illam nil agente demonstrans,
Numerisque cunctis nutibusque distinctam
Et absolutam venditas? Fides pro se
Aliquando causam dicat; & suo tandem
Opere ipsa contestetur esse se talem.
Talem esse nisi se dicat ipsa, non credam.

Inter

*Inter arumnas vita presentis frustra ex-
spectari consolationem & meritum à Fide,
quam opere ipso non exerceas.*

P Aruus eram, & viduos lacrymis solabar amo-
res :

Iusserat hoc vitâ functus vterque parens.
Ecce die medio, nisi nox me clara fefellit,
Nescio quis pauidos constitit ante pedes;
Prætendenſq; manu citharæ septemplex orbem,
Sume, ait, hæc poteris non miser esse Fide.
Illa feret rigido solamen dulce labori :
Illa graues blandè concinet ad gemitus.
Illa nimis longas modulando colliget horas,
Miscebitque tuis carmina cum lacrymis.
Dixerat : ereptusque oculis mortalibus, ipsum
Se mihi non dubio prodidit ore Deum.
Agnouique Deum; nisi quòd promissa loquentis
Hactenus à nullâ sunt rata facta Fide.
Incipe, dicebam, concessaque carmina funde
Casta Fides, vitæ pignus amorque meæ.
Ecce fluunt lacrymæ, pulsuque canentibus apto
Cor mihi dimensos emicat ad numeros.
Incipe cara Fides nimios mulcere dolores;
Incipe sollicitos voce leuare metus.
Incipe. nequidquam sed verba precantia dixi;
Nequidquam tacitam pronior ad citharam,
Si qua vel obscuro resonarent carmina plausu,
Præsentem volui semper habere Fidem.
Hactenus illa fileat, nec adhuc vel carmine primo
Quæ sit, & vnde mihi venerit, ausa loqui est.

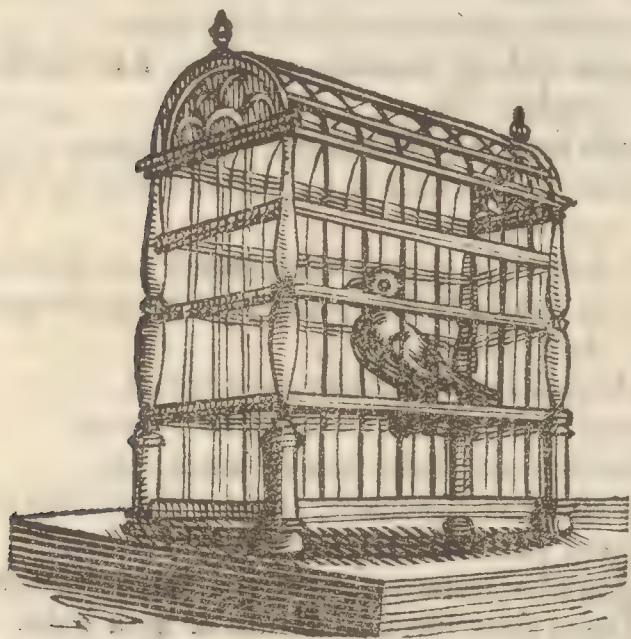
Intereà primis ego fortunatus ab annis,
Hei mihi ! fortunâ sed fugiente vocor.
Ipse mei solus, non auxiliantibus vllis,
Impositum cogor ferre doloris onus.
Nec tamen audita est gemitu commota vel vno
Illa Fides animi funera tanta queri.
Muta Fides ! quid ab hac tandem sperare iube-
bas,
Siue Deus cæli, seu Deus orbis eras ?
Consumpta est medicina malo ; patientia victa
est.
Durior ipsa meo iam mora facta malo est.
I procul, I proiecta Fides. Audiuius ? an fors
Auribus illusit murmur inane meis ?
Audiuius : sonat ipsa Fides , primoque sub ictu
Reddit ad insanas verba negata preces.
Nesciui te meque Fides. Discedite luctus :
Mota manus mutam non finit esse Fidem.

Non

*Non videntes creditis, credentes autem
exultabitis lætitiâ inenarrabili.*

1. Petri 1.

EMBLEM A V I I I .

Si videat, minùs illa canat. —

Latetur oculis curiosus argutis:
Oculis Fidelis non dolebit amissis;
Quin plura sese nosse, quàm putet quisquam,
Tibi quâ canendo, quâ loquendo monstrabit,
Audire si vis, quæ videre non debes.

Fideliam

*Fidelium in exilio suo tenebras, non
doloris esse vel timoris, sed gaudij &
securitatis argumenta.*

CVM domus Ifacidum, Solymæ lacrymabile
funus

Duxisset campos exul in Assyrios;
Iamque sedens tumidas dominæ Babylonis ad
vndas

Iussa foret patriâ fundere vota prece;
O Patria! vt sine te! (iubeat licet ipse Ty-
rannus)

Te sine festa canam carmina? Cum gemitu
Dixerat hæc; summas lacrymæ tenuere quere-
las:

Altior à largis fletibus vnda tumet.
Interea dominis melior crudelibus arbor
Plurima, submissis fixa cacuminibus,
Organa muta Fidemque tenet: ferale tropæum
Quod patrius viduo fecit amore dolor.
Lingua filet, sonat infaustas vox vna per vmbas,
Quam facit impulsâ ventus & aura Fide.
Non ego sic; licet à patriis quoque sedibus exul
Cæca catenati carceris antra colam.
Ipsa oculos nimio licet obscurauerit igne
Quæ me captiuam fecerat antè manus;
Canto tamen melius, quàm si non capta viderem
Inter odoratum tecta paterna nemus.
Ipsa ego me noctis tenebris consolor opacæ:
Non finit ipsa meos vmbra patere metus.

Nox

Nox vetat ipsa, oculis patrios hærere penates.
 Non cruciant raptæ nî videantur opes.
 Ergo diem noctemque iuuat confundere cantu:
 Quælibet auroram scilicet hora refert.
 Auroram, quam securas transfusa per vmbas
 Ignea diuini luminis aura facit.
 Et potes infaustum consumere luctibus æuum,
 Lætus in vmbrosâ qui potes esse Fide?
 Tange Fidem, mortalis, habes tua gaudia tecum;
 Nec peritura vñquam gaudia; tange Fidem.
 Sæpè die medio grauis aura canentibus obstat:
 Tuta sonat melius nocte silente Fides.

Ego

*Ego lux in mundum veni ; ut omnis qui
credit in me, in tenebris non maneat.*

Ioan. 12.

EMBLEMA IX.

— *Ex obscuro spectabile cælum est.*

Oculis patentem quisquis excipit mundum,
Videre cælum non potest : patet cælum
Habitantibus profunda. Per Fidem prostant
Videnda,

Videnda, quæ sagacis ingenî nulla
 Lux possit exhibere. Scire vis causam?
 In hominis animo, perspicace quantumvis,
 Malè cum caducis sempiterna miscentur.

*Umbras Fidei difficiles & odiosas esse natura;
 fieri tamen illas, cum assueveris,
 amoenas atque incundas.*

HAs ego cum primùm incipiens habitare tenebras,

Antra meæ potui clausa videre domus;
 Attonitisque oculis loca lurida circumspexi,
 Umbrarum incertas iussus inire vias;
 O quoties ego me miserum, sine vindice, questus,
 Antetuli fati vltima fata meis!
 Felices, puto dicebam, quibus ampla videndi
 Copia, sole diem conciliante, patet.
 Viuite, dicebam, felices, viuite læti,
 Summa quibus gemino sub pede terra iacet.
 Viuite, sed tamen heu! sine me, qui subditus
 orbem

Hæsurum capiti iam puto iamque meo.
 Voluere terra, cauis conuoluere tota latebris:
 Tantùm ô parce animo cauta ruina meo.
 Hac superare tuas, te non obstante, cauernas,
 Et potero tumulis altior ire tuis.
 Excute terra seram quæ te constringit; amico
 Sic precor imbre fluas, excute terra seram.
 Pande sepulcrales humus hospita, pande tenebras;

Sic habeas solem sæpè serena tuum.

Findere

Findere terra mihi ; sic te non findat arator,
 Vulneret aut rigido dura ligone manus.
 Findere , fissurâ mox proreptabimus ipsâ:
 Tanti est æthereum posse videre diem.
 Hæc ego , & his etiam demens tum plura que-
 rebar,
 Nescius hoc magnum numen inesse loco.
 Numen vbi agnoui , mala vota precesque re-
 tractans
 Non volui à tumulto viuus abesse meo.
 Non volui benè perspectis caruisse tenebris:
 A tenebris didici tanta videre meis.
 Terram alios iuuat , astra iuuat me fida tueri:
 Astra videre , die non prohibente , iuuat.
 Nam quid ego visis videam formosius astris ?
 Parce dies , propè iam displicuisse potes.

Vae dissolutis corde, qui non credunt Deo.
Eccli. 2.

EMBLEM A X.

— *Si laxa est Fides,*
Fidem negabit. —

Qui laxus ire, quique liber assuescis,
Fidemque lentam liberamque sectaris,
Mutire numquam, vel coactus, audebis,
Elinguis inter obloquentium voces,
Minasque Regum. Quisquis ire vis liber,
Fide inuoluta captus ipse te perdes.

Nullum

*Nullum umquam Fide laxâ & languidâ
aliquid profecisse. Fidem itaque firman-
dam esse illi, qui hac ad salutem cûm
suam tum aliorum uti velit.*

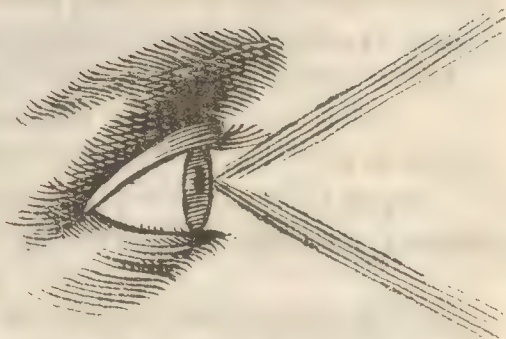
D Esine vane puer nil proficientibus vltra
Languentem digitis sollicitare chelyn.
Cûm semel in laxos diffuxit libera mores,
Non exorandâ stat sine voce Fides.
Te licet vrgentem totus iuuat orbis & æther,
Sic tamen vrgenti nil volet illa loqui.
Quisquis is est sacris qui primum cantibus æ-
quam
Creditur in citharâ composuisse Fidem;
Seu fuit ille Iubal, seu rebus in vltima lapsis
Tempore quis melior deficiente fuit;
Nil puto fecisset, si fluxam omniq̃ue carentem
Lege Fidem, in vanum disposuisset opus.
Ille Deo primus, fratrum licet vltimus esset,
Rusticus ille puer, Regius ille puer;
Quem pater ex humili pastoris origine, vidit
Reddente[m] populo iura Fidemq̃ue suo;
Cuius adhuc, quamquam iam tot labentibus an-
nis,
Edita non vno viuit in ore Fides;
Nil poterat præstare, Fidem si lege solutam
Siuisset citharâ non animante mori.
Languentem ille Fidem manibus tentasset vtrif-
que?
Damnasset geminas murmur inane manus.
Desine

Define teque tuis torquere Fidemque querelis;
Ac tandem, stabilem seruet vt illa modum,
Attrahe coniunctis manibus puer, attrahe ferro.
Ambiguam tanti est tendere posse Fidem.
Vna erit impensi merces non vana laboris:
Tensa Fides caelo digna Deoque canet.

Credite

Credite in lucem. Ioan. 12.

E M B L E M A X I.

— *Per cecum videt omnia punctum.*

Oculus opaco si recedat à puncto,
 Oculive medium lumen intret in punctum,
 Nil lucis, etiam luce plenus, agnoscer.
 Mens oculus, oculi pupulam Fides format,
 Fides rotundum sola mentis est punctum,
 Pupilla mentis, ingenique pupilla est.
 Hac ad videndum mens fidelis vtatur,
 Et facta punctum perspicax per obscurum,
 Dei ipsa lucem peruidebit æternam.

Nisi

Nisi per obscurum Fidei punctum, caeleste nihil à mortalibus videri.

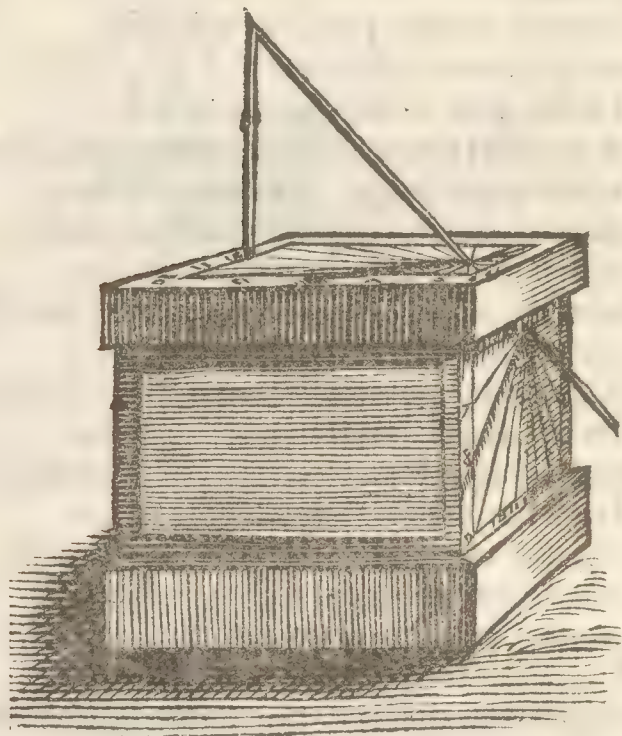
HAc vbi puncto oculus modicè distinguitur
vno,
Et vacuo medius panditur orbiculo,
Rebus iter patet obscurum. Sol ipse, videri
Si velit, hac etiam cogitur ire viâ.
Quin placidus niueis quò plus micat ignibus aër,
Pupula nigra magis, & minor esse solet.
Vsq̃ue adeò natura diem sibi sumit ab umbris,
Visaïque per cæcum lumina ducit iter.
Et miramur adhuc, modico cur peruia puncto,
Ipsa per obscurum sentiat astra Fides?
Cur superas per opaca velit cognoscere flammâs,
Cur sibi nocte suum conciliare diem?
Pande oculos quâ parte voles, pulsisque tenebris
Hauriat admissum pupula laxa diem;
Nempe die medio noctem spectabis inanem,
Et tenebras plenâ sol tibi luce feret.
Sic pauidis quæ sola diem consumit in umbris,
Et gemit obscuris noctua culminibus,
Nocte aliquid, nil luce videt: quia laxat hiantes
Lucis ad aspectum pupula vasta sinus.
Non est, crede mihi, sapientis quærere lucem,
Quando per obscurum plura videre potes.

C.

Com.

*Conuertantur à tenebris ad lucem, per
Fidem quæ est in me. Actor. 26.*

EMBLEMA XII.

— *Lux ipsam fit nota per umbram.*

Melior agendi norma nulla, quàm certo
Quæcumque nutu temporis recedentis
Momenta ducens corrigenda designat,
Et agenda ritè præcipit. Fides, vt fit
Vmbrosa, tamen est certa : nulla mensura
Aeternitatis esse, nisi Fides, debet.

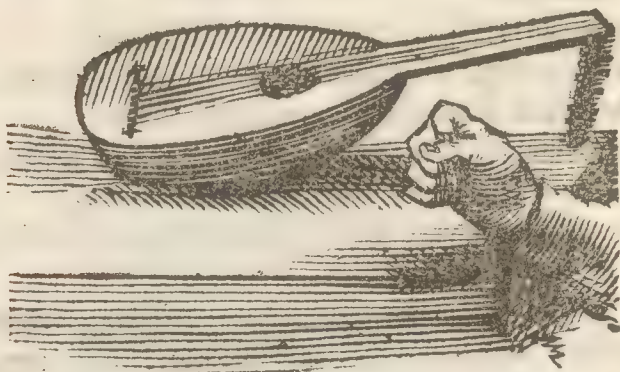
Deum

Deum nisi obscurâ Fide non cognosci.

Illa polos mundi geminos quæ sola coërcet,
Et mouet æthereos linea fixa globos;
Quæque graues fugiens , cùm sit tenuissima,
sensus,
Agnosci certâ non nisi mente potest;
Illa etiam vigiles quæ seruat & exhibet horas,
Denotat & radio luce carente diem,
Nil ageret , si clara suum transmittere solem,
Intus & acceptas posset habere faces.
Nunc obscura & opaca , diem quem nescit , &
horas
Quas nequit ipsa tamen cæca videre , docet:
Quotque umbras facit & patitur , tot nuntiat
ignes,
Tot docet æterni luminis esse faces.
Quin etiam umbræ quoties se flectit in or-
bem,
Æthereum toties indicat ire diem.
Umbra diem , docet umbra Deum. Quid aperta
requiris
Signa , videre Deum si sine luce potes?
Claude oculos natura, Fides iubet ; vtere nocte:
Plus aliquid pleno nox dabit illa die.

*Sancti per Fidem conualuerunt de infirmitate, fortes facti sunt, &c.
ad Hebr. 11.*

EMBLEMA XIII.

———— *Rebus in trepidis Fides
Animosa uiuit.* ————

Terror tremorque publicus Fidem mutam
Silere prohibet. Vis ut arma conclamet?
Ut clangat? orbis trepidet. Ecce iam vincit;
Sibi que quem promeruit ipsa dat plausum.

*Animos rectæ Fidei publicis in terro-
ribus esse spectandos.*

Fallere, qui placidus cūm serpit in otia mun-
dus,
Lenta que tranquillum sæcula tempus agit,
Tunc

Tunc cupies spectare Fidem : nil segnius illâ est,
Cum loca proserpens omnia languor habet.
Namq; vbi cuncta silent, vbi dormit inutilis aura,
Compositoq; iacet languida terra sinu;
Vis vbi nulla furit ; non ventus & aura solutum
Concutit impulsu bella mouente polum;
Tunc immota solet, ægrâq; simillima, tardos
Ocyus in somnos degenerare Fides.
Horrida sed pauidus si bella reduxerit orbis,
Si trepidus circum ventus & vnda fremant;
Terra reuulsa globo si dissiliente laboret,
Si dubium mundi machina portet onus;
Tunc spectanda Fides. Trepidet licet ipsa , gra-
uesq;
Exhibeat pauidâ conditione metus;
Non timet inde tamen. Vocem tremor ipse mi-
nistrat;
Cumq; sepulta iacent omnia, & exanimes
Non patitur dolor ipse palàm producere luctus,
Tunc animosa, Deo proxima, & ambiguo
Orbe magis generosa, polus quod vterque li-
benter
Audiat, vna audet concinuisse Fides.
O adsis mihi certa Fides ! vosq; ô fera ventorum
Agmina, vos etiam fulmina, vos dubiæ
Telluris cæliq; Erebo titubante, ruinæ in-
Vouite me : potero solus, agente Fide,
Inter sollicitos animi discrimina casus,
Inter oberrantes agmina dira metus,
Esse potens, latusq; animos dabit illa, pauendo
Quæ generosa, nihil, cum tremit, vna timet.

*Apparet eis qui Fidem habent in illum:
peruersæ enim cogitationes separant
à Deo. Sapient. i.*

EMBLEMA XIV.

——— *Hac tutò totusq̃ue videtur.*

Videre quisquis illud aureum fidus,
Iubar illud orbis, numen illud astrorum
Mortalis optas, ora cautus obnube.

Oculi

Oculi fideli fac tegantur à velo;
 Pupilla fidum fida spectet in punctum;
 Minimo videri summus ambit, & gaudet.

*Felices esse hominis oculos, qui, quà licet
 per obiectam Fidem, nihil aliud videant
 nisi Deum.*

O Quam te memorem, fidæ velamine noctis
 Obnubens oculos candida charta meos!
 O quem te memorem, gracili qui peruius orbe
 Vnus vtrumque tegis, puncte pusille, oculum!
 Certè aliquid mortale supra mihi charta videris,
 Grande oculis aliquid puncte videre meis.
 Ille decor cæli, tenebrofi lucifer orbis,
 Sidereæ iubar & limpida flamma domus;
 Vnde animis vigor & virtus; quo dante, sepultis
 Vita redit fursum viuida corporibus;
 Ille (sed ô frustra nil significantia perdo,
 Et repeto solidâ verba minora Fide)
 Ille Deus puncto totus mihi sistitur vno,
 Exiguo immensus sistitur orbiculo.
 Quodque magis mirere; tremens cui supplicat
 æther,
 Leniter ante oculos sistitur ille meos.
 Candet, & arfuro vehementior imminet orbi?
 Arridet placido blandior ore mihi.
 Quot radios agit in terras, tot fulmina mittit?
 Sunt oculis radij lumina blanda meis.
 Lumina, quæ quot in hoc faciunt mihi vulnera
 corde,
 Tor mihi dant plenis gaudia vulneribus.

Quin etiam formas mihi se conuertit in omnes ;
Pallet, & ecce meo rursus amore rubet.

Ceruleus fuit ; ecce nouum flauescit in aurum.

Vult, puto, pro votis aureus esse meis.

Sæpè quidem variat , numquam tamen exiit
orbem ;

Aeternus semper, quo videatur, habet.

Ergo Deus puncto veniat spectabilis vno ?

Tam modicâ in terras ambulet ille viâ ?

Arcta quidem via quæ puncto concluditur vno:

Sat tamen ampla, Deum si capit , illa via est.

Hac Deus in terras ; nos ibimus hac quoq; cælo:

Ibimus ô (certâ sint rata vota Fide)

Ibimus; illa mihi fidum dedit vnica punctum.

Ibimus, ire Deus quò prior ipse potest.

Ecce pono in Sion lapidem summum, angularem, electum, pretiosum; & qui crediderit in eum, non confundetur.
 Isa. 8. 28. Rom. 9. 1. Petr. 2.

E M B L E M A X V.

Obscurè distincta refert. —

Huc veritatis huc adeste cultores,
 Huc veritatis simplices amatores.
 Videnda nocte est veritas: sed hanc noctem
 C 5 Qui-

Quicumque spectat, semetipſe non perdit.
 Quærenda ſolido eſt veritas : ſed hoc quiſquis
 Solido requirit veritatis arcanum,
 Non ſe ille vitro fascinante deludit.

*Certiùs nullibi, aut ſecuriùs, quàm in
 obſcuro Fidei, ignota videri.*

CLara quidem ſpeculi cryſtallo abſiſtit imago;
 Sæpè tamen fragili fallit imago vitro.
 Forma ſuperfuſis pulcherrima ludit in vndis;
 Sed titubante levis forma vacillat aquâ.
 Induit obiectam glacies quoque pura figuram;
 Colliquefacta tamen ſole figura fluit.
 Sæpè ſuperficiès lævis radiosa metalli
 Splendida ſed dubio multa nitore refert.
 Viſque adeò ſunt fida parum ſpectacula, fallax
 Quæ radiante oculus concipit à ſpeculo.
 Diſſipat illa nitor: lux quæ diſtincta putatur,
 Plurima confuſo miſta decore premit.
 Certiùs hîc Fidei baſis exactiſſima noſtræ,
 Illa animi ſpeculum, lydius illa lapis,
 Certiùs obiectæ diſtincta ab imagine formæ
 Omnia, ſed radio noctis amante refert.
 Quod video, obſcurum eſt; ſed enim ſpectabilis
 vmbra
 Reddit in obſcurâ viſa ſuperficie.
 Exhibet illâ mihi rutilum ſine lumine ſolem;
 Et tamen hunc ſolem credo coloq̃ue meum.
 Sidera in hac nigro mihi tectâ videntur amiçtu;
 Vel ſic nota ſatis ſunt tamen illa mihi.

Ite

Ite leues igitur Narcissi, quærite fontes,
Conspicuas vndis quærite blanditias :
Quærite fallaces lymphæ ridentis amores,
Quærite propensos in sua damna oculos.
Quærite quidquid id est quod vos commutet in
herbam,
Quam tener exsanguis flosculus ore premar.
Non ego vobiscum manifesta pericula quæram,
Aut oculis vllam rebor inesse Fidem.
Tutiùs obscuris ego me speculabor in vmbriis:
Nullus in his (quamquam fraudibus innumeris
Quidquid vbique doli est in me malus explicet
error)
Nullus in his casus perdere me poterit.

Fides ex auditu. ad Rom. 10.

EMBLEMA XVI.

— *Una Fidem capit auris amicam.*

Ne fugite, quamquam me videtis armatum
 Arcu & sagittâ. Vos sagitta non spectat ;
 Fidesque, quamuis tensa, nil dabit præter
 Sacrum fidelis Eloquentiæ carmen.

Auditis?

Auditis? an fors hanc videre mauultis?
 Ego si viderem, nil profanus audirem;
 Oculo vel ipso propositus audirem.

*Fidem unam multa & mira insonare
 auri simplici ad se propensa.*

PArvulus ille, suum qui sic propensus in ar-
 cum

Suscipit auriculâ nil dubitante Fidem,
 Tranquilloque ferit patientem verberare chordam,
 Non vanæ pretium simplicitatis habet.

Cernis vt ingenuus pia serpat in otia vultus?

Vt profugus blando cedat ab ore dolor?

Conniuent, madidoque sinu gaudentis ocelli

Non siccæ produnt omina laticæ.

Labraque secreto sibi respondentia nutu,

Magnum aliquid quod ament, quo mouean-
 tur, habent.

Nempe Fides quâ parte cauam se fundit in
 aurem,

Mira sed occulto murmure vota canit.

Vox non vlla foris: sonat intus amabile carmen.

Quantas auris habet credula delicias!

Percipit illa, quid immenso Deus egerit æuo,

Quid ferat æterno tempus & hora die.

Illa Dei Verbum, Verbum Patris incrementum;

Illa ingens tanti sentit Amoris opus.

Illa quid immensi vox Numinis, & facer ille

Spiritus aeterno nuntiet ore, docet.

In Tribus illa Deum persuasa fideliter Vnum,

In Tribus illa suum nouit amatque Deum.

Qualis ab ingenito Genitus Patre ; qualis utro-
que

Et Patris & Nati Spiritus igne micet ;
Naturamque Animamque simul iungantur in
vnam

Multiplici plures simplicitate pares.
Illa Hominem capit, illa Deum ; Verboque sub
vno,

Voce sub exigua, sentit adesse duos:
Quamque aptè Verbo vox consonet ima supremo,
Percipere à pulsu simpliciore potest.

Illa; sed incaſsum: non ſunt ea credita nobis,
Nec capit hæc noſtrâ carmen inane Fide.
Illa (loqui liceat quod amans mihi dictat
amanti)

Quid velit vna Fides, audit ; & hoc ſatis eſt.

Per Fidem ambulamus, & non per speciem.

2. Corinth. 5.

E M B L E M A X V I I .

———— *Domino sufficit illa Fides.*

Viator es, mortalis; in viam ducit
 Te vita: si te fallat illa, quò tendes?
 Viator es: videre sed viam nescit
 Oculos fatigans cæca nox. Fides nouit:
 Hanc dexterâ tenere donec audebis,
 Audebis ire; nec sequêris errantem,
 Docere nisi cùm Veritas volet falsum.

In.

*In negotio Fidei certius & tutius
nihil videri.*

C Vm Sodomam & focias Deus ultor crimi-
nis vrbes

Promeritos tandem verteret in cineres ;

A Superisq̃ue ruens sceleri indignantibus ignis
Perderet inuisis omnia cum dominis ;

Loth pater infelix cum coniuge, cumq̃ue dua-
bus

(Quas nimis heu ! serò nouerat esse suas)

Ibat, agente Deo, de tot modò millibus vnus,

Tresq̃ue simul , profugæ turba pusilla domus.

Mens fuerat, nisi iussa Dei suprema vetarent,

Saltem oculo patriæ funus amante sequi.

Iussa vetant : abit ergo senex , manibusq̃ue pre-
hensas

Natarum hinc stringens, coniugis inde manus,

Currite, dicebat, titubansq̃ue trahebat cuntes;

Currite, & incautos ne violate oculos.

Fit fragor : occurrit patriæ trepidantis imago:

Quæq̃ue videre minùs debuit, Vna videt.

Quid facis , exclamat, manibusq̃ue parabat
vtrisque

Lumina sollicitus detinuisse senex.

Seriùs heu ! vidit; scopulumq̃ue induta liquentem,

Quas meruit tantùm retinuit lacrymas:

Pænè nouo pater & natæ riguere dolore,

Pænè sub amplexum factus vterque lapis.

Pænè per & lacrymas oculis grauis incidit ignis:

Ne cadat, auersum dicitur inde vale.

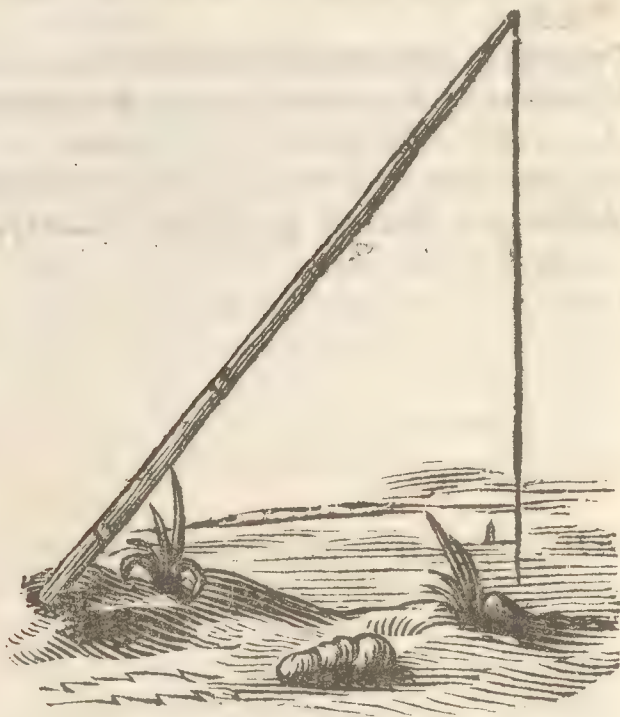
O pater !

O pater ! ô miseræ sine matre & coniuge natæ !
O nimis infausto Lothis adempta viro !
Rectum iter ingressis vt iter quoque rectius irer,
Numquid opus patulos vos habuisse oculos ?
O oculi ! malè aperti oculi ! Dum fulminat
æther,
Totus & in cineres orbis adustus abit,
Nil spectare iuuat ; cæcum iuuat omine certo,
Quam secura Fides carpit, inire viam.
Ilicet ; ecce feror quò me rapit illa sequentem:
Nescio quò ; satis est quòd scio, Fida rapit.

Omnia

Omnia scrutatur, etiam profunda Dei.
1. Corinth. 2.

EMBLEMA XVIII.

———— *In obscuro capit*
Quod non videtur. ————

Quid abditorum curiose scrutator,
Natura nostro quod remouit à sensu,
Rimante quæris & requiris obtutu?
Fidem in profunda mentis antra submitte.
Hæc sola, quamquam cæca, lucis æternæ
Numen vel ipso deprehendet in fundo.

*Ad capiendas res abditas , Fidem,
non oculos adhibendam.*

Dicite fluminei, genus vñdum, dicite pisces;
Dicite, quā melior praeda fuistis aquā?
Dicite sollicitæ, patientes dicite Virgæ,
Quo magis innumerum fonte tulistis onus?
Dicite vos nymphæ, nymphæ Oceanitides, alti
Quæ superas cæli luditis inter aquas;
Dicite, quo grauior de gurgite prodeat hamus
Sæpius arreptam pisce sequente Fidem?
Illāne quæ patulos admittit in intima visus?
Illāne perspicuis vnda sedens latebris?
Quæ semper tabulæ fusoque simillima vitro
Sternitur, & planā fessā recumbit humo?
Illāne, fluctisonum quibus est labor ire per æquor
Squammigeros aget in fila soluta greges?
An qui muscosā super-impendente coronā
Denforum tacitè sub nemorum foliis
Turbidus vmbroso fons præterlabitur amne,
Nescius eorū lucis & occiduarū,
Aptior est plures in vincula ducere pisces,
Vincula quæ tenui tendit arundo Fide?
Dum loquer, obscuro de gurgite protinus exit,
Et sequitur certam præda coacta Fidem.
Non opus est oculis, vt quod latet intus in vmbra,
Ingenio possit, sed patiente, capi.
Vna Fides satis est. Quid agis modò prouide, sensu
Omnia cui labor est nil capiente sequi?
Quod spectas, quod amas, frustra temerarius
optas:
Vt capias, oculis ne capiare tuis.

Tu

*Tu autem Fide stas? noli altum sapere,
sed time. ad Rom. 11.*

EMBLEMA XIX.

— *Stet rectus in certâ Fide*
Qui cadere non vult. —

Sta; si vacilles, temetipſe iam perdes,
Fidemque rectam. Rectus ire qui nouit,
Quique arrogante non mouetur incesſu,
Fidelis, inconcuſſus, ac ſibi conſtans
Deoque, cæli medius & ſoli rectam
Fidem tenebit; nec feretur in præceps,
Tumidi ruinâ quò trahente voluuntur.

*In celos viam certam & unicam esse per
Fidem; periculofam tamen illis, quibus
incertus animus ab eundi libertate &
arrogantiâ vacillat.*

S Emita quæ sparsis per cælum confita flammis
A candore suo Lactea nomen habet,
Heroum ingentes animas, noua numina, Patrum
Dicitur in superas sæpè tulisse domos.
Fabula, mortales; non est ea semita cæli:
Nam præter fatui luminis exuuias,
Erroresque suos totum quibus occupat orbem,
Semita vel modicam non habet illa Fidem.
Illa super terras Superisque propinquior ipsis
Aëris in mediâ quæ regione patet,
Quæ dubias ventis subter labentibus auras
Murmuraque insani despicit Oceani,
Illa tenenda via est. En altera quæ vehat alto
Semita, non dubiâ semita tensa Fide.
Hac iter æthereum nobis: hac quisquis Olympo
Iam sedet, & patriæ tecta viator habet,
Hac proceres abiêre pij, cæloque locati
Quâ pateat certam nos docuêre Fidem.
Cur dubitas modò, tràquillo qui nuper Olympo
Visus eras stabilem rectus inire viam?
Quæ pauidos fortuna dedit temeraria nutus?
Quis dubium trepidè mouit vtrimque latus?
At certè, quamquam tellus subiecta minatur,
Flabraque commissæ rauca cient animæ;
At poteras tamen ipse Fide tranquillus in istâ
Frustrâ sollicitos detinuisse pedes.

Nempe

Nempe sed elatæ deerat constantia menti,
 Quæque solent humiles pondera ferre manus.
 Nunc titubas, varioque regens discrimine gressus
 Diffuis, & (nisi quis te iuuat) ecce cadis.
 Quò via recta magis, magis & constanter eun-
 dum est:

Non capit incertos semita certa pedes.
 Quando iter angustum est, libertas plena peri-
 cli est:

Si qua sit ampla, potes liber inire viam.
 Arctum iter est rectumque Fides. hac ire per
 altum

Qui cupis, ire gradu liberiore caue.

Resistite

Resistite fortes in Fide. 1. Petr. 5.

EMBLEMA XX.

Frangitur adductâ segnis inersq̃ue Fide.

idem insuetus ferre nescit adductam;
fragilis inersq̃ue, delicatus ac segnis
nimus ab ipsâ frangitur Fide, & cedit
bi constat alter. Dexteram Tyrannorum

Qui

Qui ferre cupiet, discat antè distendi,
 Suamque crebro tentet experimento,
 Doceatque nullis viribus Fidem frangi.

*Opus esse exercitatum habere animum
 in Fide, ut hac robustius adductâ ille
 denique non frangatur.*

DOnec ego patriâ potui tranquillus in aulâ
 Otia neglectâ ferre beata Fide,
 Armorum procul à strepitu, procul hostibus vllis,
 Assiduus citharæ tesserulisque comes,
 Integer & solido non consumendus ab æuo
 Gestabam croceis cornua picta notis.
 Circumducta Fides, fluxoque tenerrima nervo,
 Nectebat lateri vincula blanda meo.
 Postquam orbi metus incubuit, miseroque tumultu
 Mouit inexpertus signa cruenta dolor;
 Meque timor serò tentatum in bella coëgit
 Audaces domini sustinuisse manus;
 Tendor agente Fide, motuque exterritus ipso
 Cum gemitu cœpi multa dolente queri.
 Questus eram: simul ille Fide penetrabile telum
 In mediâ digitos inter utrosque locat;
 Adducensque manu generosi cornua nervi,
 Curre, ait, in cælum, curre sagitta tuum,
 Quæque premant nos bella, Deo narrare me-
 mento:

Ille Fidem, certam sentiat ille manum.
 Me miserum! quantam imposuit manus illa sa-
 gittam!

Frangor ab adductâ segnis inersque Fide.

Otia,

tia, iam memini, nimium mihi lenta fuere;
 Non tamen in casus otia lenta meos.
 Nepe Fides nostras tentasset languida vires;
 Adductam potui iam quoque ferre Fidem.
 Non potui iam ferre Fidem : quia rarior usus
 Abstulit ingenio robur opemque meo.
 Arcus eram : sterilis modò fragmen inutile ligni
 Forsitan accenso destinor inde rogo.
 Parce tamen, partesque latus iungantur in vnum;
 Quodque Fides vulnus intulit , ipsa liget.
 Vincimur: adductum iam flecte ferociter arcum,
 Experiere meam terra polusque Fidem.
 Experiere aliquis, quem visa pericula tangunt,
 Otia sectantem quid sit habere Fidem.
 Experiere, mei que memor testabere cælo,
 Otia damnantem quid sit habere Fidem.

D

Beati

Beati qui non viderunt, & crediderunt.
Ioan. 20.

EMBLEMA XXI.

——— *Amittit Fidem*
Videre qui vult. ———

Sic abditarum, sic latentium rerum
Malè caute custos disce clausa rimari
Oculo manuque. Curiosus obtutu
Quod capere, quod tenere gestit, amittit:
Et quam tenebris possidebat inclusam,
Luminibus ipsis proditam Fidem perdit.

Non

*Non esse petulanter & curiosè indagan-
dam Fidem , quam nobis certam , sed
occultam , hospitatus olim apud nos Dei
Filius reliquit.*

Venerat in nostras nouus hospes & incola ter-
ras:

Hospitis ad nutum tecta parentis erant.

Ergo domo patriâ laribusque fidelibus vsus;

Iamque abiens puerum vidit, & illacrymans,

Cresce, ait, in feros, mi Paruule, cresce nepotes;

Quodq; habeo, ex merito nate parentis habe.

Dixerat; eque sinu speciosam protulit arcam:

Arca peregrinam clausa tenebat auem.

Fama fuit, quamquam pennis pedibusque ca-
rentem,

Remigio tamen hanc ponè sequente vehi:

Quoq; rapit leuis aura, vagi super ardua mundi,

Aethereis solitam non procul ire plagis:

Ac si fortè roget facilem via tanta quietem,

Illam proceris pendulam ab arboribus,

Montesque tractusque supra telluris iniquos

Vnâ se solitam detinuisse Fide.

Sume, ait, ô ingens meritorum cura parentum;

Hospitis illa tibi munera lusus erunt.

Quod latet, eximium est; veniet quoque tem-
pus, vt ipsum

Quod latet, his manibus his oculisque feras.

Nunc, quando tibi cauta satis prudentia necdum
est;

Quidquid id est, oculo ferre manuque caue.

Ille abit. Imperium cum munere Paruulus ambit,
Et tenet; argutas donec ad auriculas
Præsenſit volucrem pauitatem, & amabile pignus
Heu! nimis admotâ cœpit amare manu.
Vix benè ſumma leui deduxerat oſtia rimâ,
Vix oculum obſcuras miſerat in latebras;
Proruit hinc volucris (veluti cùm lubricus ignis,
Quâ data porta, foco non remorante fugit)
Mobiliorque leui vento, pernicioſior aurâ
Aetheris, alta vagum fertur agentis onus.
Quid faciat puer infelix? quò denique vertat
Seque, ſuoſque oculos, ſollicitaſque manus?
Fletque videtque: vetant lacrymæ ſpectare
quod optat;
Pro volucris lacrymas pyxis inanis habet.
Flet puer. Et rides tu quem magè flere decebat
Conſortem tanti participemque mali?
Flere iuuat: lacrymis puerilibus adde viriles:
Plus lacrymis oculi promeruere tui.
Hoſpes erat mundo cæli Deus: ille paternis
Aedibus exceptus cùm renouaret iter,
Dona tibi puero, ſed non ſpectanda, reliquit:
Dona fuere ſacrâ Gratia nexa Fide.
Mens tua pyxis erat; ſed erat malè condita pyxis:
Vt patuit, profugam perdidit illa Fidem.
Nunc leuis & vacuus, nunc plenus inanibus um-
bris,
Quas agit ambiguâ luce recepta dies,
Das aditum cuicumque dolo; verumque perofiſ
Fallaces animis accumulatur opes.
In fletus age: namque oculis modò perdiſta ficcis,
Fortè Fides lacrymis eſt capienda tuis.

*Noli plus sapere quàm oportet sapere, sed
sapere ad sobrietatem : & unicuique
sicut Deus diuisit mensuram Fidei.
ad Rom. 12.*

EMBLEMA XXII.

Sine lege qui contorquet, abrumpit Fidem.

*Qui delicatam dexterâ Fidem torquet
Ineruditâ, sicque torquet vt rumpat,
Sibi molestus & molestus abruptæ
Vtrumque perdit. Disce semipaganæ
Minister artis, buccinator erroris,
Torquere quam non noueris Fidem disce.*

D 3

Fidem,

*Fidem, si torqueatur à rudibus, ab ijsdem
cum eorundem insigni ignominiâ fra-
ctam resilire.*

Q Vid facis agresti tantum manus apta ligoni?
Quid struis in teneram sæuior ense Fidem?
Sit pudor hanc tanto torquere ferociter ausu:
Non satis ingenio conuenit illa tuo.
Si iuuat, indomitos poteris torquere rudentes,
Quique ratem freta per languida funis agit.
Aut quibus ingentes tolluntur in ardua moles,
Nodosâ poteris tendere lora manu.
Quid tibi cum citharâ, tensoque suauiter arcu?
Quid tibi cum tenerâ cum faciliq̃ue Fide?
Scilicet hic aliis labor est; ea cura peritas,
Erudiente Deo, quærit amatq̃ue manus:
Siderei quibus ille sacer concentus Olympi
Auribus exceptus insinuare potest,
Ex quâ parte Fides non adducenda laboret;
Quâ sit parte magis conuolienda Fides.
Definis? an solito pergis temerarie motu
Commisam grauius sollicitare Fidem?
Perge age, promerito merces manet æqua labori:
Protinus à manibus libera facta tuis
Eripiet se fracta Fides; fugiensq̃ue, relinquet
Ipsa sui memores læsa per ora notas.
Has leget, & totum sparget ventura per orbem
Posteritas viduâ carmina scripta chely:
*Æqua Fides fueram; fecit qui torsit iniquam:
Iusta tamen, quod sum dedecus ulta meum.*

*In Fide nihil hesitans : qui enim hesitat,
similis est fluctui maris, qui à vento mo-
uetur & circumfertur. Iac. 1.*

EMBLEMA XXIII.

—Quantus scrupo labyrinthus ab uno !

Fides quieti fontis instar , errores
Excludit omnes. Acquiesce tranquillæ ;
Cælumque & ipsum contueberis solem
In hoc profundo. Conquiescis ? an pacem
Confundis istam ? Nempe , nullus ut ventus ,

D 4

Nec

Nec vllus imber vis nec vlla perturbent;
 Tamen inquietam, nil mouente Naturâ,
 In mille flexus circulosque curarum
 Fidem implicare scrupulus potest vnus.

*Eum qui sinceram Fidem vel semel ad-
 dubitando confuderit, mille erroribus
 implicari.*

Paruule (siue tuâ Narcissus haberis ab vndâ,
 Seu nouus hac etiam teste vocaris Hylas)
 Paruum ego te, certo fine nomine, paruule dicam:
 Cōsimilem multis te tua facta docent.
 In speculis alij, tu te specularis in vndâ,
 Quam tectis viridi fronde sub arboribus
 Nullus agit ventus, nec amabilis excitat aura;
 Nec matutinis gutta cadens foliis,
 Gutta leuis Zephyri pila paruula, paruula gutta,
 Sollicitis vmquam motibus inuolūit.
 Sic age Paruule, sic liquido speculari profundo,
 Quidquid habent terræ, quidquid Olympus
 habet.

Non tua Narcisso captum te iunget imago,
 Nullus amor lapsō te sociabit Hylæ.
 Tutus eris, formosus eris: tibi summa videnti
 Atria conspicuus pandet amœna polus:
 Tantūm ō parue caue, scrupo ne læsa vel vno
 Deferat offensam mobilis vnda Fidem.
 Sis memor hanc rigido non confluxisse metallo;
 Sed liquidum à vitreo fonte tulisse decus.
 Ergo, precor, digitis qui scrupulus errat in istis,
 Dum licet, incautis proiice de manibus:
 Proiice;

Proiice ; securam temerè ne lapsus in vndam
Instabilem vultus vertat in ambiguos.
Hoc erat , hoc monui modò , cùm tibi Paruule
dixi ,
Cautus in hoc velles vt Puer esse loco ?
Aspice nunc , *Quantus scrupo labyrinthus ab vno*
Orbibus implexam sollicitarit aquam.
Nuper in hac poteras tua prouidus ora tueri ,
Fixa suis poteras astra videre polis ;
Nunc , tua si videas atque ætheris ora supremi ,
Ambiguâ teneas teque polumque Fide.
Aspice ; quod patet hîc , oculis lacrymantibus
aptum est ;
Nil decet hîc visu non lacrymante capi.
Aspice ; quid refugis ? Bellum hæc mihi monstræ
minantur :
Occurrit pauidis terra tremens oculis ,
Confusum cum sole chaos , cum luce tenebræ :
Nulla mihi solitam dant elementa Fidem.
Scrupulus ergo oculis mala tanta obiecerit vnus ?
Vllus & erret adhuc scrupulus in manibus ?
At saltem iam disce tuo malè caute periclo ,
Quantula res quantam sollicitarit aquam.
Non seruat leuis vnda Fidem ? leuis vnda teneri ,
Fida tamen , cautâ simplicitate potest.

*Credere oportet accedentem ad Deum,
quia est, & inquirentibus se remun-
erator sit. ad Hebr. 11.*

EMBLEMA XXIV.

— *Ex Fide vivit.*

*Ite helluones, prodigiq̃ue lurcones,
Vasa ipsa crudis deuorate cum mensis;*

Victum

Victum atque vitam mors adesta sustentet ;
 Venena mortem morte mista depellant.
 Meus ille melius, nil vetante Naturâ,
 Sine morte, viuâ *Iustus ex Fide viuit.*
 Facilem colono terra culta dat victum?
 Victum illa melius, lætiusque procurat.
 Mendicitatis nullus horreat nomen,
 Modò talis vmquam possit esse mendicus.

*Anima à patriâ peregrina, nullum
 esse subsidium vitæ, nisi
 à Fide.*

N Os animæ peregrinæ, animæ quas dira pa-
 trare
 Pauperies mala tot, tot mala ferre iubet;
 Dum gradimur per iniqua, domum victumque
 rogantes,
 Ecce Dei claufas sistimur ante fores.
 Illas ante fores, quas ni manus vna recludit,
 Cuius tota tribus pendet humus digitis,
 Hanc cogemur in hoc citò limine ponere vitam;
 Ponere naturæ deficientis onus.
 Nam quid abire iuuat, vel quò iuuat ire, per
 orbem
 Nulla patet miseris si via, nulla domus?
 Hic patet vna domus; sed non patet vnica nobis.
 Hospitis offensos suspicor esse lares.
 Hic fessa, hic succumbe tuo mea vita labori,
 Hic saltem poteris non odiosa mori.
 Cur tamen hic moriere, Fides si viuida restat?
 Illa comes vitæ subsidiumque Fides?

Tende Fidem, & digitis impelle fideliter istis;
Credibile hanc clausas pandere posse fores:
Posse laborantem solatia sumere vitam,
Placatasque Dei munera ferre manus.
Non est dura magis rigidâ Styge Numinis aula,
Nec minùs hanc faciles incoluere Lares.
Audiit illa Fidem, vitamque remisit ademptam;
Audiet orantem non minùs illa Fidem.

*Scio cui credidi, & certus sum quia potens
est depositum meum servare in illum
diem. 2. ad Timoth. 1.*

EMBLEMA XXV.

———— *Seclasso letior auro est.*

Audire fatis est ; hinc videre contemnit.
Audire tutum est ; hinc videre formidat.
Feratur oculis res profana, res vana ;
Oculis subesse sempiterna non debent.

*Quæ per Fidem clausa teneas, securius
illa, quàm quæ in oculis habeas,
possideri.*

Dicite io focij, quoties, cùm lusibus ætas
Prima breues nobis cogeret ire dies,
Cùm pater & genitrix, cùm iuncta sororcula
fratri,
Essemus placidæ turba modesta domus;
Cùm pater, aut melior genitrix munuscula
paruis
Aurea sollicitè conderet in manibus;
Dicite io, quoties, manibus quod habere licebat,
Inque auidis etiam semper habere oculis;
Sustulimus tamen ex oculis, subduximus aurum
Nequidquam cupidis protinus è manibus,
Deliciasque breues luteâ conclusimus arcâ,
Rima cui clausum findit aperta latus?
Scilicet obscuris nec erant incerta sub vmbis,
Nec poterant dominis dona perire suis.
Tum digitis ego suetus eram, numerisque co-
actis
Diuitias auidè dinumerare meas:
Dinumerare aliis, quas ipse videre nequibam,
Arcula cùm tacitas clausa teneret opes.
Tunc ego suetus eram manibus librare tenellis,
Et pensare meas pondere diuitias:
Tunc satiare auidas crebris tinnitibus aures,
Et certam hinc animo conciliare Fidem.
Ex oculis tum nullus erat qui fleret ademptas,
Nullus in occlusas qui raperetur opes.

Hoc

Hoc satis, has magnos quòd conseruaret in vsus,
Luderet & fidis arcula cum dominis.
O quantùm nunc versa retrò Natura laboras !
O quàm dissimiles, hic vir, & ille puer!
Certa Fides puero, nullo licet agnita visu;
Nunc, quia non pateat, fit leuis ista viro.
Vertere in antiquos, mea vita, reuertere mores:
Et poteris certam rursus habere Fidem.

Modice

Modica Fidei, quare dubitasti?
Matth. 14.

EMBLEMA XXVI.

—— *Capit quod non capit.*

Minimo exhiberi maximus potest mundus:
Pila parua cælos claudit intus immensos,
Capitque quod non concipit. Satis magna est,
Licet esse nobis mens putetur exilis,

Si sit Deo fidelis : hac nihil maius,
 Hac mente nihil est amplius ; satis numquam
 De mente tantâ sentit ille qui credit,
 Mens maior orbe maximo quòd humana est.

*Nil esse tantum & tam longè positum,
 quod mens fidelis in se, quantumvis
 angusta, non capiat.*

PArua sit ipsa licet, solido sit fusa metallo,
 Quæ vacuo circum-ducitur orbe pila,
 Totaque formosi splendens ab imagine mundi
 Promicat illustri picta superficie ;
 Non minùs illa tamen venientibus obuia rebus
 Per clausas aditum pandit in ima fores:
 Non minùs illa tamen , quantumvis paruula,
 totum

Nouit in exiguo fida tenere polum:
 Sideraque, errantesque rotæ septemplex orbes,
 Quamlibet angusto claudere tuta sinu.
 Aspicias vt patrio solem deducat Olympo,
 Ducat in exilem numina tanta focum ?
 Quin etiam quæ fixa suo stant agmina cælo,
 Euocet in modicos hospita parua lares?
 Luna tenebrofi custos licet vnica mundi
 Aethereâ furtim labitur ecce domo.
 Quoque suum nuper sensit discedere solem,
 Ambit in obscurâ delituisse casâ.
 Nec tamen hîc superæ coguntur in otia flammæ:
 Quælibet assuetis fungitur officiis .
 Voluuntur cæli: stellarum voluitur ordo:
 Insequitur solem luna, fugitque suum.

Nec

Nec minùs hîc vastæ subsidens machina terræ
Circumfusa suo fluctuat Oceano.

Stant scopuli; stant immanes iuga saxea montes:
Pensilis abiectâ valle recumbit humus.

Alternò mare fluctisonum deducitur æstu :

Luna reor socias hîc quoque voluit aquas.

Quodque magis mirum, tantis pila subdita rebus
Cernitur exili fixa manere Fide.

O anima ! ô parui mens angustissima mundi,

Quam premit obscuri carceris arcta domus,

Pauca licet capias; totum tamen excipe Numen,

Et potes hoc stabili certa tenere Fide.

Exulta-

exultabitis, modicum nunc si oportet contristari in variis tentationibus: ut probatio vestra Fidei inueniatur in laudem & gloriam & honorem, in reuelatione IESU Christi. I. Pet. I.

EMBLEMA XXVII.

—— *Vis ipsa tortura Fidem*
Facit animosam. ——

Fides vel ipsis excitata tormentis,
 Magis alta, magis est clara, quò magis tenfa,
 Quò torta magis est. Muta languet, & nulli
 Audita

Audita serpit, si qua ferre torquentem
 Fides recusat. Ferre discat, & lætum
 Terras in omnes vna diuidens carmen,
 Pæana Superis, sibi celestima cantabit.

*Exiguos animos, vocem penè nullam esse
 Fidei sibi relicta & remissa; hanc verò,
 si tortura tentantis accesserit, aliùs
 semper & aliùs in omnem latè terram,
 ipsumque adeò celum, diffuso sonitu,
 exaudiri.*

DOnec lenta Fides, faciliq̃ue remissior arcu,
 Præsidis ad nutum iussâ subinde loqui est,
 Certa quidem numerisq; suis distincta locuta est;
 Qui tamen hæc caperet vix satis vnus erat.
 Nam velut audiri morientibus edita labris
 Vltima vox, animâ deficiente, solet;
 Sic audita Fides. Tacitæ ceu noctis in vmbra
 Vix licet arrectis auribus excipitur
 Eminus impulsâ quæ præterlabitur aurâ
 Lenè susurrantis languida vox Zephyri;
 Sic, licet arrectas, vixdum tamen impulit aures
 Non satis elatâ voce locuta Fides.
 Conticuere omnes, nec adhuc sensisse loquen-
 tem

Murmure suspenso proxima turba potest.
 Nunc mutata Fides, terras nunc ibit in omnes
 Cognitus Oceano littoribusq̃ue sonus.

Auscultate poli, cantum suspendite cæli;
 Quod iuuet auditum, iam dabit illa Fides.

Vosq̃ue

Vosque Erebo damnata animæ , indignantiaque
umbrarum

Agmina, sollicitos hîc inhibete metus :

Mensuramque modumque Fides animosa dolori

Ponet , & insanas coget abesse minas.

Tantum, oro, ferale parumper sistite carmen;

Non facit ad lætam vox inamœna Fidem.

Quid precor? infernis vlulent suspiria claustris;

Murmuret horrendo dira fragore domus:

Terra strepe, ætherei concentum effundite cæli,

Quemlibet in sonitum mundus vterq; tremat:

Iam faciet, quod adhuc alius non fecerit vllus,

Concentum cæli sola tacere Fides.

Altior illa poli trepidique fragoribus orbis,

Altior infernis concinet illa modis.

Vnde ea vis, animiq; ? Manus dedit vna Tyranni.

Torta Fides, tum cùm tenditur, erigitur;

Ipsisque altior, altior, altior à tormentis,

Aequa Deo tandem concinuisse potest.

Nec metuit generosa Fides, ne denique rupta

In medioque tremens verbere diffiliat:

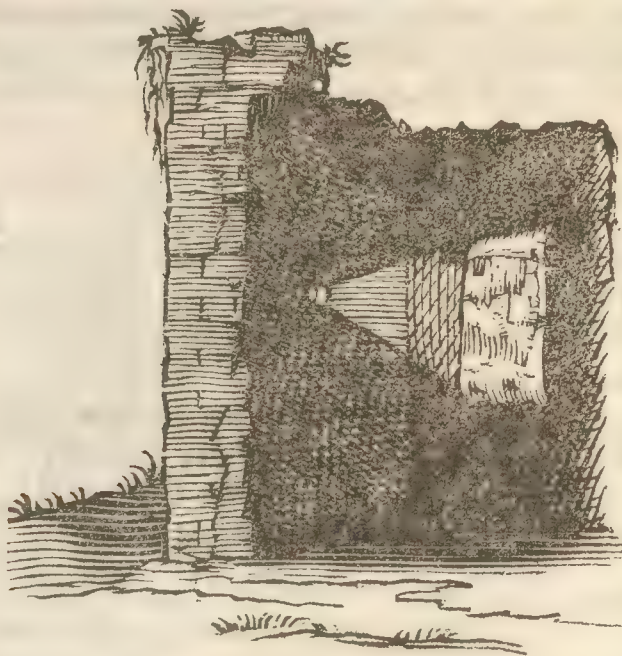
Sic rumpi vult ipsa; illudere sic cupit orbi;

Sic optat cælo digna Deoque mori.

Felix

Felix est incoinquinata, habebit fructum in respectu animarum sanctarum: dabitur enim illi Fidei donum electum. Sapient. 3.

EMBLEMA XXVIII.

— *Candida mens mediâ capit omnia nocte.*

Mediis in umbris, inque noctis obscuro,
Vbi nil videndum est, mira spectat; & puncto
Sibi annuente charta concipit virgo,
Quod ars Apellis exhibere pingendo

Frustrâ

Frustrâ labore. Nocte quisquis in densâ,
 Proscriptus astris, prostitutus à cælo,
 Moraris exul, inuidenda si quæris
 Videre, Punctum hoc respice; inde momento
 Habebis vno, quidquid astra promittunt,
 Cælumque sponder. Casta mens capit plura,
 Quàm totus illi possit orbis offerre.

*Casto candidoque animo per Fidem patere
 plura in obscuro , quàm curiosis
 & sciolis in aperto.*

COrporeos rapit ex oculis nox atra colores ;
 Conspicuis tamen hac fit mihi nocte color:
 Sed color emissus cælo puroque receptus.

Quàm sequitur noctem , tam fugit ille diem.
 Alter amans lucis, tenebrasque perosus opacas,
 Nocte abit, aurorâ sed veniente redit:
 Et vacuâ incertos deludit imagine visus,
 Multaque mendaci picta colore refert.
 Exhibet ille nihil nisi quod verum esse fatendum
 est;

Quodque orbis , cælo teste, fidelis habet.
 Aspice, namque potes, quantillo peruia puncto
 Quot rerum series quàm speciosa fluat:
 Utque fluat noctis medium per inane profundæ,
 Dum cadat in gremium candida charta tuum.
 Hic purâ natat in tabulâ, natat æquore casto,
 Quidquid humus veri , quidquid Olympus
 habet.

Si vaga cæruleo voluntur nubila cælo ;
 Hic quoque picta leuis nubila ventus agit.

Sol

Sol quot habet radios, tot habet radiata papy-
rus,

Innocuas tot habet charta serena faces.

Si qua secet volucris plaudentibus aëra pennis;

Hic simili plaudens remige fertur avis.

Ventus agit frondes? tremit hic quoque frondi-
bus aura,

Et pauidis cursim ludit in arboribus.

Fons etiam puris qui limpidus errat arenis,

Huc velut effusas ferre videtur aquas.

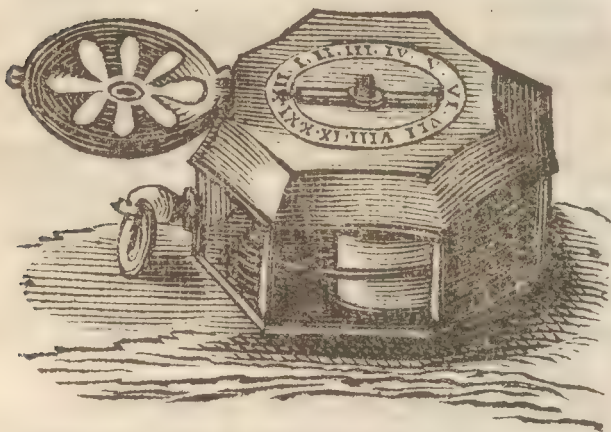
Et sit adhuc qui clara foris spectacula quærat,

Cuncta domum certâ cum ferat umbra Fide?

Restum

*Rectum est Verbum Domini, & omnia
opera eius in Fide. Psal. 32.*

EMBLEMA XXIX.

— *Una Fides agit omnia.* —

Rota parua cælos quòd sequatur ingentes,
Cursumque solis siderumque sectetur,
Agente nullo vel regente, miraris?
Ego miror vltos esse qui Fidem certam
Habere se testentur; & tamen segnes,
Non lege cæli, non amore ducantur.
Negat, otiosam stare qui Fidem cogit.

*Cùm Fide moucantur inanimata ipsa, mi-
rum esse animam Fide preditam ordi-
nato motu ad caelestia non rapi.*

VOluitur in gyrum, raptusque reuoluitur
æther,
Voluuntur stabili sidera versa polo:
Causa tamen tanti non est satis agnita motus;
Hic genios causam iudicat, ille Deum.
Est quoque telluris validâ vi rapta per orbem
Qui putet alternas astra subire vices,
Qui stabiles cælisque vagos errantibus ignes
Terrarum tanto credat amore rapi.
Nil equidem hîc statuo. Miror magis, æmula
cæli

Vnde suas agitet machina parua rotas;
Perpetuoque sequens labentia tempora motu,
Quâ se, quâve suam dirigat arte manum.
Ecce suo quoties sol circumducitur orbe,
In gyrum toties ambulat illa suum:
Irrequieta quies nunc huc, nunc vertitur illuc,
Omniaque ad nutus Indicis ire iubet.
Seu nox, siue dies alternas tendat in oras;
Nocte dieque suum dextera voluit opus.
Sola Fides intus, mihi credite, sola laborat;
Compositas circum dirigit vna rotas:
Vna Fides ambitque rotas vrgetque iubetque
Iusta per æquales in spatia ire moras.
Et potero, dum certa meos circumligat orbes,
Certa sinus animi stringit amatque Fides,

Et

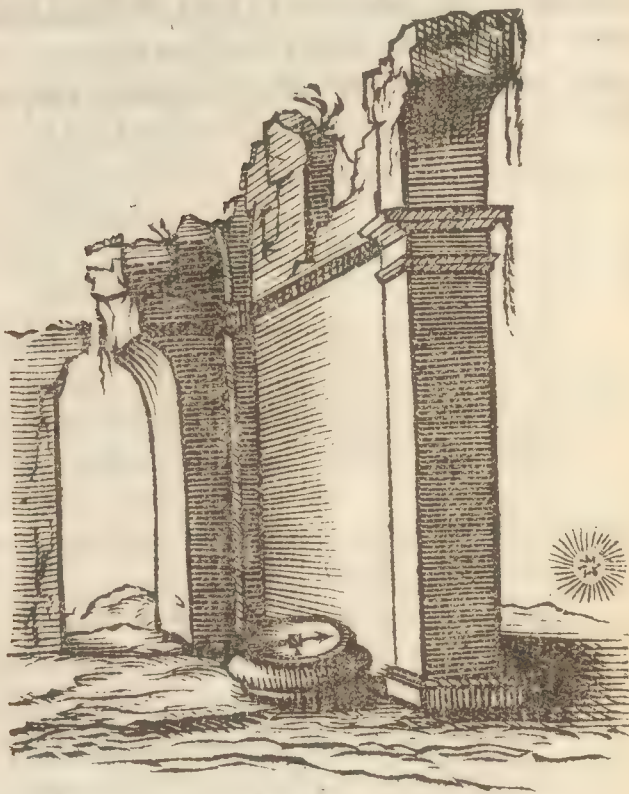
Et patriis potero ipse rapi contrarius astris?
Aethereis potero degener ire plagis?
Quippe fatigata iubet hoc mentis graue pondus;

Quæque sub immuni pondere vita gemit.
Ergo iubente Fide rota rapta sequatur Olympum?

Nil agat ad nostram languida vita Fidem?
Non motus ferat æthereos? non diuidat horas,
Ignea dissimulans astra diemque sequi?
O prohibete moras Superi! qui nescit Olympi
Iura sequi, certam non habet ille Fidem.

*Probatio vestrae Fidei inueniatur in
laudem & gloriam & honorem in reue-
latione IESV Christi, quem cū non
videritis, diligitis: in quem nunc quo-
que non videntes creditis. 1. Petr. 1.*

EMBLEMA XX.X.

— *Spectat hunc quem non videt.*

Errantis orbis illud aureum sidus,
Stabili quod vnum dirigit viam cælo,

Spectare

Spektare quamquam non potest, tamen spektat
Fides, vel imâ consépulta tellure.
Solidâ profectò visione spektatur,
Solidum per ipsum quod videtur & constat.
Per inane semper res inanis apparet.

*Corporeum nobis obicem frustra obiici,
quando, hoc non obstante, per Fidem
Deus ipse cognoscitur.*

Q Vid mihi corpus iners funestas obiicis
vmbas,
Accumulans animo pondera tanta meo?
Ne spektem fortasse pio mea numina vultu,
Numina ne visu non adeunte sequar?
Vt fingam mihi fortè Deum, quem tangere
possim,
Præsentemque oculis semper habere meis?
Falleris insanæ moles temeraria massæ,
Falleris ingenij pondus & vmbra mei.
Mille licet solidis obstent penetralia claustris,
Mille laborato stent adamante fores;
Quin etiam, quâ diffusi patet area mundi,
Horreat immani massa coacta luto;
Mens immota tamen Punctum spektabit in
vnum,
Vna suum aspiciet non variata Deum.
Non opus vt videat, quem se vidisse fatetur,
Non dubio quoties senserit orbe regi.
Non opus est oculo capiat, quem certius ambit,
Quàm queat indicio luminis vlla sequi.

Tanta Deum fidamque ligat concordia mentem,
Tanta vel ignotum nectit vtrumque Fides,
Tantus amor, totus licet orbis amantibus obset,
Tantus agente Fide conciliatur amor.
Stamus, & æternum stabiles constabimus ambo;
Versa licet dubiâ stent Elementa Fide.
Stabimus obtutu, nihil vt spectemus, in vno:
Immotum satis est posse tenere Deum.

Fides vestra non sit in sapientiâ hominum, sed in virtute Dei.

1. Corinth. 2.

EMBLEMA XXXI.

Certa Fidem Scriptura regit. —

Obscura sacræ puncta multa Scripturæ,
 Notæ subinde candidæ, sed hæ paucæ,
 Fidem gubernant. Nouit illa quid cantet,
 Obscura quamquam concinat: magis promptè

E 4

Num-

Numquam profatur illa, quàm nigris cùm se
Notis tuetur. Clara signa ne curet,
Obscura quisquis intueno non errat.

*Non esse Fidem urgendam sensu proprio,
sed ductu Scriptura à Deo nobis tradi-
ta moderandam, ut ad mensuram cali-
canat.*

SI benè compositis per verba sonora lituris
Dirigat intentam Regula quina Fidem;
Si taceat cùm fortè loqui Scriptura vetabit,
Non taceat quoties iusserit illa loqui;
Audiet hanc prono modulantem vertice cælum,
Audiet hanc puido subdita terra solo.
Quin etiam inferni penetrantem claustra pro-
fundi

Nulla Fidem hanc iterùm deferet Euridice.
Hæc erat illa Fides quam Sol quandoque canea-
tem

Audiit, & cœptum dissimulauit iter.
Hunc sonitum fundebat aquis illisa cruentis
Virga, procellosum findere iussa mare.
Audierat, manet arrectum sine fluctibus æquor,
Et fluidis hæret pensile littoribus.
Quippe Fides iubet : hac trepidas resonante per
vndas,

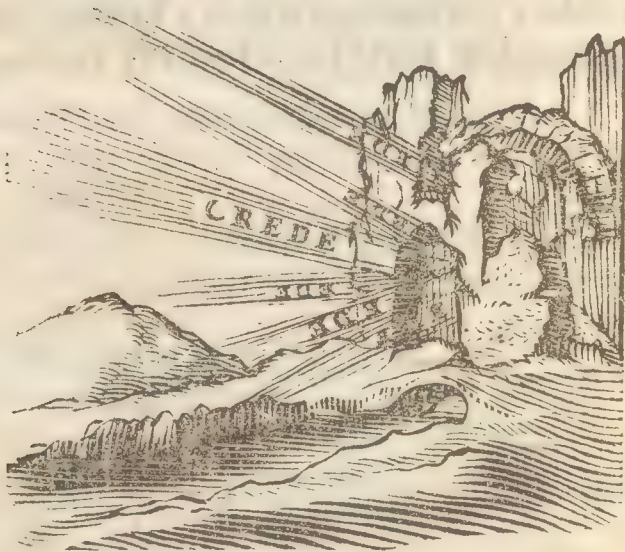
Non fuit ausa sacros tangere lympa pedes;
Tota licet sicco penetrarent castra profundo,
Staret & in medio dux populusque mari.
Tu modò quisquis amas Naturam flectere cantu,
Flectere non humilem sub tua iura Deum;

Sic

Sic moderare Fidem: tibi sic Scriptura canenti
Suggerat expressis verba sonanda notis.
Turpe Fides ululat, quam nullis legibus aptam
Rustica consuevit sollicitare manus;
Quam rudis ad numeros Corydon damnauit
agrestes,
Iussit & insano Tityrus ore loqui.
Non ego sic, non me dubio temeraria plectro
Vota iuuat vacuâ concinuisse Fide.
Scripturam sequor, atque notas & signa Paren-
tum,
Tradita per nutus, tradita perque libros.
Illa Fidem plectrumque regant: sine legibus istis
Concordem Superis non reor esse Fidem.

Quid enim si quidam illorum non crediderunt? Numquid incredulitas illorum Fidem Dei euacuabit? absit quia sepulchrum patens est guttur eorum, linguis suis dolosè agebant, ad Rom. 3.

EMBLEMA XXXII.

———— *Nec sola nec integra reddit
Perfidus interpres.* ————

*Ne crede lapsis; mentiuntur, & numquam
Audita reddunt; nec fidelis interpres
Diuinioris Eloquentiæ vano*

Bubonis

Bubonis antro, vel palude cœnosâ
 Processit vîquam. Veritas venit cælo.
 Fidelis es? sentire vera delectet;
 Cælumque castus vnde Spiritus manat,
 Tua non-profano mens sequatur auditu.

*Nihil certi aut solidi circa diuini verbi
 fidelem interpretationem adferre posse
 antiquo-nonatores illos, qui euerſi ſen-
 ſus ac religionis omnis vaniſſimâ mente
 ſic excipiunt loquentem Dei Spiritum,
 ut truncum illum ac monſtroſè va-
 rium in obuios refundant.*

T Ectorum vacuis quod agens penetralibus
 Echo

Garrula desertis murmurat ex adytis;
 Credite mortales non sunt oracula, quamquam
 Abditus arcano spiritus ore sonet.

Voce caret mens illa, caret vox perfida mente:

Nulla tenebras vita colit latebras;
 Sed sonus impulsâ ludens petulanter in aurâ,
 Itque, iterumque leui fractus ab ore redit.

Quin si multiforis discedat hiatibus antrum,

Pluraque dispositis sint caua iuncta cauis,

Sæpius auditas Echo temeraria voces

Indomitâ passim garrulitate canet;

Sed truncas tamen: hoc illis prius omnibus
 error

Auferet amissâ simplicitate decus.

E 6

Tu

Tu quoque desertis qui verba sonantia cælo
Pectoris euerſi concipis in latebris;
Qui veri nouus interpres mala ſemina mentis
Spargis in auritos multiplicata ſinus;
Fallere ſi vanis ſperasti perfide verbis
Tam dubiam populo conciliare Fidem.
Nouimus ingenium. Vacuo tibi futile Echo
(Quam genuit pauido mobilis aura ſinu)
Plura ſimul referens animo ſonat. Audiat orbis,
Et putet his vllam vocibus eſſe Fidem?
Quas neque mens, neque lingua, nec os mortale
locutum eſt,
Cæca ſed è tumulto fudit hianſe domus?
Umbrarum domus ? horrendæ domus hospita
noctis ?
Obſceno lemurum fornice tecta domus ?
O prohibete dolum Superi! Tuque vnica magni
Vox Patris, in noſtram vox animata Fidem,
Huc age de cælo, menti que illabere noſtræ:
Ecce patent omnes in tua verba ſinus.
Audiimus; ſonuere, velut cùm fulminis ictu
Nubila concuſſum diſſoluiere latus.
Audiimus. ſonuere ſacræ per inania voces,
Quas melior ſummo Spiritus orbe tulit.
Non ſonuit vox vna, tamen vox vna videtur,
Quam canit vnanimi terra polusque Fide.
Sic vno confuſa ſonat ſymphonia cantu;
Cantus at è multis vocibus ille ſonat.
Sic Tenor à reliquis diſtinguitur, Altus ab Imo;
Vocibus at reſonat vox tamen vna tribus.
Eſt quoque ſidereis concentus in orbibus vnus;
In cœlum tamen hinc quilibet orbiſis egit.

Vox non vna sonat ; sed vox tamen vna videtur,
 Vnica quam certo concinit ore Fides.

Hæc precor vna sonet ; temeraria non sonet
 Echo,

Interpres sacri futilis Eloquij.

Sin , resonante Deo , cæloque loquente, necesse
 est

Vt leuis incertis obstrepat illa modis ;
 Obstrepat: hanc cælis intenta loquentibus auris
 Audiet, & nullam dicet habere Fidem.

*Qui verbum meum audit, & credit ei
qui misit me, in iudicium non
venit. Ioan. 5.*

EMBLEMA XXXIII.

Quod non capis, quod non vides.

Argute prono quid requiris obtutu?
Sonum puer venaris? & Fidem captas?
Frustrà. inuidere si lubet, licet; numquam
Sonum videbis. auribus oculi cedant.
Vbi nil videndum est, cur laborat obtutus?

Videre

*Videre oculis aut manibus palpare velle
Fidei pronuntiata , ignoscendum fortè
pueris ; sed non esse ferendum in viris.*

Sollicitas citharæ sonitum vocalis ad aures
Pariulus ignotâ senferat ire Fide:
Ambit, amat, quærit, scrutatur & omnia lustrat;
Impatiente ruit per loca vasta pede.
Sæpè suâ resonare Fidem sibi finxit in aure,
Cumque Fide optauit sic resonantè mori.
Sæpè puer dixit, nisi se dixisse putauit:
Illa Fides nobis non aliunde venit.
Ille meus quatit impulsas qui spiritus aures,
Viuidus ille Fidem spiritus intus alit.
Iamque sibi plaudens, (quis enim sibi plaudere
nescit ?)
Visus erat itabilem solus habere Fidem;
Cum tacitâ citharam resonantem fortè sub vm-
brâ,
Et citharæ auditam vidit inesse Fidem.
Illam, nescio, quis, patriâ procul vrbe viator,
Victus amore suo, siue dolore suo,
Propter iter modicam temerè proiectus in vm-
bram ,
Iusserat inculto pollice pauca loqui.
Pauca referre mihi quamquam puer ille vole-
bat ,
Non potuit pauidus pauca referre puer.
Iamq; sopore soluta manus, plectrumq; canentis
Finierat medio carmen inane sono ;

Audet

Audet adire puer, citharamq; mouere tacentem,
Et residem digito sollicitare Fidem:

Illa tremit, placidumq; ciens conterrita murmur,
Protinus vmbroso quâ patet ore canit.

Hic puer, Intus, ait, tenebris latet intus in istis,
Quidquid id est dubium quod sonat inde melos.

Certè auis, aut auium de gente tenerrima vox est.
Illa oculis, vox est illa videnda meis.

Speçtat, & exspectat, vacuasque intentus in vmb-
bras

Obscurum patulæ lustrat inane lyræ.

Demens! qui sonitum, qui non spectabile carmen
Lumine crediderit posse vidente capi.

Sed tamen errarit petulans puer. Error haberi

Nempe ioco dignus consilioque potest.

Sic errare viros? Non est tolerabilis error,

Auribus ereptam velle videre Fidem.

Aspicien-

Aspicientes in Auctorem Fidei, & consummatorem. ad Heb. 12.

EMBLEMA XXXIV.

———— *Punctum via certa per unum est.*

Frustrà laboras, mente quisquis incertâ
 Res abditas venaris. inter errores
 Et huc & illuc fascinâta cæcutit
 Sapientia, oculum quæ subinde fallacem
 Puncto euagari dirigente permittit.
 Puncto coërces? solue tela : rem tanges.

Humanam

*Humanam mentem, ut Verum, præsertim
à se remotum, ceriò attingat, simplici
& semiclauso oculo collineare debere per
punctum Fidei unicum, priusquam
suas à se intellectiones emittat.*

NOs, quorum incita mens agilis solet arcus
haberi,

Arcus inoffensâ tensus vtrimque Fide;
Quique volant animis externa petentibus actus,
Sunt veluti metam tela secuta suam;
Quodque vnum mens vna videt spectabile Ve-
rum,

Dicitur ingenuæ meta suprema viæ;
Acuo multa breui fortes iaculamur: & vltra
Impetus humani quàm ferat ingenij,
Tendimus audaci mentis pede. Quid tamen
vltra

Tendimus? incertum semita fallit iter;
Meta fugit, nutat pauido temeraria motu,
Et dubiis agitur pulsa sagitta notis.
Nullum pondus inest; non est constantia rebus
Vlla; negat Verum quælibet hora suum.
Heu! rerum ignaræ mentes, Verique, quod
vnum

Tam procul humano sustulit orbe Deus,
Quàm propè delusas agit ignorantia mentes,
Quàm propè deceptas error inanis habet.
Ite leues, agite ite animi, cælumque vel ipsum
Mentis inexhaustâ quærite stultitiâ:

Quærite

Quærite quidquid vbique latet , seu summus vbi
orbis

Immenſo circumcingitur à nihilo;
Siue vbi ponderibus hinc inde prementibus hæ-
rens

Pendet in exiguam terra coacta pilam.
Quærite io, Veri venatricesque ſagittas
Quâ lubet excuſſâ deperate Fide.
Quin etiam, qui rebus ineſt mortalibus, ipſum
Spectandum fixâ quærite mente Deum.
Nil agitis, donec ſpatium ſpeculata per æquum,
Mens oculum puncto dirigat vna ſuum,
Pauca videntem oculum ; conuiuentemque fi-
deli

Cauta ſupercilij ſimplicitate tegat ;
Nec videat quod inane iubar ſub luminis vmbra
Terraque mendaci picta colore fouet.
Non videat, primæ quod lux formoſa diei,
Nube ſuâ Verum diſſimulante tegit.
Hoc videat, videatque oculo prudentior vno,
Vno quod puncto dirigit vna Fides.
Tunc, licet huc illuc temerè obluſtantibus Euris
Nutet in incertos aura reducta ſinus,
Ventilet & liquidum medio Natura reſeſſu
Aëris adſtringi non patientis onus,
Tunc poterit ſecura & conſtantiffima curſu
Incita mens Verum nil variante ſequi.
Donec in hoc tandem tranquilla quieſcat , & ip-
ſum,

Qui ſtatus eſt animi , ſpectet ametque Deum.
Quin etiam patuli ſi fors per deuia mundi
Tramite perpetuo terna feratur auis,
Tresque

Tresque simul certo speculetur prouida puncto,
 Iungere tres simul has vna sagitta potest.
 Nempe viam non cæca dabit fortuna; nec ille
 Qui solet in dubiis casus habere locum.
 Ipse viam Deus expediet, punctoque videndum
 Diriget in Verum certa tenaxque Fides.
 Hoc age mens puncto telum rege. Si facis,
 Vnum
 Iam potes in Trino fixa tenere Deum.

Creden-

Credentium cor unum. Actor. 4.

EMBLEMA XXXV.

—— *Fidem concordia sanam*
Sola probat. ——

Concordiam si tollis, & Fidem tollis.
 Discors vocari non potest Fides; murmur
 Pavidum vocetur. Desipit, Fidem quisquis
 Putat inter ipsas dissidentium rixas
 Sanam inueniri. ———

Furiosam.

*Furiosam incredula mentis agitationem non
posse componi à discordi Fide hominum
diuersa sentientium: opus esse, eum qui pa-
cem habere animi velit, ad sanam iam
inde à tot seculis vnus Fidei concordiam
auscultare.*

E Sse quid hoc dicam, perplexa quòd omnia
cerno,

Cuncta quòd ambiguâ stant mihi visa Fide?
Esse quid hoc, dubiis quòd mens perterrita mon-
stris

Aestuat, & visis ægra fit ipsa suis?

Non oculis mihi, non sensu conceditur vllò

Sincerum in dubiis consuluisse diem.

Quin etiam, incertæ quæ sola est regula vitæ,
Ambiguam Ratio vix tenet ipsa Fidem.

Quodque mihi horrendum magis omnibus est
tormentis,

Quòd patiar scio; sed nescio quid patiar.

Sic cui viscera vis morbi furialis adurit,

Quemque animo profugum cogit abesse suo,

Vertitur huc illuc, in seque reuertitur amens,

Vnus vbique suum quærit & vrget onus.

Sic viridi fuscum quem fortè viator in herbâ

Vidit, & arguto verbere dissecuit,

Voluitur in dubios coluber temerarius orbes,

Et fugit attactu territùs ipse suo.

Hei mihi! terreor ipse meis quoque; percitus vmbriis,

Excrucior tactu proditus ipse meo.

Ipsè ego meque; Deumque; meum per inania quæro;

Quæro, sed & fugio meque Deumque meum.

Quid

Quid fugiam tamen ignoro. Crudelis in illos
Cur duxti miserum me mea vita dies ?
Tutius, ah! meliusque tui secura Dei que,
Consimilis brutis consimilisque feris,
Non caperes æterna, breuique exercita fato
Exciperes finem deperitura tuum.
Nunc capis, & caperis perplexa capacibus annis;
Nunc capis æternos nescia ferre dies:
Dumq; tuo frustra trepidam te pondere versas,
Cogeris impositum ferre dolenter onus.
Talis erat rabies furiosi dira Saülis;
Aestus in insano pectore talis erat;
Cum pariter seque ipse suosque exosus amicos,
Immeritæ cuperet tradere cuncta neci.
Felicem tamen! emotæ cui iurgia mentis
Iesseus potuit composuisse puer;
Luctantiq; animis malè respondentibus, iræ
Concordi potuit ponere iura Fide.
Hei mihi, nescio, quis fidicen mea vulnera tentat!
Vulnera sed tali non medicanda Fide.
Vrgentur malè concordēs in carmina nerui,
Vrgentur stabili fila soluta Fide.
Scilicet hinc pauidæ veniet concordia vitæ,
Paxque animo veniet færa sed vna meo.
Turbatur mare compositum discordibus Euris.
Dissona vox rabidos cogit in arma canes.
In furias agit ambiguo tuba turbida cantu.
Somnus ab incerto murmure pulsus abit.
Cantatum satis est. Dextramq; fidemq; remitte;
Non facit ad luctus illa vel illa meos.
Vna mihi præstare Fidem concordia sanam,
Vna meos mecum conciliare metus,

Vna

Vna laborantes in somnum ducere curas,
Vna animo dubium tollere possët onus.
Sic mihi siue David, seu quis de sanguine tanto
Præcineret certâ consona Verba Fide,
O ego quàm subitò vacuus furialibus vmbris,
Concordes caput hoc leniter ad numeros,
Et simul has aures, simul hunc animũ inclinarem!
Dum placido sensim murmure compositus
In somnum, sine vi sine pulsu aut verbere vitæ,
Haurirem tacitos funera lenta dies.
Non aliter pavidus per iniqua tremensq; viator,
Seu nox siue metum fecerit ipsa dies,
Horrida nox, inamœna dies, nox frigida, sole
Tosta dies, fontis si tamen irrigui
Ad caput in densâ latus inclinauerit vmbrâ,
Et strepitum fessis auribus excipiens,
Murmura ludentis concordia senserit vndæ,
Sollicitos vndæ mobilis in filices;
Sensim oculos, sensim ille animos & pectora vin-
ctus
Flexanimâ somni compede, se sibimet
Eximit, & placidâ compositus pace quiescit.
Quid moror? Vna Fides, illa mihi toties
Exoptata Fides, concordibus incita nervis,
Nescio quid fidis auribus insonuit,
Turbatoque animo pacem dedit. Ite timores,
Dira tacete animi iurgia, abeste metus;
Ite laborantis discrimina perfida vitæ,
Impavidum concors me iubet esse Fides.
Si qua Fidem perplexa regit discordia, non est
Sana Fides: dolor est illa furorq; Fides.

*Fides vestra non sit in sapientiâ hominum,
sed in virtute Dei. 1. Cor. 2.*

EMBLEMA XXXVI.

—— *Summo sine pondere non est
Recta Fides.* ——

Mens destituta viribus Fidem rectam
Non sustinebit; ferre pondus appensum
Ignava nescit. Iunge pondus, & fluxam
Fidem explicabis. Sta fidelis, & consta.
Qui delicatus optat esse, non credit.

F

Dubiam

*Dubiam intricatamque diffluere Fidem
illam, quæ per iunctas Patrum sibi suc-
cedentium manus traditum à Deo at-
testationis diuine pondus amiserit: cer-
tam porro in profundis scrutandis Re-
gulam esse Fidem illam, quam rectam
fecerit tradita nobis auctoritatis seu di-
uine virtutis appensum pondus.*

Illa quidem, quam visceribus mihi texuit imis
Qui Deus & tenui in corpore vermis erat,
Illa Fides animo castorum est regula morum:
Regula certa tamen non erit illa Fides,
Si leuis impatiensque regi sine pondere passim
Diffuat in laxos libera tota sinus.
Scilicet à ventis impulsa procacibus, ipsi
Ludibrium cælo, ludibriumque solo,
Quò rapiet nutus dominæ temerarius auræ,
Aestibus aëriis vile feretur onus.
Pendula sic summo voluuntur aplustria malo,
Sic trepidis fluitant stamina picta notis.
Sic bolide amissâ per iniquos languida fluctus
Huc illuc pauidis vincla feruntur aquis.
Nec, nisi quâ de parte leuis fluat æstus & aura,
Indicio quidquam nil penetrante notant.
Prome tuam, tu quisquis onus portare recusas,
Quod Patrum stabiles imposuere manus,
Prome Fidem fluxæ Fidei sectator, & experts
Quo dubiam auxilio consilioque regas.

Prome

Prome Fidem, iubet hoc cælo patiente tyrannus:
Hoc modò versà iubent tépora, prome Fidem.
Promitur ecce, sinuque fluens variata coacto
Fertur in aëreas pondus inane plagas:
Quin voluens sese ipsa, intricatamque reuoluens,
Mille cruces, nodos mille sinusque facit.
Sic abit in spiras aqua turbida; sic vagus anguis
Saxa per & scopulos insinuatus abit.
Lubrica muscoso sic præterlabitur aluëo,
Et labyrintheos explicat vnda sinus.
Sic petulans inter filices, siluæque cadentis
Reliquias, trepidâ fons spatiatur aquâ.
Dent tibi, dent, oro, Superi pro lusibus istis,
Captus vt ipse tuâ detinere Fide.
Exoriare aliquis sinuoso turbine motus,
Siue ruat cælo seu ruat ille solo;
Qui frustrâ licet obstantem, frustraqué frementem
Te nimis implexam cogat habere Fidem.
Tunc, velut intortâ quam voluit aranea telâ
Musca venenatis pendet in exuviis,
Et fremit & queritur, medio testabere cælo
Pendulus, hæc fluxam fata dedisse Fidem.
Quid loquor? aut vbi sum? precor ô, precor ille
superfit
Integer; & cælo quæ tulit è patrio,
Perqué; manus Deus ipse solo transmisit habenda,
Applicet ad dubiam pondera certa Fidem.
Tunc simul, incertas rapiat si fortè per vndas
Indocilem petulans æstus & vnda ratem,
Tunc ego, tunc simul ille, Fide tentante profun-
dum,
Ambiguum inter aquas experiemur iter.

Tunc altas demissa Fides cùm senserit vndas,
Ite meæ, dicet, ite per alta rates.

Ite rates, Deus ire iubet. Via tuta profundo est.

Quod fuit admissio pondere mensa Fides.

Tunc etiam egressis pelago, cùm littore tuto

Supponet placidum mollis arena vadum,

Stabimus erecti cælo. Tunc pondere certo

Nos faciet cæli summa tenere Fides.

Sin etiam dubiæ levis inconstantia mentis

Iusserit offensum conuoluisse latus,

Recta Fides iterum sustollet. Amica tueri,

Quem non fluxa Fides dirigit, astra potest.

Habemus

*Habemus fiduciam, & accessum in
 confidentiâ per Fidem eius.
 ad Ephes. 3.*

EMBLEMA XXXVII.

—— *Recta quæ ducit Fides,
 Via certa cælo est.* ——

Ascende, sed ne desere hanc Fidem: non est
 Via certa cælo quæ recte ducit ad cælo.

Fides propinqua est. hanc tuere complexu

F 3

Fidelis

Fidelis arcto : si tueris, ascendes,
Et nullus vmquam te videbit errantem.

*Mens humana quamdiu destituta fuit
directione certâ Fidei, agnoscit se, in
ignorantia densâ nocte, intellectus sui vi
licet igneâ, Deoque ipso igne illo ac lu-
ce primâ sibi communicatâ, in vagos ac
turpissimos errores abusam esse : tan-
dem porrò inuentâ sibi que adstrictâ
Fide, per eam se iter ad abditissima-
rum rerum cognitionem certissimum
inuenisse.*

I Re quidem rapido me vis iubet ignea motu,
Quam cohibet clauso fistula parua sinu:
Ire tamen iubet incerto per deuia cursu,
Et dubiam errando sollicitare viam.
Nunc cælum petit illa ; solū nunc rursus iniquum
Ambit, & in cœno voluitur vda suo.
Nunc vili pertæsa iterum putrescere terrâ,
Suspendit medio corpus inane polo.
Sic feror, ambiguo sic me rapit impetus igne,
Sic agit in calus prodiga flamma meos.
Ac licet indomito necdum consumpsit æstu
Enthea quas nobis indidit aura faces;
Exiguum tamen est animi quod restat. & ecce
Languidior pronâ voluor in ima viâ.
Ergone vt in cœno, cæli decus, hospita cæli
Olim fideribus annumeranda meis,

In cœno tandem ipsa, meo contraria cælo,
Vixque tegenda luto, denique vt emoriar?
Hoc patiare tuo qui me dignatus amore es,
Quique tuo totam passus es igne rapi?
Hoc patiare Deus Ignis meus? Vnicus ergo
Non erit has fursum qui velit ire faces?
Nullus anhelantem cælo qui dirigat, & me
Conspicuum tractu sidus in æthereo
Ostendat terris? O fata inimica! quid vltra
Demoror in fumos prona fauilla meos!
Ten' teneo? ten' certa Fides complector? & in te
Quà cælum terræ iungitur, ingredior?
Alta super maria & terras, super aëra & ipsum
Aethera, Naturæ denique summa super
Ingredior? Agnosco Fidem. Iam cæca valete
Lumina, in errores lumina prona meos.
Ipsa mei secura, soli que oblita, secundo
Stamine, quo dubium regula signat iter,
Immensum per inane poli; immane per altum
Prouehor incertis anteferenda notis.
Quò rapiar tamen ipsa vetor spectare. fat vnum
est
Quòd rapiar certâ per loca vasta Fide.
Non ego lumina nunc summis ago prauia cælis;
Sed video auersâ templa serena face.
Nocte feror sine luce, Fide duce. Cedite nubes
In cælum; ire Fides quò nequit ipsa, feror.

Statis in vno spiritu vnanimes, collaborantes Fidei. ad Phil. i.

EMBLEMA XXXVIII.

—— *Stans vno capit omnia puncto.*

Quis credat? vno donec hæret in puncto,
 Dimensor orbem ducit ille perfectum,
 Et adhuc quadrari nescium capit solus,
 Solusque nouit. Mens fidelis in puncto
 Dum stabit vno, sola numen immensum,
 Quod præter illam nemo nouit, amplexu
 Capiente claudet; & negabis æternam?

Hominis

Hominis animum stabili suâ voluntate fideliter fixum debere consistere in Deo puncto illo rerum omnium medio, individuo & immenso, ut intellectu tandem suo, omnia in orbem etiam longissimè à se posita sine varietate vel errore concludat.

Circinus ille, duos nodo qui colligit vno,
 Siue vocare voles brachia, siue pedes;
 Vt capiat, quidquid circum iacet; ambulet vno,
 Vno sed constans hæreat ille pede.
 Stet summo pede, stet puncto defixus in vno,
 Nec dubium pauidè torqueat inde latus.
 Sic constans stabilisque suum se flectet in orbem,
 Consimilem cælo, consimilemque Deo.
 Tanti est in medio fixum consistere puncto,
 Tanti est immotum posse tenere pedem.
 Si nescis, mea mens, qui te tuus edidit Auctor,
 Te velut in partes distulit ille duas.
 In partes, quas siue pedes seu brachia dices,
 Vim geminam vitæ nouimus esse tuæ.
 Vna domi sistens, quidquid foris altera captat,
 Sentit, & arbitrio damnat amatve suo:
 Altera perpetuo, quidquid videt, excipit orbe,
 Concluditque suo protinus ingenio.
 Hæc dici Ratio, dici solet illa, Voluntas.
 Indere ius fasque est nomen utriusque suum:
 Sic age, quò capias nullo quod clauditur orbe,
 Quò capias ipsum mens animusque Deum,

Sic age, sic puncto sta fixa fideliter vno.

Hoc tibi certa Fides, hoc Deus esse potest.

Hoc defige pedem, pesque inde perambulet alter

Quidquid vbique sinu terra virente tegit;

Et capiet spatiumque simul concludet in æquo,

Quod neque terra, suo nec capit orbe polus.

Non labor est, vbi certa viam constantia monstrat,

Quantum vix toto permeet aura die

Percurrisse vno spatium pede. Deuiet inde,

Diffuat à puncto mens variata suo;

Nil capiet, nihil ambiguo mutabilis orbe,

Nil poterit pauido fluxa tenere sinu.

Omnia quisquis amat stabili comprehendere motu,

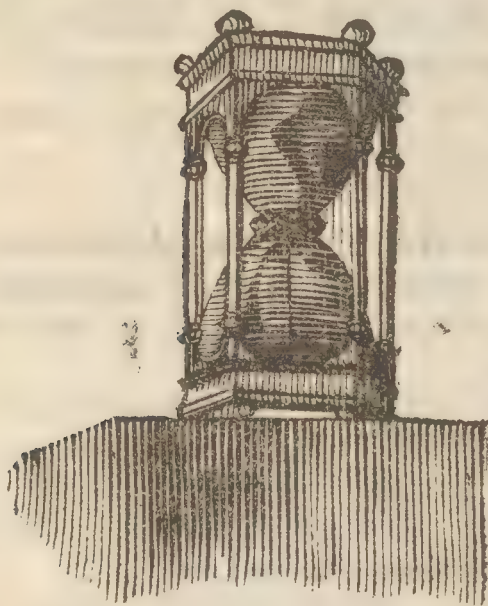
Stet medio & constans hæreat ille Deo.

Non

Non deficiat Fides tua.

Lucæ 22.

EMBLEMA XXXIX.

——— *Punctum succedat in unum,*
Et calo servire potest. ———

Aeternitatis quisquis optat immensæ
 Certam atque tutam possidere mensuram,
 Successionis ne moretur in puncto.
 Vnum Fideles conglobantur in punctum;

F 6

Nec

Nec alterum alter conglobatus offendit.
 Successionem negligis? Fidem perdis,
 Aeternitatis temporumque contemptor.

*Necessariam esse perpetuam successionem
 Fidelium in idem punctum conspiran-
 tium; ut eorum Fides certa ac dimen-
 sa temporum antiquitate commendetur:
 secus si fiat, nihil superesse cui tutò
 credi possit.*

T Otus ab exortu cælorum voluitur ordo,
 Tota fluunt lapsis sæcula temporibus:
 Sed quàm magna fluant, quantus fluat ætheris
 ordo,

Non nisi conspicuus sol docuisse potest.
 Si tamen obscurâ clausum caligine cælum
 Auferat ex oculis astra diemque tuis,
 Tempora vt ignotes sistas tibi ducta per orbes,
 Vt teneas tacito sæcula lapsa pede;
 Parua quidem, magni superest tamen æmula
 cæli

Machina, compositis machina structa rotis.
 Illa tibi æternos deducta fideliter annos,
 Sæculaque orbiculo sed breuiore dabit.
 Hanc etiam si fortè aliquis distorserit error,
 Iusserit aut fixis stare subinde rotis;
 Nempe nihil reliquum est, nisi succedentibus
 vltro

Quæ fluit & refluit clepsydra pulueribus.

Cuius

Cuius in exiguum, sine vi, sine murmure, punctum

Labitur, & vacuos implet arena sinus.

Illa, licet solem Iosue Gabaonis ad oras

Stare nouis iterum iusserit imperiis;

Quin etiam æthereus stellis mirantibus axis

Hæserit in gemino fixus vtrisque polo;

Nec mensura sit vlla super, quæ diuidat horas,

Diuidat æternum signa per vlla diem;

Vna tamen, donec punctum succedet in vnum,

Perque suas patiens ibit arena vices,

Vna, licet nulli solet ingeniosa videri,

Quolibet vna tamen certius ingenio

Tempora in æquales errantia diuidet horas,

Et faciet cæli dissimulantis opus.

Si tamen hanc etiam seu vis, seu casus inertem

Iusserit in cursu denique stare suo;

Si qua aliis minor aut maior fortassis arena

Sese obicem puncto fixerit in medio;

Et simul antiquum successio ducta per æuum

Æternam fuerit perdere iussa Fidem;

Infelix ! iam nulla diem tibi suggeret hora,

Nulla dies stabiles est habitura vices.

Cum Superis commune nihil, nil denique certum

Tempora quo cæli dinumerentur, erit.

Non modus vllus erit, qui sæcula lapsa parentum

In seriem vitæ ducat opusque tuæ.

Non etiam ille, nouum qui tempora duxit in orbem,

Æternum faciens lucifer ire diem,

Notus erit misero. Tanti est successio, tanti est
Non interruptam posse tenere Fidem.
Tanti etiam puncto dubitet quòd nullus in vno,
Solut iter clausum qui tenuisse potest.
Et sit adhuc, signis non succedentibus, & sit
Nescius exactas adnumerare moras,
Qui tamen æternos olim sibi spondeat annos,
Qui vocet ad numeros sæcula tanta suos?
Nempe Fides, paucas quæ non satis exigit horas,
Tam longum poterit conciliare diem.

Fides

Fides per Charitatem operatur.
ad Galat. 5.

EMBLEMA XL.

— *Amor Fidem*
Facit eloquentem. —

Fides amore destituta, fit muta :
Fides amore prouocata, fit grata
Deo atque cælo ; quemque terra miretur,
Nego-

Negotiosum læta prodit in cantum :
 Nec plus amoris quàm laboris assumit.
 Laboriosam diligis Fidem ? casti
 Amoris vno fac regatur impulsu.

*Fidelis animus in nocte peregrinationis &
 exsilij sui, Fidem suam aliis desidem,
 & otiosam amando excitat ad operan-
 dum ; eiusdemque laboriosa suspiria
 sursum transmittit ad Deum Amorem,
 suum, clauso adhuc calo reconditum.*

O Deus ! ô puro numen spectabile cælo !
 O Deus ! ô citharæ vox animusq; meæ !
 Certè amor es , sed amor prohibente reconditus
 orbe,

O Amor ! ô oculis non adeunde meis !
 Iam tibi figuntur Superis tentoria campis,
 Victori meritæ iam cumulantur opes.
 Iam tua te prono venerantur sidera lapsu ;
 Iam vigil excubias sol agit ipse tuas.
 Quin etiam tacitas lustrans pulcherrima noctes
 Luna tuas cursim circuit ante fores.
 Hosque ego cùm videam, video nihil vsque quod
 opto,

Ah nimis à patriâ cogor abesse domo.
 Sæpè rogata via est : vetuere sed astra venire,
 Quæ stabiles obeunt irrequieta vices.
 Millia iam decies scio te centena coronant,
 Iamque torum cingunt millia mille tuum.

Vnus

Vnus ego, ô Superi, de tot quoque millibus vnus,
 Vnus ab innumeris millibus exful ago.
 Vnus! & interea cælorum in sedibus altis
 Viuis Amor patrio deliciose finu!
 Viue, nec inuideo: sed pauca queramur Amantes;
 Pauca, sed illa sacra deproperata Fide.
 Huc oculis (oculos quis claudat amantibus ipsos?)
 Huc Amor, huc oculis exspatiare tuis.
 Si modò me videas, ego te vicisse putabor;
 Incipietque aliquis dicere, me quòd ames.
 Auribus huc (ipsas quis claudat amantibus au-
 res ?)
 Huc Amor, auribus huc exspatiare tuis.
 Certè oculis mediâ stantem me nocte videbis,
 Cantantem patriâ te tamen vsque Fide.
 Auribus experire meos sine vindice planctus;
 Experire meam nec minùs inde Fidem.
 Dormit iners aliis (aliis puto vilis haberis)
 Dormit iners citharâ nil resonante Fides:
 Te tamen hi quòd ament, quòd ames quoque
 prodigus illos,
 Audent nempe Fide nil operante loqui.
 Non ego sic: sed nox lentos licet humida somnos
 Spargat in hîc stantes meque meamq; Fidem;
 Sto tamen, & vigiles animans in carmina nervos
 Sto vigil ipse tuas, ô Amor, ante fores.
 Si petis, vnde mihi labor hic sit nocte canendi,
 Quis mihi nocturnum suaserit auctor opus:
 Illud amans docuit (nec me didicisse negabo)
 Cùm dominæ furdas excubat ante fores;
 Cùm querulâ rigidos mulcens testudine postes,
 Seque suamque illi vult placuisse Fidem.

Ille

Illa audit: fors & rimam speculata per vnam
Carmina cultoris spectat amatque sui.

Interea ros nocte cadit, citharæque canentis

In caput & pavidam depluit vsque Fidem.

Hei mihi! ros cælo mihi non pluit vnus ab vno,

Iam geminus geminis ros pluit ex oculis.

In citharam pluit, inque manus, digitosque,
Fidemque;

Non tamen ille Fidem, non grauat ille manum.

Atque vtinam saltē thalamo propensus ab aurēo,

In cubitumque tuum semi-leuatus Amor,

(O Amor! ô dolor!) inde Fidem sentire, loquentem

Si paullum cuperes sustinuisse Fidem!

O si, si cælis vel coniuuentibus, vno

Prospiciens oculo, dissimulante licet,

Conatumque Fidemque meam, tua dona, videres!

Si cuperes semel hoc dicere: Et hic meus est:

Tunc ego tunc tuus inciperem puto testis haberi,

Tunc Domino fidus dicerer esse meo.

Tunc etiam fortasse oculo nictante viderem

Quis sit Amor, citharæ quis sit amantis Amor.

Parce, nec hoc cupio; & cupiam licet, ipsa recuset

Quæ mihi te visum non finit esse Fides.

Illa Fides, quæ te dum cantat, habere videtur,

Teque suum cantu prædicat esse Deum.

Interea tamen ingeminant mihi nocte dieque:

Dic, vbi; dic, vbi sit, sit tuus ille Deus.

Hæc ego flens, & amore tuo liquefactus, & in me

Deficiens, toties audio, nec potui

Te semel ostendisse oculis mortalibus vnum.

Hoc tantum potui dicere: Amor meus est.

Ille amor est meus, ille Deus quem fila loquuntur,

Quem mea sæpè fuit visa probare Fides.

Vna (fatebor enim citharæ tibi murmura nostræ)

Vna fuere Fidem vota secuta meam;

Vt cuperes quandoque oculis te credere nostris;

Vt possem semel hoc dicere: Et hic Deus est.

Vota tamen mihi cæca Fides quoque sustulit illa;

Et satis esse vnum, dixit, habere Deum.

O satis est; sat habere Deum, sat amare: remotus

Sic licet, & clausas incolat ille domos.

Meque Fidemque meam stimulans agit vnus & vrget,

Vnus Amor residem non finit esse Fidem.

Vrget amor, dolor vrget opus: si reddimus illud,

Si tibi nostra Fides, noster amatur amor;

Nocte Fides totâ, totâ canet excita nocte,

Nocte etiam clausas concinet ante fores.

Sic age cara Fides! fors iam fugientibus vmbreis

Ille sub Auroram Lucifer adueniet:

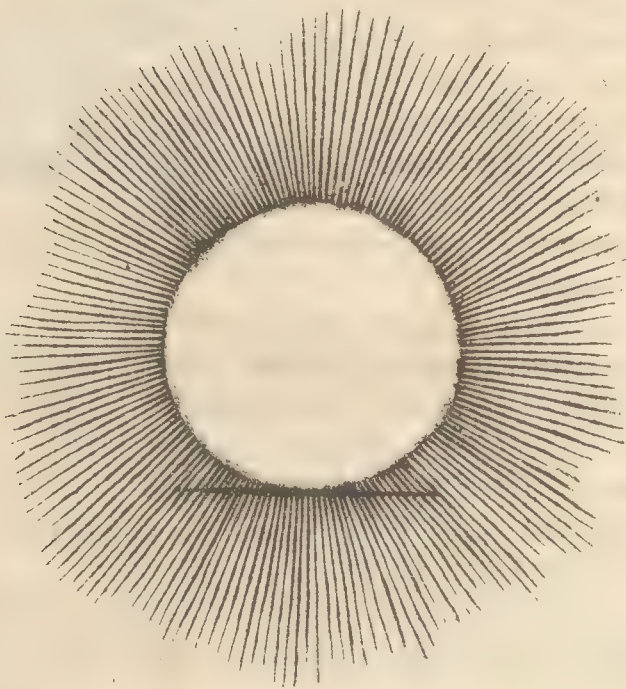
Fortè breuî veniet, Solemque reducet amicum;

Quo veniente tibi mors puto dulcis erit.

Sponsa-

*Sponsabo te mihi in Fide: & scies quia
ego Dominus. Osee 2.*

EMBLEMA XLI.

———— *Puncto iunguntur in vno.*

Acternus orbe diffidet Deus toto,
Mortalis, à te. tu pusillus, angustus;
Augustus ille est, sempiternus, immensus.
Tu linea, ille est circulus. quis hæc iunget?

Quæ

Quæ comparare nullus hæcenus nouit,
 Licet Archimede plura norit arguto.
 Fides sed vno coniugabit in puncto;
 Fides sed omni iunget absque contactu.
 Miraris? etiam quod stupemus est Verum.

*Tenuem humane mentis exilitatem cum,
 Dei immensitate, nisi puncto Fidei unico,
 conuenire non posse.*

A Vdieram nullo contentum limite mundi,
 Maiorem summis orbibus esse Deum:
 Quin etiam per inane vltra magis, & magis vltra
 Semper, in immensum tendere principium.
 Quis modus ô, dixi, qui nos coniungat in vnum,
 Qui socium tanto me sinat esse Deo?
 Punctus ego, minimoq; minor sum totus; at ille
 Circulus est, mundo grandior ille suo est.
 Punctus ego; modicum qui si fluat actus in æuum,
 Arctor in angustam linea ducta viam.
 Non benè conueniunt, spatioq; morantur in vno
 Nullus & immensus, maximus & minimus:
 Nil habet ad tantum res tantula. Diuidar ergo?
 Diuidar à cælo linea parua meo?
 Diuidar vna Deo? Quis me quoque flectat in
 orbem,
 Vt Domino similis dicar & ipse meo?
 Cur ego me, licet vsque sinu fugiente laborem;
 Cur, licet vsque graui maxima cum gemitu
 Experiar tormenta; tamen non conor in orbem
 Ipse ego me tandem conuoluisse meum?
 Conor;

Conor ; at , heu ! nequeo. Vaga linea semper ab
orbe,

Diuidor à Magno linea parua Deo.

Diuidor ergo ? nec vllus amor me iunget aman-
tem ?

Nullus inexploto fortis amore dolor ?

Vos cali, vos illustres tot in ignibus orbes,

Vos Domino similes quos reor esse meo;

Vos saltem, vos æternos abrumpite luctus,

Et date ne Domino cogar abesse meo.

Dum queror, ecce tibi puncto coniungitur vno,

Qui superimposito me tegit orbe Deus.

Esse quid hoc dicam? quod credam denique pun-
ctum,

Quod tam dissimiles composuisse potest ?

Esse aliquid ? nihil esse ? satis : coniungimur illo.

Quis neget hanc , ipsam Numinis esse Fidem?

LIBER II.
EMBLEMATVM
DE
S P E.

1721
MAY 10 1721
1721

IN LIBRVM II.
 EMBLEMATVM
 DE
 S P E
 PROGRAMMA.

HActenus, obscuro quâ semita tuta profundo,
 Fleximus adductâ vela secunda Fide.
 Fallor; an acta feris Aquilonibus imminet aura,
 Et sonat impulsis cana procella vadis?
 Anchora siste viam. Spes me iuuet una timentem;
 Si qua procella ratem verberet, illa ferat.
 Anchora iacta salo est: cursum cohibete carina;
 Flamina certantes rauca tenete Noti.
 Anchora fixa solo est: fida iam state carina;
 Atque aliquod, cursu quod leuet in medio,
 Deperate melos. Spes una tuebitur omnes;
 Bella procellosi leniet illa maris.
 Colludet placidus tranquilla per aquora delphin,
 Et socium iungent monstra marina latus.
 Scilicet admissos abigat Spes una timores;
 Et referat pulsos Spes mihi sola metus?

G

Spes

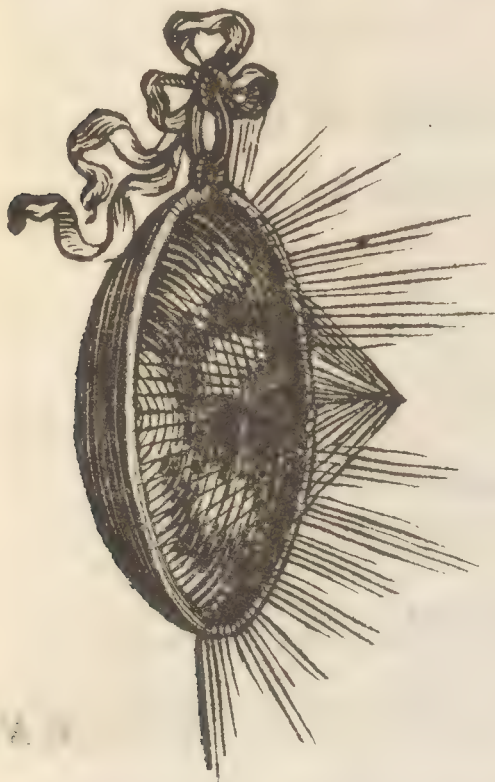
*Spes me certa iubet ventis melioribus uti;
Inuida cum rabidis flabra tacete Notis.*

*Spes iubet una modis numerisq; fidelibus uti;
Vtimur. vndeni longius ite pedes.*

*Ite quiescentis tabulata per alta carina;
Hac patet in cursus meta secunda meos.*

IGNEO DIVINITATIS ARDORI
 CVM
 RIGIDO HVMANITATIS ALGORE
 IN VNO IESV
 MIRABILITER AMABILITERQVE
 COMPOSITO S.

Candor lucis æternæ, Speculum sine
 maculâ, imago bonitatis. Sap. 7.

Ardet, & alget.

Quæ monstra? summum frigus, & summus calor,
 G 2 *Speculi*

Speculi nitentis orbe sincero emicans,
 Vi temperatâ frigus ardenti inijcit,
 Rigido calorem. frigidam Diuinitas
 Humanitatem iunxit ardenti sibi,
 Solemque se probauit. Hoc Speculo tuos
 Nisi ponis ignes, ponis & frigus tuum,
 Sine mente uiuis. —————

CANDORI LVCIS AETERNAE,
 SPECVLO SINE MACVLA,
 IMAGINI BONITATIS,
 CANDORI

QVEM SOL ATERNVS IN SE REFLEXVS
 INCENDIT;

SPECVLO
 IN QVO SE IPSE SOL DIVINVS
 AGNOVIT;

IMAGINI
 QVAM SEMPER VT SVAM
 SOL PVLCHERRIMVS
 ADAMAVIT;

VERÆ LVCIS,
 DE INACCESSO LVMINE
 LVMINI INEXHAVSTO,

V E R B O

VNI ET SUMMO,
 INCREATO, INCARNATO,
 DEO ET HOMINI
 CHRISTO IESV,
 SPEI ET SPECIEI NOSTRAE,
 EMBLEMATICAM HANC
 S P E M

S E D P E R S P E C V L V M

S A C R A M E X H I B E O .

I Am dndum fluere, & retrò sublapsa referri
 Spes hominum fractis cæperat auxilijs.
 Nox & noctis ubique metus, & ubique dolores,
 Frigoraq; in profugi sede caloris erant.
 Notus erat calo, sed non erat agnitus orbi,
 Æternum placido qui facit ore diem.
 Ille diem calo, sed non dabat abditus orbi:
 Aversum retrò sensimus ire Deum.
 Annus erat toto semper sibi concolor anno;
 Vllus in obscuro si color esse potest.

Num-

Numquid Hyperboreas orbis prolapsus in umbras,
Spharâq; ab erecto versa repente situ est?
Attonitis ego sic animis, nec inanè, querebar.

Tota erat euerso sphæra reuulsa polo.
Quiq; status rectis fuerat mortalibus olim,
Heu fuerat! verso non erat ille Deo.
Actum erat, in nostras Speculum nisi ductile
terras

Traxisset casu prosperiore diem.
Hoc simul ut vidi, vultumq; videntis in illo;
O quis in hoc, dixi, quis latet orbe Deus!
Certè aliquid maius mundo latet: aut Deus hîc est,
Aut homo; sed magni grandior oris homo est.
Sol erat in Speculo, sol formosissimus, illo:
Igneus in Speculo vultus amantis erat.
Ignis erat Speculo, Speculum candebat ab igne;
Et simul in Speculo frigus & albor erant.
Dextera fors illo fuerat manus orbe recepta:
Hei mihi, sollicitam quis trahet inde manum,
Ne fluat illa foco Speculi flammante perusta?
Sic ego: sed flammis non erat vsta manus:
Frigida erat manus, & veluti si fonte perenni
Mersa foret, nullo victa calore manus.
Dicebam: Deus hîc aliquis, vel conditur error;
Error in hoc, aliquis vel latet orbe Deus.
Sic erat. Orbe decus cali vivebat in illo:
Ille diem terris, & dabat ille Deum.
Nec minùs in Speculo gelidi nativæ metalli
Massa superfusi plena rigoris erat.
Hinc simul ardet & alget, amansq; dolensq; sub
vno

Duplex Natura principium orbe regit.

O Speculum! ô generis species Spesq; ultima nostri,

Cuius ab effuso terra nitore calet;

Cuius in ardenti fit homo spectabilis orbe,

Cuius homo à radijs seq; Deumq; capit,

O quid amare iuuet nisi te! quid postulet ultra

A desiderijs mens licet agra suis!

Astra petat? videt hic aliquid formosius astris.

Calum amet? hic, calo plus quod ametur, habet.

Fortè diem roget atque Deum? sed utrumq; sub aureâ

Planities Speculi concaua nube tegit.

Consimilem petat ipse sibi mortalis? in illo

Consimilem sibi, quem spectet ametq; videt.

Intereant elementa, ruat natura, dehiscat

Machina terrena puluerulenta domus:

Quin etiam, circumpositis quod nititur astris,

Sidereum ingenti mole fatiscat opus:

Tu modò ne, mea Spes, tantis succumbe ruinis;

Ne rapiant Speculum terra vel astra meum.

Sic constans ego, sic vultu non territus uno,

Natura potero damna videre mea.

Illa mihi Speculo facies qua ridet in isto,

Aurora facies non abeuntis erit.

Illa mihi sidus calumq; vocabitur ipsum,

Sol meus illa mihi, sol Deus esse potest.

O Speculum! Speculo quid non speremus ab isto,

Auersum potuit quod renocare Deum.

Habebis

*Habebis fiduciam, propositâ tibi Spe,
& defossus securus dormies. Iob. 11.*

EMBLEM A I.

———— *Iuvat fessos.* ————

Sententia Emblematis I.

———— *Spes est dura; sed lenit tamen
Viæ labores. Non solet tranquillitas
In delicati pectoris molli toro*

G 5

Secura

Secura permanere. Spe durâ iacet
 Securitas. Spes dura tranquillum facit
 Sibi incubantem. sæuiant venti licet,
 Dominentur vndæ; somnium ex illis tamen
 Spes dormienti facere iucundum potest.

A peregrinationis incommodis, & exspectatione longâ suæ patriæ, misère fatigari animum viatoris hominis; respirare tamen eum posse, si in Spem suam etiam fessus incubuerit.

PRouehimur portu, terramque relinquimus illam,

Quæ natum gremio prima rigente tulit;
 Imposuitque rati, quam nullo robore fultam
 Aequora certatim vasta Notique premunt.
 Imus in oppositum per aperta pericula littus,
 Tendimus in portus altera terra tuos;
 Terra, fatigatum quæ me nisi suscipis olim,
 Deterior quauis vita futura nece est.

Quæ cælo quàm nota, solo tam incognita nostro,
 Diceris æstiuos semper habere dies:
 Diceris æterni placidos tibi veris honores
 Nubis inexpertâ conciliare face:
 Diceris hærentem cælo tibi sistere solem,
 Et stabili hinc semper conditione frui.
 Illa parum felix; felix nimis altera terra:
 Vtraque sollicitæ causâ sat ampla viæ est.
 Illa iubet fugiam, properem iubet altera terra;
 Sed nimis immensum iungit vtramque mare.
 Ingre-

Ingridior tamen : hinc cælum quò tendimus ;
inde

Terra relinquenda est: vtraque iusta via est.
Iamq; peregrinum fragili rate findimus æquor.
Audaces posito mors facit ipsa metu.
Sæpè laborantis subductus in ardua mali,
Prospicio patriæ littora cara meæ;
Littora, sed non illa volens quæ prima reliqui;
Littora , sed cupidam quò vehit vnda ratem.
Nil tamen aspicio nisi quod finit æstus & aura:
Effugit ex oculis vltima terra meis.
Sæpè gemens dixi : Nimiùm mihi tarda vi-
dentur

Aequora, tarda nimis flamina, tarda ratis,
Tarda via, & lentæ quoque tarda pericula vitæ,
Tarda etiam optanti sunt mea vota mihi.
O ego, si scirem tumidis quòd raptus ab vndis
Pronior in patriam cogerer ire meam !
Si scirem, positâ quòd onus lacrymabile vitâ
Defluerem celeri per vada falsa mari !
Hinc ego me citus in fluctus, citus æquora mit-
tens,

Errarem indomitas lætior inter aquas.
Ipse mori hîc cuperem, pelago proiectus ab imo,
Vt patriâ vel sic contumularer humo.
Certè anima hæc prior immanes transuecta per
vndas

Exciperet socio corpus inane sinu.
Quin etiam hoc vitâ rigidum gauderet ademptâ
Se prius intuitu sic periisse meo.
Hei mihi! vota quidè; sed sunt tamen impia vota,
Quæ meus in patriam fundere cogit Amor.

Non licet in vacuos missâ rate currere fluctus;
Curreret aduerso perditus ille Deo.

Quid superest? Super vna suos amplexa rudentes.

Anchora compositum porrigit ecce latus.

Anchora Spem nobis promittit, & otia spondet,
Otia tam longas apta leuare moras.

Excipio (sint dura licet solatia) pronus,

Excipio geminas in mea vota manus:

Excipio, excipiorque simul Spe totus ab vnâ:

Et sensim clausis deficiens oculis,

Sensim deficiens capite in latus inclinato,

Languidulis sensim deficiens manibus

Et pedibus, somno super obruor. O mihi si fas

Dicere, Spes qualem præbeat illa torum!

Qualis in hac, quali compositus pace quiescam,

Ipse mei propè iam nescius exilij!

O ego, quàm læto canerem mea gaudia planctu!

O ego, quàm gratas ductus ad exequias

Læta soporifero mulcerem funera cantu,

Mollibus hæc voluens carmina sub labiis!

Incubet ille rosis, Tyrio cubet alter in ostro,

Alter olorinis stertat in exuviis:

Dura, tamen placido mea Spes mihi lenior ostro
est;

Mollior est plumis, blandior vna rosis.

Luce fatiscentes fouet illa suauiter artus;

Nocte soporiferæ dona quietis habet.

Luce meis teneras oculis superiniicit umbras;

Nocte animo vigiles cogit abesse metus.

Hæc desiderium patriæ fugientis acerbum,

Tadiaque immensæ contrahit ampla viæ.

Hac

Hac sociâ, colluctantis vis rauca procellæ
Lene susurrantes esse videntur aquæ:
Hac decertantes aduerso turbine venti,
Horribilesque Noto bella mouente tubæ,
Vox citharæ, respirantis vox languida cannæ,
Et placidæ fiunt vox moderata lyræ.
O quam te memorem mea Spes! Te quisquis in
vnâ
Somniat, immanes nil metuens tenebras,
Non freta, non profugo maria indignantia soli,
Nulla timens cæli monstra, nec vlla sali,
Quàm placidas agit excubias! alternaq; miscens
Somnia tranquillas nata per illecebras,
Quàm faciles patitur noctes! quàm denique,
summâ
Exoriente die, dulciter enigilat!

Post tenebras spero lucem. Iob. 17

EMBLEMA II.

Dum spiro, spero. ———

————— Spirare dum sursum potes,
Sperare poteris. Prona spirantem occupat
Spes lapsa cælo; quamq̃ue subduxit furor

Popu*

Populantis auræ, luce nascentem suâ
Vitam reducit. Tanta desperet bona,
Spirare qui nil spiritu amisso potest.

*Lucerna, licet extincta, si modò adhuc spi-
ret, flammam in se lapsam ex alto sperat,
& accipit; cur igitur, quamdiu spirat,
venturam sibi e celo gratiam, hoc est
nouam vitam animæ, homo desperet?*

C Vm subit illius pulcherrima lucis imago,
Quæ capiti quondam fulsit amica meo;
Cum repeto vultus diuini lumen, & ignes
Qui mihi præsentem constituere Deum,
Candida quæ æterni mihi signa fuere sereni,
Spes fluit ex animo denique sera meo.
Ergo dies numquam, nec lux erit vnica nobis,
Lux oculis quondam deliciosa meis?
Semper inhospita nox, nox intempesta tenebit,
Obruet æternum nox tenebrosa diem?
Frigus iners semper profugum populabitur ig-
nem,
Quæque per illa sequi mors solet, hos ani-
mos,
Hosque oculos nullis pro me certantibus vrgens,
Immeritæ coget iura subire necis?
Vos æterni ignes, vos noctem sidera nostram
Aspicite, & casti luminis huc aliquam
Ferte facem, atque animam hanc lentæ subdu-
cite morti;
Ah nimum longam mors habet illa necem!
Taliam

Talia ego ad modicæ pallentem lampadis ignem,

Noctæ vigil, nullo teste, locutus eram:
Ecce per aduersam penetrabilis aura fenestram
Fertur in exiguam missa repentè facem;
Et subito, veluti si non satis vna timenti
Nox foret, ecce aliam rapta lucerna facit:
Hæc tamen ad flammam quasi si suspiret ademptam,

Spirat, & in fumum soluitur exiguum;
Vmbrosūque leui dispensans stamine filum,
Insequitur profugam per loca summa facem.
Ocyus arentes inflammans sulphure tædas,
Ad solitam propero dum morientis opem,
Ipse supra nubem faculæ fugientis in auras
Errantem video me tenuisse manum.

Ergo deorsum vrgens morientis ad ora lucernæ,
Vix dederam pronæ dona remota facis;
Ecce per extinctæ funus lacrymabile flammæ,
Per tenues viduæ lampadis exuias,
Ex alto noua flamma cadit. Sic fortè serenis
Egrediens vernæ noctis ab excubiis,
Stella facem ducens cælo fugit; atque iter ingens
Designans fuluo tramite, gramineos
Decidit in colles, vel aprici pascua campi;
Decidit, & simul hîc protinus emoritur.
Non ita sed mea flamma, meam quæ lampada
tangens

Viuit, & hanc vitæ viuida restituit.
Hæc ego perspicuens, Cur desperabimus, inquam,
Sit licet in fumos flamma redacta meos?

Si spiramus adhuc, cur desperabimus, inquam,
Sit licet amisso vita subacta die?
Nempe animam cælo poterit deducere lampas,
Lampas inexhaustus quæ modò fumus erat:
Nempe per emissam poterit sibi iungere nubem,
Spirandoque suam rursus habere facem.
Ast ego, cui summo mens enthea vixit ab igne,
Igne sed heu! patrias iam repetente plagas,
Ipse ego nequidquam cælo lacrymabile fumans,
Exspiransque animæ viscera, nil valeam
Spirando sperare? nihil Spes pendula cælo
Perque meos gemitus lapsa referre queat?
Quippe vetor fatis vrgentibus. Ibimus ergo?
Ibimus? & meus hic spiritus in tenuem
Deficiens, sine Spe, sine lumine, diffluet vmbra,
Quam premat æternâ nocte perenne chaos?
Nam quid adhuc misero superat mihi? Vota
superfunt,
Quique vel extremo fumigat ore dolor.
Spes abiit: sed adhuc non dedignantibus astris
Spirat anhelantis viua lucerna animæ:
Hoc satis est. Illos dum spiritus hic alet artus,
Dum fluet his vllus spiritus è labiis,
Spirabo, & sperabo. Viam fortasse per illam
Decidet in nostros flamma reducta sinus.
Tu modò, tu mea flamma super me pendula,
tu me
Respice; tu vacuo suscipe cum gemitu
Ultima quæ tenui suspiria ducimus ore:
Suscipe, quam lentè deficientem animam
Cum desideris morientibus exspiramus.
Suscipis? exspiro denique & emorior
Securus;

Securus; morior Spe certâ plenus, ademptum
Quòd mihi sol lapsu reddet amante diem;
Quòd vitam dabit amissam, quòd corporis huius
Reliquias animâ nobiliore teget.
Fortunata lucerna facem quæ perdidit ! illam
Spirat enim, & sperat rursus , habetque facem:
Fortunata sed ante illam mea vita; vel ipsâ
Quæ modò morte Deum spiret, habere potest.

Spes nostra firma sit. 2. Corinth. 1.

EMBLEMA III.

— *Etiam à lapsu stat. firma, suisque
Casibus erigitur.* —

— A lapsu quoque
Spes certa constat. Quisquis à casu tuo
Abiectus hæres, quisquis auersus Deo
Tellure pigrum pondus extremâ iaces,
Sperare non vis. Casibus constantior,
Spes à ruinâ maior assurgit suâ,
Cælumque spectat. —

Vbi

*Ubi deiecta fuerint omnia, posse & solere
Spem vnā ruinas inter maximas ere-
ctam stare.*

Postquam res hominum, generis res prodita
nostri

In latus ancipiti turbine lapsa fuit,
Nosque suo simul inuoluit temeraria casu;
Vllam homini in tantis Spem superesse malis,
Attonitis superesse vllam Spem denique rebus,
Qui satis auderet credere, nullus erat.
Et tamen illud erat quod in ipsis casibus vnus
Stans, etiam euerfis omnibus, eminuit
Altior è rebus mortalibus, altior orbe,
Pænè suo factus par similisque Deo.
Cum sperare nihil poteris, sperare licebit
Omnia. Spes lapsu statque manetque suo;
Numquam fixa magis, quam cum grauis im-
petus illam

Ore suam prono mandere iussit humum.
Lapsus erat patiens, & constantissimus ille,
Ille Deo charus, proximus ille Deo;
Lapsus erat, lapsumque super grauis orbis, & am-
plum

Naturæ ingenti mole iacebat onus:
Iamque sedens miser in putri telluris aceruo,
Spe tamen arrectos inde leuans animos
Dicere sustinuit: Tellus mihi tota dehiscat,
Maximus immenso me Deus orbe premat,
Luctantemq; subinde animam à luctante reuellat
Corpore; tot certè pressus vbique malis

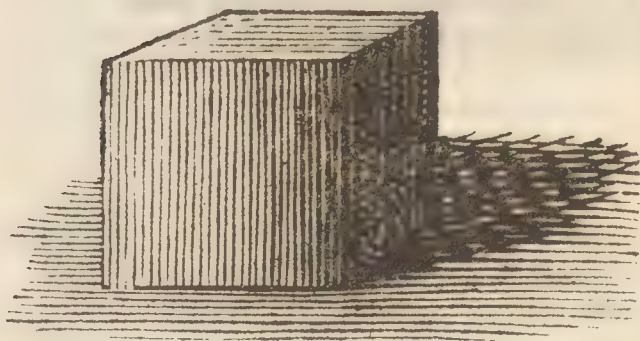
Sperabo

Sperabo tamen, & constans Spe semper in vnâ
Casibus assuescam celsior ire meis.
Dixit, & in dicto firmus stetit : ardua donec
Spes sibi constantem duxit in astra virum,
Exemplumque ingens orbi dedit. Ite solutæ,
Sub leuibusque statim casibus exanimes
Nunc titubate, iacete animæ : surrecta tenaxque
Spes mihi, & elatâ mole superstes erit.
Debilis à quouis nutet constantia casu,
Spes solet à lapsu firmior esse suo.

Tri-

*Tribulatio patientiam operatur; patientia
autem probationem, probatio verò Spem;
Spes autem non confundit. Rom. 5.*

E M B L E M A IV.

Abiecta, non eversa. ———

————— Spes quouis situ
Erecta, semper similis & constans sibi,
Nisi certa non subsistit: abiicias licet,
Tamen ipsa spes abiecta quod speres dabit
Etiam ante votum. ———

Spem

Spem nullo casu, iacturâ nullâ everti posse, quandoquidem iacturâ ipsa suâ & casibus erigatur.

CUm primum, certante Deo, spectantibus astris,

Alea pomiferam fugit iniqua manum;
Lapsâque funestum posuit mortalibus omen,
Et cecidit, quo non debuit esse loco;

Spes abiecta quidem vitæ fuit vltima nostræ,
Non eversa tamen Spes simul inde fuit.

Illa quidem intremuit, primoque exterrita lapsu
Dicitur attonitum vix tenuisse latus:

Tandem erecta tamen cælo stetit. Ipsa parabant
Promeritam nobis debita iura necem;

Exitium crudele parens natura dolebat,
Ipsâque vita, suæ nuntia mortis erat:

Non eversa tamen, nec tanto prodita casu,
Spectabat facilem Spes animosa Deum;

Auxiliumque malis sibi promittebat in illis,
Disponens animo gaudia certa suo.

Nec sibi stulta fuit, nec Spes se vana fefellit;
Subdita mors vitâ nobiliore fuit.

Infra hominem abiecit primus mortalia casus,
Supra hominem hæc iterum Spes magis aucta tulit.

Vsq; adeo licet in summas abiecta ruinas,
Stat tamen, extremis erigiturque malis.

Si gemat acta ratis mare perturbantibus Euri,
Ne grauis in Syrtes in scopulosque ruat,

Iacturam

Iacturam facit ipse volens mercator; & ecce

Cum rate Spes tandem certior erigitur,
Spes vitæ, Spes fortunæ melioris, & auræ
Quâ teneat portus læta carina suos.

Spem messis, Spem quam tales seruauit in vsus,
Abiicit in patriam fessus arator humum;
Et canit abiiciens: quia scilicet inde recedens,
Prospicit à iactu Spem, licet ambiguo,
Erectam fore. Post hiemes, & iniqua colono
Frigora, post luctas grandinis atque niuis,
Post pluuias, validosque Notis populantibus im-
bres,

Aspice vt ad solem surgat adulta seges;
Spemque bonæ messis, Spem secum fertilis anni
Erigat in certas posteritatis opes.

Alea lusorem quæ sæpè fefellit auarum,
Amissas semel abiecta reducit opes.

Fortè tumescentis pingenda coloribus vndæ
Spuma leuis fuerat: picta subinde fuit;
Picta semel malè, picta iterum, malè denique
picta, *(Il s'agit de la peinture)*

Arte nihil quidquam proficiente fuit.
Scilicet indignans post tanta pericula pictor,
Inuisam casu proiicit in tabulam
Instrumenta suum malè dispensantia munus;
Atque aliò hinc, ad opus non rediturus, abit.
Iamque ibat, cum fortè oculo respexit iniquo
Non benè promeritum iura laboris opus.
Vidit; & ecce suâ quam non benè pinxerat arte,
Perfectâ spumam respicit in tabulâ,
Ludentem spumam, spumam quam Nereus ipse
Crederet allisis intumuisse vadis.

Fecerat

Fecerat hanc casus, Spes hanc abiecta sagaci
 Certius & citius fecerat ingenio.
 Credite mortales; ubi Spes abiecta videtur,
 Spes venit, & casu tollitur alta suo.
 Cum proscriptus Adam, cum nudus, inermis,
 & exspes
 Non bene commissam verteret exsul humum,
 Deliciasque breues, quas non cognouerat antè,
 A longo tandem disceret exilio;
 Disceret à lacrymis, exantlatique laboris
 Heu nimis exiguo disceret à pretio;
 Cum vix posset homo dici, vix posset haberi
 Auspiciū generis principiumque sui;
 Cum nil sciret, amare nihil nisi perdita posset,
 Spes super abiecto denique nulla foret;
 Tunc quam non habuit, potuit sperare salutem,
 Tunc potuit tandem dicere: Post aliquot
 Sæcula, progenies mea me mirabitur olim,
 Cum Deus ipse meo è sanguine natus erit;
 Cum mortalis & æternus coniunctus in vnum,
 Pænè Deo quidquam plus quod ametur erit.
 Spes abiecta feris hominem sociauerit ipsis:
 Spes erecta hominem sed dedit esse Deum.

H

Etiam si

Etiam si occiderit me, in ipso sperabo.

Iob 13.

EMBLEMA V.

— *Spes longior ipso ex-*
Tenditur occasu. —

Spem longiorem summa promittit dies,
Et adhuc vereris summa ne lux sit tibi
Quæ prima fulsit? ortus, occasus mihi
Sine sole medio fiat, & vitam auferat
Etiam ante vitam. Moriar: elato tamen
Spes longiorem longior vitam dabit.

Non esse homini de huius vitæ breuitate querendum, quandoquidem ab unicâ etiam & extremâ eiusdem horâ Spes vitæ melioris longissima prorogetur.

Spes mihi venturæ si non foret altera vitæ,
Sentirem celeres sic properare dies;
Et benè vix ortos in lapsum vergere soles,
Materies lacrymis esset acerba meis.
Expectate breues saltem mea funera menses;
Quid iuuat extremos anticipare dies?
State mei paullùm, paullùm subsistite soles;
Iuuerit hîc lacrymas fortè videre meas.
State (precor, non cogo) mei, mea lumina, soles;
Non ego vos testes ad fera bella voco:
Fecerit hoc Iosue: testes medicique dolorum,
Quos patior, paullùm state, manete mei.
Vtile consilium est, miseris assistere rebus.
Non decet à visis longiùs ire malis.
State, diemq; mihi qui proximus instat, & vrget,
Extremo saltem stare iubete die.
Hæc ego, Spes nisi certa nouæ foret altera vitæ,
Auderem iusto sapè dolore queri.
Non pudor est quod habes retinere tenaciter
vnum;
Non pudor est vno nolle carere bono.
Non pudor est, si nulla super sit vita, fugaces
Cum gemitu & lacrymis velle tenere dies.
Non pudor est viuo totidem sibi poscere soles,
Quot ferus in siluis coruus & anguis habet:

Tot soles spectare hominē, quot inhospita fertur
Noctua desertis viuere culminibus.

Nunc ego non queror illa: citi citò currite soles,

Currite, cum raptis currite sideribus;

Conatuque omni, quidquid polus vrget, obite

Fortius: vna dies sit velut hora mihi:

Ortus in occasum momento vergat; & illuc,

Si velit, æternum non rediturus eat.

Quin etiam tempus quod viuimus, omne re-
pentè

Contrahat in minimam prodiga vita moram

Nil moror. Exiguo moriar licet obrutus æuo,

Quæque tulit natum, mox ferat hora senem;

Maturus tamen emoriar. Spes altera, & illa

Longior occasu nempe futura meo est.

Spes immensa, secuturæ Spes maxima vitæ,

Illa reposta sinu Spes morientis erit.

Aspice (ne tibi fors verbis fallacibus vsus

Dicar in incertam vanus abisse fidem)

Aspice quanta, brevis licet & vix vlla putetur

Anchora, deuexo facta sit illa die:

Quantæ per spatium terræ procul extendatur,

Pronus in occiduas sol vbi fertur aquas.

Vitæ summa brevis longam promittit, & amplam

Spem facit; æternum prorogat illa diem.

Porrigit occasus, quam non satis explicat ortus,

Quam medio nullus sole tenere potest.

Qui volet ergo suos vultum conuertat ad ortus

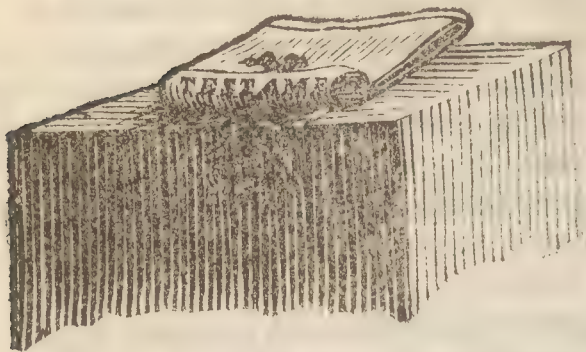
Sollicitusve diem dirigat ad medium.

Spectet ametque suos quibus ardet & vritur ignes

Me iuuat extremum semper amare diem.

*Scio quòd Redemptor meus vinit ,
 reposita est hac Spes mea in sinu meo.
 Iob. 19.*

E M B L E M A V I .

———— *Mors sola docebit
 Quàm fuerit Spes ampla mihi. —*

———— Spes est certa, sed certam tamen
 Non ante mortem. debitum Spei vltimæ
 Mors sola soluit : quisquis hîc semper cupis
 Vixisse, Spem deponere. Qui metuit mori,
 Solius heres esse damnatus potest
 Mortalitatis. —————

*Esse nunc quidem cū animo tum corpori
dolenda quā plurima; debere tamen
eos se inuicem consolari certā ac testatā
Spe mutue hereditatis, morte feliciter
obitā, adeunda.*

VNus ego, at geminos in me tamen vnus
amores

Quamlibet angusto dicor habere sinu.
Corporis hic, solet ille animi, puto, nomine dici;
Quisque suis secum gaudet ouatque bonis.
Sed tamen, afflictos mala quæ communia ter-
rent,

Quemque suo faciunt sæpè dolore queri.
Quò mihi (corporis hæc sunt vota miserrima
nostri)

Quò flammis oculi sideribusque pares,
Si toties falsis vitiantur fidera nimbis,
Si toties flammis obstrepit vnda meis?
Est aliquid quandoque palàm sua regna videre,
Aethereiisque oculos pascere deliciis:
Plus tamen est, plus nempe mali est sua damna
videre,

Horrendisque oculos casibus obruere.
Est aliquid sentire; malū est sentire quod obstat:
Læditur, heu! sensu sensus vbique suo.

O anime ! ô saltem si te quandoque viderem,
Deque tuis possem pauca tenere bonis !

O ego tunc ! Similes animus mouet inde quere-
las,

Diuidit alternas luctus vterque preces.

Non

Non ego, nil patior. patientia iam propè victa
est.

Vndique tot mea sunt omniamersa malis.
Velle, bonum est; meminisse, bonum est; & mente
sagaci

Cuncta velut coràm posse videre, bonum est.
Hei mihi sed mala velle, malum est; meminisse
doloris,

Ipsa velut coràm fata videre, malum est.
Hæc animus corpusque dolens sua fata gemebat,

Dum tantis motus quilibet à lacrymis
Alter in alterius sua commoda transtulit vsum,

Heredemque sui scripsit vtrumque boni.
Assensere poli, testamentumque figillans
Fecit ab euentu pondus habere Deus.

Nunc ergo gaudete mei, mea vita, gemelli:

Quilibet alterno munere diues erit;
Olim diues erit, cùm tot sperata per annos
Diuidet emerito gaudia cum socio.

Tunc ego vobiscum, tunc vos lætissima mecum
Ducemus longis sæcula temporibus.

Corpus iners modò, tunc animi penetrabilis in-
star,

Instar inoffensi fulminis, ingrediens
Momento per opaca soli, per inania cæli,
Proruet emissis mobilior Zephyris.

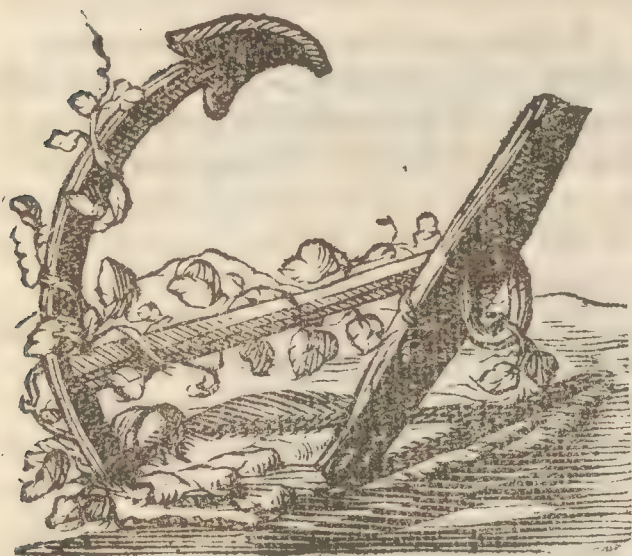
Igneae tunc oculis Phœbeæ lampadis instar,
Ignea tunc manibus, ignea tunc pedibus,
Ignea perque omnes lux exspatiabitur artus:

Omnia tunc liquidi fluminis instar erunt;
Cuius aquas summo radians sol purus Olympo,
Fecerit immisso lumine perspicuas,

Fecerit igniti similes splendoribus auri;
 Candentiq̃ue pares fecerit esse vitro.
 Tunc morbis procul hinc se proripientibus, ipsâ
 Inuidiâ procul hinc, interituq̃ue procul,
 Corporis æternum faciet concordia nexum,
 Et dabit vt certâ stent elementa Fide.
 Tunc animo, immortalis animo sese ingeret ipse
 Sensus; & è puro corpore delicias,
 Delicias incorruptas facilesq̃ue propinans,
 Innocuis totum merget in illecebris.
 Tunc poterit, sine nube, oculis radiantibus vti:
 Tunc poterit manibus, tunc poterit pedibus
 Siderei peragrarè solum penetrabile cæli:
 Tunc poterit casto veris odore frui:
 Tunc gustare merum diuini roris, & imis
 Auribus æternum conciliare melos.
 Sic agite & perstare mei, mea vita, gemelli;
 Sic agite, & quamquam fors modò dura pre-
 mat,
 Durate, & vitæ reduces seruate secundæ
 Præfixum stabili conditione diem.
 Spes hoc certa quidem, sed adhuc tamen abdita
 mandat,
 Testatam cupiens morte fuisse Fidem.
 Expectare diem supremaq̃ue funera mandat,
 Mortalem fato iam properante diem.
 O quis, vt hanc in Spem veniat certissimus he-
 res,
 Non cupiat quauis bis quoque luce mori !

*Fiduciam & gloriam Spei usque ad finem
firmam retineamus. ad Hebr. 3.*

EMBLEMA VII.

— *Non ipsâ in morte relinquam.*

— Spem iunctam sibi
Quicumque viuis tenuit, adiunctam quoque
Moriens tenebit. Spes boni quantum adferat,
Viuido quisquis didicit, hoc etiam magis
Moriendo discet: Patriam amittit lubens,
Et se suamque deserit vitam lubens,
Ne Spem relinquat. —

H 5

Patria

*Patria caelestis ac beata , quò tendimus,
 eternitatis Spem , in quam nos ipsi gi-
 gnimur & educamur , nullis umquam
 casibus esse deferendam.*

FOrtè procellosi post victa pericula ponti
 Fixerat emeritas anchora fida rates,
 Anchora sollicito pelagi non iacta profundo;
 Anchora sed vernum iussa tenere solum
 Littoris irrigui, faciles vbi limpidus amnis
 Per vada camporum pinguiâ ducit aquas.
 Ecce tibi ventus. Disceditur, itur in altum,
 Prouehit egressas amnis & aura rates.
 Anchora, siue fuit neglecta vocantibus Euris,
 Seu potius subito libera facta Noto est,
 Fixa solo mansit, totoque tenaciter vnco
 Ipsa suam sibimet prouida fodit humum.
 Ver erat, herbosi surgebant vndique foetus;
 Ver erat, in frondes picta virebat humus.
 Ergo vbi vernantē præmordens anchora terram,
 Nuper aquis aditum fecerat irriguis ;
 Ecce recens nato proserpens germine vitis
 Visa fuit rigidum velle fouere latus:
 Dum tandem tortis in spiram texta corymbis
 Anchora tota velut vitea facta fuit.
 Hanc ego (mœstus enim patriâ procul vrbe va-
 gabar
 Fluminis irriguas propter euntis aquas)
 Hanc ego respiciens, lacrymis mirabar obortis
 Sollicitum teneri fruticis ingenium.

Et simul ecce reuersus adest , qui littore nuper
 Vincula festinæ liquerat vnca ratis;
 Exiliensque leui saltu procedit , & vnâ
 Hæc secum: Certè hîc anchora iacta fuit;
 Atque eccum iacet ipsa solo defixa fideli
 Anchora pampineis vndique tectâ comis.
 Dixerat ; & totis connitens viribus vncum
 Extrahit . Herba mihi hîc visa subinde queri
 est ;

Et dubitare, moretur humo proiecta, vel vncum,
 Quo prognata fuit, pergat amare latus.
 Dum dubitat, guttasque inter discrimina mittens
 Flet veluti, latis protinus ex humeris
 Anchora dependet : tenet hanc , sequiturque te-
 nendo

Mordicus adstrictis vitea stirps manibus.
 Nec minùs arridet quàm cùm modò iuncta ma-
 neret,

In patrioque simul cresceret vda solo.
 Spem tenet ergo suam , *nec in ipsâ morte relin-*
quit,

Sed patriam moriens herba relinquit humum?
 Spem sequiturq; tenetq; suam secura? nec vndas,
 Nec timet irati prælia dira maris ?

Et potero Spem, fata licet vicina minetur
 Parca mihi, atque aliò Spem ferat illa meam,
 Deferuisse meam potero crudelis, & vdx
 Telluris nimium me retinentis amans,
 Serpere proiectæ velamen inutile terræ,
 Mox etiam versâ fortè tegendus humo ?

Quippe tenet natura meis contraria votis;
 Quæque dedit primùm viuere, terra tenet.

180 LIB. II. EMBLEMATVM

Te sequar, ô mea Spes, ipsâque tenaciùs hærens
Morte tibi, amplexu non abeunte sequar.

Te sequar in fluctus, in aperta pericula ponti;

Te sequar in medijs regna proterua maris.

Te sequar in portus; vbi tecum rursus in vdam

Missus humum, & molli conditus in tumulo,

Exspectem patrij ver immortale sereni,

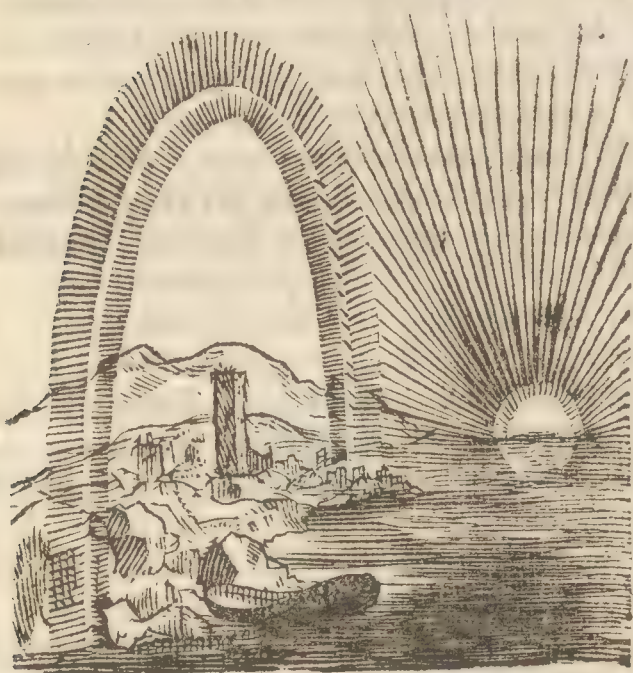
Incipiamque iterùm fronde virente tegi.

Sic age, me mea Spes tecum rape. Quem sua
tecum

Fata vocant, totus non solet ille mori.

*Non contristemini, sicut & ceteri qui
Spem non habent. 1. Theff. 4.*

EMBLEMA VIII.

— *Spes lucis amœnior ipso
Surgit ab occasu.* —

— *Lucis occasum tuæ
Natura quid fles? quasque subduxit dies
Lacrymas resumens, rore te mergis tuo,
Pariterque solem? lux ab occasu amplior,
Magis ampla Spes consurgit, & spondet diem
Iterum ante noctem. Ploret occiduum iubar,
Sperare lumen quisquis auersum nequit.*

H 7

Dolendum

Dolendum non esse hominibus vitæ mortalis occasum, quandoquidem eo ipso Spes vitæ melioris amplior excitetur.

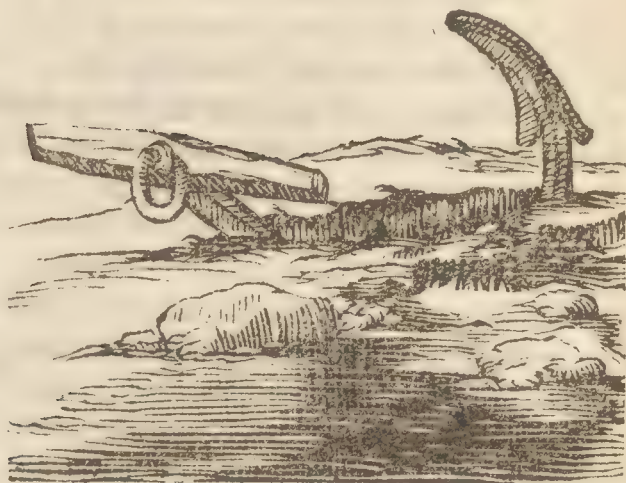
Fortè sub occiduas æstiuæ temporis horas,
 Sol quibus obliquum pronior vrget iter,
 Propter aquæ liquidum diffusæ plenius amnem
 E viridi circum littore prospiciens,
 Spectabam tremulis Phœbeum lumen in vndis
 Ludere conspicuâ stagna per ampla face.
 Ergo ibit, secumque suum feret illa decorem
 Flamma nimis pronâ præcipitata viâ?
 Ibit, & auricomâ vibrantis imagine lucis
 Destituet cælum, destituetque solum?
 Parce per ô Superis iucundum lumen, & illos
 Quis facis æstiuos ignibus ire dies;
 Perque tuas sol perq; meas, tua lumina, flammæ;
 Perque tuos radios qui rapuere meos:
 Siste precor, oculisq; oculos ne subtrahe nostris;
 Siste, tuasque solo ne precor abde faces.
 Hæc ego cum lacrymis: lacrymas dolor ipse
 mouebat,
 Vrgebat lacrymas ignis & vnda meas.
 Quin etiam exudans tenuem natura vaporem,
 Visa fuit fletus velle iuuare meos;
 Velle etiam profugum flendo mihi sistere solem,
 Velle etiam lacrymis collacrymare meis.
 Nec frustra cessere preces, geminiq; dolores,
 Non frustra fletus miscuit illa suos:
 Namque ego respiciens (sic fortè coëgerat ille
 Qui solet in trepidis luctibus esse metus)

Lumina

Lumina vbi aduerso fixi lacrymantia cælo,
Insolitus vidi promicuisse iubar.
Paruus in occasum, sol maximus ibat ab ortu
Grandior, hic quamquam plenior alter erat.
Hic erat in medio formosus inaniter orbe,
Luminis hic etiam versicoloris erat;
Arcus erat natus lacrymis plorantis Olympi,
Arcus ab æthereis nubibus ortus erat.
Arcus hic occidui species erat altera solis;
Altera, sole tamen pulchrior illa suo.
O ego, dicebam, quid euntem in deuia Solem,
Conabar lacrymis hîc retinere meis?
Quid flentē properare diem flens ipse querebar,
Si nouus ille die splendor ab occiduo
Exoriturus erat? si solis amcœnior ipsum
Danda sub occasum Spes mihi lucis erat?
Sistite mortales, inamcœnos sistite planctus,
Quos agit occiduo mors properata die.
Tergite abundantes lacrymas, detergite fletus
Quos vocat in luctus vltima vita suos.
Voluatur properè cælum, & cadat occiduus sol,
Vita sepulchrales proruat in tenebras:
Amplior aduerso mihi Spes consurgit ab ortu,
Quàm cadat auersâ lux peritura face.
Sæpè dies pronò moriari nouissima sole,
Dum noua præcipiti Spes oriare die.

*Teneamus Spei nostræ confessionem,
indeclinabilem. ad Hebr. 10.*

E M B L E M A IX.

— *Sepulta iuuat, stabilisque videri
Cum fuerit non visa, potest.* —

Cum Spes iacet sepulta, tum iuuat magis,
Stabilemque reddit: certa quod constet, suo
Habet à sepulchro: nullus est tandem locus
Vbi Spes moretur potius, vbi pondus suum
Melius reponat. —

Securum

*Securum non antè fore mortalem , quàm
Spem, suæ peregrinationis sociam, secum
intulerit in sepulchrum.*

E Dita conspicuâ donec iacet anchora prorâ,
Incertas agitant ventus & vnda rates.
Anchora de prorâ iacitur? stant æquore puppes,
Aequore tranquillæ stantque manentq; rates.
Scilicet illa leues agit inter inutilis auras;
Sed malè vicinos effugiens oculos
Tota sepulta mari tutò iacet; inque sepulchro
Abdita fatorum iura quieta tenet.
Non facit ad requiem Spes quæ mortalibus hæ-
rens

Associat placidum segnis inersque latus:
Spes stabilem facit illa , iacet quæ clausa sepul-
chro,

Quæ iacet immani tota sepulta vado.
Spes tumultata iuuat , meliorque superstitè velo
Ambiguas animi non finit esse rates.
Ille dolor matri, fratrique gemellus iniquo,
Posterior partu, conditione prior,
Cuius ab antiquâ descendit origine Numen
Mortales cupiens inter habere locum;
Quàm Spes ille graues viuis tulit ! heu quibus
olim

Iactatus vitæ fluctibus ille fuit !
Vix conceptus erat , cùm bella domestica sensis;
Hostis erat frater, victima mater erat.
Pænè simul nati , pariter creuere gemelli:
Pronior in casus creuit vterque suos.

Per-

Perfidus hic, fratrique pio crudelis, & amens;
 Mitior, & fratri blandior ille suo,
 Spes tamen ambiguas semper tulit. Exsul inique
 Ille caput focero subdidit; ille tori
 Permutata sui connubia, crimina nati,
 Interitum castæ coniugis, opprobrium
 Virginis & natæ, raptæ vi, cæde receptæ
 Et coniuratas in sua vota manus;
 Fataque Iosephi, quem sic dilexerat vnum,
 Ficta quidem, tamen (heu!) credita fata sui;
 Exsiliumque, famemque, & cetera, quæ grauis
 ætas

Iussit in emeritos exsuperare dies:
 Debuit hæc sperare senex: Spem ferre premen-
 tem

Scilicet ante suam debuit ille necem.
 Ast vbi fata tulere, pedes collegit, & inter
 Agmina natorum iam meliora pater
 Iam melior, iam tranquillâ Spe plenus obiuit,
 Et tumulo comitem Spem tulit inde suo.
 Viuite, dicebat, mea pignora, viuite nati,
 Quà licet hoc læti viuite in exilio:
 Viuite, ego hîc morior. Sed in hoc mihi iuncta
 sepulchro

Spes expectatæ firma salutis erit.
 Spes erit: expectare iuvat solatia, tantis
 Quæ desideriiis orbis vterque petit.
 Spes erit: expectabo Tuum D E V S! hic suus illi
 Tot bona speranti condidit ora sopor:
 Spemque interceptam, permanfuramque sepul-
 chro

Pectoris, exhaustis condidit in latebris.

Spes

Spes vincto fuit; at melior fuit illa sepulto.

Iam quod amet , quod non perdet , adeptus
habet.

Iam Natum videt atque Deum. Quò tendimus
ergo ?

Quo miseri Spes intendimus exiguas?

Vsq̃ue adeóne mori miserum est ? piget ordine
lento

Vltima fatorum iura vicesq̃ue sequi.

Spe sociâ iuuat ire , meoq̃ue inferre sepulchro,

Quam nimis instabilem vita superstes habet.

Nam quid ego hîc semper dubius moror ?

ô Deus ! ô Tu

Quisquis habes vitæ credita fila meæ,

Eripe me rebus mortalibus. Horreat ille

Spe quicumque potest non comitante mori.

Felix,

*Felix, qui non habuit animi sui tristitiam,
& non excidit à Spe suâ. Eccli. 14.*

EMBLEM A X.

——— *Spes sæpè timorem*
Plus nimio quæsitâ parit. ———

——— *Spes & metus,*
Gemellus vno natûs ex vtero puer,

Simul

Simul educantur; mentis illa filia est,
 Hic corporis propago. Sinceram cupis
 Spem possidere? corpus obscurum excute;
 Mens casta purum spectet, & speret diem.

*Quamdiu noster animus angustijs opaci
 corporis latet inclusus, sperare aliquid
 sine timore non potest: tolerandum
 hoc esse modò; futurum porrò, ut mor-
 tale corpus exuti Spes ipsi nostras co-
 ram securique teneamus.*

O Quid erit, mea Spes, imis te ferre medullis,
 Sollicitis clausam te retinere fibris?
 O quid erit? ferus dolor? an sincera voluptas?
 Pax animi? an trepidi causa timoris erit?
 Credideram certè (sed Spes me vana fefellit)
 Credideram summas te fore delicias,
 Delicias olim te complectentibus æquas,
 Delicias oculis, delicias animis:
 Iam video quid eris præsens, vicina timere
 Quæ facis, & pavidos cogis adesse metus.
 Nox erat; ipse procul cælo, procul ignibus vllis
 Solus in immani nocte relictus eram:
 Et fateor timuisse aliquid. Sperauimus inde:
 Spes fuit in tenebris flamma reperta meis.
 Vt micuit, nox atra suas secum abstulit umbras;
 Vt micuit, primos abstulit illa metus.
 Quid vetet amplexu, mea lux, te cingere nostro?
 Quid rapuisse oculo te propiore vetet?

Nil

Nil vetat. Irruimus : quis non putet inde bea-
tum

Me fore, sollicitis Spe procul atque metu?
Me miserum ! quantos animo vicina timores
Spes dedit ! ô quantos intulit illa metus !
Nox fuerat depulsa, iterum nox pulsa rediuit;
Nocte minor primâ, sed metuenda magis.
Parua sub accessum, progressu creuit in amplam
Quin etiam vultus induit illa meos?
Nox habet illa meos , sed habet nimis horrida,
vultus ;

Aduersasque meis nox habet illa manus.
Hocne erat , ô mea Spes , ego te quod habere
volebam ?

Hocne quo per te quo recrearer erat?
At fuerat certè melius mansisse sub illis
Nox quibus horrentem condiderat tenebris,
Quàm talem sperare diem, blandeque minantes
Heu nimis ante oculos detinuisse faces.
Spes recreat vicina ; sed vmbra propinqua mi-
natur,

Non frustrâ vmbra meos ponè secuta pedes.
Hanc videoq; , vidensq; etiam mea gaudia perdo,
Quæ parit admotâ Spes animosa face.
Hanc videoque, vidensq; etiam mea funera luctu
Obruor, aspectu territus ipse meo.
Cur tamen has tantum metuo pueriliter vmbas?
Cur fit ab his animo Spes odiosa meo?
Proiicit illa, sed has post tergora proiicit vmbas,
Meque meos post me cogit habere metus.
Suscitat illa, sed hos à fronte resuscitat ignes,
Meque meas præ me cogit habere faces.

Deni-

Denique vt hanc videam quæ me premit vmbra,
measque

Inuaditque manus, insequiturque pedes;
Cur feriat magis illa, magis cur vulneret vmbra,
Quàm recreet medicâ flamma propinqua face?

Terreat vmbra ; suo Spes consolabitur igne:
Alternas habeant Spesque metusque vices.

Dissuescat sperare aliquid , quicumque timere
Nil volet: ambiguos Spes facit vna metus.

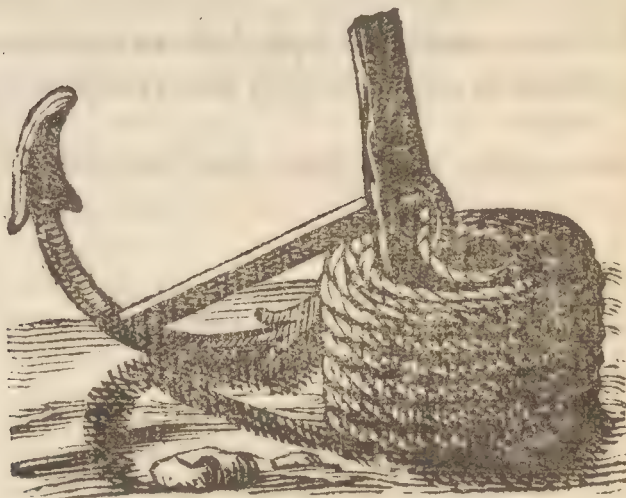
Spes facit ; at corpus tamen huc conspirat opa-
cum.

Hoc careas, omni Spes caritura metui est.

Spes

Spes Iustorum immortalitate plena est.
Sapient. 3.

E M B L E M A X I.

— *In immensos Spes ultima definit orbes.*

Quo Spes ab alto trahitur & fundo magis
Venit à remoto, vertici hoc plures tuo
Disponit orbes ; vertici hoc plures tuo
Parat coronas. Si quis hinc surgat labor,
Labor ille te delectet : æternis tuum
Spes in coronis æqua suscipiet caput ;
Quotque annulos, tot ipsa mox annos dabit
Æternitatis. —————

Non

*Non debere nos pigere Spei nostræ quòd
adeò sit remota : quò enim longiùs abie-
rit, hoc plures, cum adducta fuerit, co-
ronas immortalitatis in orbem nobis po-
sitas exhibebit.*

Sæpè gemens dolui, quòd Spes tam segnis in
altos
Iussa foret semper longiùs ire polos;
Quòd prius immensos vrgendo euoluere funes,
Quòd prius æternam deproperare fidem,
Staret in æthereo quàm fixa tenaciter orbe,
Quàm faceret stabilem vasta per alta ratem.
O quoties, patrio dum Spes constaret Olympo,
Nox impensa mihi tota diesque fuit !
O quoties sol obscuræ per frigora noctis
Occiduus fessum vidit, & exoriens!
O quoties, iterùm reducis per amœna dici,
Exoriens fessum vidit & occiduus,
Immensæque euoluentem retinacula chordæ,
Pænè suam nimiâ Spe superante fidem !
Dicebam, ô quantùm mea Spes extenderis !
ô quàm
Sepositos avidè tendis ad vsque lares!
Meque iubes sperare meo procul orbe remota
Gaudia, inaccessibleis gaudia merfa plagis !
Si tamen his constare licet, superasse laborem
Non piget : à pretio fit levis ille suo.
Non piget euoluisse Spei retinacula nostræ,
Non piget hîc omnem deproperasse Fidem.
I Fallor,

Fallor, an æthereo venit aura secundior orbe,
Et vocat in portum vela soluta suum?

Aura venit, vocat aura; citæ properate carinæ,
Currite veliuolæ summa per alta rates.

Currite : statis adhuc ? numquid quia pendula
necdum

Anchora subducta est quæ modò iacta fuit?
Sursum age nunc mea Spes. Iuuat ire, Notisque
secundis

Quò desiderij me vehit aura, rapi.
Prò Superi ! quàm tardo iterùm molimine sur-
sum

Tollitur ex imis anchora mersa vadis !
Voluimus immensæ spatiosa volumina chordæ,
Voluimus æternam mille per acta fidem:
Voluimus innumeros & circumuoluimus orbes:

Vixque tamen post hæc omnia, conspicitur
Anchora fluctuagæ Spes vnica & vltima men-
tis;

Anchora, Spes vitæ summa salusque mea.
Sed benè quòd Spes lenta venit. non lenta ve-
niret,

Iussa foret longâ ni procul ire viâ.
Iussa fuit procul ire, suoque, immane per al-
tum,

Iussa fuit stabilem se sociare Deo.

Iussa Deo sociare ; in quo constanter amicis
Spes desiderijs fixa manere potest.

Ergo redis Spes lenta ? Scio, nisi lenta redires,
Non faceres capiti tot redimicla meo.

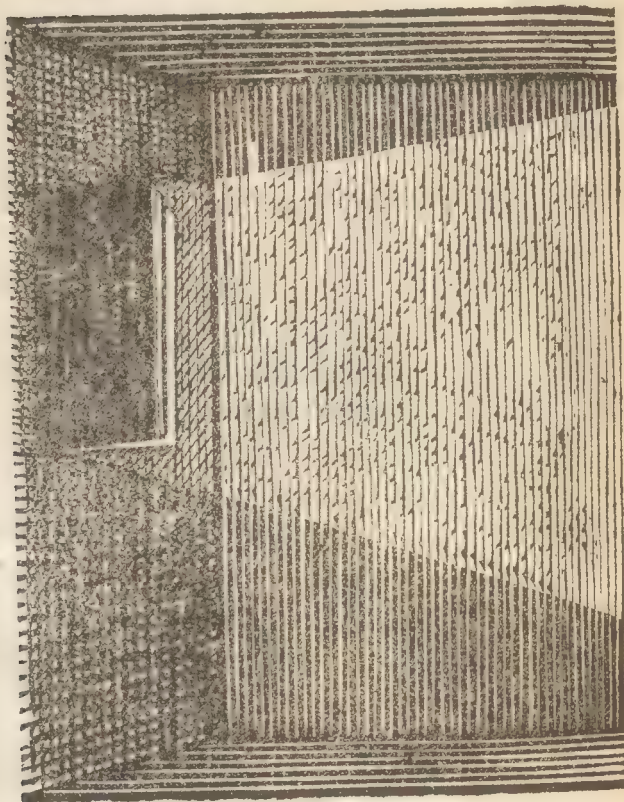
Non tot inoffenso religares fune coronas,
Promissis melior Spes mihi facta tuis.

Cùm

Cùm volet aura, Notis agitabilis aura secundis,
Aura meas iterùm cùm volet ire rates;
Tunc ego te repetam, repetensque alterna vicissim
Adiiciam plenis carmina cum numeris.
Cur mea Spes, mea res, mea vita & cura, coronas
Cur mihi tot nectis? Cur? quia tam procul is.

Gloriamur in Spe gloria filiorum Dei.
ad Rom. 5.

EMBLEMA XII.

——— *Spes insperata pusillos*
Excitat, & medio facit exsultare sereno.

——— *Euge, torporem excute,*
Spatiare cælo, quoque Spes alacrem vocat
pusillos

Puſilla mens aſſurge. non patitur ſuos
 Animofa Spes dolere. ſit paruum licet
 Cor, gaudio par eſſe non humili poteſt,
 Vbi nocte Spes aſſulſit, & fecit diem
 Etiam in tenebris. —————

*Quibus Spes vita melioris aſſulſerit, poſſe
 eos etiam in tenebris & mortis umbrâ
 ſedentes, feſtinè exſultare.*

INtus in obſcuræ tenebroſa cubilia noctis
 Per tenues rimâ diſſimulante fores,
 Si qua ſuperueniet quæ non ſperabitur aura,
 Aura ſuæ lucis prædita deliciis,
 Et vacuum pulchro diſtinguet inane ſereno,
 Auricomâ pingens atria cæca face;
 Ecce aderunt, hilareſque choros lætantia ducent
 Certatim iunctis agmina pulueribus,
 Gaudiaq; ad numeros veluti concordia neſcent,
 Gaudia feſtiuas ducta per illecebras.
 Uſq; adeò noua lux animis gaudentibus apta eſt:
 Lux adeò feſtæ præuia lætitiæ eſt.
 Credo equidẽ, ex atomis ſi concurſantibus ingens
 Naturæ tandem machina prodierit,
 Cælorumque orbes, telluriſque ardua moles
 Conſtiterit paruis edita corporibus,
 Credo quòd aſuſæ fuerint tunc omnia luci
 Peruia; luxque ſuo quòd ſimul officio
 Functæ ſit, & leuibus faciens commercia punctis
 Iuſſerit hos pulchro denique ſtare modo.
 Quid tamen hæc Epicureo procuſa cerebro,
 Quid facit ad mores fabula Socraticos?

Discite mortales, magni quibus æmulus orbis
 Spiritus angusto clauditur orbiculo,
 Atque atomi punctive locum quærentis ad instar
 Naturæ magno voluitur in vacuo;
 Voluitur immani caligine, voluitur umbris,
 Immenfis rerum voluitur in tenebris;
 Discite, festivæ quæ causa sit optima vitæ,
 Vnde agitet lætos vita renata dies.
 Spes, velut in tenebris lux insperata profundis,
 Cum radiis puri luminis exoriens,
 Delicias animo tantas parit. Ite timores
 Mentis, inoffensi pectoris ite metus;
 Ite, graves procul ite mei mea cura dolores:
 Spes iubet, illapsu Spes animosa suo.
 Illius ad placidum, rerum per inania, lumen,
 Illius infusos leniter ad radios,
 Illius ad flammæ, ignesque dolentibus aptos
 Emicat horroris nescia vita sui.
 Et sit adhuc cui nox animi sit acerba? suoque
 Qui grauis ipse sibi viuat in exilio,
 Quando per obscuram Spes internuntia noctem,
 Lætitiæ expertem non sinit esse suæ?

Spes quæ videtur, non est Spes.
ad Rom. 8.

E M B L E M A XIII.

Visa gravat, non visa lenat. ———

Spem curioso quisquis obtutu capit,
Spe, sed molesta capitur. hac oculos precor

I 4

Natura

Natura ne defige. Sit clausum licet,
 Sit in recessu conditum & Cæli & Dei,
 Tutum esse Spe seruante depositum potest
 Vtriusque vitæ. Dexteram huc cæcam exerc.
 Patiens haberi sæpè, Spes numquam fuit
 Patiens videri. —————

*Non expedire sperantibus habere in oculis
 id quod sperant; securius esse, conditum
 illud fideli animo retinere.*

DOnec sepositis latet abdita præda sub vm-
 bris,
 Hanc licet arguto sentiat ore canis,
 Accubat ille tamen, viridesque expansus in her-
 bas

Inter vtrosque caput detinet ille pedes.
 Accubat, & certâ Spe plenus in otia tendit,
 Otia venturis præuia deliciis.
 Exsiliat si præda, canis quoque surgit; & ecce
 Ipse moræ impatiens, impatiensque sui
 Insequitur, trepidasque mouens latratibus auras,
 Se desiderij torquet amore sui.
 Præcipuè si fors agili præda ardua saltu
 Aut volucri alarum concita remigio,
 Arboris in patulas secura euaserit vmbras,
 Vnde fatigatas rideat illa minas.
 Tormentum! crepat insanis latratibus, & iam
 Præ desiderio rumpitur ille suo.
 Quin etiam nisi ab hac illum Spe cogat abire
 Venantis domini cauta subinde manus,

Spem

Spem patulis conceptam oculis non antè relin-
quet,

Quàm Spes ante suas mortuus ipse cadat.

Vsq̃ue adeò Spes visâ grauat, non visâ quietum

Spes leuat, & blandis detinet illecebris

Securumq̃ue, suiq̃ue capacem, animiq̃ue potentem

Semper inoffensâ pace bonoq̃ue frui.

Anchora si qua rati super-incubat, vrget in vn-
das;

Si qua reposta vado conditur, illa leuat.

Visa grauat, non visa leuat: Spes, si qua videtur,

Spes oculis; animis sed dolor esse solet.

Si cupias, omnis via longa sit: inspice portum;

Eminus absentes prospice delicias,

Spesq̃ue oculis metire tuas, metire dolores,

Paruula speranti quos dabit hora tibi.

At breuis vt via, parua fluat properantibus hora,

Vt patrias subitò stet ratis ante fores;

Spes oculis auerte tuis, tutisq̃ue sub vmbris

Otia sperantum certa quietus age.

Si qua videtur enim, non Spes, sed pœna videnti
est;

Tormentum est auidis credita Spes oculis,

Tormentum crudele. ô Cælum! ô fidera! Tu-
q̃ue

O Deus! ô quidquid Spes mihi certa paras!

Non ego vos oculis captare sequacibus opto:

Plus satis est animo vos tenuisse meo.

Non cupio quod amo, quod spero videre recuso.

Speratæ cruciant quando videntur opes.

Mentibus æthereis pateant cælestia, pleno

Se quoque spectandum præbeat ore Deus.

Quod teneas spectare iuuat ; spectare quod
optes,

Quod cupido necdum detur habere, nocet.

Definite ô mea vita, meæ Spes vnica vitæ,

Definite ô cæli fidera, definite

His oculis lucere : iuuat sperare : videre

Non iuuat has mundi nobilioris opes.

Tempus erit, fuerit si quod post tempora tempus,

Sin' omni maius tempore tempus erit

Aeternum, immortale, animo sperata videre

Quo iuuat atque oculo vota tenente sequi.

Nunc, quia Spes animo conceditur vnica nostro,

Non datur hæc oculis conspicienda meis.

Terra

*Terra supernacua Spes illius, & luto
vilior vita eius. Sap. 15.*

E M B L E M A XIV.

— *In terram Spes inclinata recumbit,
Si qua polum putat esse lenem.* —

Spes æqua non est illa quæ terram potest
Præferre cælo. Terra generosum quidem
Solidumque pondus mole mentitur suâ;
Sed inanis est: infernus hac ignis later,

Leuitate notus ignis. Instabili licet
 Voluatur orbe, stat tamen cælum graui
 Velut ære fustum, pondus immensæ ferens
 Aeternitatis. —————

*Iniquam esse Spem illam, quæ cùm cali ter-
 raëque momenta libranda & examinan-
 da suscepit, cali omne pondus eleuat;
 in terram verò ut potiore inclinatur.*

SPe licet exigua geminus suspenditur orbis;
 Vnica Spes cælum librat, & vna solum.
 O bona! si certo momenta examine pensans
 Iustitiam cælo teste tenere velit.

Sapè sed ambiguo nutans temeraria motu,
 Nec satis in cælum pendula spectat humum.
 Præstat humo tamē illa domus radiantis Olympi,
 Spes licet in vacuam prona recumbat humum,
 Quodque animis manibusque sequar promittat
 habendum

Temporis instabili conditione solum.
 Non frustrà tribus à digitis suspenditur orbis;
 Orbem teste Deo sic patet esse leuem.
 Aere velut fustum stabili manet ordine cælum;
 Cælum teste Deo sic patet esse graue.
 Spes tamen ex oculis etiam subducere cælum,
 Inque manus vacuam tradere gaudet humum.
 Hac fruor, huius ego frustrà delector inani
 Pondere: momentū est quod dare terra potest.
 Immensum mihi pondus amant submittere cæli:
 Aeternum cæli gloria pondus habet.

O vtinam!

O vtinam! (liceat, pueris quod fabula nobis
Tradidit, hîc magno fortiùs ore loqui.)
O vtinam pronum telluris inutilis orbem
Hercule supposito fulciat alter Atlas;
Et faciat vice mutatâ descendere cælum,
Inque vicem cæli, scandere cogat humum!
In cælos mea Spes tunc inclinata iaceret,
Tunc possent cæli pondus habere suum.
Tunc ego cum stabili gauderem ludere cælo,
Tunc procul à manibus ludicra terra foret.
Tum Deus in vacuo terrarum luderet orbe:
Lude meo, mihi tunc diceret ille, polo.
Hei mihi (cogor enim, quamquam pudet, illa
fateri)
Hei quoties animo vota fuere meo!
Impia vota: Deus vacuo dominetur Olympo,
Seruiat ad nutus terra sed vna-meos.
Vota, precor Superi, meliora reducite vota,
Ne mea Spes solam prona sequatur humum.
Tuque adeò Deus, immisso vel fulmine, coge
Iustitiæ memorem Spem precor esse tuæ.
Incute vim cælo. Spes inclinabitur illi:
Læsa tuum vel sic discet amare polum.

Singulariter in Spe constituisti me.
Psalm. 4.

E M B L E M A X V.

— *Constantem Spes summa coronat.*

Spes summa , Spes suprema promittit quidem,
Sed habere certam non potest animus nisi
Constans coronam. Vertici quisquis tuo

Dotale

Dotale munus pignus immensæ petis
 Aeternitatis, stare ne pigeat, suas
 Vbi Spes Olympo prona defixit manus.

*Frustrà aliò atque aliò rapi homines im-
 pellente naturâ : in Spe standum esse de-
 fessis , ut æterna per illam præmia con-
 sequantur.*

STa quicumque viam festinus in otia carpis,
 Quæque feras tecum pauca Viator habe.
 Nos quoque , quos iam stare vides , quos deni-
 que summa

Constantes lateri Spes iubet esse suo;
 Nos quoque , sed frustrà , iuuenilibus iuimus
 annis,

Iuimus incertis quâ tulit aura Noti;
 Iuimus errantes, similesque furentibus Euris,

Quos agit in gyros æstus & vnda suos:
 Iam stantes sumus & stabiles : adstare Viator
 Si lubeat, solido te quoque fige loco.

Spes bona det vires : vires dedit vnica nobis;
 Plusque ipsis aliquid viribus vna dedit.

O quoties ! cum deceptæ bona prodita vitæ
 Ferret in ignotas ventus & aura plaga;
 Cum benè vix natas , nec adhuc sat, ordine
 notas

Delicias animi perderet vna dies;
 Cum natura meos sine vindice proderet annos,
 Temporaque in certam cogeret ire necem ;

O quo-

O quoties ego tunc , nisi me manus illa teneret,
 Quæ terram stabili detinet vsque loco;
 Quæ cælos mouet, & superas mouet ordine flam-
 mas ;

O quoties cæcas pronior in tenebras,
 Pronior in saltus, in opacas pronior umbras,
 Præcipiti potui fata subire pede!
 Sæpius excelsi super ardua stans iuga montis,
 Atque immane altum pendulus aspiciens,
 Iam potui voluique vno temerarius ausu
 Vltima consiliis iungere fata meis.
 Sæpè procellosas dolor impulit ire per vndas,
 Sæpè per accensas impulit ire faces.
 Sæpius audentem telluris in ima , coëgit
 Quærere consiliis apta sepulchra meis.
 Sed similem tamen attonito, subsistere semper,
 Vis me, nescio quæ, vis tamen vna dedit.
 Hæc eadem, variæ me post discrimina vitæ,
 Iussit in hoc tandem figere membra loco.
 Fiximus : amplexu Spes me suscepit amico,
 Maioremque meis me dedit esse malis.
 Quin etiam, à Superis Spem conciliantibus ipsam,
 Imposita est capiti summa corona meo.
 Scilicet illud erat, quod me manus illa vocabat,
 Illa meos toties prona mouere pedes.
 Dum Spes vna meis requies foret vltima rebus,
 O bona Spes ! vitæ summa corona meæ!
 Aspicias hæc ? nec amare potes bona tanta Viator?
 Hæc capis, atque aliò degener ire potes?
 Tunge manus , age iunge pedes, constabimus
 ambo:
 Spes puto sufficiens vna duobus erit.

Frontibus

Frontibus illa facram deponet vtrisque coronam,
Quamque dabit, nobis non aliunde dabit.
Spes habet ipsa suam quam donet vtrique coro-
nam,

Annulus illa mei fidus amoris erit.

Annulus articulum non vt circumliget vnum,

Orbe sed vt capiat tempus vtrumque suo.

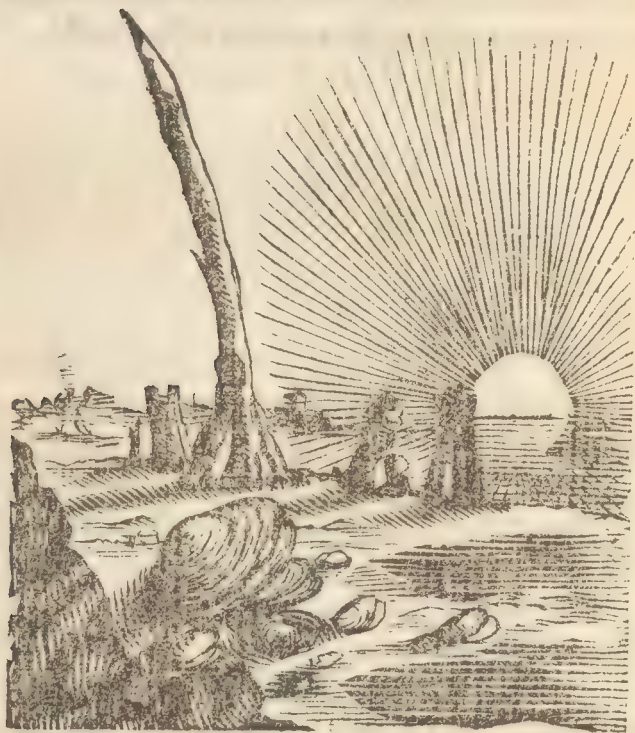
Siste Viator: itum satis est: hanc sume coronam:

Si sperare potes, Rex meus esse potes.

Bonus

*Bonus est Dominus sperantibus in eum,
anima querenti illum. Thren. 3.*

EMBLEMA XVI.

———— *Spes dilatat.* ————

———— Quas conclusit auersus dies,
Reperita lux dilatat, & plenas sui
Facit esse cæli. Contrahat mentem dolor

Cui

Cui lapsa retrò fluxit auersò Deo
 Spes summa vitæ. Nescit angustus mori,
 Spe quisquis amplâ vixit, & vixit benè.

Animum hominis presentium dolore contractum, explicare debere semet Spe serenitatis proximæ recreatum; quandoquidem id ipsum à naturâ passim omni fieri videamus.

Fortè sub occidui iucunda crepuscula solis
 Mens fuerat profugi littus adire maris.
 Littus arenosæ complerant vndique conchæ;
 Conchæ squalentis parua domus animæ,
 Viuentes conchæ, conchæ oceanitides, alto
 Quas leuis vnda procul traxerat è pelago
 In terram; vnde iterùm fugitiua coëgerat illa
 Semianimes vacuo fortè iacere solo.
 Languida nox aderat, neque lux super vlla tenebat,
 Concha superuacuas clauferat ergo fores.
 Non procul hortus erat; noctem quoque fenderat hortus;
 Quælibet ergo suas clauferat herba fores.
 Quilibet, occiduis ceu non benè fideret vmbriis,
 Adductas sensim flosculus auriculas
 Fragrantisq; focum calicis, paruosq; penates
 Arctè collectis abdiderat foliis.
 Hic ego cum gemitu, gemitum res visa mouebat,
 Hic ego: Nempe nihil quo recreentur habent;
 Nempe

Nempe nihil sperant. Et quid ni claudimus,
inquam,

Nos quoque depositæ limen vtrumq; domus;
Limen vtrumque animæ: flores lux summa re-
liquit,

Vltima iam pridem Spes mihi procubuit,
Et pauidam nocti mentem dedit: Hîc ego tan-
dem

Victa dolore meo, victa sopore suo
Pelliceis tunicis oculorum lumina texi;

Lapsa subinde sinu membra recepit humus.
Nox ierat: iamque ecce diem solemque redu-
cens

Nuntius auroræ lucifer ortus erat:

Hunc ego suspiciens, Salve ô pulcherrime, dixi,
Salve, ô pænè tuo pulchrior ipse die.

Finieram, pleno cùm formosissimus orbe

Sol velut aurato progreditur thalamo

Aureus ipse, nouoque micans radiosior auro,

Flamma quod igne suo viuida dissoluit.

Ecce sub ascensum generosæ lucis apertus

Flosculus admissum sentit amatque diem;

Ecce salutantes ad Eoum porrigit alas,

Et patulis ridet blandior è foliis.

Erigit ecce sinus; foribusque negotia plenis,

Spemque simul certi concipit inde boni.

Sic vbi manè nouum noua lumina reddidit orbi,

Mercator pandas sedulus ante fores

Nomine quasque suo disponit & ordine merces:

Spes iubet hoc soliti nempe futura lucri.

Nec minùs æquoreæ, genus insatiabile, conchæ,

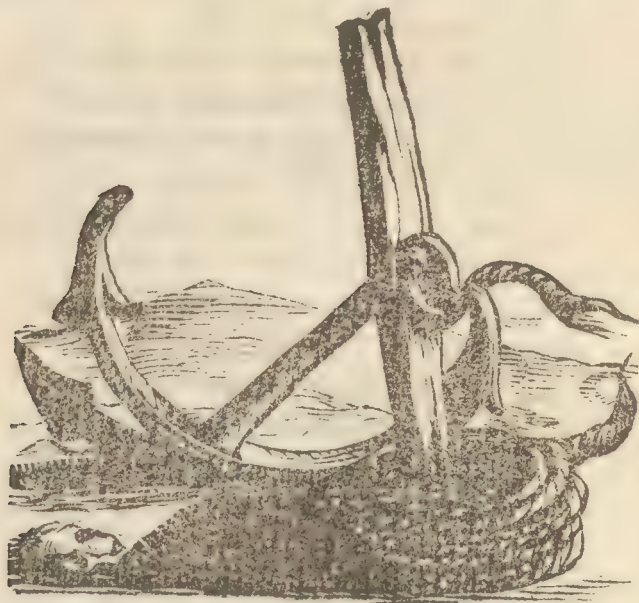
Conchæ solares ocyùs ad radios

Diducunt

Diducunt geminas, lapidosa cubilia, testas,
Speque nouâ noctis damna priora leuant.
Spes alit omnia; dilatat Spes omnia, soluit
Omnia, & explicitos cogit habere sinus.
Vnus ego exili serpens rugosior ore,
Fataque sub clauso plurima corde premens,
Arctus & anxius, angustus, contractus & exspes
Exsiliij cogar pondera ferre mei?
Quippe iubet Spes lapsa retrò. Sol ergo redire
Semper ab occiduo redditus orbe potest?
Sol contracta prius per opacæ tempora noctis
Vincula naturæ dissoluisse potest?
Obscuras animo cum nox semel induit umbras,
Speque sub infernas corruit ima plagas,
Nox erit vnica, perpetuo nox debita somno,
Nox grauis æterno semper agenda die?
Exorere, exorere meis quæ debita fatis,
Exorere ô votis Spes reuocata meis!
Exorere, angustosque animos angusta reclude;
Exorere, & facili vincula solue face.
Haftenus adducti, quia nox fuit, ocyus ampli
Pectoris expansos induet aura sinus.
Aura diu sperata, & adhuc sperabilis aura,
Aura animi vigor, & spiritus aura mei.
Viuite contracti quos Spes fugit: vna capacem
Spes facit: vna Deo Spes iubet esse parem.

*Deus autem Spei repleat vos omni gaudio
& pace in credendo; ut abundetis in
Spe, & virtute Spiritus sancti. Rom. I5.*

E M B L E M A X V I I.

— *Tolle Fidem, Spes nulla futura est.*

——— *Spem, mortalis, æternam potes
Abiicere, quam soluta destituit Fides.
Fide orba Spes, est vana: sublatâ Fide,
A Spe nihil sperare licet amplâ potes,
Nisi pondus ingens. Anchoram immanes ligent
Fixam rudentes; solida Spem teneat Fides,
Quam nulla vis, non dextera ingenti potens
Orientis hostis ense fatali auferat.*

Spem

*Spem Fide destitutam, non esse nisi pondus
animo inter vitæ discrimina laboranti.*

Spes scio venturæ restat super altera vitæ,
 Spes subit extremum non moritura diem.
 Sed tamen (infidæ fortunam discite mentis)
 Sed tamen ablatâ non iuuat vlla fide.
 Anchora præfecto nihil est nisi sarcina fune.
 Anchora præfecto nulla rudente iuuat.
 Tolle Fidem, Spes vlla tibi si nempe futura est;
 Spes animi pondus triste gementis erit.
 Illa procellosos conantem euadere fluctus,
 Altius insanis fluctibus inuoluet;
 Sudantemque suo sub pondere, & alta timentem
 Immenso tandem subruet Oceano.
 Spes ô desperata Fidem quæ perdidit ! ô quam
 Non leuis ablatâ Spes solet esse Fide !
 Quàm grauis illa suam mentem premit. Ite, so-
 lutâ
 Quos furor ingenij iusserit ire Fide.
 Ite, fatiscentemque ac desuper incumbentem
 Pectoris oppresso Spem retinete sinu.
 Spes sperare Deum memorem fandi atque ne-
 fandi,
 Spes super impositum coget habere Deum.
 Sic pelago ratis in medio quam sacra rudente
 Anchora perfracto denique destituit,
 Suspensi maris imperium, fluctusque tumentes
 Desuper Oceano iam propè mersa timet.
 Nempe graues animi potuit quæ frangere fluctus,
 Dum tenuit certam fixa tenaxque Fidem,
 Mens

Mens ruptâ viduata Fide, ventosque procellasque;
Euocat, in miseram deperitura ratem.

O mea Spes, mea cura Fidem ne desere. Non sit
Vlla tibi, aut vlli tam furiosa manus,
Quæ lateri secura tuo retinacula frangat,
Quæ secet adstrictam fortior ense Fidem.

Aestuet vnda, Fidem mea Spes retinere memento
Complicitam in gyros, explicitamve Fidem.

Incubet aura, Fidem mea Spes seruare memento,
Fræn a Euri, Boreæ frænâ, Notique fidem.

Verberet vnda latus, latus aura flagellet apertum,
Nulla tuam rapiant vnda vel aura Fidem.

Sic ego te sic alta etiam per inhospita ducam;
Sic fies animo sarcina grata meo.

Sic ego te, validus si ventus & vnda minentur,
Proiiciam: & ventis fortior indomitis,

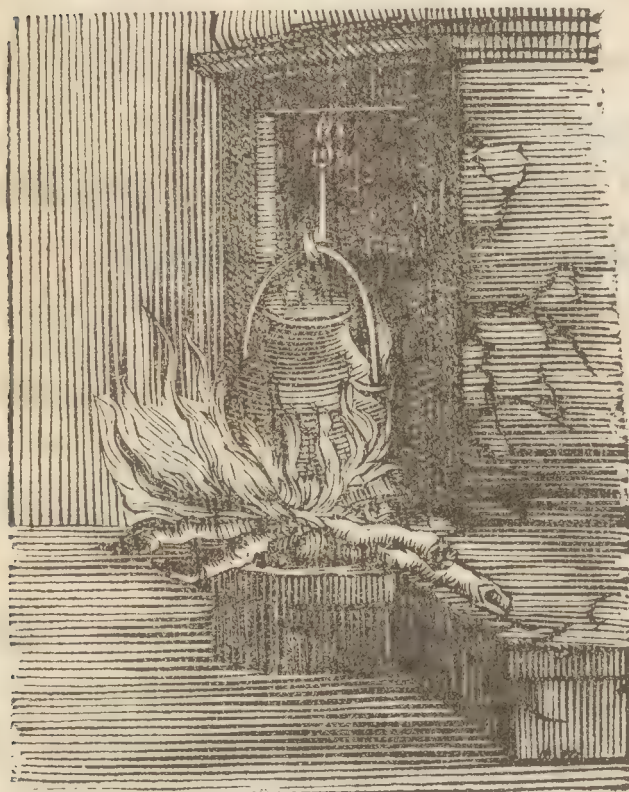
Fortior vndosis insultibus, vnus vtrisque
Fortior, hîc potero stare, vbi lapsa cades.

Scilicet vna Fides tibi me coniunget, & in te
Constantem posito reddet amica metu.

Fortunata Fides, quæ Spem tenet vltima fixam;
Fortunata suam si tenet illa Fidem.

In me omnis Spes vita. Eccli. 24.

EMBLEMA XVIII.

—— *Spes clauso tuto sepulchro est.*

Spem quisquis ore prodit, & claudi insolens
 Externa tantum spectat, æternam cupit
 Spem perdidisse : clausa Spes tuto later
 Etiam in sepulchro. Fiditur clauso benè :

K

Quod

Quod non datur videre, seruatur benè,
 Etiam inter umbras. Totus ignorat mori,
 Spem qui sepulchro posuit. Vbi nil est super,
 Spes vna superest; certa Spes, Spes, quæ suo
 Etiam à dolore viuere æternum potest.

*Spem vitæ melioris clauso etiam sepulchro
 certissimè retineri.*

C Lausa quòd assiduo mens intus adurit
 igne,

Nec tamen ardoris signa dat vlla sui;
 Quòd neque dat gemitus, neq; dat suspiria cælo;
 Sponte quòd effusas non abit in lacrymas;
 Quòd nisi nescio quid quod non capit auris an-
 helat,

Et tacitis surdè murmurat in latebris:
 Quòd lacrymas bibit ipsa suas, gemitusque re-
 forbens

A desiderijs pascitur ægra suis;
 Non puto de nihilo est: satis est quòd nouimus,
 inquit,

Quæ lateat fido Spes mihi clausa sinu.
 Quæ mihi Spes, qualis mihi spiritus æstuet intus,
 Ipsa scio; ipsa etiam sentio, & hoc satis est.
 Spes benè clausa latet: *Spes clauso tuta sepulchro
 est,*

Quod facit hæc animo corporis vmbra meo.
 Spes abit in cineres, sed abit mansura sub illis:
 Spes satis hîc, semper quo foueatur, habet.
 Scilicet horrentem cum mortis abegerit umbram,
 Et fuerit vigili sole reducta dies;

Illa

Illā dies magni quam nox præit vltima mundi,
Illā dies Cælo nota Deoque dies;
Tunc mea Spes cineres coluit quæ clausa sepul-
tos,
Luminis afflatum sentiet ætherei;
Sentiet æterni iubar exoptabile solis,
Et facilis vitæ causa recentis erit.
Non nihil in tunicâ, quamquā nihil esse putatur,
Non nihil in tunicâ semen habente latet.
Hac latet innumeræ Spes optatissima messis,
Hæc seriem longæ posteritatis habet.
Si dubitas quia brumali latet obruta glebâ,
Et velut exsanguis clausa tenetur humo:
Præstolare noui redeuntia tempora veris,
Et Spem depositi feminis adspicies;
Adspicies vitæ facilem melioris alumnam
Intus in abstruso delituisse loco.
Nempe simul teneram noua vita resurget in her-
bam,
Viuida mox flores induet herba novos;
Flos nouus in patrios se vertens deniq; fructus,
Non vacuo dicet Spem latuisse sinu.
Quondam etiam patriâ tellure reconditus ignis,
Ignis adorati Numinis exuuiæ,
Exuuiæ tristes, & Relligionis acerbum
Depositum, excussâ denique rursus humo
Emicuit, clausasque retrò tot euntibus annis
Dicitur in cælos vsque tulisse faces.
Fertur & in cineres auis vnica abire supremos,
Atque iterum ex illis surgere fertur auis.
Spes abit in cineres, sed abit mansura sub illis:
Post ignes etiam, quo recreetur, habet.

Omnia edax ignis consumit : ab ignibus ipsis,
 Si benè delituit, Spes animosa redit.
 Felices vel in igne animæ felicitis alumnae,
 Felices casti reliquiae cineris !
 Reliquiisq̃ue tuis etiam felicior urna
 Urna sepulchralem iussa tenere locum;
 Urna cui soli Spes dudum credita cessit,
 Non vnquam in vacuos Spes abitura Notos
 Te te ego: te, similémve tui post vltima quæram
 Funera Spem clauso continuisse sinu.
 Mecum labentes vt condita duret in annos,
 Atque iterum lapsis orbibus incipiat
 Magna recurrentis primordia sumere vitæ;
 Sumere depositi dulce laboris onus.
 Viuere ament alij : dum Spes mihi viua supersit
 Ipse meo cupiam victus ab igne mori.

Oculi impiorum deficient, & effugium
peribit ab eis, & Spes illorum abomina-
tio animæ. Iob 11.

EMBLEMA XIX.

— *Spes nimis alta nocet.*

Magis alta, quàm natura quàm virtus capit,
Sperare nocuit. Sæpè Spes mortem intulit
Elata, quæ submissâ tranquillam potest
Vitam dedisse. Fronte Spem frustrâ exhibet,
Qui mente dirum vulnus auersâ gerit.

K 3

Plerasq.

*Plerosque abuti Spe suâ ad prosequendum
ea quæ ratio & natura non capit : sed
enim immori semper illos suis votis stultè
conceptis. Alta si volumus sine damno,
cælo nos accipere Spem debere, non
terrâ.*

Effe quid hoc dicam ; quòd Spem sibi nullus
ab alto,

Quilibet alta tamen speret, & alta petat?
Nil nimium, nihil est miseris mortalibus altum.

Cælum ipsum stultâ Spe sibi quisque petit.
Quin etiam æternum voto sibi deputat ævum,
Momento potuit qui periisse breui.

Sapè puer dixit: Post tot mutabimur annos;
Stultitiæ potero tunc satur esse meæ.

Mox fora, dein placidæ sectabimur otia vitæ,
Otia deliciis immoritura suis.

Ille meum tabulis nomen testantibus addet,
Ille domum, ille etiam deferet arua mihi.

Rex titulos dabit, & genti concedet honorem
Quem mecum Proceres commeruere mei.

Intereâ me turba sequens numerosa meorum,
Ille patrem, alter auum dicet, & alter herum.

Vox non vna quidẽ, sed erit tamen omnibus vna
Quâ tantæ dicar posteritatis honor.

Denique, si quis erit vitæ modus, ibimus olim,
Ibimus. in tumultu condar ouante senex.

Stulte puer : votis quid enim puerilibus optas?
Spes desiderio sit minùs ampla tuo.

Post

Post aliquot meliora sequens mutaberis annos?
Post fora? post mentis otia? post tabulas?
Post titulos moriere senex? Nimis alta volenti
Spes etiam incautâ cæde nocere potest.
Spes auersa solet per vulnera sapiûs vnco
Eluctantem animam prostituissè suo.
Fallor an à votis læsus puerilibus ipse
Flet puer, & vultu fit moriente senex?
Intus eunt oculi, rubor aufugit, ora mouentur,
Contrahit exsanguis pallida ruga genas.
Iam moritur puer ante diem: nisi quòd priûs
illum
Momento fecit Spes nimis alta senem.
Scilicet incautum, dum fertur in ardua, tergus
Impulit; impulsu Spes stetit alta suo,
Sperantemque suum malè perdidit. Ardua si te
Spes rapit, hinc certè cautiôr esse potes.
Quâ licet vtère Spe; Spes talem non habet
vsum.
Pro votis non est illa leuanda tuis.
Vitæ summa brevis, Spem tollere nos vetat al-
tam.
Quæ venit ex humili, Spes metuenda venit.
Ardua sperantem rapiat Spes edita cælo.
Spes nocet è vili si qua feratur humo.

*Latentur omnes qui sperant in te Domine.
Psalm. 5.*

EMBLEMA XX.

*Subsiliens cælum sperat, & emoritur.
Desiderantem quisquis hîc animum tenet,
Tenet dolentem : liberum quisquis facit,
Facit beatum, Speque lætantem suâ
Iubet interire. Discat exultans mori,
Sperare cælum quisquis expirans potest.*

Merito

*Merito dolere caelestem hominis animum
obscuro corpori velut carceri recens
infusum; sed iniuriâ dolere eum im-
minente iam morte, cum post illam ha-
beat, si modo velit, Spem vitæ melio-
ris in calis.*

F Lanima peregrinæ cum primùm inducta lu-
cernæ

Iussa fuit modicos capta subire lares,
Materiamque leuem sudanti exfugere lychno,
Atque oleo ardentem sustinuisse sitim,
Tunc, velut exsilij sentiret damna recentis,
Tunc, veluti superis mallet adesse plagis,
Emicuit face permodicâ, radiis que coactis,
Pallida contractâ lumina fronte tulit.
Nunc vbi consumpto moritura est deniq; succo,
Liberaque æthereas est aditura domos,
Vt salit! vt pleno scintillat & æstuat igne!
Limpida quàm clarâ lumina fronte gerit!
Emicat, & sponsi salientis imagine sumpta,
Aëre se lætam sustinet in medio,
Iam maior, iam digna polo: sentire videtur
Dotalem cæli non procul esse domum.
Ardet enim, impatiensque sui, maiorque videri
Iam cupiens ignem spargit, & egreditur
Subsiliens plaudensque sibi, vacuasque superstes
Lampadis extinctæ despicit exuias.
Scilicet agnatos stellis radiantibus orbes
Et cæli patrios sperat adire lares:

K 5

Sperat,

Sperat, & exilit : hæc illi Spes summa ministrat
 Gaudia ; Spes radio cogit amante mori.
 Me quoque, bruta licet fuerit nascentis origo,
 Nec satis ipsa fui conscia vita mali:
 Me tamen exsiliij nascentem perculit ingens
 Horror, & horroni scena parata meo.
 Natus eram, fleui ; ac, veluti si fata vocarent,
 Funeris incoepti præscius esse mei.
 Quin animam flammis genitum cælestibus ignem
 Credibile est sociis indoluisset malis.
 Luce quidem certum est tenui micuisse, breuem-
 que
 Tunc habuisse suâ de ratione facem.
 Hactenus ergo mihi benè conuenit edita lampas,
 Quæ solet exiguâ prima micare face.
 Sed moritura nimis mihi dissidet : illa triumphat,
 Et salit, & saliens se leuat ad Superos
 Plena sui, Spe plena, solique oblita maligni,
 Ambit amatque polo liberiore frui.
 Mors vicina animum mihi contrahit, obruor illâ,
 Vt leuis infusâ fax tumulatur aquâ.
 Pestifer autumnus tepido prouectus ab Austro
 Funera si qua domum detulit in patriam,
 Hostis & ira Dei si sæuiat, hæret acerbæ
 Ante oculos semper mortis imago meos.
 Hanc timeo: timet obiectis ita paruulus umbris,
 Maternoque timens protegit ora sinu.
 Protegit ora sinu, sed pallida sunt tamen ora,
 Quæ modò purpureis tincta fuere rosis.
 Fletus inest oculis, oculisque natantibus ardet
 Exiguus flammâ deficiente nitor.

Per Superos , supero per quidquid amabile cælo
est ,

Perque meo quidquam si mihi dulce solo est;
Per mortem , nimiumque mihi mala nuntia
mortis ,

Perque animos, animos qui rapuere meos ;
Quid precor hoc tandem monstri Deus ? Vna
timere

Mors iubet, illa suo mors malè digna metu ?
O Anime ! ô superis concepte caloribus ignis,
Olim fideribus adnumerande tuis,
Quid metuis refugisque mori? properare decebat,
Lumineque in cælos subfiliente rapi.

Pone metum : aut patrios repetit quæ læta pe-
nates,

Iam poterit radio flamma dolente mori.

*Expectantes beatam Spem, & aduentum
glorie magni Dei. ad Tit. 2.*

EMBLEMA XXI.

——— *Spes omnis ab alto est.*

Qui nil ab alto sperat, & sperat tamen,
Sese ipse Spe fatigat & ludit suâ.
Spes in profundum nulla non alto venit,
Non lapsa cælo. Spe breui numquam exigi
Aeternitatis cursus immensæ potest.

In rebus huius vite minimis esse fors aliquid quod speretur à terrâ; sed stultum ac miserum esse eum qui in negotio viâque vite aternæ aliunde quàm à celo auxilium speret.

Cymba per angustum quæ languida ducitur amnem,

Sæpè vel in conto Spem posuisse potest.

Duci fune potest, Spe funis in vltima duci,

Ducitur exiguo si qua carina mari.

Spes etiam in geminis nec inanis habebitur alis,

Amne breui quoties est agitanda ratis.

Spem quandoque vagus dabit æstus & vnda secundam,

Prora per angustas cùm leuis ibit aquas.

Si qua sed immanes pelagi tranare per vndas,

Orbem si qua ratis quæret adire nouum:

Si notâ procul à patriâ, procul æquore toto

Iussa sit occiduis pandere vela plagis;

Hîc, vbi nulla oculis designet littora Lynceus,

Vndique sed cælo iuncta sit vnda suo:

Hîc, vbi non vllò pelagus superabile plumbo

Vix subeat longo tempore mersa ratis:

Hîc, vbi ceu medio naturæ in limine pendens,

Sit procul à cælo prora, soloque procul:

Facta velut parui vacuo pila pendula mundi,

Quam circum impatiens æstus & vnda fre-

mant:

Stulta sit illa ratis, si Spem tibi credat eunti,

Nec tamen hæc summo Spem putet esse polo.

K 7

V tere

Vtere tum conto bolidis cùm deficit vsus:

Fune mouere ratem remigióve para,
Littora cùm toto fugere natantia mundo,
Littora cùm celsâ nullus ab arce videt.

At sperare æstum poteris fortasse secundum.

Nempe vbi nullus, iter qui leuet, æstus erit.
Desperata ratis! medio peritura profundo,
Antè putri sensim dissolienda situ,

Quàm portũ procul aspiciat; nisi quærat ab alto
Quam dare Spem cælo latior aura potest.

Discite mortales, quibus est fugientibus horis
Summa pererrato terra petenda mari.

Vita quibus, via per fluctus, per inhospita mundi;
Nauita mens; ratis est corporis emeriti
Hospitium malè compositum, malè condita mo-
les,

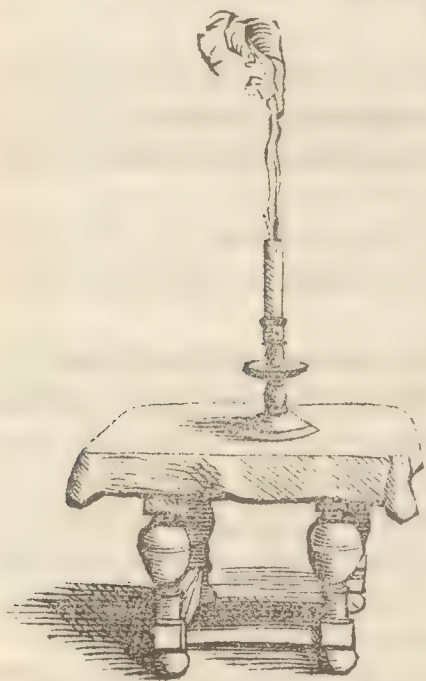
In lacrymis tantùm sueta natare suis.
Discite quæ tandem Spes sit super: vnde pe-
tenda:

An sit ab ingrato fortè petenda solo:
An potiùs cælo quærenda sit omnis ab alto,
Omnis ab æthereis Spes sit habenda plagis?
Portus abest immane procul: non sufficit illi
Spes breuis, à modico vix benè nata solo.
Spes alto quærenda & Spes longissima: Portum,
Sit licet hîc cælo proximus, inuenies,
Hac duce & aspirante viam quicumq; profundo
Quæris, & in longum carbasa tendis iter.
Ilicet, aura vocat, cæli vocat aura sequentes;
Ilicet, immensum Spes breuiabit iter.

Propter

*Propter Spem quæ reposita est vobis in
calis. ad Coloss. i.*

EMBLEMA XXII.

*Quò viuens spirauit, eòdem,
Spirat adhuc moriens, speratque inuisere
calum.*

Super astra fax ascendit; ascendit vapor
Moriens eòdem. Vile sit, sit horridum,
Sit lucis expers corpus humanum; tamen
Quò casta mens præcedit, inueniet viam,
Cæloque purum fidus ardebit suo.
Animare Spes extrema morientem potest.

Viam

Viam in celos desperandam non esse corpori mortali, quam pravius in celos animus designat, & sternit.

Viximus erecti cælo, sperauimus illud,
 Illud anhelanti Spes mihi summa fuit.
 Iamque Deus cursum quem iussit obiuimus omnem;

Funeris indicium fumus hic esse potest.
 Ille, prior quò flamma, sequens contendit eodem,

Et summo gaudet non procul esse loco.
 Ille suam certo designans tramite metam
 Huc abit, ereptam quò scit abîsse facem.
 Ille etiam exhausto cùm totus abiuerit igne,
 Aureolam sese colligit in nebulam,
 In nebulam quæ sidereo micet ignea sole,
 Et liquidas cæli pendeat inter aquas;
 Pendeat æterno nil concessura sereno,

Perpetuumque orbi panè datura diem.
 Aspicias hæc vitæ pars vltima & vnica nostræ?
 Pars animæ quondam dissolüenda meæ,
 Aspicias? & nescis quónam tibi restet eundum?

Quæ via, quæ cælo Spes sit aperta tuo?
 Certè animus non fallit iter; comitantibus astris
 Diriget ambiguum ponè sequentis iter.
 Hac age, carpe viam cælo. Te mobilis aura
 Euchet aëreis templa per alta Notis.
 Tunc erit vt videas, tunc vt videaris & orbi
 Vincere conspicuâ sidera clara face.

Tunc

Tunc erit vt , licet hîc miserum & sine nomine
corpus,

Tunc, licet obscuri massa ferare luti,
Tunc erit! ô quid erit Superi? Spes conscia dictat
Multâ; sed illa meis non referenda modis.

Tunc! satis est voluisse loqui: sentire quod intus
Spes sonat obscuro carmine, plus satis est.

Sic Anime, sic ô nostri pars maior, & ô tu
Pars minor è molli fictile corpus humo,

Sic pariter speremus: iter transuersa morentur
Nubila, certantes docta timere Notos,

Mille viam mala præpediant; tamen ibimus
ambo,

Ibimus, vna simul meta duobus erit.

Meta meis quam disposuit Spes debita rebus,
Spes etiam amisso non abitura die.

Tunc abitura, graues cùm pertransiuerit vmbas,
Indueritque animum corpus inane meum.

Si quis erit, qui plus etiam nunc scire laboret,
A desiderio plus roget ille suo.

*Fundati & stabiles & immobiles à Spe.
ad Coloss. i.*

EMBLEMA XXIII.

*Spes ferit, & tamen una inuat, mentemque
quietam*

Sola facit. ————

———— Quò Spes mordet & torquet magis,
Secura magis est. Sola constantem facit
Quæ vulnerat. Vacillat inconstans sinu
Quæ delicatæ mentis ignauo iacet,
Nullumque sacro vulnere locum inuenit.

Quot Spei, tot esse nobis hîc agentibus doloris maximi argumenta; indulgendum tamen dolori esse aliquid, dum Spes hinc certa probetur.

Natus eram: Spes me cælum spectare iubebat;

Spes tamen illa mei causa doloris erat.

Nox erat: auroram Spes promittebat amicam;

Vda tamen lacrymis Spes erat illa meis.

Linguebam: Spes mentis erat medicina solutæ;

Sed medicina tamen plena timoris erat.

Emoriturus eram: Spes vitam extrema tenebat;

Ipsa tamen vitæ Spes mihi luctus erat.

Hoc erat, ô cæli, vestris quod amoribus ardens

Tam largas toties cor mihi fudit aquas:

Quod desideriiis nil proficientibus acti

Expressas toties iuimus in lacrymas,

Iuimus in gemitus, in acerbis sæpè querelas

Iuimus; ille Spei fructus amantis erat.

Sæpè serena dies, nox sæpè serena refulsit;

Nox mihi nulla, dies nulla serena fuit.

Ipsa dies, etiam tunc cùm formosa placeret,

Ex oculis imbres iussit abire meis.

Nox quoque rore carens, oculos rorare coëgit,

Sideraque in lacrymis mersa natare meis.

Scintillare meo cælorum lumina fletu

Iussit, & ipsa meis astra dolere malis.

Quidquid erat, Spes illud erat: Spes cruda nouabat

Vulnera; Spes animæ luctus amantis erat.

O quo-

O quoties cælo cùm fidera sparsa viderem;
Illa meum, dixi, fidera lumen habent.

Illa oculos rapuere meos, cæloque dedere,
Illa animis animos eripere meis.

Sed tamen absentes non semper amabimus, in-
quam,

Spes mea præsentem vos mihi restituet.

Restituet? crudele nimis quodcumque futurum
est!

Præteritum ô quantò dulcius esse potest!

Restituet? Spes non aliud tamen audet amanti

Dicere: præteritos non amat illa dies.

Scilicet hinc Spes dulce malum quem tangit
amando

Vulnerat, hinc morsu nulla dolente caret.

Spes hinc delictum crudele minatur amanti;

Tormentoque piam se probat esse suo.

Sic age, fige meo mea Spes tua vulnera cordi;

Sustinent animum vulnera fixa meum.

Torqueri iuuat, optati dum causa doloris,

Causaque tormenti Spes, sed amantis, erit.

Lædit acuta suo si quem tenet Anchora morsu;

Certa tamen, nisi sic vulneret, esse nequit.

Per patientiam Spem habeamus.
Rom. 15.

EMBLEMA XXIV.

— *Spes à duris micat edita rebus.*

Spes sæpè spectari potest
Vbi nulla Spes videtur. in duro licet
Rigidoque, flammæ semen abstrusum latet.
Lubet experiri quanta Spes superet? pati
Aduersâ te delectet. Extinctam quoque
Animare per tormenta Spem virtus potest.

Non

*Non esse desperatè querendum homini
inter rigida & aspera vite mortalis;
quandoquidem ex his ipsis educi Spes
vina possit, si modò patientiæ virtus
accedat.*

Quid quereris mea vita? tuus quòd abiuerit
ignis?

Quòd tua sit superis flamma recepta plagis?
Frigida perpetuos quòd agat natura Decembres?
Aeternæque illi tempora noctis eant?

Quòd nihil à profugis sperandum deniq; cælis?
Quòd nihil à tardâ denique restet humo?

Falleris ô mea vita: gemis temeraria, nec te
Spes finat infano læta dolore premi.

Esto, tuus cælo iam degat amabilis ignis,
Quin etiam cælo fugerit ille suo.

Omnia tristis hiems tegat vndique, & vndique
torpor

Squallidus horrendâ compede vincta liget:
Spes tamen in rigidis etiam latet abdita rebus;
Illa sed aduersis elicienda latet.

Îctibus illa tuis gaudet; crebrisque subinde
Cernitur erumpens viuere verberibus.

Sic placidus micat horrendis è nubibus ignis,
Ventorum attonitos cùm quatit ira polos.

Sic venis venit è silicis scintilla reclusis,

Quâque minùs speres parte fauilla micat.

Ergo licet fractis quandoque quis enatet exspes
Nauibus, & rigidis fluctibus expositus

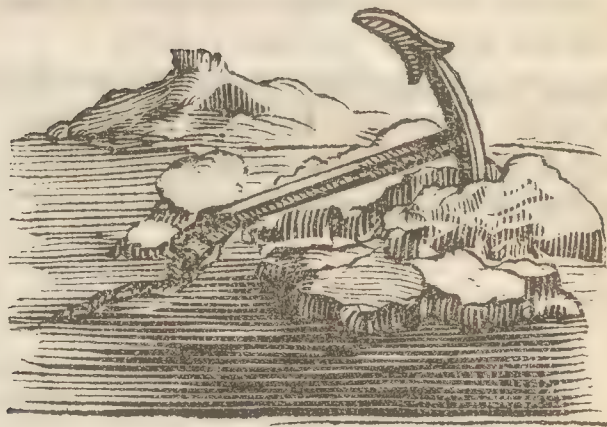
Littore

Littore crudeli, nudi Iouis aspera toto
 Corpore per noctem frigora sustineat;
 At speret meliora tamen. quot adesæ malignis
 Fluctibus occurrunt saxa pedesque premunt,
 Tot video argumenta noui feruoris. Amicus
 Scilicet è multis vnus & alter erit,
 Qui tenuem filici scintillam excludat Achates,
 Aridaque aggestis protinus è foliis
 Nutrimenta parans, flammæ testetur amœnæ
 In mediis propè iam fluctibus esse locum.
 I nunc, & rigidæ qui non capis omina vitæ,
 Casibus in duris Spem superesse nega.

Proba-

Probatio Spem operatur. ad Rom. 5.

EMBLEMA XXV.

Aspera Spem firmant. ———

Vbi plana fors præcedit, & sternit viam,
Ibi fixa Spes hærare vix vñquam potest.
Per iniqua, per prærupta quam Virtus rapit,
Hanc fortis ipse tractus aduersæ tenet,
Firmamque reddit. Ponat in plano suam
Qui Spem per æquor serpere ignauam volat.

Cum

*Cum nihil incurrit aduersi, instabilem,
& inertem esse Spem nostram: nullibi
eam melius ac certius quam rebus in-
difficilibus retineri.*

Ignauum per aperta trahes sine vulnere plau-
strum;

Altiùs aduersam findit arator humum.

Languida composito putrescit in æquore puppis,

Pigra soporatis cum iacet vnda Notis:

Puppis inæquales citò proruit acta per vndas,

Spemque nisi à duris non habet illa Notis.

Quò magis indomitis plaustra obluctantia glebis

Promouet aduerso Taurus vterque pede;

Hoc & certa magis & fixa tenaciùs ipsum

Spes alit in rebus tristibus agricolam,

Spes hilaris, Spes optatæ lætissima messis,

Spes etiam in seros commemoranda dies.

Ipsa nisi in scabris (quæ Spem notat) Anchora
rebus

Non solet in morsum prona iacere suum:

Plana fugit, cupiensque rapi, patiensque moueri

Insequitur ventos, insequiturque rates:

Scabra tenet, renuensque trahi, impatiensque
moueri,

Non sequitur ventos, non sequiturque rates.

Rebus in aduersis Spes fixa profundius hæret,

Hæret inæquali certa tenaxque loco.

Dic ubi erat? Spes ille suas quâ parte locarat,

Qui modò de tantis millibus vnus erat?

L

Vnus

Vnus in exemplum patienti traditus orbi,
 Vnus, amorque Dei vindicis, atque dolor?
 Aspice deiectis vt agat miserabilis aruis,
 Aspice cœnoso qualiter in tumulto,
 Inter acerba sedens natorum fata, domusque
 Funera, vix sibi nunc ipse superstes agat.
 Deficit en, testâque velut moriturus acutâ,
 Testamenta suo scribit acerba libro.
 Quosque habet, & patitur, testatur adesse dolores.
 Fallor, an heredem me cupit esse suum?
 Accipio bona quæ genitor testata dedisti,
 Quæque reor tantis summa latere malis.
 Non frustrâ extremis descripta doloribus hærent
 Transscribenda animo verba suprema meo.
 Occîdat licet ipse; tamen sperabimus, inquit:
 Perdat; erit vitæ Spes tamen ille meæ.
 Omnia sint deiecta; negans tamen vna moueri
 Spes manet in tantis nil variata malis.
 Quid facimus mea vita? nihil sperabimus ergo?
 Non erit in certo Spes satis vlla loco?
Aspera Spem firmant. Desperet, iniqua pre-
 mentis
 Qui mala Naturæ sustinuisse nequit.

*Ingrati Spes disperiet tamquam
aqua supernacua. Sap. 16.*

EMBLEM A XXVI.

——— *Spes rebus affixa fugacibus, uno
frangitur afflatu.* ———

*Quicumque Spem securus æternam petis,
Spem fige cælo : fige, sed vero tamen
in solido cælo fige. Blanditur magis,*

L 2

Magis

Magis ampla fortè spondet, inuitat magis
 Inane, vile, paruulum, cœno editum
 Spumâque cælum; nempe quid speres tamen,
 Fugitiua Spes docere prensantem potest.

*Plerisque hominum seriam, sed & seram
 lacrymarum causam esse, quòd rebus
 inanissimis solidi nescio quid & pul-
 chri præ se ferentibus stultè defigant Spes
 suas: tutius Spem omnem à nobis &
 prudentius in solido collocari.*

PArvulus afflatu spirans genialiter vno,
 Fortè puer conchâ iusserat exiguâ,
 Iusserat æquoreis ab aquis emergere cælum,
 Quod Deus ipse suum pænè putaret opus.
 Cælum erat, auricomi distinctum lumine solis,
 Respersum radiis, sideribusque satum.
 Ductile erat, liquidum, placideq; volubile cælum,
 Et plenum veluti nubibus intus erat.
 Septenos illi dixisses ire Planetas,
 Et duodena suas signa tenere domos.
 Lactea quin etiam confusi Zona sereni
 Cinxerat amplexu sidera parua suo.
 Pulvis erat velut in medio libratus, & ipsam
 Aspicientum oculis obiiciebat humum.
 Quidquid erat magno, minimo lucebat in orbe,
 Totus in exiguo corpore mundus erat.
 Cælum erat à Puero genitum; puerilibus aptum
 Illud erat votis, lusibus illud erat.

Quin

Quin etiam puer à puero deceptus amico,
 Hoc cælum est, dixi nuper, eritque meum.
 Cælum bulla fuit. ô bulla ! tenerrima bulla !
 O procul attactu bulla fugata meo !
 Bulla procul votis per inane sequentibus acta !
 Et pariter votis bulla perempta meis !
 Bulla fuit : quid me cælum sperare iubebas
 A desiderio capte puelle meo ?
 Spes fuit illa ; suum sed vana fefellit amantem :
 Spes fuit ; at votis non satis æqua meis.
 Nunc ego te mea, dicebam, nunc ecce tenebo,
 Nunc mea Spes, illis nunc eris in manibus :
 Dicebam ; simul afflatu sed percita primo
 Spes sese nostris abstulit ex oculis.
 Fallimur ; ipsa oculis sese intulit. Hei mihi quan-
 tas
 Ex oculis lacrymas exprimit illa meis !
 Bulla fuit , nunc luminibus aqua falsa perem-
 ptis,
 Inde fui similes bulla profudit aquas.
 Discite mortales tenui Spem figere cælo ;
 Discite ficta luto signa Deumque sequi.
 Non ego vos, licet æthereum mentita decorem
 Aemula stet cælo bulla, Deumque sibi
 Arroget auctorem, non vos sequar. Ite, caducis,
 Ite, leuem vacuis rebus habete fidem :
 Figite Spem bullis puerilibus. abdere cælo
 Me iuuat ; in solido Spem retinere iuuat.
 Sæpè pruinosa sol factus amasius auræ,
 Vellera formosa spectat amœna niuis.
 Sæpè, nouum velut inde queat sperare nitorem,
 Pronior hanc fixo lumine prosequitur ;

Et videt, & spectans noua sidera; Sidera, dicit,
Credibile est cælos deseruisse suos.

Interea nix visa fluit, solque ipse nitenti

Se quoque deceptum rore fuisse videt:

Terra putris superest. Sis sole sagacior ipso,

Deceptus vacuâ Spe tamen esse potes.

Sperans

Sperans non infirmabor. Psal. 25.

EMBLEMA XXVII.

——— *In dubio securā recumbit.*

——— Ibi se certa Spes firmam tenet,
 Vbi cuncta nutant. Stes in ambiguo licet
 Natura, stes in lubrico; potes tamen
 Perstare. Spes hærere constantes iubet,
 Vbi mundus ipse titubat, & sui impotens
 Vacillat orbis. Casibus non est locus,
 Vbi casus animos ipse constantes facit.

*In rebus quantumcumque dubiis, ac despe-
ratis, Spem tamen immobilem stare pos-
se: sic exemplo docuisse suo Heroas se-
pè plures, præsertim Abrahamum:
sic tandem conandum esse etiam nobis
toties iam edoctis.*

C Redideram solido quòd non nisi fluminis
alueo

Anchora sollicitas sisteret vnca rates.

Nunc etiam mediis immota tenetur ab vndis,

Nunc etiam dubiis fixa recumbit aquis.

Nunc stabile facit instabilis; nunc lubricus amnis

Constantem posito Spem facit esse metu.

Nunc vbi cuncta cadunt, ceciditque exterrita
nuper

Anchora, securis firma tenetur aquis:

Statque immota magis, quam si trabe fixa pro-
fundâ,

Et solidâ ferri compede vincita foret.

Ergone tanta vagis constantia prodit ab vndis?

Tam stabilem dubius Spem facit esse locus?

Nempe fuit prius vnda suis exercita ventis;

Vnda prius gelidis flatibus obriguit,

Parque etiam gelidæ terræ stetit: inde tenorem

Illa nouum & solidos induit illa sinus.

Lapsa dein super ipsa graui stetit anchora casu

Firmior; immotam lubricus amnis habet.

Hoc erat in dubiâ quòd constans forte, futurus

Innumeris olim gentibus ille pater,

Ille

Ille Abraham , licet ipsa etiam natura cadendum

Diceret, immotus Spe tamen ipse suâ
Constitit. Vnus erat Patri puer additus Isaâc:

Spes puer hic longæ posteritatis erat.
Sic erat in fatis ; sic æthere missus ab alto

Numinis interpres ipse locutus erat.
Et prope iam plenis crescens feliciter annis

Promissi certum fecerat ille Patrem:
Ecce Deus, Deus ipse, sibi sua dona reposcens,

Surge; suum Natus concidat ante Patrem,
Montibus in nostris (Deus assignauerat illos)

Ille suum cæsus concidat ante Deum.
Victima Natus erit, dextrâque Parentis ad aram

Excipiet iugulo dona paterna suo.
Dixerat. obrigit Patri cruor. Ipsaque prono

Spes super hunc lapsu concidit, & solido
Sanguine fixa simul constans stetit. Ibimus, inquit,

Ibimus, & contra quàm velit ipse timor,
Spem contra solitumque metum mortalibus, in
Spem

Ibimus. hæc tantum dixerat , inque viam
Se Pater & Natus paucis comitantibus vrget,

Mandatumque Deo reddere pergit opus.
Iamque senex puero fatalem eduxerat ensẽ;

Pronior in lapsum iam sacer ensis erat.
Stabat adhuc Spes fixa tamen. Constantia vicit,

Spesque Patris dubio certa relicta loco est.
Sustinuere manum Superi : & vox lapsa per auras,

Sufficit, inceptum desere, dixit, opus.

L 5 De-

Deseriit, Puerumque Pater complexus, in illo
 Denique securam figere Spem potuit.
 Et potero, quia me Superis vrgentibus, hinc atque
 Inde procellosi verberat ira maris?
 Lapsaq; in abiectum conspirat machina mundi,
 Totus & imposito deprimit orbe polus;
 Quin etiam ipsa super Natura ferociter vrget,
 Spem potero instabilis deseruisse meam?
 Aude Anime, & consiste loco. Constantia casu
 Se probat: esse super Spes quoque lapsa po-
 test.

Contra

Contra Spem in Spem. Rom. 4.

EMBLEMA XXVIII.

——— *Spes urget originis undam,*
Quò natura negat. ———

——— *Quò renuit grauis*
Natura, Spes adurget ; & fonti suo
Fontem reponit. Quisquis ex humili subis
Mortalis, alto ducis acceptum genus.

L 6

Huc

Huc te iubet redire Spes, quæ viuidos
 Attollit artus, quæque te terram tuam
 Vetat intueri. Generis est sui immemor,
 Sperare quisquis aliud à cælo potest.

Quòd ex altissimis quoque montibus sursum emergant fontes contra natura insitam gravitatem, non aliunde esse, quàm quòd illi originem sperent suam terrâ ipsâ, unde prodeunt, altiore: contra Spem quoque, in Spem cæli, enitendum esse homini, qui inde se haustum esse meminerit.

ILle liquor cæli, telluris amabilis humor,
 Qui placido dici nomine fontis amat,
 Vnde per anfractus sinuosaque viscera terræ
 Tam valido in cælos impete profiliat,
 Exsiliique sui veluti pertæsus, anhelet
 Libera fidereæ templa subire domus;
 Sæpius incertos tenuit, dubiosque reliquit,
 Sola quibus verum discere cura fuit.
 Ecce etiam aërei saliens è vertice montis,
 Sursum agit erectas fons animosus aquas:
 Et, velut alta parum sint iuncta cacumina cælo,
 Ambit adhuc cælo sed propiore frui.
 Res patet, arcanis latet abdita causa sub vmbri;
 Paucis nota satis causa sepulta latet.
 Aestuât, atque adytis exæstuat vnda profundis,
 Pulvis vbi accensi sulphuris emicuit,

Sup-

Suppositisq̃ue velut solet olla tumere fauillis,
Altiùs vndantes ire coëgit aquas.
Sic aliqui, ast alij non sic docuere magistri:
His fuit à valido causa petita mari.
Nam quoties profugus repetito verbere pontus,
Illidit scabris cærule littoribus,
Atque impressa cauis timet vnda, fugitq̃ue sequen-
tem,

Altiùs impressam promouet vnda sequens:
Altiùs inde sequens iterùm mouet vnda priorem,
Perpetuas pelago substituente vices:
Dum tandem, post telluris diuortia mille,
Quà data porta, solo non prohibente, ruat;
Atque oblita maris, falsiq̃ue oblita parentis,
Incipiat longâ dulcior ire viâ.
Parcite Doctorum collegia, gensq̃ue togata
Parcite; me simili non licet ire viâ:
Quippe vetat Natura. Leuis quòd in ardua sur-
sum

Emicat ex ipsis vnda cacuminibus,
Camporum vnde patet facies proiecta, suisq̃ue
Terra sub aspectum collibus æqua iacet,
Non æstus facit Oceani, non sulphuris ardor;
Ipsa recens nati fontis origo facit.
Inde per anfractus, per & auia & inuia terræ
Limpidus errantis voluitur imber aquæ:
Inde ruit, lapsusq̃ue sui pertæsus, in æquam
Nititur erumpens ire superficiem;
Momentis donec paribus constantia motum
Frænet, & emeritas sistere cogat aquas.

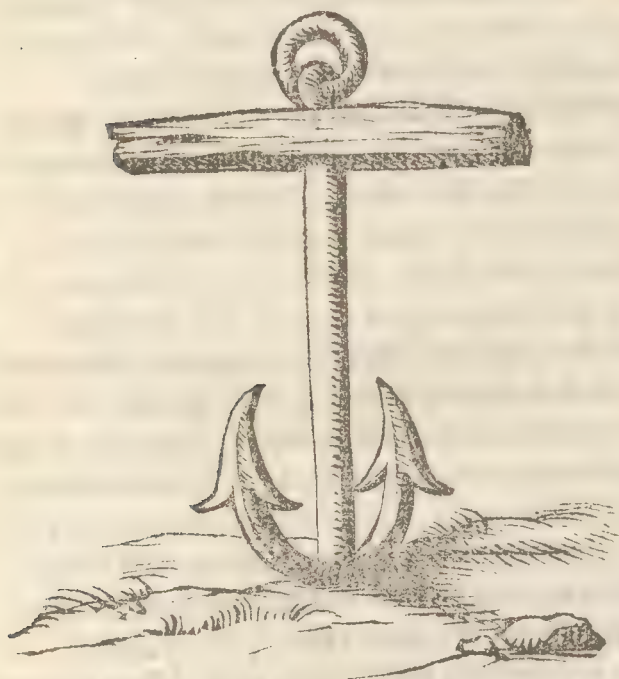
Quòd natura negat, Spes urget originis vndam.
Sit grauis vnda, tamen Spes facit esse leuem.

Fortè etiam , quia fidereis è nubibus ortam
 Se meminit, cælum sperat amatque suum:
 Fortè suum radiis qui tollat amantibus ignem
 Spectat, & allapsu gaudet amante sequi.
 Surge Anime ex humili: nec enim te terra creauit;
 Terra licet pingui fouerit vda sinu.
 Surge Anime, in summos Spes vrget originis or-
 bes;
 Surge, iacere humili Spes vetat illa solo:
 In Spem nitere contra Spem, contraque laborem
 Corporis, & focij grande prementis onus.
 Fortè etiam folio te sol speculatus ab alto,
 Aspectu dignum sentiet esse suo.
 Fortè breuî aspiciet, radiisq̃ fauentibus vsum,
 Indigetem cæli te volet esse sui:
 Atque inter volucres, ventorum examina, nubes,
 Sideraque & stellas inter habere locum.
 Hæc capere, hæc sperare potes mens edita cælo?
 Et potes abiecto fixa manere solo?
 Ima potes spectare? potes ambire profundum?
 Parce; solo dici iam propè nata potes.

Spes qua differtur, affligit animam.

Prouerb. 13.

EMBLEMA XXIX.

— *Spes summâ non caret vlla cruce.*

Qui mentis vllum ferre tormentum nequit,
Spem ferre nescit. Spes crucem secum ingerit;
CruX summa Spem suspendit, & acuto iubet
Mordere ferro pectus humanum. Spei
Sua cuique crux est, Spesque crux etiam sibi est.

Esse

Esse quidem ex consideratione sperata felicitatis dolores sperantibus assiduos, sed suaves tamen illos atque incundos.

Viderat æternos cælorum Ignatius ignes,
 Ducere fidereos viderat astra choros.
 Ocyus emicuire oculi spectantis, & ingens
 Non sine tormento sustinuerè iubar.
 Nox erat alta foris, sed nox erat altior intus;
 Cælum innube, animus nubilus intus erat.
 Nulla poli faciem vitiauerat inuida nubes,
 Densâ Patris vultum nubila condiderant;
 Ridebat polus hinc; sed flets Ignatius inde,
 Ex oculis tot aquas quot dabat ille faces.
 Quid flet, Ignati, quid flet? cognata subinde
 Ipsa fuere palàm sidera visâ queri;
 Et tremulis, veluti cuperent si paucula paruo
 Murmure verba loqui, signa dedisse labris.
 Visâ subinde queri, bona quod communia solus,
 Quod sua non caperet gaudia, visâ queri.
 Ergo oculis quantum licuit plorantibus astra
 Suspiciens, O Spes vnica, Spes animi
 Vltima, dicebat; quid enim mea sidera summum
 Ereptum mihi me tollitis ante diem?
 Vos estis mea Spes, ego sum dolor omnibus vnus.
 Speratæ cruciant pectus amantis opes.
 Cælum oculos habet atque animos; humus infima
 pigrum
 Debileque à nimio pondere corpus habet.
 O terra! ô quid me cælum spectare iubebas!
 Vt fieres lacrymis fors lutulenta meis?
 O cælum!

O cælum ! ô cur inde mihi spectabile cælum est?
Forſitan hinc oculis vt potiare meis?
Addo animos. Potiare animis domus ardua noſtris,
Quos humus exiguus non capit ima ſolo:
Non capit exſilij caſa contractiſſima noſtri,
Non capit anguſto ſordida terra ſinu.
Vos ſperati ignes, ſperataque ſidera cæli,
Vos tormentum animi delictumque mei!
Vos certè licet vt videam, ſperemque videndo,
Fors etiam pedibus ſubſtituenda meis;
Vos natale ſolum, vos eſtis amabile limen :
Terra ſolum ipſa mihi ſit licet, exſilium eſt.
Ipſe quidem excrucior : mea Spes me ſola vi-
dentem

Excruciat ; ſummam Spes habet illa Crucem.
Durabo tamen. Ignati ! feliciter ! euge !
Maſte animo Ignati ! iuuerit ætheream,
Iuuerit incumbentem animo Spem ſæpè ſubacto
Et ſuperimpoſitam ſuſtinuiſſe Crucem.
O ego quo poſſem ſocios ſentire dolores,
Vt cuperem hanc animo Spem retinere meo!
Vt cuperem hinc oculiſque tuis animiſque videre
Quæ fugiunt oculos aſtra videnda meos!
Vt cuperem hanc perferre Crucem ſecurus, &
inter
Tormentumque animi delictumque mei
Luſtantem exſpirare animam ! Spemque inter &
illam
Quam Spes ipſa facit depoſuiſſe Crucem!
Non equidem infelix morerer. Spes vltima vitam
Eſſe grauem, mortem ſed facit eſſe leuem.

Nihil

*Nihil ad perfectum adduxit lex : intro-
ductio vero melioris Spei , per quam
proximamus ad Deum. ad Hebr. 7.*

EMBLEMA XXX.

— *Spes sursum rapit ignea, vita deorsum.*

*Mea me deorsum vita , Spes sursum rapit.
Mea vita me consumit , & semper magis
Ad ima ducit ; Spiritus sursum erigit,*

Spe-

Speransque fursum spirat, & fursum euolat
 Etiam ante mortem. Carne consumptâ quoque
 Spes summa cælum quærit, & cælum inuenit.

*Spe quidem ad æterna contendere animum
 humanum; sed eum ipso simul usu vitæ
 mortalis sensim magis ad hæc inferiora
 descendere: felicem esse eum qui vitâ
 adhuc integrâ Spe suâ citus euaserit in
 cælum.*

Q Væ sensim liquidæ nutrita bitumine ceræ
 Incolit obscuros hospita flamma lares,
 Illa quidem fursum spirat, fursumque laborat
 Consumptas cælo reddere delicias;
 Illa quidem sese tenues educit in auras,
 Et sensim altiùs atque altiùs æthereos
 Emicat in cælos; sed eodem viuuda motu
 Ad superos quò se prouehit vsque lares,
 Deprimitur simul, ac miseræ velut indiga terræ,
 Cogitur inuitâ serpere in ima face.
 O Anime! ô summo non degener ignis ab igne!
 Ignibus æthercis ignis iture comes!
 O Anime! ô quantum tua te natura videtur
 Aequalem positæ constituisse faci!
 Hanc viscosa tenent pinguis contagia terræ;
 Humida te lenti corporis vmbra tenet.
 Aestuat hæc; te quantus agat calor intus, & vrat,
 Testantur sparsis lumina cum lacrymis,
 Testantur pauidis suspiria mista querelis,
 Quisque tremens toto fumigat ore dolor,
 Vdaque

Vdaque plorantis referens insignia flammæ,
 Collacrymare sibi saxa vel ipsa facit.
 Emicat hæc cælo; te Spes rapit ignea cælo,
 Spes tua te cælo iuncta Deoque rapit.
 Deprimit hanc velut ipse sibi contrarius ignis,
 Sequæ humilem, fax quæ sustulit, ipsa facit.
 Hei mihi! certa nimis nostrisque simillima rebus
 Conueniunt fatis vltima fata meis!
 Ipse animus, patrio quem spes leuat ignea cælo,
 Ipse suo vitæ pondere deprimitur;
 Ignibus ipse suis, votisque sequacibus vltro
 Decidit, & pingui serpit inanis humo.
 Quærit amica sibi fugientis pabula vitæ,
 Et propè iam cæli non memor ima petit.
 Usque adeone mori miserum est? adeone beatum,
 Segniter exhaustos detinuisse dies?
 Aetheream quid enim referens ab origine flam-
 mam,
 Degener extremâ viuere quæris humo?
 Pabulaque ignauæ pigra dispensare fauillæ?
 Tamque diu vitæ funera ferre tuæ?
 Vt tua te clauso sursum Spes denique cælo
 Tollat, & ingrato cogat odore mori?
 Ante diem, morere ante diem mea vita supre-
 mum:
 Sideribus propior sic moriere tuis.
 Altius à terrâ flammam leuat integra tæda;
 Integra sperantum vita propinqua Deo est.
 Longæuis Spes sæpè Deo disiungitur annis:
 Vita nocet. Felix qui caruisse potest.

LIBER III.
EMBLEMATVM
DE
CHARITATE.

IN LIBRVM III.
 EMBLEMATVM
 DE CHARITATE
 PROGRAMMA.

Viderat hîc sacri præfixum nomen Amoris,
 Ille nimis petulans, ille profanus amor:
 Vicimus, exclamat, Spes est erepta, Fidesq;
 Ultima sed nostri carmina iuris erunt.
 Fallere vane puer: non hîc tua iura tueris;
 Nec tua nos, calo vindice, turba sumus.
 Ille meos, voto qui me sibi iunxit, amores
 Exigit; ille sua hîc iura tuetur Amor.
 Ille potens, dominusq; tui, iam sæpè subactum
 Te superimpositis calcat Amor pedibus:
 Ille arcum, pharetramq; tuam, tua tela, fidemq;
 Teq; triumphatum victor & ultor habet.
 Cede Deo prostrate puer; dominoq; loquente,
 Verba caue, grauiùs ne premat, vlla loqui.

SANCTI SPIRITVS

AVRAE DIVINAE,

VILITATIS HVMANÆ TVRPITVDINEM

E NATIVIS SORDIBVS

IN AMABILEM ET CÆLO PAREM

PVLCHRITVDINEM

EDVCENTI S.

Nescitis quia templum Dei estis, & Spiritus Dei habitat in vobis? 1. Cor. 3.

Spiritus intus alit. ———

Qui magnum prius editurus orbem

Imma-

Immanes super ambulabat undas ;
 Nunc intra tenuem mouetur undam,
 Paruum SPIRITVS editurus orbem.
 O quàm te memorem pusille munde !
 O mundo potior pusille magno !
 Sub plantis iacet ambulantis ille,
 Et nutu tremit imperantis omni ;
 Tu totum cohibes, tuumq; stringis,
 Tu pronum tibi SPIRITVM tueris.
 Ergo, quàm licet, & videre, magne
 Sis mundus mihi munde, parue calum es.

INCOMPOSITAE DIVINITATIS
 VNI VINCULO,
 CAELI DELICIO,
 TERRAE DESIDERIO,
 OMNIUM
 ANIMAE ATQUE VITAE
 SPIRITUI
 SANCTO, VIVIDO, VITALI;
 CUIVS VNIVS
 AVRA SVAVISSIMA
 TOTVM ECCLESIAE CORPVS
 SANCTIFICATVR
 ET REGITVR,

M AMO-

AMORI DECORIQUE
 NOSTRO
 EMBLEMATICVM HVNC
 AMOREM,
 SED INTENVI,
 SACRVM SISTO.

DA veniam: per TE liceat communia nobis
 Fata verecundo carmine prima loqui.
 Res misera est mortalis homo: sed originis huius
 Dedecus ingenij sustulit aura tui.
 Quidquid habet pulchri, debet Tibi; quòd miser
 olim
 Quòd fuit infelix, imputat ille sibi.
 Lux ierat, lux prima meis, sed & ultima rebus,
 Lux ierat; profugum nox subit atra diem.
 Quàm fuit illa levis, tam nox grauis una fuisset.
 Aura nisi huc facilem summa tulisset opem.
 Prima parum faustis decocta caloribus unda
 Senferat humana conditionis opus;
 Nec minùs illa tamen patrio quondam edita calo
 Calestes fuerat iussa tenere domos:
 Nox vetuit retinere diu. Prolapsa repentè
 Decidit in gremium sordida terra tuum.
 Clara quidem primò, lapsisq; simillima flammis,
 Quas agit è calo ventus & aura suo;

Sed modò fax, mera spuma, & voris gutta coacti
 Visa fuit vacuo fixa iacere solo.
 Huc agedum, mortalis, habes primordia vitæ;
 Fallor, habes merita semina prima necis.
 Illa tamen summum (quis credere possit?) Amorem,
 In sese illa Deum fax rapuisse potest.
 Viderat hanc calo; placuit fax agnita calo;
 Et simul, Afflatus induat illa meos,
 Dixit: & ecce sacro qui maximus ardet in igne,
 Fit tenui spirans tramite parvus Amor.
 Labitur in terras; terris fax vda iacebat.
 Illa ego, si memini, fax similisve fui.
 Fax ego prima fui; sed postquam Spiritus ille,
 Ille animam infudit Spiritus atheream,
 Atque suum super infudit propensus Amorem,
 Æmula fax calo facta Deoq; fui.
 Scilicet hanc Amor æternus, Deus ipse, Deiq;
 Sanctus Amor, castis natus ab illecebris
 Spiritus intus alit, tenuesq; infusa per artus
 Ignea mortales induit aura sinus.
 Quin etiam ne quid tanto fors desit Amori,
 Ipse sibi calum condidit inde nouum.
 Gutta fui, nunc bulla; fui malè prodita gutta,
 Gutta peregrino fortè reperta solo;
 Nunc calum, domus æterni nunc dicor Amoris.
 Digna utinam tanto dicar Amore domus!

*Si linguis hominum loquar, & Angelorum,
Charitatem autem non habeam, factus
sum velut aes sonans, aut cymbalum
tinniens. 1. Corinth. 13.*

EMBLEMA I.

*— Animus si desit, inutile murrur
Ars quoque summa dabit. —*

Sententia Emblematis I.

*Docta res Amor est. Amoris expers,
Quamuis arte valens, valere nescit;
Valens ingenio, valere nescit;
Valens eloquio, valere nescit.*

Amor spiritus est amantis vnus;
 Artis, eloquij ingenique vita
 Et custos Amor est. Cares Amore?
 Nequidquam grauis omnibus laboras.

*Esse quidem hominis animum velut quod-
 dam organum, rectè compositum ad a-
 mœnitatem omnem concentumque vir-
 tutum; nihil tamen aut lati aut boni ob-
 tineri ab eo posse, dum Amoris vnus
 vitâ & inspiratione caruerit.*

Illa quidem digitis pulchrè discurrit acutis,
 Et salit ad numeros ingeniosa manus;
 Oraque diductis referans concordia labris,
 Poscit ab arguto carmina pauca libro:
 Nulla sed à toto redduntur carmina libro,
 Nec sonat ad numeros ingeniosa manus.
 Murmur iners resonat, crudele, inamabile mur-
 mur,

Murmur aberrantis triste laboris opus.
 Mitius horrendis gemit icta securibus ilex,
 Vltima cùm moriens vulnera truncus habet.
 Ictibus alternis resonat numerosius incus,
 Cùm tener à valido ducitur igne chalybs.
 Plena magis grato respondent horrea plausu
 Rustica, cùm volucres sentit arista fides,
 Dexterâ suppositis quàm ludat eburnea plectris,
 Organaque ad numeros non satis apta sonent.
 Credideram, fidei sed spes fuit irrita nostræ,
 Seraque deficiens vota fefellit amor;

M 3

Credi-

Credideram certè, modulis plaudentibus ipsos
 Attonitis similes iam fore iamque polos.
 Credideram tacitæ rumpenda silentia noctis,
 Et nemora auritis pendula cum foliis
 Coniunctura sacris sua vota precesque camœnis;
 Coniunctura suos saxa vel ipsa choros.
 Sed malè credideram : strepitu docuere maligno
 Organa deliciis exanimata suis,
 Et nemora & colles, motique volumina cæli
 Ad malè concordēs muta silere modos.
 Sæpè quidem sensu digitis percussa tenellis
 Carmina fidereis æqua dedisse choris.
 Et fuit, vt lentas ducens Philomela querelas
 Gauderet siluis posse carere suis;
 Et vacuas intrare domos, vbi plumbea passim
 Intus dispositis stat seges ordinibus.
 Sæpius hîc totos visa est cantare Decembres,
 Temporaque in rigidos ducere verna lares.
 Sæpius hîc promens , iterumque subinde refor-
 bens
 Flexanimas teneri gutturis illecebras,
 Luce alacris , & nocte vigil Philomela mouebat
 Organa ; vox illis semper amantis erat.
 Quin etiam resonare tubas , strepituque suau
 Dixisses tremulas ludere fontis aquas;
 Et teneris agitare melos geniale lapillis,
 Quale fides sonitu deficiente canit.
 Sæpè , sed ô meminisse piget, quæ gaudia sensu
 Ad desiderium non reditura meum.
 Hoc vnum tamen , hoc (si quid licet) organa
 saltem
 Dicite , quæ tanti causa sit illa mali.

Dicite,

Dicite, quis vanis defessa laboribus error
 Vos etiam patulo non sinat ore loqui.
 Spiritus vnus abest, Amor atque anima vna ca-
 nentium,
 Vna laborantium vita fidelis abest.
 Ille iubet, quæ dulce prius percussa sonabant
 Organa nunc mœstâ flebile voce queri,
 Et dare tinnitum, qualem dare rauca sub ictu
 Æra, vel impulsu cymbala fracta solent.
 Hoc pretium artis erit, patulo si proditus ore
 Iuerit in ventos ingeniosus Amor?
 Et quemquam labor ille iuuet? Constanter amare
 Si piget, ingrati mitte laboris opus.
 Ah dolor est digitis nil proficientibus vti!
 Ingenui pretium vile laboris habent.
 Adsit Amor, sonituque labor mulcebitur ipso;
 Et dignum Superis carmen amantis erit.

*Si habuero Prophetiam, & nouerim mysteria omnia, & omnem scientiam;
Charitatem autem non habuero, nihil sum. 1. Corinth. 13.*

E M B L E M A II.

— *Pretium omne refertur in unum.*

Amoris pretium mei requiris?
Bonorum pretium rogas meorum?
Non multis opus est, Amor vel vnus
Bonis omnibus addit omne pondus.
Rebus eximiis, Deoque dignis,

Vnus

Vnus defuit Amor; nihil valebunt:
 Rebus exiguis, nihilque dignis,
 Vnus adfuit Amor; Deum valebunt.

Absente Amore, non nisi merum nihil esse omne id quod studio, quantumvis assiduo, consequi, & sibi in ordinem redigere humana mens potest.

Ipsa sibi innumeros propè iam subduxerat orbes
 Facta per ingenium mens opulenta suum.
 Orbis erant terræ; terrarum nouerat orbem,
 Et propè iam poterat scire quid esset humus.
 Orbis erant cæli; cælorum nouerat orbem:
 Ad seriem alterius iunctus hic orbis erat.
 Et suus orbis erat Lunæ; suus orbis, at ille
 Maior erat Soli: notus vterque fuit.
 Sidera quot, tot erant cæli septemplicis orbes:
 Ordine quisque suo cognitus orbis erat.
 Denique quidquid habet veri natura bonique
 Addiderat rebus mens studiosa suis.
 Quin etiam quadro, quod adhuc non fecimus,
 orbem
 Visa subinde sibi est constituisse situ.
 Ipse adeò Deus, immenso licet amplior orbe,
 Additus inuentis orbibus orbis erat.
 Quis modò tantarum numeret si nomina rerum,
 Signaque tam docti supputet ingenij,
 Ipse sibi non dicat? In hac sapientia mente,
 Quanta etiam in toto non fuit orbe, sedet.
 Intereà tamen vnus apex, tot ab orbibus vnus,
 Vnicus, exiguus, & propè nullus apex,

Vnus apex aberat; quis non sibi vendicet istum?

Vnus apex; nimium sed pretiosus apex!

Vnus apex aberat; sine quo nihil illa valebant

Omnia: tam non est ille pusillus apex.

Quid valet in numeris, longo licet ordine ducta

Littera, quam summam scribere Græcus amat?

Quid valet ô? licet æternum quoque denotet
æuum,

Signet & immensum plena potensque Deum:

Quid valet ô? valet ad lacrymas, miserumque
relictæ

Ad desiderium mentis onusque valet.

O Amor! ô animi pretium resque vnica nostri!

O Amor! ô longi causa doloris Amor!

Tu pretium es, tu summus apex; sine nomine,
& illo

Numine, sunt vacuum nil nisi cuncta nihil.

Nosse Deum nihil est, nisi nosse inducat Amorem.

Cælum nosse nihil, nî comitetur Amor.

Nosse quid immensum fiet fiatque per orbem,

Quid fuerit, merus est cassus Amore labor.

Cassus Amore dolor merus est, quodcumque; fidelis

Ingenio potuit mens animare suo.

Cum volet ad summam, qui primum nescit
Amorem,

Singula, quæ didicit, quis reuocare suam;

Inueniet nihil esse, nihil nisi signa doloris

Omnia, quæ primus sola reliquit Amor.

Paruula res Amor est, res obuia, linea tantum

Vnica, & exiguæ conditionis apex:

Res simplex, facilisque capi, facilisque doceri,

Et quouis statui res satis apta loco;

Quamque,

Quamque, etiam qui non didicit, describere
nouit:

Scribitur indicio nam satis ipsa suo.
Res Amor est sincera, via est rectissima, nullas
Ire per ambages circuitusque solet:
Simplicitate suâ gaudet: tamen vnicus ille
Principio rerum nî statuatur Amor,
Vnus Amor si desit, erit fortasse quod optes,
Quod doleas; sed erit quod mereare nihil.
O noctes malè consumptas! ô cara dierum
Tempora, sed studiis perditâ sæpè suis!
Per quæ nulla meis adiecta est linea rebus,
Additus ad summam non fuit vllus Amor!
Desit Amor, nihil est, licet esse videbitur amplum:
Adsit, & esse nihil res pretiosa potest.

*Si habuero omnem Fidem, Charitatem
autem non habuero, nihil sum.*

1. Corinth. 13.

EMBLEMA III.

— *Sine Amore Fides nil proficit.* —

Frustrà tenditur arcus, incitato
Frustrà tensa Fides laborat arcu;
Si non vlla super tibi sagitta est,
Quâ cælum ferias, Deumque vincas.
Arcus est Animus, Fidesque neruus,
Telum rectus Amor. Fidem remitte,
Vel summum iaculator adde telum.

Frustrà

*Frustrà nos intento per Fidem animo col-
lineare in Deum, si, quem emittamus in
illum, Amore unico careamus.*

Terra quidem tenet in medio me pendula
cælo;

Terra tamen votis non facit ista meis.

Est aliud quod amo : sed amo sine viribus vllis:

Est quod adaucta manu non patiente Fides,

Quod manus intento constanter denotat arcu,

Quod meus adductis cornibus arcus amat.

O patria, ô Diuûm domus ardua, & ignea ma-
gnorum

Atria cælorum, ô meta scopusque meus!

Intentis ego vos oculis, vos lumine fixo,

Vos animo, vos & luctibus & lacrymis

Prosequor, hinc sed adempta procul: vos exsul
& absens,

Nec minùs intentâ stans superansque Fide,

Nequidquam procul adspicio. O si fortè relictâ

Hîc foret ad nutus vna sagitta meos!

Illa Fide, illa meo promissa fideliter arcu

Tenderet in patrios nuntia fida lares.

Illa vel hinc nostrum cælo transferret Amorem,

Illa vices animi posset habere mei.

Illa subire vices transmissi posset Amoris,

Quem mea nunc toto non habet orbe Fides.

Arcus iners, deserta fides, oculique manusque,

Hæc mea sunt; animis non tamen apta meis,

Dum nullus comitatur Amor, qui fulminis instar

Astra tenere Fide deproperante queat.

Tensa licet, sine Amore tamen nil profuit vni-
quam,

Nec levis erepto iuuat Amore Fides.

Arcus agat; sine Amore tamen nil proficit arcus:
Amisso nihil hic solus Amore potest.

Obtutus sine Amore nihil præstare fidelis,
Nil telo potuit deficiente manus.

O Anime! ô quonam vsque tuo viduatus Amore
Degeneri perges astra tenere Fide?

Incertumque Deum, rapidique volumina cæli
Nil iaculante voles figere certa manu?

Nulla Deum nisi amica fides cælumve tenebit:
Vt teneat, fixum vulneret illa Deum:

Vulneret, emisso quem non capit arcus Amore:
Ipse Deus tali gaudet Amore capi.

*Si habuero omnem Fidem ita ut montes
transferam ; Charitatem autem non
habuero , nihil sum. 1. Corinth. 13.*

EMBLEMA IV.

— *Anima nisi uiuat, Amantis
Vota nequit proferre Fides.* —

Qui Fidem faciat placere cælo ,
Qui Fidem faciat placere terræ,
Vnus est Amor. vnus Eloquentem

Viu-

Viuentemque facit ; facit disertam
Fidem solus Amor. Fides Amore
Non adiuta tacebit ; aut loquentem
Nec cælum satis audiet, nec orbis.

*Fidem concentu Amoris excitatam om-
nia valere, hoc verò destitutam
nihil posse.*

Si licet Amphion , licet ipso doctior Orpheo
Threïciam digitis sollicitare Fidem:
Si tamen hæc animâ socij non viuat Amoris,
Si nullus vocem iungat amantis Amor;
Verba (sed heu !) Superis non intellecta loque-
tur,

Nec nisi tinnitus causâ dolentis erit.
Dicitur Orpheos (si vera est fabula) neruos,
Dicitur Orpheam filua secuta fidem ;
Dicunturque leues saluisse ad carmina montes,
Atque alio pondus deposuisse suum
Quàm dederat natura loco: commota feruntur
Marmora natiuos deseruisse lares;
Deseruisse domos patriæ telluris amicas,
Artificique simul iuncta stetisse situ.
Tanta fides citharæ! citharam sed amantis alebat
Eurydices vnam vox comitata fidem.
Huius amore Fides veluti magis aucta sonabat;
Hoc sine visâ fides dicere, Non faciam.
Occiderat presso serpente tenerrima coniux ;
Orpheus ereptâ coniuge solus erat:
Vox aberat, quam prima fides audire canentem,
Quam solet ad numeros prima vocare suos.

Quid

Quid faciat? miseros quo consoletur amores,
 Quò viduos tandem cogat abire metus?
 An citharam roget atque fidem? Silet illa, dolensque.

Immemor officij cogitur esse sui.
 Hanc tamen aggreditur, digitisque errantibus
 vrget

Non benè seruantem signa notata fidem.
 Iussa fides resonat: sed non velut antè solebat,
 Imperium pauidis cùm daret illa feris.
 Iussa fides resonat: sed iam neq; saxa sequuntur,
 Nec iuga subiectis prona feruntur agris.
 Displicet ipse sibi; nec adhuc intelligit Orpheus,
 Quòd citharæ solus desit amantis Amor.
 Deferit ecce fidem, citharamq; relinquit inertem,
 Et vacuum erepti damnat Amoris opus.
 Solus adit profugas, quas sæpè vocauerat, vndas;
 Negligit errantem furda sed vnda fidem.
 Solus adit gelidum quem sæpè citauerat Hæ-
 mum,

Stat grauis, & vacuam despicit ille fidem.
 Tunc didicit quòd Amore Fides viduata careret,
 Quòd nihil amisso posset Amore Fides.
 Ergo adit infernos, tenebrosa cubilia, manes,
 Et petit, vt raptus restituatur Amor.
 Ad sonitum respondit Amor, citharæq; precantis
 Insultantem erebo iussit adesse Fidem.
 Impetrat ecce Fides quidquid rogat; imperat
 Orco,

Imperat adiuncto fortis Amore Fides.
 Tanti Amor ille fuit. Mutato nomine tandem
 Proferat occultam fabula versa Fidem.

Orpheus

Orpheus es quisquis comitante fidelis Amore
Vota etiam Superis imperiosa canis:

Qui montes qui saxa Fide procedere cogis,
Cogis anhelantes sistere fontis aquas.

Donec erit tibi iunctus Amor, dominabere cælo;
Subditaque imperio terra canentis erit.

Si fuerit proscripſtus Amor, damnabere cælo;
Imperioque tuo terra rebellis erit.

Vana Fides sine Amore. animâ nisi viuat Aman-
tis,

Nulla Deo poterit vota probare Fides.

*Si distribuero in cibos pauperum omnes
facultates meas , Charitatem
autem non habuero, nihil mihi prodest.
1. Corinth. 13.*

E M B L E M A V.

Frustrà, promissus calo si deficit Ignis.

Totum pauperibus dedisse possum ;
Sed possum quoque perdidisse totum,
Totum si dedero carens Amore.

Res

Res est utilis, ingenique plena,
Mira res Amor est. Amore fotum
Munus ad dominum redire nouit;
Amoris vacuum redire nescit.

*Sterilem & infructuosam esse liberalita-
tem hominis Amore destitutam; hunc
ergo sollicitè curandum ei, qui sua nolit
omnia perdidisse.*

ILle quidem totò quæ cara recondidit anno,
Prospiciens inopi muncra spargit humo:
Sed frustra tamen, æthereus si deficit ardor,
Promissoque, sui prodigus, igne caret.
Dona quidē tellus habet indiga; nulla sed inde
Vtilitas domini dona ferentis erit.
Nobile propositum est inopi dare pignus amico,
Pauperiem ille suam quo tolerare queat.
At si castus Amor donantem & dona reliquit,
Munera sunt dominis emoritura suis;
Munera ad auctore cum sœnore nulla redibunt.
Si qua calore carent semina, messe carent.
Si quod Amore caret, res est temeraria, munus;
Munus Amore suo quod calet, eximium est.
Vidi ego nuper agrum generoso sole calentem
Semina vix summo sparsa tulisse sinu,
Et simul incoepisse, velut sentiret Amorem,
Agricolæ teneras fundere veris opes.
Hoc puto pignus erat venturæ denique messis:
Nec vacuum cælo iudice pignus erat.
Vix benè transierat spatii properantibus æstas,
Prima alibi necdum stabat adulta seges;

Hic

Hic ubi prima seges steterat, seges altera crevit;
Altera eodem iterum cespite nata seges.
Vtile nil quod Amore caret : quod amatur, opim-
um est.

Munera sollicitus nulla fefellit Amor.
Parca quidem sterilisque suo natura dolore est;
Esse tamen socio pinguis Amore potest.
Arida & infecunda tibi sint omnia; fient
Omnia larga, pius si comitetur Amor.
Quisquis Amore dabit, perdet nihil. Additus ignis
Cogit in auctorem dona redire suum.
Turpis auarities multos tenet : addat Amorem
Quisquis auaritiem querit habere bonam.
Donet amans, & habebit amans quod habebit
amicus:

Non pereunt quæ sic abiiciuntur opes.
Victus Amore Dei natum dedit ille suorum
Notus ab antiqua religione senex.
Victus Amore dedit? meliorem ab Amore recepit:
Germen in hoc quantæ posteritatis erat!
Vnus erat datus; ex vno sed quanta parenti
Reddita natorum turba subinde fuit!
Audiit inde Abraham largo fecundus Amore,
Qui fuerat modicæ conditionis Abram:
Audiit, impleuitque suis sua nomina natis.
Tam pretiosa viro nomina fecit Amor.
Mortalem dedit, æternum pro sorte recepit;
Proque homine est homini redditus ipse Deus.
Non bene seruator, nullo quod Amore tenetur:
Perditur, amisso quidquid Amore datur.
Si sapias, indulge generoso pronus Amori:
Et dare quæ cupies munera, portet Amor.

*Si tradidero corpus meum ita ut ardeam,
Charitatem autem non habuero, nihil
mihi prodest. 1. Corinth. 13.*

E M B L E M A V I.

————— *Frustrà consumitur, uno
Quisquis Amore caret.* —————

Nequidquam Fidei probator ignis
Ardentes populabitur medullas,
Quas non pascit Amor. Carens Amore,
(Hoc summi pretium doloris vnum est)
Cum flammis pereuntibus peribit.
Sic se perdere numquid est beatum ?

Patienti

*Patienti sine Amore miserum esse quoduis
& inutile tormentum.*

Q Vò mihi vita graues perpessa fideliter ignes,
Seu natura tuos, siue tyranne tuos,
Si meus exhausto me torreat ardor Amore,
Et vacuo sterilem cogat Amore mori?
Succus Amor meus est. Sine Amore ferociter
ardet,
Ardonisque sui damna peremptus habet,
Qui similis arsisse potest candentibus astris,
Et pretium ardoris grande tulisse sui.
Vidi ego pestifero propè qui moriturus ab igne
Irriguas vitam duceret inter aquas:
Sapè fuit peritura oleo fugiente lucerna,
Viua sed illa oleo mox redeunte fuit.
Vos aeterni ignes, primisque caloribus orta
Sidera, vos fratres, vos comitesque mei,
Conspiciæ cælorum animæ, quid agatis, amabò,
Dicite: certè ingens vos modò pascit Amor,
Immensus vos pascit Amor; quòd in ignibus istis
Tanta sibi constans vita salusque fuit.
Nunc ego dira quidem patior tormenta tyranni,
Et feror in vacuum corpus inane rogi,
Et morior: sed Amore tamen succoque carenti
Quid prodesse mihi perdita vita potest?
O ego, si, summus cum me tulit ignis, amas-
sem!
Ultima si patiens fata tulisset Amor!
Dulcis Amor! securus Amor, qui sanguine fuso
Dispensat placidæ funera parca necis!

Arsis-

Arsissem, arderemque etiam nunc lætus in igne,
 Aethereoque nouum sidus in orbe forem,
 Sidus inoffensæ solamen amabile noctis,
 Dulce decus vitæ delictumque meæ.

Nunc sed Amore meo rapuit me flamma caren-
 tem,

Paruaque sum primo factus ab igne cinis.
 Hoc superest, superesse cui vita ignea cælo,
 Et potuit soli proxima vita Deo.

Hoc superest. Nostro mortales discite casu,
 Quid sit Amore rogum non comitante pati.
 Discite, & hoc cineri breue carmen scribite no-
 stro:

(Fortè erit hinc etiam qui sapuisse velit.)
 Viuus eram, sed Amore carens: ardere tyrannus
 Imperat; ardoris præmia nullus habet.
 Flamma mihi vitam, vitam sed amore carentem
 Cum rapuit, vitam perdidit atque animam.
 Si pateris, fac amanter agas: vitamque tuam vis
 Tollat, Amor vitam restituisse potest.

Charitas patiens est. 1. Corinth. 13.

Ad amantium concordiam.

EMBLEMA VII.

— *Patientia mater amantum est.*

Quid, ô delicioſe , delicate,
 Ictus ferre times, Amoris ictus?
 Non his frangitur ille, ſed ligatur;
 Non diſſolvitur, at redintegratur.
 Iungunt vulnera cara diſſidentes;
 Et vnum poteris timere punctum?

N

Amicitiam

*Amicitiam veram nec rixis nec vulne-
ribus mutuis dissolui posse, sed per hac
eam potius, conciliante patientiâ, redin-
tegrari.*

Diffidiis gemini si conciliantur amantes,
Quis tener ille pati qui nihil vsque potest?
Cauta parum si verba tuus tibi dixit amicus,
Flent oculi, vultus deficit, ora trement.
Sed magè debueras, quod Amor suadebat amâti,
Quidquid erat vultu dissimulante pati.
Debueras etiam aduersis non cedere verbis,
Non ipsis etiam cedere verberibus;
Vulneribus gaudere tuis, & morte vel ipsâ
Debueras: Leges has tibi scribit Amor.
Interea nil ferre potes; tamen vsque videri
Et pius & patiens vis, & amantis amans.
Desine ferre mei generosum nomen Amoris;
Non satis ingenio conuenit ille tuo.
Optat Amor gaudetque pati; persapè dolore
E geminis factus dicitur vnus Amor.
Felices in Amore animæ! quis diuidet vmquam,
Si vos ipsa etiam vulnera conciliant;
Si facit vnanimis patientia? non grauis vllò
Vos malè concordēs sentiet hora die.
Concordes vos hora etiam suprema videbit;
Nec nisi cum socio coget Amore mori.
Vidi ego de vario segmenta informia panno
Singula pascendis vix satis apta rogis;
Vulneribus quandoque tamen collecta decoris,
Insolitum domino conciliaſſe decus.

Ante

Antè acus immiti quàm pungeret intima ferro,
Sordibus eductus nuper aceruus erat;
Nunc benè iunctarum series pulcherrima rerum
Iactat Apelleum non minor arte decus,
Nunc Phrygium mentitur opus. Sine vulnere
nullus

Crescit Amor, nullus surgit amantis honor.
Disce pati, & pulchro patientia iunget Amori,
Quem patiens casto læsit Amore dolor.
Vnica magnorum patientia mater Amorum est:
Qui caret hac, nulli filius esse potest.

Charitas patiens est. 1. Cor. 13.

Ad amantium vsum & ornatum.

EMBLEMA VIII.

——— *Facit patientia pulchrum.*
Dilectumque magis. ———

Qui carus cupit esse, vulneretur;
Crebro vulnere sæpè vulneretur.
Non est integer ille, nec decorus,
Qui nullum patiens subiuit ictum.
Vulnus nobile, nobilis cicatrix
Quam suscepit Amor, suamque fecit.
Res est integra Amore vulnerari.

Amici

*Amicitia vsum aut cultum esse nullum,
nisi decora illam patientia com-
mendarit.*

Multa diuque tuli, nec adhuc patientia victa
est.

Vulneror; at plagis reddor amica meis.

Scilicet inde nouum fumo mihi læsa decorem,

Vnde alius læsi damna decoris habet:

Vnde graues oculos, inamœnaque contrahit ora,

Inde ego iucundo pulchrior ore feror.

Lædimur, & lætum non dissimulamus Amorem.

Militat ingenio vulnus & ira meo.

Te quoque ferre iuuet. Tanti est patienter amare:

Principibus tanti est posse placere viris.

Rusticus induitur non fîsâ veste Menalcas.

Post mea me laceram vulnera Cæsar habet.

Aula mihi domus est. qui nil tulit exulet aulâ.

Vestit inurbanos integra vitta pedes.

Aspicias vt lætis pateant discrimina villis:

Vix oculi risum dissimulare queunt.

Vulnera sunt oculi, sunt ora rubentia plagæ:

Hæc aberant mihi dum vulnera, tristis eram.

Nescit amans pretium, nisi si patienter amarit.

Vilis & improbus est impatientis Amor.

Absit acu vt coëat mea conciliante cicatrix,

Aut pereant medicâ vulnera facta manu.

Ferre quidem cupio; sed, si dolor ille medendo

Tollitur, erepto sana dolore querar.

Ferre iuuat; sed vt ipsa etiam ne vulnera desint.

Vulnera præ votis sunt mihi cara meis.

N ;

Disce

Disce pati exemplo: sic nos Amor vnus habebit;
 Et socius simili iunget Amore dolor.
 Immeritas vt amans patiar sine crimine poenas?
 Poena quidem; meriti sed patientis erit.
 Vulnus ego vt patiar sine vindice? Vindicet ipse
 Qui sibi de tali vulnere plaudit Amor.
 Non arma expediam? Patientia non habet arma:
 Ferre Amor arma potest; stringere nescit Amor.
 Vt moriar? Sed Amore suis non excidit annis
 Fata subire pio quisquis Amore potest.
 Vincimur. experiare meos patientia mores:
 Dulce pati fuerit, quod patietur Amor.

Charitas patiens est. 1. Corinth. 13.

Ad amantium fructum atque delicias.

EMBLEM A IX.

Grata minùs, nisi læsa foret. —

Amoris placet indolem videre ?
 Amoris patientis & quieti
 Suauem placet indolem videre ?
 Sentit vulnera, nec mouetur illis ;
 Gaudet posse pati, sui que vindex
 Pensat mille bonis malum vel vnum,
 Vnum mille malis bonum rependit.

Declaratur Prosopopœiâ putata vitis, patientissimi Amoris proprium esse delicata munera pro crudis etiam vulneribus redhibere.

Ingenium quicumque mei non nouit Amoris,
Me videat: viso hoc vulnere doctus erit.

Vitis ego ad primos frondebam libera soles;

Lubricus in cælum luxuriabat apex:

Notus apex volucris, seu nox seu lapsus ab alto

Linquere stagnantes cogeret imber agros.

O quoties, medio cùm sol micat igneus orbe,

Hic Philomela meis condita sub foliis,

Innocuisque sub infidiis, & amantibus vltro

Deficiens veluti languida sub latebris,

Visa suaue queri est; quod me non semper
amasset,

Nec foret ante meos ausa subire lares.

Talis eram speciosa, virens, & odora, sereni

Delicium cæli deliciumque soli:

Talis eram, memini, nec me meminisse pigebit;

Sim licet ad summos nunc propè nuda pedes:

Talis eram, durus cùm venit ab vrbe colonus:

Scirpea erant olli vincula, & ensis erat:

Paruulus ille quidem, sed aduncus, acutus, & ipsa

Quæ patienda forent vulnera fronte gerens.

Extimui, primusque meos pavor impulit artus,

Vt matutinis aura tremit Zephyris,

Cùm nemora & frondes crispataq; leniter vnda

Viuida non dubij signa timoris habent.

Inter-

Interea ferus ille, meus tamen ille colonus,
 Ille tamen nostro dignus Amore dolor,
 Vincula disponit, falcem expedit; hinc secat, at-
 que inde

Amputat ille manus, amputat ille pedes:
 Vellicat auriculas, capitique comantis honorem
 Stirpitibus euulsis frondibus exspoliatur.

Corporis ille etiam, trunci licet, intima nudat;
 Vixque aliquo patitur membra decore tegi.
 Denique, ut afflictæ desit nihil, addit acerba

Vincula, captiuam stringit utraque manu.
 Scire cupis quid ego tantis exercita damnis,
 Quid fuerim in summis quæstæ subinde malis?

Vox mea erant lacrymæ, lacrymæ fluxere per ora:
 Offensi lacrymæ sanguis Amoris erant:
 Donec & hoc nostri solamen inutile luctus

Eripuit plagis indita cera meis,
 Et vetuit plorare meos, mea funera, natos;
 O nimium lacrymis inuida cera meis!

Cera meas lacrymas vetuit stillare; coëgit
 Solam me lacrymas combibere illa meas.
 Hinc ego nuda, meisque manens tantum obsita
 damnis

Inter alumnorum vulnera tristis ago;
 Et morior iam pænè meo consumpta dolore:

Et morerer, si non viuuda Amore forem.
 Sentit Amor, pariterque dolor mea vulnera sentit,
 Sed melius tamen hæc vulnera sentit Amor.
 Hactenus exhibui seriem patientis Amoris:

Nunc age, disce meus quid meditetur Amor,
 Quid fruatur. Autumnus cum venerit, ille docebit,
 Et patiens quid agat tunc puto dicet Amor.

Namq; vbi nuda patent subductis frondibus ora,
 Vulnera vbi, & dolor est, fructus Amoris erit;
 Brachiaque appensis flectentur amantia botris:

Vulneribus meus hæc dona referuat Amor.

Munera amant alij; sed vulnera sæpè reponunt:

Non ego sic; sed amo vulnera. Tu quid amas?

Accipe, namque potes, quid sit patienter amare:

Hoc ego, nuda licet sim tibi visa, dedi.

Chari-

Charitas benigna est. 1. Corinth. 13.

EMBLEM A X.

Suo se totum promit Amori.

Sis tenax licet vsque, sis auarus,
 Clauso pectore, corde colligato;
 Liberalis eris, patensque cunctis,
 Si te tangat Amor, foresque pulset,
 Quantumuis adamantibus rigentes.
 Nescit quid sit Amor, benignitati
 Qui clausum potuit tenere pectus.

N 6

Necesse

Necesse esse, ut benignus ac liberalis in omnes fiat is quem igne suo ac lumine munifico Amor afflauerit: Amoris sanè benignissimam in quosuis ac liberalissimam indolem signis etiam à naturâ pluribus manifestari.

N Octe sub angustis latuit qui flosculus vmbri,

Manè iterum plenos diuidit ecce sinus,
Exspiransque animæ tenerum fragrantis odorem,
Spargit inexhaustas vndique veris opes:
Sentit auis, tantoque canens applaudit Amori,
Carminaque hospitio reddit amica suo.

Vnde odor hic? & odor vacuos meritoque carentes
Proditus in ventos tam pretiosus odor?

Ingenium quis tale Deus tibi floscule fecit,
Ut cupias animæ prodigus esse tuæ?

Nil cupias ut habere tuum; sed amantibus ipsos
Exposuisse oculos, explicuisse sinus?

Nempe aurora suum tibi nota reuexit Amorem,
Solis odoriferas reddidit illa faces.

Illa animans & Amoris amans te fecit amantem:
Vult Amor hic animæ prodigus esse tuæ.

Floscule sic age, semper ama, solisque sub ortum
Sentiat effusas cultor auarus opes;

Sentiat, & facilem per te quoque doctus Amorem,
Largior exemplo iam velit esse tuo.

Certè etiam pia thura tuos imitantur Amores,
Cum dederit faciles flamma benigna faces.

Thura

Thura vel in flammis vel odoris prodita fumos
Posse homini cupiunt, posse placere Deo:
Cum fuerint consumpta, suo latentur Amori,
In pretium acceptæ se periisse facis.
Prodiga fecit Amor, sacris Amor ignibus ortus:
Ille Deo, Superis ille probatus Amor.
O Amor! ô quàm largus Amor! quàm sæpè be-
nignus
Omnibus indicio proderis esse tuo!
Munera contractum celant quandoque dolo-
rem,
Quem meus in medio pectoris hostis habet:
Verbera munificum persæpè loquuntur Amorem,
Quem meus in medio cordis amicus habet.
Quid refugis mea dicta, etiam natura loquetur:
Non solet hæc nullâ vendere verba Fide.
Quis sit Amor, dicet Nux pinea, Spica probabit;
Vtraque iudicio digna fauente legi.
Ictibus hæc largum testata loquetur Amorem;
Illa calore gerens ora soluta canet:
Nux ego, sublimi genuit quam vertice pinus,
Pinus amœna homini, pinus amica Deo.
Diues adhuc & operta domi mea dona tenebam;
Omnia erant rigido pignora clausa sinu.
Sæpè puer dixit: Quid pondus inutile porto,
Nequidquam placitas quod mihi claudit opes?
Sæpè manu, digitis persæpè procacibus vrsit,
Dente subinde meum fodit & vngue latus.
Blanditijs quandoque fores tentauit amicis;
Et sic pænè meas iussit hiare fores.
Sustinui tamen, & precibus immota minisque,
Visa fui puero dicere: Non faciam.

Non facies? i, quare alium Nux dura clientem,
Non satis ingenuas digna grauari manus.

Dixit, & abiecit quò me tulit impetus iræ.

Mens fuerat totis pellere me laribus;
Sed cineres focus opposuit mihi fortè calentes,
Ille meos vetuit longiùs ire metus.

Ignem vbi persensi (quis enim non sentiat
ignem?)

Meque suis blandè perculit illecebris
Viuida quæ cineres animabat flamma recentes;

Tunc ego, tunc primis ignibus, impatiens
Sustinuisse noui tormentum lene doloris,

Explicui patulas denique laxa fores.

Tunc ego, quas teneræ dederat mihi prouida
mater,

Quasque mihi dederat iam moritura seni
Delicias, & opes, in Amorem tota profudi;

Factaque sum donis ingeniosa meis.

Lignea massa fui, nunc sum rosa; pondere duro

Antè grauis fueram, sum modò facta leuis.

Ignis opes subiectus habet: sine lege profusas
(Ignis Amor meus est) suscipit ignis opes.

Hactenus explicitis quæ Nux patet edita labris,
Munificum largi dixit Amoris opus.

Spica sub alterno sed iam quoque prodiga pulsu
Non vacuo solidum carmen Amore canet.

Certatim ad numeros illam ferit ecce colonus;

Illa sed ad numeros munera prompta refert:

Et simul ad numeros placidè respondet eisdem,

Et sonitu, veri qui sit Amoris, ait:

Gaudet amans; ego non doleo. Sentire dolorem

Lacturamve suam non solet vllus amans.

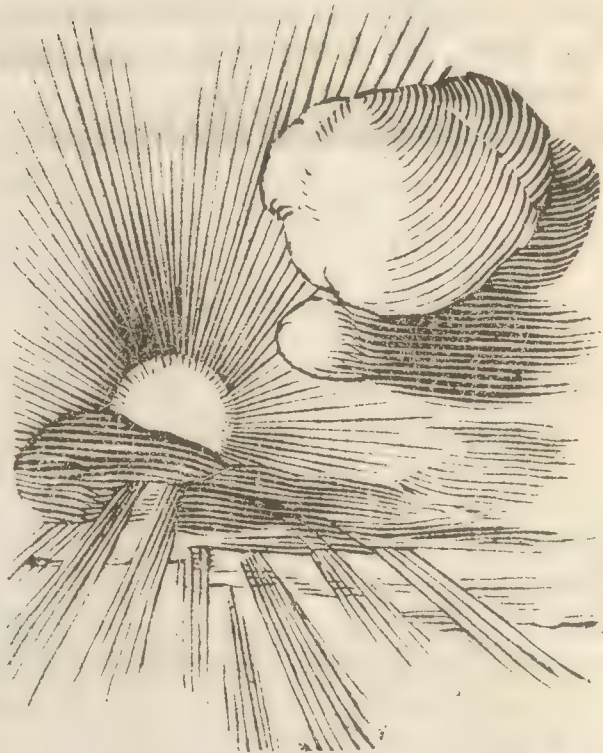
Cum

Cùm dedit, amissis opulentum denique rebus
Se putat, & solo quærit Amore frui.
Nil sibi seruat amans, in amantem cuncta pro-
fundit,
Vitæ panè suæ prodigus atque sui.
O mihi si talem Deus addat & indat Amorem,
Quàm mihi pauperies tunc opulenta foret!
Nil ego tunc, sed Amor meus omnia solus ha-
beret.
Fallor, vterque datas tunc retineret opes.

Chari-

Charitas non emulatur. 1. Corinth. 13.

EMBLEMA XI.

————— *Decus non inuidet hosti.*

Si tuo decus inuidens Amori
 Corruialis amas, amare nescis.
 Amor hostibus æmulus nec ipsis,
 Iphis hostibus inuidere nescit.

Blanda

Blanda vis Amor est. Amor proteruis,
 Vel tunc cùm iaculatur, & minatur,
 Se solum cupit hostibus dedisse,
 Se totum cupit hostibus dedisse.

*Verum caelestemque Amorem omnia sua
 & optima quaeque non ipsis etiam aduer-
 sariis inuidere.*

Effe quid hoc dicam, quòd tam mihi clara vi-
 dentur

Nubila, tam pulchro nubila plena die?
 Non aliàs tali micuerunt sidera vultu,
 Nec matutinâ roscidus è nebulâ
 Tam rutilis vmquam resplenduit ignibus æther,
 Cynthia siue tuis, siue cometa tuis.
 Sæpè ego te vidi specioso Lucifer ore
 Spargentem nitidas templa per alta faces;
 Sed iam, sole licet medio, tamen illa videntur
 Vincere pænè tuum nubila fulua decus.
 Quin etiam pleno Sol formosissimus orbe
 His modò conspectis nubibus erubuit:
 Aequalesque velut sibi surgere crederet ignes,
 Pænè loco visus cedere velle suo est.
 Credimus? an fatuû decepti explodimus ignem?
 Credamus: vero nubila Sole micant.
 Vidi ego terribiles in Solem insurgere nubes,
 Immemores quali conditione forent;
 Immemores ab aquis quòd eas Sol ipse profundis
 Alta super carum templa tulisset onus.
 Vidi, & adhuc memini referès, velut agmine factò,
 Cùm cuperent ipsi bella mouere patri:

Cùm

Cum cuperent Solemque suum cælumque simul vi

Cingere, subque vnum ducere capta iugum,
Sol bonus arrisit: & quid propensus in hostem
Pulchrius aut melius reddere posset Amor?

Sol bonus arrisit; seque ipse oblitus, iniqua

Nubila fidereum iussit habere decus.

Illa diem rapuere; diem Sol detulit illis.

Vlcisci sua sic vulnera nouit Amor.

Ingratis seruire nefas non æstimat ille:

Obsequio ille suo sedulus, inuidiam

Armatamque animi rabiem componere gaudet.

Legibus his domini iura tuetur Amor.

Currum alius tenero solarem adsignet amoris;

Idalias illi destinet alter aues;

Alter anhelantes humeris det ouantibus alas,

Et pharetram & pharetræ tela det ampla suæ:

Non ego sic, ego vana odi deliria vatum,

Qui quod agunt, numquam non petulanter
agunt.

Sol mihi verus Amor: habeat Sol nomen Amoris,

Qui solidi verum numen Amoris habet.

Atque vtinam, nostri saltem in solatia mundi,

Orbis Amor parui Sol nouus esse velit!

Charitas non agit perperam. 1. Cor. 13.

EMBLEMA XII.

—— *Viis agit omnia rectis.*

Nequidquam per iniqua , per sinistra
Qui curvum sequitur, fugitque, rectum
Amorem vagus assequi laborat.
Rectum novit Amor tenere solus,
Solum novit Amor tenere rectum.

Obli-

Obliquum videt ille, claudicatque:
Et claudos Amor educat clientes,
Claudo qui potuit parente duci.

*Quemadmodum proprium est amoris im-
probi per incerta vagari, sic casti Amo-
ris esse, recta semper & iusta sectari.*

Quidquid agant venti, quantumvis fluctuet
aër,
Auraque inæquales horreat ad Zephyros;
Lux immota tamen, radiisque exercita rectis,
Quidquid agit, iusto tramite semper agit.
Aspicias ut nitidi spatium glaciale metalli
Intret inoffensâ lux peregrina face;
Atque iterum inde focus reflexa feratur in vnum,
Nec tamen à rectâ deuiet illa viâ?
Hac iter est recti qui deuia nescit Amoris:
Hac Amor ipse suum flectere nouit iter.
Si dubitet, si, obliqua sequens vestigia, pergat
Ludere dissimili curua per antra face;
Nullus Amor fluet inde mihi, nec amabilis ignis
Conspicuum radio pinget amante focus.
Non Amor hic, vacui sed iners erit ardor amoris:
Non Amor; incerti splendor amoris erit.
Nescit Amor nisi recta sequi; rectumque; sequendo,
Quos agit, ambiguo non finit ire pede:
Antè viam plumbo spatii non diuidet æquis,
Pendulaque admensum perdet amussis iter,
Regulaque abnormem delira sequetur amussim,
Quàm pius à recto præcipitetur Amor.

Si quis

Si quis amor varios labyrinthum implectit in or-
bes,

Si quis amor dubium flectit euntis iter;
Hunc fuge caste puer: quamvis Ariadna sequen-
tem

Altera te filo ducat agatque suo,
Heu fuge caste puer: non est amor ille fidelis,
Ille amor incerti monstra furoris habet.
Minotaurus inest; procul est Amor omnis: Amo-
ris

Simplicitas dubio non solet ire pede.
Ebrius est petulanſque viâ qui pergit iniquâ,
Ambiguo titubans qui pede currit amor.
Non illum æternâ Sol magnus ab Iride pendens
Edidit immenſi grande caloris opus;
Sed, liceat meminisse, pigro Vulcanus in antro
Matris Acidaliæ suſtulit è gremio
Deuia ſectantem claudo pede: matris in illo
Si qua reperta fuit gratia, mânca fuit.
Hic puer ille, ſacri qui nomine gaudet Amoris,
Omina ſed miſeri dira doloris habet.
Hic amor ille, ſuos qui cùm ſeduxit amantes,
Se dubio tandem proripit inde pede,
Deſtituitque viæ in medio. Fidenter amare
Quisquis amas, rectum carpe Viator iter.
Et quod ages, age ſimpliciter ſine fraudibus vllis:
Fraude dolor, nullus fraude tenetur Amor.

Chari-

Echaritas non inflatur. 1. Corinth. 13.

EMBLEMA XIII.

— *Tumet impurus, sincerus in aequo est.*

Aequo simplicitas Amore gaudet;
 Amor simplicitate gaudet æquâ:
 Si quis turgēt, & impotens teneri
 Metas præterit insolenter omnes,
 Amor sordidus est, & impudicus;
 Si dignus tamen est amor vocari,
 Qui furor merus est amore tectus.

Suspectum

Suspectum esse turpitudinis omne quod tumet; casti Amoris integritatem non aliunde magis quam sui ipsius demissione probari.

SI qua vel exiguum fermenti passa farina est,
 Grandior admoto protinus igne tumet:
 Casta manens, similis semper sibi, semper in equo,
 Nulla parum solidi signa tumoris habet.
 Deliciis fauet illa novis, fauet altera sacris;
 Hæc melius, quamquam blandius illa sapit.
 Quantis agit subito, quantoque tumore superbus
 Vnius in campo noctis alumnus agit!
 Grande caput calui mentitur verticis annos,
 Et vacuo castæ frontis honore tumet;
 Nil tamen est saturæ nisi germen inutile terræ,
 Cruda quod è pleno ventre profudit humus.
 Vidi ego suffuso turgentem sanguine plagam;
 Plaga manu tantum obducta medentis erat.
 Vidi ego, vidi ab aquâ distentū intercute vultum;
 Plaga superba, tumens vndique vultus erat:
 Sanus erat cute demissâ contractior alter,
 Et nullo turgens sanguine, sanus erat.
 Si qua solo tumet in viridi, saturata veneno est;
 Sin tenera est, nulli subdita rana malo est.
 Denique pestifero si quis consumitur igni,
 Quanta parum casti signa tumoris habet!
 Sic agitur. Suspectus Amor qui turget habetur:
 Integer in planâ sede recumbit Amor.
 Aspice quàm tumido mustum variabile fastu
 Impatiens primæ conditionis agat.

Non

Non capit ampla domus calefacti sanguinis
æstum;

Ingentes animos non capit ampla domus.
Pone modum, frustrà est: metam præscribe tu-
mori,

Adde etiam indomito vincula, transiliet
Vincula fracta; modumque omnem finemque
recusans,

Panè procelloso par volet ire mari.
Nempe recens positum nec adhuc sine crimine
mustum,

Natiuis tumidum sæcibus erigitur,
Seque ipsum cupit ire super. Totum impleat or-
bem,

Orbe tumens toto non capietur Amor.
Non ita dulce merum. Viden' vt sub paupere
tecto,

Aedibus angustis exiguoque lare,
Simplicitate suâ gaudens consistat, & arctam
Ferre domum, tenuem possit habere modum?

Olim turpe fuit; sed iam sine crimine purum est.

Hinc puto consumptis sordibus abiicitur,
Seque infra cupit ire merum. Minimum occupet
orbem,

Orbe merus minimo sat capietur Amor.
Odit Amor tumidos: inflatum ferre tumorem

Non vmquam purus conspicietur Amor.

Castus Amor plano gaudet, planoque recumbit;
Integer à plano surgere nescit Amor.

Charitas non est ambitiosa. 1. Cor. 13.

E M B L E M A XIV.

— *Genus non respicit.*

Non est ambitiosus , aut superbus,
Quamvis sanguine nobilis superbo
Censeatur Amor , fugit superbos ;
Maiestate caret ; tumere nescit ;
Quantumvis humiles, amat colitque.
Non est vile quod antefertur auro.

*Quòd humilibus delectetur & afficiatur
Amor sanctus, non vilitatis esse illud,
sed generosæ indolis argumentum.*

Non ego nobilium dicar studiosus amorum,
Sim licet antiquæ nobilitatis Amor:
Non genus aut proavi, vel quæ non nouimus ipsi,
Ad votum faciunt nomina magna meum.
Non ego delector titulis, non diuitis auri
Aut color aut sonitus me recreare potest:
Ferrum amo, sit quamuis tinctum rubigine, fer-
rum

Ambio, & in ferri sede quietus ago.
Hoc ego me viduosque polo consolor Amores;
Huic seruire meus gaudet & optat Amor.
Nec quisquam mihi dicat: Amas quod amabile
non est:

Vile minùs, minùs est turpe quod alter amat.
Turpe nihil quod amare iuuat. Nil vile putan-
dum est,

Quod dignum pretio credit amantis Amor.
Si quis ab ingenio nasci hæc seruiliter orto,
Si quis ab ignauâ conditione putet;
Nouerit & paleas Adamantem ambire fugaces,
Non aliâ sciat hunc ambiticne capi:
Nec paruum tamen hic (testes appello coronas)
Ingenuæ pretium nobilitatis habet.
Nobilis est, cæloque Adamas cognatus, & astris
Splendorem illustri conditione gerit:
Nobilis est, nomenq; trahens Adamantis auitum,
Ex Adamante rei est factus inertis Amans.

Et

Et nos Magnetis magnum nomenque decusque
Inde etiam à patrio ducimus usque polo;
Cælestesque animos cognataque nouimus astra,
Fortè etiam in gyros ducimus illa suos:
Ducimus, & ferro tamen indulgemus Amorem,
Quo cupiat cælum quo polus ipse rapi.
Non est, crede mihi, numeret licet ipse propin-
quos,
Sideraque & cælos, ambitiosus Amor.
Arduus est; tamen est facilis descensus Amoris:
Aktus; amare humiles sed tamen optat Amor.
Quærite summa, loco qui tantum fidentis alto:
Nil mihi cum summo est; me magis ima iuuant.
Alta petant votis alij, nos odimus alta.
Tutus in abiectâ sede moratur Amor.
Vos vnum precor astra, rogent vos plura superbi,
Vnum ego: deliciis astra fauete meis;
Atque nouum date ferro animum, vt patiatur
amari.
En salit, en saltu signa secunda dedit:
En cupit à nostris iam nunc pendere lacertis.
O satis hoc, paruum sit licet, hoc satis est!

Charitas non querit qua sua sunt.
1. Corinth. 13.

E M B L E M A X V.

— *Accipit, ut meliora reponat.*

Oprat multa; nihil sibi reseruat:
Non ambit sua lucra, sed suorum
Amor prodigus omnium, sui que,
Ut carus queat omnibus videri.
Quisquis munera copiosa querit,
Discat spernere, discat abdicare,
Et sic discat amare, possidebit.

Quod

Quòd habendi avidus sit Amor, non aliunde fieri, quàm vt amicis omnia largiatur.

Q Visquis amicus ades, da munera, dona profunde:

Munera muneribus obrue, quisquis ades.

Illa meus (vacuo quid non capiatur Amore?)

Illa meus gremio condet amantis Amor:

Ille sinu pleno, plenis feret ille lacertis

Omnia quæ cornu diuite fundet amans.

Numquid auarities mea te iam pænè coëgit

Credere me vili conditione satum?

Qui, veluti solet angustas mendicus ad ædes,

Dona rogem patulâ suscipienda manu?

Dona precor: tamen è vili me stirpe negabo

Pauperis abiectâ conditione satum.

Dona precor; sed vt illa tibi meliora reponam.

Non aliena sibi non sua quærit Amor.

Nil vt Amor sibi seruet, Amor sibi cuncta requirit:

Vtque alij accipiant omnia, vult sua sint.

Hinc avidus pleno se pandit & explicat ore;

Hinc animo hinc oculis orbis vterq; parum est:

Hinc cuperet maiora etiam quàm prendere possit,

Hinc ipsum à cælis vellet habere Deum;

Nempe vt vtrumque suis orbem transfundat amicis,

Atque ipsum his possit conciliare Deum.

Ecce sinu quidquid, tot iam labentibus annis,

Comminuit pronis machina versa rotis;

O ;

Quid-

Quidquid vtroque premens sub pondere iussit
 autam

Antiquæ Cereris deposuisse togam,
 Cuncta meos prudens dominus transfudit in vsus:
 Facta sed illa vsu sunt meliora meo.

Quin etiam, absque meo quod non sperasset
 Amore,

Plus pretij inde sibi plusque nitoris habent.
 Vtere Amore, labore meo: tuaque omnia prudens
 Crede mihi; non te fallet iniquus Amor.

Omnia restituam; nec restituisse pigebit,
 Dum tuus his uti denique possit Amor.

Non ego quæ mea sunt, non quæ tua quærere
 noui;

Hoc tantum noui quærere, ut hæc tua sint.
 Si tua sint, latabor. Amans quas possidet vnus,
 Has etiam, & melius, possidet alter opes.

Charitas non irritatur. 1. Cor. 13.

EMBLEMA XVI.

— *Tentanti respondet amicè.*

Amor si meus vngue vellicetur,
 Irritatus, Amo, tibi reponet :
 Verbis verberibusque prouocetur
 Amor, semper, Amo, tibi reponet.
 Amor non melius, benigniusque,
 Quàm, cum ferre coëgeris, loquetur.
 Amorem probat hostis innocentem;
 Hostem blandus Amor probat nocentem.

*Amoris ad fidelem concordiam rectè
compositi esse, etiam irritatum non
nisi suauissimè respondere.*

Illa fides nimium rigido quæ carpitur vngue,
Ad numeros animi conciliata fides:
Illa manu tentata fides digitoque procaci
Scire cupis quid agat læsa? Dolenter amat.
Fallor; amat, nec amando dolet; non verbera
sentit,
Non probra, non sentit vulnera casta fides.
Increpat ille, sed illa canit; ferit ille, sed illa
Compositos tacitè murmurat ad numeros:
Et, quamquam irritata, tamen respondet amicè
Semper, & esse pio grata dolore potest.
Nuper ego (& meminisse iuuat quæ vidimus ip si)
Nuper eram externas iussus adire plagas;
Hospitioque breui (nox prona coëgerat illuc)
Sistere sollicitum multa timentis iter.
Este salutati, primùm venientibus hospes
Dixit, & extructum duxit ad vsque focum:
Mox citharam, thalamo quæ muta iacebat amico,
Corripit; exanimes intremuere fides:
Et gemitu comitante sonum describere visæ
Austerum domini corripientis opus.
Inde manus ambæ, digiti que vnguesq; parantur,
Iam (cithara ô miseræ væ tibi) iamque ferit:
Vellicat, irritat, digitis persæpè coactis,
Sæpè manu trepidas carpit & vngue fides:
Illa nihil contrà; nisi quòd velit esse locutus,
Cum pius ad Superos vota profundit Amor.

Illa

Illa gemit : gemitu sed nil puto blandius illo
Dulciloquæ in siluis concinuistis aues.

Illa canit: sed amantis erant pariterque dolentis
Verba per attonitas quæ sonuere manus.

Verba quidem sonitum non intellecta dederunt,
(Nam citharæ, vt fontis murmur, amantis erat)
Sæpè tamen, nisi fallor, Amo, vox fracta canebat;
Sæpè refracta iterùm vox referebat, Amo.

Non dolor est, sed Amor, quòd amans perferre
iubetur;

Nec, nisi quòd nequeat plura tulisse, dolet.
Hæc visa est dixisse chelys: voluitque videri

Non alias cari pectoris esse preces.
Ipsa (fatebor enim) mihi viscera mota fuere;

Vix potui & lacrymas ipse tenere meas.
Nunc scio, dicebam, quid sit patienter amare;

Quid sit Amor chelys hæc me docuisse potes.
Aequus Amor factis non irritatur iniquis:

Mitia verberibus verba rependit Amor.
Quin etiam, si vulneribus moriatur ab ipsis,

Vltima Amoris erit vox morientis, Amo.
Vnde Amor hic citharæ? concordia fecit Amo-
rem;

Hunc sincera dedit, continuitque fides.
O ego quàm cupiam, simili quò tanger Amore,
Intus in hac citharâ cor latuisse meum!

Charitas non cogitat malum. 1. Cor. 13.

EMBLEMA XVII.

—— *Non habet umbras*

Rectus Amor. ——

Hinc ô lucifugæ tenebriones,
Noctis progenies, & horridarum
Umbrarum miserabiles parentes,
Umbrarum miserabiles amores:

Hic

Hic recto locus est sacratus igni;
 Hic recto sacer est dies Amori.
 Nullas rectus Amor tuetur umbras;
 Nullis rectus Amor tenetur umbris.

*Umbras querere & cogitare amorem malè
 agentem; castum verò ac rectum nullas
 umquam habere umbras semper opti-
 ma cogitantem.*

S Ecreti saltus, tacitum nemus, horrida silua,
 Silua tenebrosis clausa latens foliis,
 Umbrarum domus, æterno domus inuia soli,
 Parcite, vos rectus non habitabit Amor:
 Ille quidem fessus cuperet iam fortè sub umbrâ
 Gratum onus hîc medio deposuisse die:
 Fors arcum, & sua tela simul pharetramq; solutam
 Vellet in hoc placidè iuncta videre solo:
 Fors super ipse sedens ad fontis amabile murmur,
 A somno requiem sumeret exiguo;
 Sed tamen est, tenerum est aliquid quod terret
 amorem,
 Quod requiem hoc illi non finit esse loco.
 Rura placent, placet vnda fluens, nec displicet
 aura,
 Aura recens tepidis quæ venit à Zephyris.
 Cuncta sed vt placeant, satis est quod displicet
 umbra;
 Umbra vel in tantis non placet vna bonis.
 Has sibi quærat amor, si quis mala cogitat, um-
 bras;
 Hîc patulis recubet languidus in foliis,

Donec deficiens ad euntis murmura riui,
 Sub trepidis pauidè somniet arboribus,
 Quæque videre nefas fingat sibi. Non meus illa
 Nouit Amor, nullum cogitat ille malum:
 Nec nisi cælestis medio sub lumine solis
 Otia sinceri casta soporis amat.
 Vos eritis testes, quæ conspexistis euntem,
 Lumina conspicuum digna videre diem.
 Et tu testis eris medio sol maxime cælo:
 (Testem animi tantum conuenit esse Deum:)
 Testis eris mea lux, & Amor meus; umbra vel vno
 Quòd non vlla fuit me comitata die.
 Fessus eram: hîc vbi sol recto micat arduus igne,
 Et tantum summi verticis alta videt;
 Hîc ego me, mea tela, arcum pharetramq; locaui;
 Nulla tamen plenum sustulit umbra diem.
 Omnia lucis erant, & lucis amabilis: illam,
 Qui mala vel secum cogitat, odit amor.
 Non ego sic: ego ab igne pio correptus amabam;
 Nec mihi vel tenuis umbra doloris erat.
 Nescius umbrarum est simplex Amor: ardet in
 umbris
 Qui loca terrarum deuia quarit amor.
 Ergo meo hîc liceat, quæ nemo negabit, Amori
 Carmina mansuris scribere pauca notis:
 Regula neruus erit, calamus scribentis arundo;
 In pharetrâ votum scribet amica manus.
 Rectus Amor cælo est: stet Amor quoque rectus
 in orbe:
 Umbra mali rectis nulla duobus erit.

*Charitas non gaudet super iniquitate,
congaudet autem veritati.*

1. Corinth. 13.

EMBLEMA XVIII.

——— *Iustis lætatur, iniquis
Officiis afflicta dolet.* ———

Amorem quid inique lacrymantem
Solari cupis, & leuare verbis?
Huc factis opus est piis bonisque.
Non lætatur Amor dolens iniquis;
Non tristatur Amor serenus æquis.

*Amorem sanctum solis peccatis affligi,
& solis virtutibus delectari.*

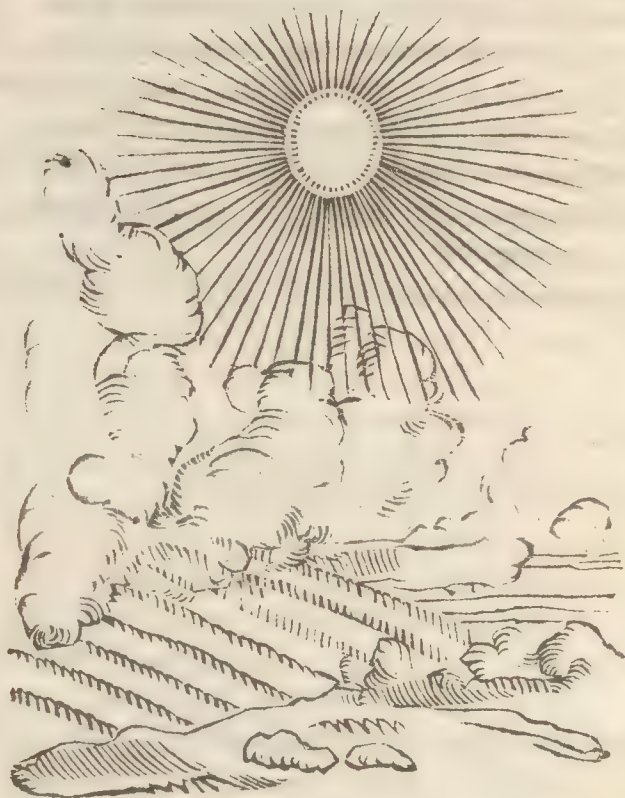
SI benè compositis sua per discrimina neruis,
Cor tibi parque lyræ par citharæq; foret:
Si benè concordem tibi cor resonaret Amorem,
Nec dubiâ talem diceret esse fide;
Quanta tibi , ad numeros quoties colluderet
æquos,
Cultor amicitia, gaudia quanta forent !
Quamq; tener sensus velut auersantis iniquum,
A numeris quoties vellet abire, foret !
Officium citharæ præstat manus ? emicat illa,
Testaturque alacri gaudia plena fide.
Officium citharæ fallit manus ? ingemit illa,
Signaque solliciti plena doloris habet.
Iustitiam quòd ames, amat, & tibi plaudit amantis
Iustitiâ cupias quòd caruisse, dolet.
Sic agit æquus Amor: fatis si pressus iniquis
Perfidia testem quis velit esse Deum;
Ille dolet damnatque sacræ periuria linguæ,
Et veluti offensam sentiat, ille dolet.
Arma fremunt alij, damnataq; bella frequentant?
Proiicite ô socij tela, precatur Amor:
Et, desiderijs intercurrentibus, arma
Vulneribus cuperet merfa tenere suis.
Si nil vota iuuant , gemitu consumptus acerbo,
Quàm sibi displiceant illa, fatetur Amor.
Denique nulla vsquam fiunt mala, quin sua cre-
dat :
Absit vt admissis gaudeat ille malis.

Sin videat sua stare Deo, falsumque perosis
Iustitiam certi numinis esse loco,
Virtutemque coli passim à mortalibus vnam,
Gaudet Amor, festâ voce triumphat Amor:
Lætitiâque velut cælo transscribere vellet,
Gaudia magnifico fundit amœna sinu.
Linea furtiuas semper vigil indicat horas;
Quâ stet parte polus sedula monstrat acus;
Ferrea mutatis famulantur aplustria ventis:
Quod sit opus certâ fronte docebit Amor.
Rectum opus est, si ridet Amor; si plorat, ini-
quum est.
Quis det, Amor semper sit mihi Democritus?

Chari-

Charitas omnia suffert. 1. Corinth. 13.

EMBLEMA XIX.

———— Graue
Nihil est Amanti. ————

Hic tu quidquid habes molestiarum
 Iam depone; nihil tibi ferendum est:
 Amor cui graue nil potest videri,

Amor

Amor te cupit ipse subleuare.
 Seruum ne tamen hinc putes Amorem;
 Vel seruum fateare, cuius omnis
 A tribus digitis leuatur orbis.

*Multa quidem & grania accidere in
 vitâ mortalibus; vnus tamen Amoris
 afflatu leuissima reddi illa omnia.*

FRigida si fuerit, grauis est maris vnda fe-
 renti;

Quilibet impositas ferre recusat aquas.
 Imbre iacent flores: volucris fit inutilis imbre,
 Fit matutino languida rore seges.

Quid quòd & ipsa licet rostro sublata superbo
 Prora superpositis mersa prematur aquis.

Vidimus expansis vectam per inania pennis
 Aëris ire super summa ferentis auem:

Quippe aberat grauis vnda: simul grauis vnda
 coacta est,

Pronior & rigidæ decedit imber aquæ,
 Lapsa simul cælo est miserabile pondus aperto,
 Quæque leuare solet pluma, subegit auem.
 Vsq̃ue adeò grauis est, donec riget, vnda ferenti:
 Si caleat, fiet protinus illa leuis.

Aspicias vt tenues (quid non tenuetur Amore?)

Sursum etiam ad solem conglomerentur aquæ?

Vnda grauis fuerat: non est grauis vnda calori.

Est leue, vel leue fit, si quod amatur onus.

Lux leuis est, leuis ipse calor: leue surgit in
 altum

Lux cui, cui calor est additus vnus Amor.

Nec

Nec tamen est Amor ipse levis ; sed pondus
amanti est:

Quo fine res illi non erit vlla levis.

Tu mihi testis eris suspensa examine libra;

Iustitiæ testis , testis Amoris eris.

Lanx grauis est quæcumque leuem facit altera
lancem;

Tolle onus hoc , fiet protinus illa grauis :

Ipsū onus esse aliud cogit leue. Pondus Amoris

Res grauis est; sed Amor rem facit esse leuem.

Forſitan hinc cælo cūm decidit ille ſoluto

Imber , onus mundi qui pereuntis erat,

Forſitan hinc, quia iuſtus Amor ſibi ſtruxerat ar-
cam,

Arca ſuperfuſas tuta ferebat aquas.

Certè Amor eſt qui cuncta poteſt ſufferre; nec
vllis

Cognitus eſt vñquam ſuccubuiſſe malis.

Mors graue pondus habet ; ſed Amor ſi iungi-
tur illi,

Nullum mortis onus lene prementis erit.

Mors hominem cælo ipſa ſuo tranſſcribit aman-
tem :

I nunc,ferre aliquid poſſe negetur Amor.

Charitas omnia credit. 1. Corinth. 13.

EMBLEMA XX.

— *Amanti*

*Vina Fides semper, numerisque fide-
bus apta est.*

Ni semper moueas, & ad labores,
Fidem difficile est habere viam:
Sed Fidem tamen, vt nihil labores,
Amanti facile est habere viam.
Fidem sentit amans. Fides amantis,
Et secum velut audiat loquentem,
Concordem ad numeros Fidem reponit.
Fidem quæris Amore destitutam?
Rem quæris domino laboriosam.

Amanti

*Amanti non esse difficilem Fidem rerum,
licet absentium & abditarum; imò ipsius
etiam Dei, quamquam ab humanâ men-
te longissimè segregati.*

VNus Amor tanti est, quòd amans audire fi-
delis,

Quodque Deo & cælo credulus esse potest.
Ecce fidem citharæ chelys altera sentit amantis;
Sentit, eam simili prosequiturque fide.

Omnia credit amans. Concordia iungat aman-
tes,

Et sua concordēs iunget utrosque Fides.
Certè etiam (exemplis liceat mihi vilibus uti)
Credulus est humili quisquis amore calet.

Hic licet absentem procul ablegarit amicum,
Præsentem tamen hunc nec procul esse pu-
tat.

O quoties, faciente fidem citharæve lyræve,
Auribus hæc canimus, dixit, amice tuis!

O quoties illum sibi respondere putavit,
Inque oculis oculos fixit amantis amans!

Verbaque conceptis dedit internuntia verbis,
Voce subinde vnâ visus utrimque loqui!

Et tamen ille aberat, nec adhuc sentire valebat,

Quòd citus absentem nosse volebat Amor.

Bella gerebat amans? bellantem atque arma fe-
rentem

Se simul in campo credidit alter amans.
Sæpè fides victo se victam adiunxit amico,
Victorem victrix sæpè secuta fuit.

Qualis

Qualis amicus erat, talem se finxit amico;
Non alium à socio quem propè fecit Amor.
Cetera quid memorem, profugi quòd amantis
ad vmbra

Sæpius ante fores denique fleuit amans;
Nominibusque suum permiscens nomen amicis,
Vnanimi cecinit se sociumque fide?
Officium faciebat Amor. Sentitque, videtque,
Alloquiturque, procul sit licet, ipsa Fides,
Absentem procul alloquitur; si sit tamen absens,
Credere præsentem quem sibi cogit Amor.
Non est, crede mihi, quod ames citò credere,
non est

Difficile. Vnanimi viuit Amore Fides.
Cælum in deliciis tibi sit; licet exsul, habebis
Quod tuus in cælo credere possit Amor.
Ipse Deus tibi sit castis in Amoribus; ipsi
Iam tua non dubio credet Amore Fides.
Ille quidem procul ex oculis mortalibus iuit,
Quoque latere putes non latet ipse loco;
Ille etiam nostri quamquam tenet intima cordis,
Corde tamen nostro totus abesse potest,
Et superas habitare domos, vbi plurimus illum
Splendor inaccessæ lucis & vmbra tegunt.
Quis modus vt videas? quis vt adspiciaris ab illo?
Visaque non dubiâ stent tibi certa Fide?
Mente Deum spectent alij; tu corde videre,
Credere corde Deum fidus amante potes.
Omnia credit Amor: & nos credamus Amori.
Nulla sibi verus somnia fingit Amor.

Charitas omnia sperat. 1. Cor. 13.

EMBLEMA XXI.

——— *Spes vinida semper amanti est.*

In cælum properemus: illa meta est,
 Tot desideriiis petita meta;
 Curarum scopus, & beata meta est.
 Ingens hinc iter est, inane magnum est, Quod

Quod terram iacet inter atque cælum?
Quod cælum propè non finit videri?
Speranti via longa; longa non est
Amanti via. Spes Amorque cælum,
Si fursum moueantur, obtinebunt.

*Quantumuis ab exsulibus nobis remota sint
cæli gaudia, non esse tamen illa amanti-
bus desperanda.*

SI licet in dominum seruis patientibus ipsum
Pauca queri, in Dominum pauca Deum-
que querar.

Os homini sublime datum, cælumque tueri
Iussus, & erectâ sidera fronte sequi.

Hactenus est aliquid: sed cur quod amare iu-
bemur,

Cur quod in his oculis condere tam procul est?
Ipsa quidem tellus medio iacet infima mundo,
In summâ cælum sed regione sedet.

Terra peregrinis colitur mortalibus vna,
Cognatæ cælos incoluere animæ;

Heu frustra cognatæ animæ! discrimine tanto
Quas rapit ex oculis ventus & aura meis.

•Has sperare tamen, certè spectare iubemur;
Sed raptæ miseris vt videantur opes.

Vt simul excrucient quæis non conceditur vti,
Sintque oculi dominis vltima pœna suis.

Bruta carent cælis animalia; bruta sed illas
Auerfis oculis non speculantur opes.

Bruta nihil sperant; sed nec spectare iubentur,
Vnde grauis miseris concilietur Amor.

At iam parce Deus nimum mihi multa querenti,
 Consilium fuerat non nisi pauca queri;
 Materies ampli sed enim numerosa doloris
 Protulit in longas verba soluta preces.
 Non queror vltius, tua sunt hæc iussa; fe-
 rendum est

Quidquid onus nostræ conditionis habet.
 Vnica Spes supereft; Spes desperata sed illa est,
 Quam meus abiecto quærit Amore dolor:
 Nec sinat ipse Deus, nisi quod sit amantibus
 aptum,

Consilium in tantis arripuisse malis.
 Spes volucrum in cælos; Spem nempe sed exci-
 rat illam -

Plumea suppositis ala ferenda Notis:
 Spes hominem in cælos; sed Spem quoque con-
 citat illam

Astra vel ipsa super tendere doctus Amor.
 Omnia sperat Amor; procul absint omnia: sperat
 Omnia; & huc flammâ Spem properante rapit.
 Ecce licet tanto distet cælum interuallo,
 Huc tamen igne suo mota sagitta volat;
 Et semper propior propiorque inuadere tentat,
 Quò Spes igne suo viuida fertur, opes.
 Nil desperandū flammâ duce, & auspice flammâ:
 Spes socio numquam segnis Amore cadit.

Charitas omnia sustinet. 1. Cor. 13.

EMBLEMA XXII.

— *Hilari fert omnia vultu.*

Si quis impatiens sui doloris,
Iocosum quoque sustinere verbum
Quantumvis ab amantibus recusat,
Non est dignus amore. Ridet ipsa
Inter verbera lætus, & superstes
In se gaudet Amor, Deoque teste
Tot plausus numerat sibi quot ictus.

P

Patien-

Patientia & doloris amantem esse Amorem verum; ideoque illum, ut pati plura possit, libenter cum miseris ac dolentibus componi.

SI quis erit, qui turpe putet perferre minātem,
Turpe renidenti verbera fronte pati,
Ille vel ingenuum vitij damnabit Amorem,
Ipse vel hoc etiam iudice vilis erit.

Otia ducit iners ferrum, neque verbera sentit,
Dum rigidā clausum cortice contegitur,
Ingeniumque suæ retinens inamabile matris,
Horrorem terræ multa minantis habet:

At simul æthereo factum est illustrius igne,
Verbera dura pati gaudet, amatque pati:
Quin etiam valido quoties contunditur ictu,
Clara noui toties signa decoris habet:

Quotque ictus, tot habet radios, tot spargit amores,

Lætitiamque oculis dissimulare nequit.

Ignem micans ferrum fuluo speciosius auro est;
Ignibus accedant verbera, Sol merus est

Quod fuerat modò pondus iners. Formosus habetur,

Deliciumque sui fertur amantis Amor.

Credo equidem, nec vana fides: sed enim meus ille

Quantò pulchrior est verbera passus Amor:
Pulcher Amor meus est; nec erit mihi pulchrior ullus:

Nullus Amore meo pulchrior esse potest,
Dicebam

Dicebam; furor ecce meo cùm sœuus Amori
 Impulit innocuum terque quaterque latus.
 Emicuit, sparsoque nitens formosior igne,
 Ipse mihi est oculos visus habere meos.
 Certè oculos tulit ille meos, iterumque remittens,
 Mille oculos oculis reddidit ille meis.
 Vnus erat cunctis tamen acrior: ille cor ipsum
 Perculit; innocuum pectora vulnus habent.
 Sic oculis si fortè vides nictantibus astrum,
 Pulchrius hoc tremulo scilicet igne micat;
 Eximiamque subinde facem generosiùs in te
 Dirigit; obtutum vulnerat illa tuum.
 Quippe velut radiis oculisque renidet amicis;
 Atque aliquod læsi numen Amoris habet.
 Sol quoque pulchrior est, quoties progressus ab
 vndis
 Cogitur impositâ frigora nube pati.
 Malleus est nubes, incus mare; lætior ille
 Hinc agit, & radio liberiore micat.
 Cynthia non aliàs hilari magis albicat igne,
 Nec magè fraterni plena decoris agit;
 Quàm cùm nube subinde graui Notus horridus
 illam
 Verberat, & Boreæ frigora ferre iubet.
 Luna pati gaudet; Lunam nocturna coronant
 Nubila: in his etiam læta fit illa malis.
 Ingenium sacri quisquis modò nosset Amoris,
 Protinus ingenio quàm patiente foret.
 Gaudet Amor duris; gaudentem aduersa coronant:
 Vt patiatur Amor, fit patientis Amor.
 Flamma pati nescit, lento tamen addita ferro,
 Et scit, & ipsa cupit verbera flamma pati.

Quis domuisse ignem , quis flammam habuisse
sub ictu,

Quis potuit captas continuisse faces?
Flamma minis illæsa manet, cæloque potita,
Ridet inexpertas in sua damna manus:
Flamma tamen ferro si concilietur amico,
Ferre minas, ictus ferre manusque potest.
Vt patiatur Amor, patientem ambitque, fouetque;
Quodque nequit, socio cum patiente potest.
Ferre nequit solus: quid enim patiantur Amantes?

Cum patiente pati plurima nouit Amor.
Scilicet illud erat, quod Amor diuinus agebat,
Cum Deus è summo Numine factus homo est.
Ferre Deus mala nobiscum suprema volebat;

Sed mala nulla Deo , quæ pateretur , erant.
Quis modus? humanos patiens Deus induit artus.
In pueroque Deus, quod patiatur, habet.
Flet puer ? ipse Deus plorat: gemit ille ? gemen-
tem

Sentit , & in gemitum iam Deus ire potest.
Gaudet vterque pati , sociusque dolentis amici
Cumque Deo puer est, cum pueroque Deus.
Et dubitamus adhuc patientem dicere Amorem
Ingenium omnis Amor , sed patientis habet.

Charitas numquam excidit. 1. Cor. 13.

EMBLEMA XXIII.

Fatuus tantùm excidit ignis.

Coenum quisquis amat, fugitque cælum,
 Qui cælo cadit, inciditque cœno,
 Verus hic furor est, Amorque falsus;
 Hic omnis furor est, Amorque nullus.
 Purus non cadit, at leuatur ignis.

P 3

Fatuus,

*Fatuis, profanis & inconstantibus Amo-
ribus sæpè multos & miserabiliter esse
delusos : fidendum ergo non esse Amo-
ri, nisi illi qui calo stabilis non possit
excidere.*

Illa sub occasum cælo quæ lapsa sereno
Sidereo fuluum tramite pingit iter,
Stella quidem solet à pueris & amœna videri;
Stella tamen verâ non micat illa face.
Nempe aliud nihil est nisi roris gutta coacti,
Gutta peregrinos ausa subire polos ;
Vnde iterum in terras (terras amat improbus
ignis)

Labitur : hîc fatui signa caloris habet.
Hîc viscus iacet in mediis inamabile campis,
Quale nec in vernas rana profundit aquas.
Currite iam pueri, lapsæque applaudite flammæ;
Propensisque illam vocibus excipite
Errantem cælo. *Verus numquam excidit ignis.*
Labitur in patrium flamma pudenda solum.
Hîc tristes abit in fumos lacrymabilis ardor;
Aut, si fulua potest fax superesse, nocet.
Hanc prospectat enim, & sequitur nocturnus
amator;

Et simul in tetrum ducitur ille lutum:
Quo vel merfus obit, vel agens velut alter opacas
Tantalus ore tenus voluitur inter aquas.
Viderat hos tectis Dauid è sublimibus ignes
Fontis ad irriguum procubuisse solum.

Viderat;

Viderat; & votis properauit amantibus illos,
Nescius incautâ ferre referre manu:
Hinc collo tenuis in cœnum prolapsus, inanes
Quâ non impediunt ora loquentis aquæ,
Clamat amans : Vbi sum ? non est constantia?
non est
Infido nimium Spes super vlla luto?
Dum loquor , ipsam animam premit vnda lo-
quentis ; Vbi sum?
Nullus erit dextram qui mihi ? nullus erit?
Nullus anhelantem cœlo qui reddat amorem?
Nullus amore mei qui moueatur amor?
Vnus Amor misero dextram porrexit amanti,
Castus Amor , cœlo non abiturus Amor:
Non amor ille, polo lapsum qui versus in aurum,
Inque manus dominæ decedit inque sinus;
Heu dominæ malè quæsitæ! furor improbus ille,
Ille fuit vacuo tectus amore furor.
Excidit ille polo, fatuus cœlo excidit ardor,
Aureus illustri quamlibet igne micet.
Purus Amor cœlo si quando elapsus ab alto,
Virginis inque oculos decedit inque animum,
Non minùs hic summo constans tamen hæsit
Olympo,
Et stabili semper fixus in orbe stetit.
Stella subinde humili quæ prona relucet in vndâ,
Fixa eadem cœlo nil variante manet;
Sidera concusso tamen omnia firmamento
In malè subiectas præcipitentur aquas.
Verus Amor calo numquam excidet. hic mihi solus
Sol etiam elapsis omnibus esse potest.

*Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris
per Spiritum sanctum, qui datus est
nobis. ad Rom. 5.*

EMBLEMA XXIV.

— *Amans animâ satiatur Amantis.*

Frustrâ blanditiis deliciisq̃ue,
Quamuis ambrosiæq̃ue nectarisq̃ue,
Inuitatur Amans. Amantis vnam
Si non das animam, famens, suumq̃ue
Nil præter sitiens Amans Amorem
Suspirabit, hiabit, æstuabit,
Nec gemmis satiabilis, nec auro.
Amantem vt saties, Amante pascēs.

Oscu-

Osculetur me osculo oris sui, *prima & propè unica esse Deum amantis anima desideria; propterea quòd satiari, nisi illius spiritu & amore, non possit.*

Mirabar quid Amans toties ab Amante roget;

Figge decora meis oscula figge labris.

Iam scio: languet Amans, animâ nisi viuat Amantis,

Et vacui tantùm plena doloris agit.

Oscula dant animos, animis sociantur amantes;

Vna etiam gemino vita sub ore latet.

Felices! si casta tamen sint oscula; si vos

Nullus Acidalio fumus ab igne iuuat.

Turpe quidem sine Amore mori; sed turpius illo est,

Castâ venenatis ora dedisse labris.

Turpius obscœnas animam traxisse per auras,

Quas amor impuro pestifer ore vomit:

Non illas optabat Amans, cùm ruris amœni

Inter anhelantes fessâ iaceret opes,

Languentesque super recubaret languida flores;

Et tenui exspirans murmure, quod reliquum

Vocis erat, clamaret: Vbi es vegetabilis Auster?

Auster, amice meis floribus, Auster vbi es?

Auster ades, hortumque meum, meque insuper vnam

Ingenuis dignam flatibus Auster habe.

Nolo meum Boreas populetur frigidus hortum,

Visceribusve meis turbidus insinuet

Horrentem nimbis animam & glacialibus auris.
 Surge Aquilo, ad Scythicas, surge, recede plagas.

Tutius auersis morientur amoribus herbæ,
 Et super ipsa meis floribus immoriar;

Quàm vitam vt mihi talis amor concedat amanti.

Vita placet, bona sit si tamen illa, placet:

Sin, vitam detestor amans, & inania malo

Corda, parum castis quàm dare corda notis.

Talia spirabat lacrymans, & aperta tenebat

Corda Deo; superis cùm leuis aura plagis,

Aura Noto meliore soli loca subdita verrens,

Floribus ætheream visceribusque animam

Hanc præter nihil expectantibus inspirauit.

Cessit io, vacuus cessit amore dolor.

Ecce leues sursum stant in sublimia flores,

Ecce diem lætis frondibus excipiunt

Arrecti flores: sed amans plus omnibus illis,

Vna tamen solem spectat amatque suum:

Illa Deo iam plena, sacris & amoribus ardens,

Atque animam vitâ nobiliore gerens,

Alta petit; puncto tellus vix tangitur vno:

Alta, etiam validè si premis, alta petit.

Non ego iam miror, tenero quòd amabilis ore

In se animam postquam follis amantis habet,

Fiat amans similisque poli, terramque perosus,

Incipiat cælo velle patente frui:

Sed miror, quòd Amans, animam quo capter
 amantis,

Non etiam in follem totus abire velit.

Multa subinde leues & stulta precantur amantes;

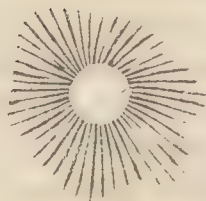
Seque, quod esse iuuat, quilibet esse cupit.

Certè

Certè ego sim follis , folli modò leniter isti
Oscula diuinus viuida figat Amor;
Oraque compositis miscens animantia labris,
Vnam animam geminis mentibus esse velit:
Tunc ego par cælo , nec iam meus ; entheus ipse
Tunc ego , tunc fiam plenior ipse Deo;
Tunc fiam Deus ipse. Animâ qui viuuit amantis,
Nil animantis habens , omnia amantis habet.
Fortè erit hæc qui vota putet puerilia : nempe
Non capit ille, suo quid sit Amante capi.
Ille nec orantem sacra per suspiria vatem,
Nec simili Paulum sensit amore loqui,
Et simul ingeminare : Deo satiabimur. ô si
Ad faciem hanc faciem dirigat ille suam,
Et iubeat sic esse deos ! sine Numine tanto
Vtilis haud vlli Spiritus esse potest.
Solus Amor facit esse Deum. Deus esse, capaci
Quisquis Amore Deum concipit, ipse potest.

*Diligentibus Deum omnia cooperantur
in bonum. ad Rom. 8.*

EMBLEMA XXV.

Sordibus ex ipsis formosior ardet. —

O quem non iuuet omnibus relictis
Solum præ reliquis amare Solem,
Vnum præ reliquis amare Numen,
Illum lucis amabilis Parentem,
Patrem lucis amabilem supremæ!

Deum

Deum quisquis amauerit, vel ipsis
 E malis poterit bonus videri,
 Et carus simul omnibus videri.
 Sis malus licet ergo, sis profanus,
 Castum ne fugias Amoris ignem;
 Malum non facit ille, sed refingit.

*A sordibus habet bulla, quòd ad Solem
 conuersa tam pulchra sit: Anima quo-
 que vel ab ipsis peccatorum sordibus in
 promptu esse pulchritudinem omnem,
 si ad Deum amicè respiciat.*

Q Væ trahit innumeros aduerso Sole colores
 Bulla parum casto surgere iussa luto,
 Pulchra minus vel amœna foret, nisi vile fuisset
 Materiæ in cœnum degenerantis opus:
Sordibus ex ipsis formosior ardet, & ardens
 Amissæ pretium simplicitatis habet.
 Huc puer inspira calamum quâ parte subacti
 Concha luti succo deteriore madet:
 Euge, quid auerso fugis in contraria vultu?
 Euge, operi accedet gratia magna tuo.
 Sic age, stringe tuis calamum Puer auree labris;
 Quamque trahis conchæ in viscera, funde ani-
 mam.

Fundit, io prodit, liquidoque sub aëre pendens,
 Arridet Soli bulla serena suo.
 Prodit io, qualis de tempestatibus ipsis
 Pulchrior obscuris nubibus egreditur
 Luna decus cæli: sic versicoloribus Iris
 Arcubus in gyrum ducitur; æthereo

Sic capit amplexu cælum, cælumque coronans,
 Plus iam pænè suo Sole decoris habet.
 Dic age, dic mihi bulla precor; quis te mea bulla
 Tanto tam subito lumine conspicuam
 Extulit in cælos? vnde hæc tam clara repentè
 Signa oculis oculos eripere meos?
 Hîc ego certè aliquid video formosius ipso,
 Omnia pulchra tamen qui facit esse, dic.
 Certè ipsis aliquid video formosius astris,
 Pænè aliquid cælo pulchrius hîc video,
 Cùm video te, bulla, noui noua Cynthia mundi
 Sole nitens, puro Cynthia Sole nitens.
 Aspice vt errantes in gyrum colligat ignes,
 Vt vario circùm picta colore micet:
 Vt pulchrum dubiis imitetur Protea flammis,
 Pulchra magis semper, semper amœna magis.
 Nempe velut gemmis ludit variantibus aurum,
 Aspersusque auri lumine fulget onyx,
 Roscidaque ardentes distinguit purpura nubes,
 Et matutino Lucifer igne micat;
 Sic micat aduerso ter formosissima Sole,
 Diuini que aliquid bulla nitoris habet.
 Vnde illi tantum subitò decus? edita cœno
 In cælum simul est iussa subire suum,
 Et Soli comes ire. Deum qui nouit amare,
 Pulchrior ex ipsis sordibus esse potest.

Quis nos separabit à Charitate? ad Rom. 8.

EMBLEMA XXVI.

*Qui distrahit, constringit; & nexum facit,
Qui sic resolvit. —————*

Nequidquam, pedibusque dexterisque
In diuersa trahentibus, laboras
Concordem puer explicare nexum:
Vi non soluitur ille, sed ligatur.
Qui castis in Amoribus gemellos
Coniunctos magis, & magis gemellos,
Atque vnos volet esse, separabit.

Non

*Non esse studiosè laborandum, ut nihil sub-
inde amicum inter & amantem inter-
cedat : quandoquidem ipsâ, violentâ
præsertim, separatione tenaciùs illi &
arctiùs alligantur.*

CVm rudis, ingenuis & adhuc in Amoribus
hospes,

Vix nossem quid Amor vel quid amare foret ;
Sæpè nimis profugum vagus infectabar Amorem,

Dic vbi (proclamans) dic vbi, dic Amor, es?

O quoties per opaca mihi per & horrida noctis,

Hac fuit atque illâ parte petitus Amor!

Nec tamen ille (rudes falluntur Amore dolores)

Hac fuit aut illâ parte repertus Amor.

Sidera, clamabam, si vos rapuistis Amorem,

Dicite, si meus est astra secutus Amor?

Nil opus est verbis; nutus mihi sufficit vnus:

Nam satis indicio proditur ille suo.

Hei mihi, fixâ meos ridebant sidera luctus;

Non ibi, vel nutu qui loqueretur, erat.

Tu mihi, tu, nec enim frustra tam cādida Luna es,

Dic, precor, an tibi sit visus amantis Amor?

Si quis Amor tibi visus, erit meus : illius ergo

Hic ego, Luna, tuas conqueror ante fores.

Sed nihil illa etiam quantumuis candida dixit;

Visa animo tamen est velle fauere meo:

Terque velut prono mihi risit amabilis igne,

Risit; at (heu!) risus pœna dolentis erat.

Terra roganda mihi, nil dedignantur Amantes:

Terra, licet mihi non æqua, roganda fuit.

Terra

Terra rogata fuit; sed & illa negavit Amorem,
Nec quidquam voluit dicere, nec potuit.

Dicetis filuæ (filuas Amor ambit opacas)

Dicetis certè vos filiæ, & nemora

Horrida dicetis; profugus quâ parte moretur,

Et tamen esse meus quærat & optet Amor.

Hei mihi! (quis credat?) filuæ filuistis & umbræ;

Hei mihi! nil etiam ventus & aura dedit.

Quæque solent Zephyris trepidare sonantibus
herbæ,

Quæque solent refluvis vocibus antra loqui,

Nil etiam dixere mihi. Super vna manebant

Flumina; sunt lacrymis illa rogata meis:

Flumina, dicebam, (nam vos rapuistis Amorem

Sæpius, & mergi flumine gaudet Amor)

Dicite, num vestris fieri fortasse sub vndis

Narcissus voluit aut hyacinthus Amor?

Certè etiam in florem fuerit si versus & herbam;

Ille tamen meus est ille tenendus Amor.

Hæc ego, cum nondū satis aptus Amoribus essem,

Suetus eram vacuo sæpè dolore queri;

Præsentemque animo mihi quærere semper A-
morem,

Præsentemque oculis semper habere meis.

Nunc, vbi quid sit Amor didici prudenter aman-
do,

Quid sit Amore licet non comitante frui;

Non vltrà profugum sequor importunus Amo-
rem,

Nec queror ex oculis hunc abiisse meis.

Haud aliàs magis hæret Amor cōiunctus amanti,

Quàm cum mille viis perditus, & profugus,

Et

Et patrio velut æternum proscriptus ab orbe,
Cogitur à socio longius ire suo.

Coniungit, quicumq; meum disiungit Amorem:
Tardior est quoties ire iubetur Amor.

Non benè conueniunt, nisi diffocientur aman-
tes;

Quoque reuulsa fluunt cuncta, ligatur Amor.
Forſitan illud erat quod Amans poſt omnia tan-
dem

Vota preceſſque, animi ſigna ſuprema fui,
Iam melior, iam docta magis clamaret amanti:

Ocyùs aſpectu ſurripiende meo,
Hinc fuge mi Dilecte; citò velut incita curſu
Imminet aëreis collibus, & rapitur
Per nemora & ſaltus, per odora cacumina, mon-
tes,

Dum propè ſtet ſuperis iuncta capella plagis.
Quò magè diſiunges, magè coniungentur aman-
tes:

Arctius auulſum ſtringere nouit Amor.

Dilectio

*Dilectio sine simulatione, gaudere
cum gaudentibus, flere cum flentibus.
ad Rom. 12.*

EMBLEMA XXVII.

— *Vultum sumit amantis amans.*

Verecundus Amor nitore puro
Lucentis speculariter metalli
Suos dissimulat tegitque vultus,
Vt possit similis tibi videri:
Quin & ipse suis carere gaudet,
Vt tuos habeat feratque vultus.
Quæris, quid sit Amor tuus? quod ipse es.

Frustrà

*Frustrà nos de Amoris nostri vultu &
specie conservandâ esse sollicitos, cùm in
manu, imò vultu nostro sit, eum nobis
qualem volumus exhibere.*

TEius impurum vates cupiebat amorem
Artifici pictum conciliare manu;
Docte age pictor, ait, qualem tibi carmina dicent,
Fac meus in tabulâ conspiciatur amor:
Aurea cæsaries vultum tegat, aurea nigris
Prodeat ex oculis lux, oculisque micet.
Cetera, siue genas, seu labra corallina pinges,
Pingat in intactas purpura sparsa niues.
Hactenus ille, suū quo semper haberet amorem,
Quæque referre piget plura, subinde dedit:
Et pictus puto risit amor, cùm vidit amorem,
Seque sui similem denique vidit amor.
Fecerit hæc tenero persuasus carmine pictor,
Hæc fuerit cælo iudice passus amor,
Turpis amor? nec erit pulchrum qui pingat A-
morem?

Et neque qui pingi se patiatur Amor?
Da veniam; descende tuo Puer auree cælo,
En, qui te cupiat pingere, pictor adest.
Pictor Amoris amans, Rhodiâq; magister in arte,
Sæcula cui nullum prisca tulere parem,
Ille tuos vultus (nec erit mora longa) vel vno
Intuitu castam transferet in tabulam;
In tabulam quam sternit ebur, quam continet
aurum,

Quam tenui serpens lumine gemma tegit:

Ille

Ille oculos tibi fidereos, frontemque serenam,
Oraque conspicuo lucidiora die,
Ille genas, & labra rosis certantia primis,
Denique te vultu pinget & ore Deum.
Fallor, an auerso refugit mea carmina vultu?
Fallor, an obductâ se quoque fronte tegit?
Quidquid id est, vel Amor tecto latet abditus ore,
Casta verecundâ lumina nube premens;
Vel certè, nec habet vultû quem prodat amanti,
Nec geminum cari lumen amoris habet.
Falleris, inquit Amor, meus est mihi vultus
amanti;
Ille tuâ pingi non tamen arte potest:
Et pingi tamen arte cupit, sed amantibus aptâ;
Pingi oculo, vultum non fugiente, cupit.
In speculo pingi ille suo, non diuitis auri
In tabulâ, speculo simpliciore cupit.
Aspice me quicumque voles me pingere, vultus
Qualis amantis erit, talis Amoris erit.
Flentis erit vultus? vultum plorantis habebô:
Rideat ille; iterûm vultus amœnus erit.
Sollicitus me spectet; ero suspensus & anceps:
Si timeat, mea mox ora timentis erunt.
Ora oculique polo si defigantur aperto,
Incipient oculi summa videre mei.
Denique si (quod amo plus omnibus) ardeat ille,
Vrar, & ipse mei testis amoris ero.
Vsq; adeo optat amantis Amor sibi sumere
vultus,
Vt cupiat vultum non habuisse suum.

*Mutnam in vobismetipsis Charitatem,
continnam habentes. 1. Pet. 4.*

EMBLEMA XXVIII.

——— *Respondet utrimque.*

AMA, quisquis amas; mereris omnem
Cùm tuum dederis tuis Amorem.

AMA, non amat ille, qui quod optat
Non vult in socium referre votum.

AMA; si potes, & vales, **AM**abis:

AMA; si cupis, & voles, **AM**abis.

Nec

Nec tantum semel, & semel; sed usque
 AMABIS, ter & amplius, magisque,
 Ac (ne quis furor impedire possit
 Amores tot amantium, tot ignes)
 Vno semper AMA remitte voto.

Non esse multis opus, ut Amor castus sincerusque doceatur: fieri id posse per Amoris reciproci indicem vocem vnam AMA, dignam ut rebus omnibus, sed vel maximè hominum animis inscribatur.

ESTIS, io pueri, pudibundaque turba puellæ,
 Quos meus ingenuo nomine signat Amor:
 Vos Amor æterni præcepta docebit Amoris,
 Et facili tantum voce docebit opus.
 Arte graues curæ, grauior quandoque docetur
 Arte dolor, petulans arte docetur amor:
 Indocilis tamen ille capi, præcepta docentum
 Certa etiam ingenio non patiente fugit.
 O. quoties odium, sibi cum sponderet amorem,
 Turpis amicitiae cultor ab hoste tulit!
 Mille animis amor impurus cum suggerat artes,
 Se tamen hic vllâ non finit arte regi.
 Fræna recusantem dominæ petulantis amorem
 In tribus erudit Musa Peligna libris;
 Et mansit tamen ille rudis, miserumque magistrum
 Prodidit; auctorem perdidit ille suum.
 Non libris Amor ille tribus persuasus amati est:
 Litterulis Amor hic vel tribus esse potest.

Litte-

Litterulis tribus optat Amor gaudetque doceri:
 Vnica vox animum flectit amantis, A M A.
 O bona vox! ô litterulis felicibus orta,
 Orta tribus tantum, sed tamen orta bonis!
 Littera abest miseros condemnatura clientes;
 Littera vtrunque, rei quâ recreentur, adest:
 Quæ media est, domine designat amabile nomen;
 Quæ media est, casti nominis omen habet.
 Fortunati apices! si quid mea carmina possunt,
 Ex animis non vos auferet vlla dies:
 Ex oculis non vlla dies non hora pudicis
 Eximet: æternum sæpè legetur A M A.
 Vnum semper A M A promittet, idemq; remittet,
 Quisquis amicitiae cultor & vltor erit.
 Hostis erit mihi, quisquis A M A promittere nolet;
 Si tamen hostis, A M A qui leget, esse potest.
 Illud & in titulis signisque loquacibus vno
 Inscriptum digito sæpè legetur A M A.
 Illud & in scopulis saxisque domantibus vndam
 Incisum cælo vindice stabit A M A:
 Et licet huc aliquis veniat se frangere fluctus,
 Immemor hic vocis non tamen huius erit:
 Hanc leget, oblitusque sui venerabitur vnam,
 Mitior attonitum fluctus amabit A M A.
 Hostes bella gerant; noua bella geremus amantes:
 Vnica vox nobis pugna duobus erit.
 Hinc A M A, & inde sonabit A M A, quod amabi-
 tur vnum;
 Quod simul ille suum dicet, & ille suum:
 Dicet vterque suum, quod vterque remittet
 amanti;
 Inque vicem vnus A M A dicet, & alter A M A.
 Quid

Quid moror hoc , vbi densa viam myrteta coronant,

Quid moror hoc teneris scribere in arboribus,
Dux vt AMA legat, atque redux quicumque per istam

Sæpius ire viam, sæpè redire volet ?

Quàm cupiam puro distinctum vt ludat in auro,

Vt nitido gemmæ in lumine viuat AMA!

Non adamas mihi detur, AMA nisi detur in illo;

Inque adamante meo dulce notetur AMA.

Atque vtinam summum mihi scandere detur
Olympum,

Nulla vbi concussâ fulmina nube sonant;

Ventus vbi nimbiq̃ue iacent; vbi subdita cælo

Oria naturæ nil metuentis agunt!

Aequoris hîc summâ mihi signaretur arenâ,

Et post mille etiam sæcula staret AMA.

Hoc oriens persæpè dies moriensq̃ue videret;

Sæpè salutatam Sol adamaret AMA.

Pulchra quidem pulchro labentis in ordine cæli

Sidera consuetis statis in excubiis;

Cur tamen his , queis monstra micant immania,
flammis

Scribere diuinum non voluistis AMA?

At certè potuistis. AMA, nisi fallor, Orion

Notus in ense suo, nec metuendus habet.

Quidquid id est, tribus astra micant insignia
flammis,

Quæ mihi sæpè meum ferre videntur AMA.

Sed nihil est, animâ nisi describatur amante,

Mutuaque ingenuum vita loquatur AMA.

Q

Charitas

Charitas operit multitudinem peccatorum.

1. Petr. 4.

EMBLEMA XXIX.

Puro decor omnis ab igne est.

Nocte sis licet atrior profunda,
 Sis vmbrae similis tenebricolæ,
 Fuligo mera sis, merusque fumus;
 Totus ut niteas, micesque totus,
 Cælo purior, albicante cælo,
 Non aqua puer indiges, sed igni:
 Ignem si fugias, fugis decorem.

Non esse à nobis exaggerandam adeò turpitudinem nostri corporis, & subditi peccatis, & animam ipsam suâ corruptione vitiantis; quandoquidem turpitudini omni sit in promptu remedium, ab Amore.

Sæpè diem tacitis noctemque implere querelis
Me meus erepto iussit Amore dolor:

Siccine, dicebam, sic nos in sceptrâ reponis?

Sic facis æthereis mentibus esse pares?

Ah nimis, à primâ collectus origine pulvis,

Puluerèa genitos esse fatetur humo!

Pulvis eras, pulvisque manes mortalis; & ipsi

Nos quoque, nos etiam pulvis & umbra sumus:

Tetra domus, domus æternæ sumus hospita menti;

Nobilis hac tantum conditione domus,

Cetera pondus iners. Sic nos in auita remittis

Iura Deus? similes sic facis esse tui?

Et similes nos ipse vocas? Scio merse quòd isto

Pulvere mens aliquid Numinis intus habet:

Intereà tamen ille manet, semperque manebit,

Qualis ab hoc terræ pulvere pulvis erat.

Atque utinam semper pulvis foret ille pudicus!

Nulla nec vnda oculis lapsa subinde meis,

Lapsa nec vlla Notis terram populantibus vnda

Cogeret hanc massam pulveris esse lutum!

Agnosco videoque meæ contagia culpæ:

Vnda vbi facta mihi puluerulenta fuit,

Q₂

Facta

Facta repente lutum est. Hæcne apta palatia castis

Mentibus? hæc animo est apta Deoq; domus?
Non animo illa Deove domus, non mentibus apta est:

Aeternis tantum est ignibus apta domus.
Hæc ego; cum tenui designans tramite cælum
Proruit ante meos fax inopina pedes.

Ante pedes tunc fortè lutum ferrumq; iacebat:
Turpe lutum, ferrum turpius illud erat:

At simul ætherei penetrabilis aura caloris
Imbuit ignitâ pondus utrumque face;
Ferri massa, velut fuluum resplenduit aurum,
Massa luti purum facta repente vitrum est.

Ergone, dicebam, *casto decor omnis ab igne*
Profluat in ferrum, profluat inque lutum?

Et potero miser usque meos plorare dolores?
Antra meæ potero puluerulenta domus

Aeternum plorare? Cinis non tergitur vndâ:
Plus etiam affusis hic vitatur aquis;

Ignis opus est. Meus ignis Amor; sed missus ab
alto,

Missus ab æthereo vertice castus Amor.
Ille animo scelerisque notas & signa peracti,
Ille vel ipsa simul crimina tollet Amor.

Ignis lutum fit agente vitrum, ferrumque fit aurum;

Sed fieri cælum hoc corpus Amore potest,
Et fieri mens ipsa Deus. In Amore recusas
Vivere? nec cælum nec Deus esse potes.

Translati sumus de morte ad vitam, quoniam diligimus fratres. Qui non diligit, manet in morte. 1. Ioan. 3.

EMBLEMA XXX.

— *Extincto vitam parit ardor amanti.*

Vitam quæ faciunt beatiorem,
Promittat licet ore Martiali,
Numquam Musa docebit impudica.

Q. 3

Amoris

Amoris pretium beata vita est;
 Et vitæ pretium est Amor beatæ.
 Amor, solus Amor paritque vitam;
 Amor, solus Amor fugatque mortem.
 Hic est vnus, vt omnia auferantur,
 Vitam qui faciat beatiorem.

*Solo igne, calore & Amore viuere omnia
 ac vigere; morti proinde debitum esse
 eum qui non amet.*

INter odorati cineres, sua busta, sepulchri
 Vnica per mortem viuere fertur Auis:
 Viuere fertur Auis; sed Amore, sed ignibus illis,
 Quos oculo arridens Sol animante facit.
 Vitam tollit Amor, sed adeptâ vt reddat amanti;
 Vt melior casto funere viuat amans.
 Ecce fatiscientes vbi iactat inutilis alas,
 Et senio fessos vix trahit ipse pedes;
 Ocyûs ex humili proreptat in ardua terrâ,
 Ocyûs in montes nititur aëreos:
 Balsameasque super stipulas & odora recumbens
 Cinnama, Phœbeos emicat ad radios.
 Hic versat sese ipse, sacro dum proximus igni
 Sentiat æthereas incaluisse faces.
 Ardet amans Phœnix; flammâque superstitite
 gaudens,
 Præmia supremi cara doloris habet.
 Iam cinis est: cinis hic puro sed rore coactus,
 Vitalique noui Solis Amore calens,
 Vitam iterum, & vegetos Phœnicis amabilis artus,
 Induiturque alas, induiturque pedes;

In-

Induiturque oculos, oculos ab amoribus ortes;

Induiturque nouum solis ab igne caput.

Ignem micant oculi, cor amoribus emicat ardens;

Corque oculique sui numen Amoris habent.

Nullus eras Phoenix, nisi si moriturus amasses:

Ni foret ardori victima vita tuo,

Ni fecisset Amor, iam te natura careret,

Nec nisi vilis adhuc puluis & umbra fores.

Nunc age, festiuas age finde volatibus auras;

Pande serenatis plumea vela Notis:

Quoque vales, quid possit Amor, sermone loquentem

Audiat extremis vltima terra plagis:

In vitam me castus Amor transuexit amantem.

Sic amet, ingenium quisquis Amoris amat:

Non sunt, crede mihi, non sunt in Amore dolores.

Si quis erit, minimo cedit Amore dolor.

Hæc rediuiua loquatur auis? & Amore carentes

Portet adhuc vacuo frigida terra sinu?

Omnia Amore vigent; & nos vigeamus Amore.

Est aliquid, nullo posse dolore mori.

Aspicias ut socio vitam, sibi sumat ab igne,

Qui nisi cum socio iam moriturus erat?

Aspicias ut iunctis carbonibus emicet ignis?

Lugeat amissa solus ut ille face?

Lugeat, & miseri portans insigne doloris,

Sordidulâ vitam proroget in tunicâ,

Languentem vitam? numquam Phœbeia laurus

Clara, vel augustis torquibus apta foret,

Transuersum sociæ nisi iuncta fideliter vni

Spargeret illustres viuida tota faces.

Vnanimēs, animosque facit concordia: vitam
 Splendoremque sui nominis addit Amor.
 Cū semel in siluis ab amicā stirpe recisa
 Virgula sollicitæ matris amore caret,
 Deficit (heu!) moritura etiam; nisi prouidus illam
 Cultor in irriguum transferat inde solum:
 Vel, sociante ut Amore iterum coalescere possit,
 Inferat articulis, arbor amica, tuis.
 Virgula subducto moritura fuisset Amore,
 Viua sed accepto rursus Amore fuit.
 Vnda, licet sit pura, licet sit amabilis vnda;
 Nil tamen antè noui viua decoris habet,
 Quàm quis in hac Narcissus amans spectarit
 amantem,
 Se mediumque illis insinuat Amor.
 Tunc & Narcisso similis, tunc viua videri,
 Tunc etiam viuo pulchrior vnda potest.
 A vegeto vita & vitæ decor omnis Amore est:
 Hoc sine, si qua manet vita, pudenda manet.
 Viuidus ad Solem fuerat qui fractus ad imbrem
 Flosculus, ex ipso surrigitur tumulo;
 Atque animos ab Amore, animos sibi sumit ab igne.
 Vitam à Sole nouo mortua sumit apis:
 Quin etiam (quis credat?) Amor adamantis inertes
 Deriuat vitæ nonnihil in paleas,
 Et iubet admissis simul ut latentur Amore,
 Ut cupiant socio semper Amore capi.
 Igne lucerna carens quid habet nisi signa sepul-
 chri?
 Igne micans, animo est apta lucerna meo.
 Debemus morti quodcumque negamus Amori.
 Te cita ne rapiat mors, tueatur Amor.

Perfecta Charitas foras mittit timorem.
1. Ioan. 4.

EMBLEMA XXXI.

——— *Timor fugit omnis amantem.*

Cum tam sit facilis, tibi que notus,
Tam parabilis, omnibusque promptus,
Nullius metuens Amoris ignis;
Quo tandem (licet ambules per ipsos
Horrorum trepidantium pauores)
Quo tandem poteris timore vinci?

Q, s

Nihil

*Nihil esse metuendum Viatori illi quem
palàm præensus Amor, etiam in
discrimina, comitetur.*

ANtè manus quàm casta facem præferret
amanti,
Præsidioque mihi viuidus esset Amor;
Sæpè quidem volui patriâ vagus ire relictâ
In loca securo non adcunda pede;
Sæpè sed à patriâ vetuit timor ire relictâ
In loca vel tuto prætereunda pede.
Gætulus fortasse leo, fortasse læna
Obsidet incautum prætereuntis iter:
Quis mihi tunc coràm spectanti talia sensus,
Tantus in absentem si cadit inde metus?
Tutiùs ignotis viuam regionibus exsul,
Tutiùs à patriis sedibus exsul agam;
Quàm pauidos interque metus interque dolores
Dicar inhumanis præda relictâ feris.
Hæc ego, cùm nullus rigido foret vsus Amoris,
Nulla foret manibus credita flamma meis.
Postquam castus Amor, postquam mihi credita
flamma est,
Viua etiam puero credita flamma mihi,
Iuimus intrepidi, mediæ per inhospita noctis
Iuimus: adducto fugit Amore metus:
Prima (mei potior fuerat quæ causa timoris)
Venit in occurfus dira læna meos;
Mox Libycis leo Gætulus properauit ab antris;
Grandior hic rictu, sauior illa oculis:

Iam-

Iamque propinquabant, manibus cum prodita
nostris

Perculit immanes flamma benigna feras.

Intremuit timor ipse meo perstrictus Amore:

Fugit ad ardores vis inimica meos.

Protegit audentes Amor, insanumque timorem

Protinus indecori cogit abire fugâ.

Ite rates ventis quò vos rapit aura secundis,

Oceani tumidis fluctibus ite rates;

Ite leues, properate rates: iuuat horrida vobiscum

Aequora & irati bella videre maris:

Bella quidem timeo; patriâ tamen virbe remotus

Exsiliij timeo plus quoque damna mei.

Exsul ut hic moriar? pudet ô! vos saxa, procel-
laeque

Horribiles, ponti fluctibus implicitum

Frangite me, æquoreisque vorandum apponite
monstris.

Quid loquor? Insanus suggerit illa metus.

Non timet hæc secunda ratis, quia fidus amicum

E mediis illi fluctibus exoritur;

Ostenditque domos patrias, litusque beatum;

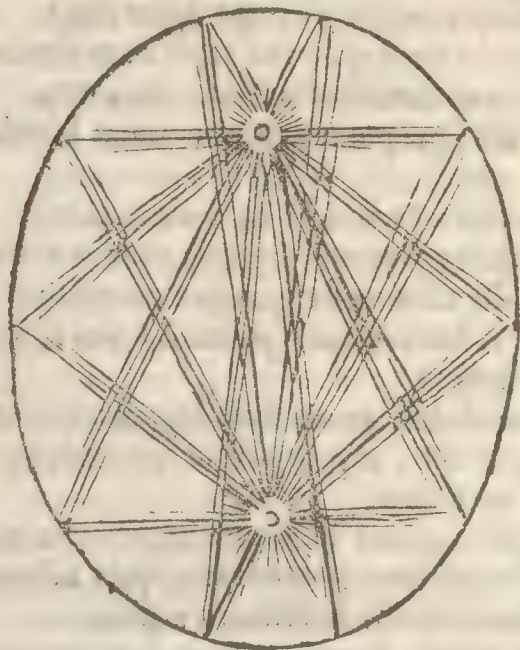
Aethereoque sacrum lumine pandit iter.

Lux Amor est, sacer ignis Amor: quæ ducitur illo,

Abduci nullo vita timore potest.

Mandatum habemus à Deo, ut qui diligit Deum, diligat & fratrem suum.
1. Ioan. 4.

EMBLEMA XXXII.

— Socio se totum impendat Amori,
Quisquis amat, spectatque Deum. —

Si tuo socio, tuoque fratri,
Quem virtus amat, inuides Amorem,
Frustrà te Deus ipse tam benigno
Complexu fouet, ambiensque totum
Lacertis sociantibus coronat.
Sanctum non videt æstimatve Numen,
Viso qui valet inuidere fratri.

Nec

*Nec affici nec contineri Deo posse, amicè
qui proximo suo non afficiatur, ostendi-
tur exemplo figura ovalis, cuius omnes
radij ab uno polorum ducti, ad circum-
ferentiam secundum leges opticas in po-
lorum alterum reflecti debent.*

AD GEOMETRAS.

REs mihi vobiscum est, quorum labor actus in
orbem

Immensæ votum cognitionis habet:

Quos licet æterno remoretur circulus anno

Hactenus impatiens indocilisque regi;

Regula docta tamē, magni per inhospita mundi,

Ambiguā incertos non finit ire viā.

Vos animæ, illustres animæ, verique capaces,

Me, precor, in vestrum ne prohibete nemus:

In nemus, ingenuis vbi scripta leguntur arenis,

Iuris Aristoteles quæ velit esse sui:

In nemus, æternis vbi signa educta figuris

Cortice perpetuo nobilis arbor habet:

In nemus, arcanis vbi plura videntur in vmbis,

Quàm videat pleno Lynceus ille die.

Non rudis, innocuæ veniam neq; proditor artis;

Vester, amans vestri semper, & ultor ero.

Hîc (licet inuideat qui nil videt) hîc ego noto

Carminē vobiscum patica, sed apta, loquar.

Scitis in ovalem contractus vt ambitus orbem

In duo puncta suum diuidat arte polum:

Scitis vt hæc, quacumq; sinū speculentur amicū,

Vt quavis illum tangere parte velint,

Inde iterum redeant in se reflexa, velintque
Mutua in alternos dona referre sinus.

Nec mora, nec requies; & eunt redeuntque vicissim

Semper: amat socium punctus vterque suum;
Si tamen antè illum veneretur & ambiat orbem,
Si velit immenso clausus ab orbe capi.

Fax sit vterque, calore alium perstringet & igni;
Lux sit, vtrique suum fundet vterque iubar.

Quin, oculus puncto geminus si spectet vtroque,
Et speculum geminis orbis hic esse velit,
Alter vbique alium toto speculabitur orbe,
Inque oculis oculus semper amantis erit.

Denique, quidquid amans vel erit, vel habebit,
amanti

Deferet. hic socij lusus Amoris erit.

Nunc agite, à magno maiora docebimur orbe;
Orbe, cui similis vel Deus esse potest;

Orbe, sed in nostrum qui proclinatus Amorem

Quà licet adductum stringit vtrimque latus;
Nosque, velut geminos tenerè complexus amantes,

Quemlibet alterno cogit amore capi.

Et potes hunc spectare Deum mortalis? amare

Hunc potes? & fratris non memor esse potes?

Non illi seruire, tuosque impendere nutus?

Non totum fratri te sociare tuo?

Non dare quidquid habes? Socium qui nescit
amare,

Non habet, aut habitum non amat ille
Deum.

*Multitudinis credentium erat cor unum
& anima una. Actor. 4.*

EMBLEMA XXXIII.

— *Anima est animis concordibus una.*

Concordes animâ reguntur vnâ;
Amantes animâ reguntur vnâ.
Vnâ, sed Superis Deoque notâ
Concordes animâ loquuntur omnes,
Amantes animâ loquuntur omnes.
Concors si quis amansque nescit esse,
Non vult viuere, non habere mentem.

Decla-

*Declaratur Apologo, quemadmodum,
 Dei Verbum Christus IESVS, in solatium
 omnium quæ perierunt domus Israel, Fi-
 deles ex gentium ariditate collegerit in
 concordiam castæ Fidei, suo deinceps
 Amore & Spiritu animandos: concordēs
 etiam nos esse debere, vnâ ut animâ vno
 de Spiritu animemur.*

Pastor (amate pij Pastoris amabile nomen,
 Nomen amore suo nobile Pastor habet)
 Pastor, & ille tamen regni prædiuitis heres,
 Pastor, & augusti spes tamen ille Patris.
 Pastor Aristologus fugiens cælestia tempe,
 Amissas per agros quærere iussus oues,
 Ibat egens, raptumque sibi poscebat Amorem;
 Ibat, & illacrymans sæpè rogabat: Vbi es?
 O vbinam es mea cura? veni: meliora paraui
 Pascua, non vlllo pascua trita pede.
 Hic tu gramineo saturata recumbere colle,
 Hic poteris viuas carpere propter aquas,
 Fragrantemq; thymum, primi;q; tenerima veris,
 Qualia non alibi germina fundit humus.
 Tu tantum, ô mea cura, veni. Quid inhospita
 lustrans

Antra, peragratum deuia fallis iter?
 Quid fugiens per iniqua, tuique oblita mei;que,
 Ah nimis ex vero iam tibi nomen habes,
 Et miseræ cognomen ouis? Non ergo fugacem
 Te mouet instantis vis furiosa lupi?

Vt

Vt venies, sublata meâ ceruice recumbes;
Vt venies, leue mox pondus amantis eris.
Talia dicebat lacrymans, & quolibet aruo
Mœstus aberrantem voce vocabat ouem.
O quoties interruptis ambagibus hærens
Pastor amans, raptò Pastor amore dolens
Procubuit, cælumque etiam terramque rogauit,
Perdita quâ tandem parte lateret ouis.
O quoties grauis imbre, madens sudore, famensq;
Et sitiens, Vbinam es? dixit, & ingemuit:
Victus amore suo, vocemque in verba negauit,
Quæ vagus in ventum fuderat antè dolor.
Fortè sub aspectum Pastoris ad omnia proni
Venit arundineâ messe referta palus;
Nec procul hinc, apibus aliena in pascua versis,
Monstrabant vacuas cerea castra domos.
Vidit; & amissos quo solaretur Amores,
Imparibus cannam struxit arundinibus;
Virgineâque simul iungens discrimina cerâ,
Pastoris tenerum fecit amantis opus.
Maxima prima fuit, minor & minor altera primis,
Septima præ reliquis fistula parua fuit.
Dissimiles ætate, pares concordia fecit.
O quantum est iunctis mentibus ingenium!
Vos certè (quoniam vocem Pastoris amicam
Exaudire meæ non voluistis oues)
Vos eritis cannæ Pastoris amoribus aptæ:
Tu mihi, canna, animæ testis amantis eris.
Dixit, & admoto respirans dulciter ore,
Septenis animam infudit arundinibus.
Canna sonat, *Anima est animis concordibus una;*
Multiplicique idem Spiritus ore canit.

Quid

Quid canat incertum, certum est quod cantes
Amorem. & sub hoc xom. op. 2. in. 1. v. 14

Septenâ solus voce vocatur Amor.

Haecenus errores dedimus Pastoris amœnos,
Quæque super profugâ carmina dixit oue.

Hæc modò de Phœbo ne tu vel Apollinis umbrâ

Dicta putes, quis fit denique Pastor habe;

Quæq; recens sit canna, suos quâ lusit Amores,

Quâque peregrinæ funera luxit ouis.

Numinis æterni Sapientia, Vox Patris, & Mens

Digna Deo, profugas quærere venit oves:

Venit; aberrantes sed non inuenit Amores:

Quilibet ignotas exsul amabat opes.

Iuncta subinde fuit mulcendo canna dolori;

Canna propinquorum turba fidelis erat.

Illa sui primum meruit Pastoris Amorem,

Cumque Deo meruit sæpè loquente loqui;

Oscula diuinis meruit spirantia labris,

Multiplicique animam clausa fouere sinu.

O ego, quo tanto vixissem plenus Amore,

Quàm cuperem Domino canna fuisse meo!

Quàm cuperē fociis coniunctus amantibus vnus,

Tantæ animæ clausos non habuisse sinus!

Sit sterilis, sit arundo levis, sit inanis; haberi

Viua tamen Domino sic animante potest.

Spiritus vnus, Amorque animis concordibus vnus,

Vna. anima est. Animos quis putet esse duos?

Felices, quibus vna dedit concordia vitam,

Vivite : vos animus non finet ille mori.

Ille animus, Deus ille animam dabit omnibus
vnam:

Siquis erit vitæ finis, Amoris erit.

Quoniam

*Quoniam abundavit iniquitas, refrigescet
Charitas multorum. Math. 24.*

EMBLEMA XXXIV.

——— *Nimius nocet æstus Amanti.*

O quantum nimis insolens amanti
Amatoque simul nocet Cupido!
Hinc abundat iniquitas, suumque
Fœdos in cineres reducit ignem:
Hinc fumus, lacrymæque, pulveresque,
Hinc odor malus. Ardeat; sed æstu
Ardens ne nimio obruatur Ignis.

Non

Non esse temerè vel immoderatè subijciendum Amorem rebus passim omnibus; rem enim effusè dilectam persapè Amori ipsi, abundante ex hoc iniquitate, nocuisse.

S It licet è cælo Superisq̃ue fauentibus ortus,
 Quo sine nil hominum vita decoris habet,
 Non minùs vtendū tamen est prudenter Amore:
 Multa sibi immodicus damna parauit Amor.
 Sæpè aliquis dixit: Nimius nocet ardor amanti;
 Immoderatus Amor semper vtrisque nocet.
 Sæpè alius dixit: Quantum satis vtere flammâ;
 Obruit ecce suas vnda profusa faces.
 Vnda tumens ab Amore suum restinguit Amorem.

Hoc Amor ex merito munus amantis habet.
 Sæpè (quis hoc credat?) nisi res dilecta fuisset,
 Cultori fuerat non nocitura suo.
 Sæpè (fidem faciat leuis olla tumentibus vndis)
 Auctori nocuit vis animata suo.
 Quàm benè subiectū seruasset prouidus ignem,
 Si numquam tantus promicuisset amor!
 Quàm benè dilectam seruasset ab ignibus vndam,
 Vnda minore foco si calefacta foret!
 Nunc vbi plus æquo exarsit temerarius ignis,
 Seque suasq̃ue simul perdidit ille faces.
 Ignis abundanti tandem fuit obrutus vndâ;
 Vnda subacta suo nec minùs igne fuit.
 Ecce quid è tanto modò restet amantibus igne,
 Fumus iners, trepidus puluis, iniquus odor.

Huc

Huc recidit pretiosus Amor. Qui duceris igne,
 I, sed in igne tuo fac moderatus eas.
 Nec quiduis neque semper ames: violentus amo-
 rem

Perdit, amatorem perdit & ille suum.
 Tuque adeo (nisi me fallant diuina, tuisque
 Consiliis alius subiiciatur Amor)
 Tuque adeo Deus ipse nimis nos semper amasti:
 Creuit ab immenso noster Amore furor.
 Te sibi subiectum quia sensit inutilis vnda,
 (Vnda sumus flammis nos, sed iniqua, tuis)
 Intumuitque, suumque super se effudit Amorem,
 Sequē suumque simul perdidit illa Deum.
 Hinc tuus ille dolor, qui iam successit Amori,
 Hinc tuus extincto natus Amore dolor:
 Hinc lacrymæ, hinc gemitus, hinc illa nouissima
 verba,

Vulnera quæ cordi tanta dedere meo:
 Exaltauit Amor natos meus, extulit ignis;
 Ignibus elati sed nocuere meis.
 Mersus Amor meus est, nimiumque tumentibus
 vndis

Obrutus, immodici testis amoris erit.
 Disce puer, primis cui feruet amoribus ignis,
 Subiectoque tumens sanguis ab igne calet:
 Disce puer quid agas; vndæ si subditur ignis,
 Vnda tumet, tumidâ mergitur ignis aquâ.
 Non caro, non sanguis, non carne aut sanguine
 iuncti

Igne satis modico sat potuere capi.
 Vidimus vndanti similem bullire cruorem,
 Cui modicus tantum subditus ignis erat:
 Vidimus

Vidimus exundare, suamque extinguere flam-
mam,

Et simul infami conditione mori.

Sæpè odium fit iniquus Amor. Vis semper
amando

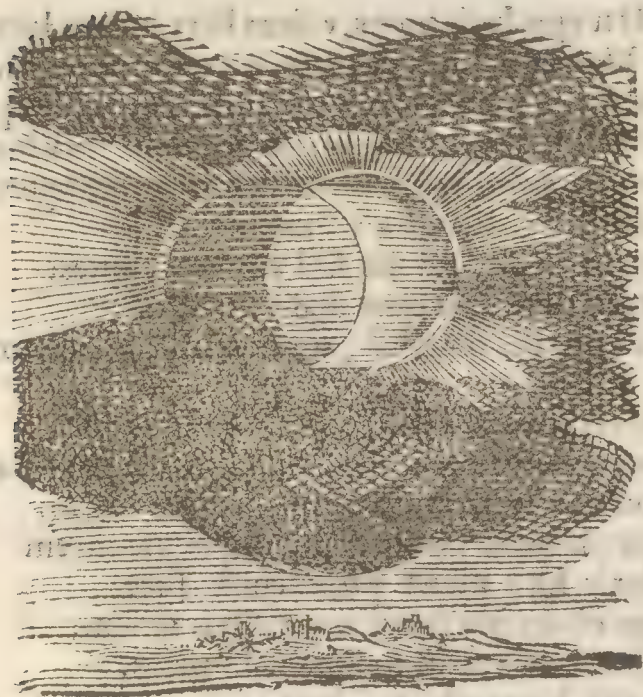
Ardeat, & damnum non patiatur amor?
Seruiat ille Deo. Cælo qui subditur ardor,

Nec nimis ardor amans, nec satis esse potest.

Dilectus

*Dilectus meus mihi, & ego illi. Ego dilecto
meo, & ad me conuersio eius. Cant. 2. & 7.*

EMBLEMA XXXV.

————— *Caelo, non solo.*

Contempnas licet, & calumniaris,
Quod vultus renuam meos videri;
Inuites licet, atque blandiaris,
Vt vultus patiar meos videri:
Nequidquam; neque me tamen videbis:
Soli nam cupio placere Soli;
Soli nam cupio placere Caelo.

Ostenditur

*Ostenditur Prosopopœiâ Luna, periculo-
sum esse Fideli animæ, si illa haustum
Cælo ardorem rebus terræ vilissimis ob-
uertat, quem Cælo & Soli debet.*

Non ego lucis inops, videar licet indig a lucis;
Non ego sum, quamuis dicar, Amore carens.
Testis Amor meus est, qui me spectatq; , videtq; ,
Quemque ego nunc etiam cominus intueor
Ardentem cælo. Nihil est malefida quod optes
Ardores iterum terra videre meos:
Ille meos nouit, qui me sibi vindicat, ignes;
Spectat iure suo quas dedit ille faces.
Atque vtinam, ô tellus, numquam tibi pulchra
viderer,
Eriperetque oculis semper amœna tuis!
Non ego tunc sanctæ paterer dispendia flammæ;
Non ego tunc raptò turpis Amore forem.
Telluri placuisse nocet: me nuper amantem
Viderat hæc plenâ promicuisse face;
Viderat obuersum rebus mortalibus ignem;
Viderat, & vultus senserat illa meos.
Ecce tibi horrendam subito compellor in vm-
bram,
Hic lucem illa meis furripit ex oculis.
Hic tribus, heu frustra! lugentem detinet horis;
Hic propè me viduo cogit Amore mori.
O ego tunc quoties terræ fallacis Amorem
Quæstui fui! at nimium sera querela fuit.
O quoties dixi: Quid opus fuit illa videret
Pulcher amore meo qui mihi vultus erat?

Plena

Plena decoris eram; plenum sed amata decorem
Quem modò terra mihi sustulit, ipsa tulit.
Quis mihi, qualis eras, quis te mihi reddat aman-
tem,
Quis tibi, qualis eram, me quoque restituat,
O frater? quid enim sine te consumor in umbris
Frater? at heu oculis frater adempte meis!
Vbera tu certè fugis communia nobis,
Et mare nos pleno lactat utrosque sinu;
Et fouet, & gemino rorem submittit amanti,
Quo melius noster conspiciatur Amor.
O malè custoditus Amor! Crudelè querentem
Talia, vix tandem me meus eripuit
Telluri dolor atque timor. Sol rursus amantem
Me videt, atque oculos Sol habet ipse meos.
Terra vale: feror ecce meo rursus obuia Soli;
Altaque confector sidera, terra vale.
Hic ego Solq; meus nos contemplabimur ambo;
Mutuus hic gemini fructus Amoris erit:
Illi ego & ille mihi totum se credet amanti:
Non alius nostri testis Amoris erit.
Sol mihi testis erit, quòd amem sine compare so-
lum:
Soli ego, me quòd amet, testis & auctor ero.
Inuideas nunc terra licet: duo sola gemellis
Nos oculis videant lumina, & hoc satis est.

*Anima mea liquefacta est, ut dilectus
locutus est. Cant. 5.*

EMBLEMA XXXVI.

——— *Spirante liquefcit Amore.*

Cor ipso tibi durius metallo,
Ferro durius, aridoque saxo
Contractis licet horreat medullis;
Vno si tamen impotens moueri
Cor tangatur Amore, si vel vno
Cor affletur Amore, colliquescet.
O quantum est animi beatioris!
Quid felicius eminentiusque est,
Quàm casto rigidum calore solui!
Quàm nullo pauidum timore stringi!
Res est libera amare, res beata est.

Ignis

*Ignem omnia solui docet anima castis Am-
oribus resoluta, nec minorem vim Amori
esse quam igni; præsertim si illum os
dilecti gratiosè loquentis afflauerit.*

Fortè aliquis, nostrum qui non benè nouerit
ignem,

Cui dubium nostri lumen Amoris erit,
Fortè meo sterilem se credet Amore futurum,
Aridaëque ingenuâ corda futura face:
Quippe lutum, mollisq; leui quæ diffluit undâ,
Denique Sole tamen dura rigescit humus.
Instar aquæ liquidum est, quod non calet ignibus
ouum;

Quod calet, admotâ stringitur ecce face.
Non ego vera tibi, quæ sunt manifesta, negabo.
Durentur flammis oua lutumque suis;
Haud equidem inficior: sed enim quàm multa
calore

Sint licet illa priùs dura, soluta fluunt?
Dura etiam, primis perstricta caloribus unda
Protinus in liquidas ire iubetur aquas.
Cera calore fluit: soluuntur ab igne metalla:
Soluitur in purum terra perusta vitrum.
Nil adeò rigidū est quod non mollescere possit,
Si modò sollicitam conferat ignis opem.
Ipse cinis, cinis exhaustis res vltima rebus,
Extremum flammæ deficientis opus,
Ipse etiam in rigum cinis extenuabitur undam,
Viuidus hunc agili si coquat igne calor.
Quid, quòd & in cælos ignis dominabitur ipsos,
Quantumuis fuso stent velut ære graues;

R 2 Stent

Stent adamâte licet, stent marmore, stêt licet auro,
Aut etiam his si quid durius esse potest.

Hæc calor; his sed plura meus facit ardor amanti.

Ignæus & calidæ est conditionis Amor.

Quin etiam, tenui quamuis Amor ardeat igne,
Ardeat vt exiguâ parca lucerna face;

Ille tamen quoties Amor ora corallina iungit,

Osculaque adstrictis fingit amica labris,

Et loquitur, cor Amore statim dissoluitur, & iam

Guttatim liquidæ diffluit instar aquæ.

Quis tantum modicâ solui putet æra lucernâ?

Liquuntur modicâ sed tamen æra face;

Æra fluunt, gracili si fax tamen æstuet ore.

Non faciunt animis ora soluta meis;

Oscula dant flammam: flammâ cor aduritur illâ,

Et fluit. ô quantum est oscula casta pati!

Segnis eram, saxoque etiam constantior omni;

Cerea diuino facta sed igne fui:

Marmor eram sterilisq; cinis; sed Amore loquente,

Nix ego diuino facta calore fui.

Sunt lacrymæ testes: Amor est mihi testis amanti,

Soluere hic in lacrymas saxa vel ipsa potest.

Durius & saxi nihil est, & mollius igne;

Ignæus ipsa tamen saxa resoluit Amor.

Omnia soluit Amor: cur te non soluit amantem?

Nullus Amore suo durior esse potest.

Certè etiam tanto si durus abuteris igne,

Turpe opus est illi te fateare lutum.

Soluat, & in vultus Amor ora refingat amicos,

Vt fluit in vultus cera soluta nouos:

Tunc poteris redamare meo cognatus Amori;

Tunc etiam poteris scire quid optet Amor.

Amore

Amore langueo. Cant. 5.

EMBLEMA XXXVII.

Qui me amat, exanimat. ———

Nemo nos, quòd Amore langueamus,
 Quòd cor palpitet, ora contrahantur,
 Imbelles putet esse, vel remissos,
 Nemo nos putet esse delicatos.
 Numquam fortior est magisque constans,
 Quàm cum languet Amans Amore victus.

*Celeſtium Amore licet ſubinde langueat
homo viator ; ideò tamen eum neglecto
procedendi ſtudio in viâ abiici non de-
bere: Amoris eſſe, quem exanimarit, il-
lum iterùm & robuſtius animare.*

AEstus erat, ſummaſque dies contraxerat um-
bras;

Sol mediâ cæli parte receptus erat.

Hactenus ire labor; dolor eſt modò longiùs ire;

Languidus à nimio Sole viator ait.

Dixit, & exiguâ proiectus in arboris umbrâ,

Ex filij cœpit commeminifſe ſui,

Et patriæ meminifſe: dolor ſuccenſus Amore eſt;

Cauſſa duplex miſerum fecit amantiſ iter.

Ignæus haud aliter poſt longa pericula vates,

Victus ab igne ſuo denique procubuit,

Optauitque mori. Niniuen ſic feſſus Iônâs

Fronde ſub arboreâ vidit, & ingemuit

Fato vrbiſ, fatoque ſuo: languebat vterque,

Fractus vt hic nimio Sole viator agit.

Ille humeriſ vtrem numeriſ leuioribꝯ aptum,

Dulce viatori fortè ferebat onus:

Hoc aliquid (quoniam in tenui conſedimus um-
brâ,

Otiâque indomitus præcipit illa dies)

Hoc aliquid, ſine teſte tamen, cantabimus, inquit,

Spirituſ hic muſæ teſtiſ amantiſ erit.

Dixerat, & tumidū ſtringens complexibꝯ vtrem,

Datque, iterumque; animam prodigit inde ſuam:

Corque

Corque inter cubitumque premens animatque,
iterumque

Exanimat : pressus carmina reddit Amor:

Et quamquam retinere animam conetur amantis,

Quo canat ille tamen exanimatus habet.

Iam scio, dicebat, quid sit quod Amore vicissim

Ipse animorque meo semper, & exanimor,

Langueoque, exspiransque animæ leue pondus
amicæ

Cogor ab alterno semper Amore pati.

Mecum ludit Amor: per me sua carmina cantat;

Quamque dedit vitam, tollere gaudet Amor:

Ecce etiam flores (medios hi forte per æstus

Languiduli & vitæ deficientis erant)

Ecce suis etiam flores ab amoribus ipsi

Deficiunt, flammis intereuntque suis:

Ecce cui debet vitamque animamque calori,

Pænè suam debet flosculus ille necem.

Sol tener hunc nuper gemmantibus extulit her-
bis,

Et sibi propitium iussit amare diem :

Nunc validus, rabidi que calens ardoribus astri,

Sol iubet indomitum pænè timere diem.

Certè animam exspirare iubet, pronoque dolentem

Ore fatigatum flectere in ima caput.

Sol animat, Sol exanimat sed rursus amantem.

Sol Amor ille meus, Sol mihi solus Amor.

Ille dedit vitam, vitam ille recepit amicam:

Viuidus alterno funere gaudet Amor.

Langueo nunc sed Amore : meus complexibus
hisce

Sic vter extremam languet agens animam;

R 4

Nec

Nec tamen indignatur agens: qui pressit aman-
tem,

Dulcia pro meritis verba dolentis habet.
Languidus ecce canit, vitámque animámque re-
linquens;

Reddit amatori vota suprema suo.
Et querar ipse meo propè quòd consumptus
Amore

Exsul inostensum carpere cogor iter?
Segnis aberrantes sectabor amariùs umbras?

Et cupiam ardori ponere iura meo?
Aude Anime, & te crede tuo generosus Amori:
Qui fugit hunc, summum non amat ille diem.

Aqua

*Aqua multa non potuerunt extinguere
Charitatem. Cant. 8.*

EMBLEMA XXXVIII.

Iuuat unda flammam. ———

Vndas horreat, obruatur vndis
Quem terrâ genitum videmus ignem:
Vndas non timet, excitatur vndis,
Vndis pascitur, & fouetur vndis,
Sole si quis Amor parente gaudet,
Cælo si quis Amor parente gaudet.

R 5

Anima

*Anima calum amanti non metuendas, imò
optandas esse tempeſtates & fluctus ad-
uerſitatis humana; quandoquidem his
diuinus Amor non exinguitur, ſed fo-
uetur.*

Quid mihi, quò tandē reddatur inutilis ignis?
Quid mihi, quò patiens emoriatur Amor?
Quid mihi de cælo validos furor obiicis imbres?
Quid paris vndanti flumina vaſta ſolo?
Non, etiam ſi quidquid aquæ ſuperincubat aſtris,
Quidquid aquæ toto fluctuat Oceano,
Quidquid inaccessis terrarum bullit in antris,
Euomat in flammas ira proterua meas,
Extinguatur Amor. Mediis Amor ardet in vndis;
Si tamen à caſto Sole ſit ortus Amor.
Natus ab immundæ telluris amoribus ignis,
Ignis humi ſparſis editus à paleis,
Sæpè licet modicis fugiens exinguitur vndis;
Sæpius affuſis extenuatur aquis.
Si furor exundet, rabièsque doloris iniqui
Depluat in tenues flumina larga faces,
Emoritur terrenus Amor, pauiduſque recedit,
Quò minimus profugum iuſſerit ire dolor.
Non ita, qui Superis deſcendit ab ignibus ignis,
Non ita, qui cælo vindice gaudet Amor,
Non ita reſtinguetur Amor: vehementior ille
Aeſtuat, & rigidis sæpè fouetur aquis.
Sol Amor eſt: micat æquoreis Sol maior in vndis,
Et iacit ignitas fortior inde faces.

Pſcitur

Pascitur inter aquas generosus & emicat ignis:

Hic suus ex merito quemque tuetur Amor.

Exiguus imbellis aquis restinguitur ignis:

Hic suus ex merito quemque relinquit Amor.

Vidi ego cùm flammam glacies retineret alen-
dam,

Vt fouet acceptam cera soluta facem:

Vidi ego, frigoribus cùm flumina dura iacerent,

Iussa fuisse suo busta fouere sinu:

Et simul, O ! dixi, quis non locus ignibus aptus,

Viuida si rigidis flamma tenetur aquis?

Vnda parit flammæ, flammæ alit vnda propin-
quas;

Non alia æthereus pascua quærit Amor.

Ecce per obiectas phialæ tranabilis vndas,

Per liquidas vitri lenè micantis aquas,

Sol videt arentem radiis, sed amantibus, herbam:

Et simul ignitas suscipit herba faces.

Sol dedit, vnda datos sed in vnum compulit
ignes:

Sol flammæ causam præbuit, vnda modum.

Hæc ego si primis sciuissem doctus ab annis,

Sciuissem tales ignibus esse vias;

Non ego tam longo iacuissem frigidus æuo,

Qualis in hibernâ planta recumbit humo.

Nubila ferte Noti, pluuias suspendite cæli,

Iam satis æthereis terra natauit aquis,

Dicebam; Solisq; faces sentire volebam,

Nescius his aptas imbris esse faces.

Nunc precor in me omnes effundat Aquarius
vndas:

Hoc meus in signo fortius vret Amor.

Fortis est ut mors dilectio. Cant. 8.

EMBLEMA XXXIX.

— *A morte tenaciùs hærent.*

Qui mortem fugit, anxiùsque vitæ
Extremum metuit subire fatum,
Fatalémque timer subire terram,
Non est fortis Amor. Subinde vitæ
Amor fluctuat hinc & inde, summo
Qui constans potuit manere casu.

Certum

Certum & constantem Amorem esse non posse, nisi ipsa mors fortem hunc esse probauerit.

Cuncta licet soluat, mors nulla resoluet amantes:

Ultima, si memini, vox morientis erat;
Vox erat illa animis simul exspirantibus vna.

Sic conspirantes quis putet esse duos?
Felices in Amore animi! quid amantibus optem,
Omnia si summo fata dedere die?

Sed tamen optabo, pauci quod amantibus optant,
Semper in interitu viuat vterque suo.

Vitam alij cupiant, vos mortem optate. Probari
Fortis Amor certâ non nisi morte potest.

Sæpè tener studiis amor à iuuenilibus ortus
Viuit, & in mores diffluit inde novos;

Et dici tamen optat Amor, gaudetque videri,
Qui plus insani sæpè doloris habet.

Stabat in apricis arbor pulcherrima campis,
Alteraque arbor huic coniugis instar erat:
Florebantque ambæ, foliisque sequacibus ambæ
Nectebant gemino frondea ferta libro:

Vna suos, pariterque suos dabat altera fructus;
Hinc Amor atque illinc officiosus erat.

Quin etiam teneris iungebant brachia ramis,
Brachia in amplexus ingeniosa suos:

Hinc quoties tacitâ rorabant sidera nocte,
Humida ab alternis vtraque erat lacrymis.

Hactenus ista palàm: sed quid concordibus annis
Nata sub irriguâ fecerit arbor humo,

R 7

Dicite,

Dicite, naturam vos qui nouistis Amoris;

Dicite vos, animus non capit ista meus.

Viuite io (geminis aliud quis amantibus optet?)

Exsuperate meos arbuta casta dies:

Exsuperate, & amate : pium certamen amantum
est:

Non nisi Amoris inops inuidus esse potest.

Sic ego tunc : quantò melius sed carmine verso

Optassem votis omina digna meis;

Quàm benè dixissem : Tam casto in amore su-
preum,

Dum bona vos iungunt fata, subite diem.

Ecce (nec hoc dudum est , sunt visa nouissima
nobis)

Sæuior Acoliâ venit ab arce Notus;

Venit, & arboribus nihil obluſtantibus instans,

Alteram ab alternâ iussit abire fide:

Quippe nimis faciles , nec adhuc constanter
amantes

Mollis & euerti sueta tenebat humus.

Si steriles illæ, sterilis terra illa fuisset;

Aduersos poterat nulla timere Notos:

Vtraque Amore suo poterat secura teneri;

Et simul æternam iuncta tenere fidem.

Non virides amo, non animi petulantis amores,

Non fluxum studio se variante bonum:

Morte obitâ firmatur Amor. Philomela videri

Optabat citharæ dulcè canentis amans:

Quoque suum melius contestaretur amorem,

Ibat in auditum deliciosa melos:

Iamq; suos gemitus cum singultante resorbens,

Flebat ad offensæ carmina mœsta lyræ;

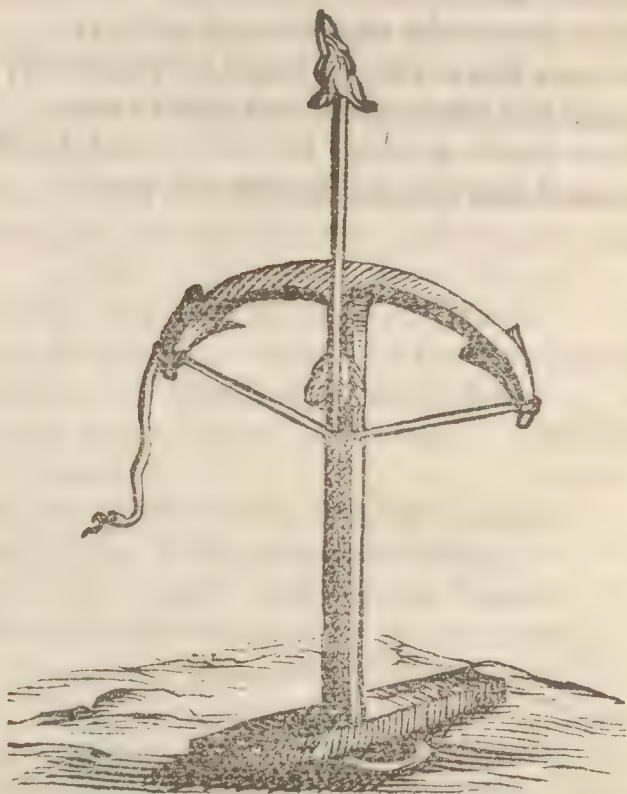
Mox

Mox illâ plaudente simul plaudebat: amantis
Denique vox citharæ vox animantis erat.
Et poterat, nisi fallor, amans Philomela videri;
Non tamen ipsa sibi visa fuisset amans,
Victima victrici citharæ nisi lapsa fuisset,
A sociâ posthac non abitura chely.
Namque fides inter citharæ quâ parte loquentis
Peruia formandis cantibus ora patent,
Intrò lapsa fuit; taliq̃ue illapsa sepulchro est,
Quale sibi tandem quilibet optet amans.
Sic amet omnis amans, sic immoriatur Amori:
Morte Amor ipse suâ fortior esse potest.

Nunc

*Nunc autem manent, FIDES, SPES,
CHARITAS, tria haec: maior autem
horum est Charitas. 1. Cor. 13.*

EMBLEMA XL.

— *Mansurum caelo transcribit Amorem
Spes sociâ contenta Fide.* —

*Iam plusquam satis est superque factum,
Iam plusquam satis est superque dictum,*

Fides,

Fides, Spes, & Amor. Valet tandem

O vitæ comites beatoris:

Tuque, ô præcipui decus laboris

Immortalis Amor, vale; tuumque

(Quò procedere nunc & ire tentas)

Vale & vade perambulare cælum.

Et vos, Spesque Fidesque, vos Amori,

Quod solum rogat, invidetque nulli,

Vos, concedere quod potestis illi,

Vos quò tendere non potestis ipsæ,

Vnum ne precor invidete cælum.

*Amoris per Fidem & Spem in cælos
transscripti ΑΠΟΘΕΩΣΙΣ.*

HActenus emeritæ tria per discrimina vitæ
Spemque Fidemque suam est vsque secutus
Amor,

Fidus Amor, speratus Amor. Discedite nubes,

Vltimus in cælos nunc Amor ire parat;

In cælos, vbi solus agat, maiorque videri

Possit, & immenso proximus esse Deo.

Tuque adeò quamquam ampla tui solatia luctus

Exsul ab agnato ducis Amore Fides,

Spesque, tuo licet ipsa etiam ducaris Amore,

Et soleas iunctâ pulchrior esse face;

Deproperate meum tamen in sublimia votum,

Illud amans vestri nec graue pondus erit.

Dum loquor, ecce velut subitis impulsibus acta

Anchora subtersam laxat vtrimque Fidem;

Laxat, & emissum cælo transscribit Amorem,

Exsiliique iubet non meminisse sui:

Iam-

402 LIB. III. EMBLEM. DE CHARITATE.

Iamque solum superavit Amor; iam nubila vicit;
 Sidera iam post se prima reliquit Amor:
 Vidit, & occurſu Sol delectatus amico,
 Obtulit vrgendas ſigna per alta rotas.
 Et feciſſet Amor, niſi ſi maiora vocarent,
 Ni mallet ſtabilem certus adire Deum.
 Ergo ſubit ſtellis firmatum ardentibus orbem:
 Stella ibi non vñquam pulchrior vlla fuit.
 Sic Amor has inter, flammas vt Luna minores,
 Emicat; aſtrorum lumina vincit Amor.
 Denique (nec mora longa citum tardauit Amo-
 rem)

Aureus in Superũ ſede recumbit Amor:
 Hic cælum tenet atque Deum, totoque receptus
 Numine, promeritæ iura quietis habet.
 Viuat, & his olim, ſi quid pietate meremur,
 Caſibus ereptum nomen ad aſtra ferat.
 Interea, vos exſilij duo pignora noſtri,
 Tu Spes, tuque tuâ Spe religata Fides,
 Vos eritis teſtes, vos quæ nouiſtis Amorem,
 Quòd meus eſt, illic qui modò viuít Amor;
 Quòd meus, inde humilem qui iam quoque de-
 ſpicit orbem;
 Quòd meus eſt qui fors me modò nescit A-
 mor.
 Sed ſatis eſt, quòd notus Amor mihi creditur vni:
 Quòd meus ille meâ creditur eſſe Fide.

EPILOGVS

AVCTORIS AD LECTOREM

ET

MVSAM MANV-IAM-MITTENDAM:

IAmq̃ opus exegi; nec adhuc me pœnitet acti:
 Est aliquid voti summa videre sui.
 Sit licet extremus stadiosq̃ nouissimus omni,
 Meta fatigato sed tamen una placet.
 Iussum opus exactum est: actō gratare labori
 Musa per vndenos vsque secuta pedes.
 Gratulor, à siccis quod tandem libera campis,
 Libera Socratico quod potes ire ingo,
 Gratulor ipse tibi. Iam qui te sumat alendam,
 Fons alibi vena fertilioris erit:
 Vade, alios colles aliosq̃ require colonos,
 Obsequio tandem libera Musa meo:
 Vade, nec inuideo; sed cur abitura relinquis
 Omina pro meritis inuidiosa meis?
 Quid canis, innocui qua non meruere Libelli,
 Funera post vnum fors metuenda diem?
 Astyanactis amat, refugit qui Nestoris annos:
 Sapius inuidiam vita senilis habet.
 Magna repentina fuerint solatia mortis,
 Funeris expertem posse perire sui.
 Ille potens & latus agit, qui qualibet horâ
 Non immutatâ dicere fronte potest:
 Viximus. hora mihi si fors neget altera vitam,
 Posterior votis ingruet illa meis.
 Sic opus incepti: quod si lux proxima natum,
 Proxima vel luci nox abolere paret,

Cedi-

Cedimus; & vano subducimus arma dolori.

Cedimus: hæc nostri summa laboris erit.

Ventilet aura Fidem, Spem subruat vnda sub-
actam,

Ipse suo patiens igne cremetur Amor;

Terna tribus simul inuideant elementa Libellis,

Vltima saltem illis terra fidelis erit:

Hæc, monumenta meo faciet suprema labori;

Hæc, monumenta suo condet amica sinu:

Quin etiam summâ tria verba notabit arenâ

(Hæc saltem in pretio verba viator habe)

Hic Amor, hic Spes sacra, Fides hic sana recum-
bunt:

Sic cupiunt animo fixa manere tuo.

Fixa tenes? Iam perde meos fortuna Libellos;

Non renuunt tali conditione mori.

AD MAIOREM DEI GLORIAM.

E R R A T A.

Paginâ 89. lin. 3. post de mente tantâ fiat inter-
punctio.

Pag. 125. lin. panult. rece ditâ, lege recedit à.

Pag. 264. lin. 4. quàm, lege quem.

Pag. 304. lin. panult. hostibus, lege fontibus.

Pag. 344. lin. 1. blanditiis deliciisq̃ue, lege blandi-
tisq̃ue deliciisq̃ue.

Summa Priuilegij Cafarei.

FERDINANDI II. Diuinâ fauente clementiâ
electi Romanorum Imperatoris semper Augusti Di-
plomate cautum est; nequis intra Romani Imperij & Re-
gnorum ac Dominiorum suorum hereditariorum fines,
Soc. I E S V Patrum Opera citra consensum eorumdem
Patrum & Auctorum desuper obtentum imprimere, vel
recudere, aut alibi recusa inferre aut vendere præsumat.
Qui secus faxit, præter Librorum omnium confiscatio-
nem, viginti marcharum auri puri poenâ mulctabitur, vti
latius patet in Diplomate dato Viennæ die 1 v. Augusti,
M. D C. X X V I.

Signat.

F E R D I N A N D V S.

Petrus Henricus à Stralendorff.

Ad mandatum Sac. Cæs. Maiestatis proprium,

Hermannus à Questenbergh.

Facultas R. P. Prouincialis.

EGo infra-scriptus Soc. I E S V per Flandro-Belgicam
Præpositus Prouincialis, pro potestate mihi factâ ab
admodum Reuerendo P. Mutio Vitellesco Societatis no-
stræ Præposito Generali permitto, vt Emblemata P. Gui-
lielmi Hesij eiusdem Societatis Sacerdotis typis euulgen-
tur; & vt iuxta Priuilegium Cafareum Societati nostræ
concessum soli Balthasari Moreto Antuerpiensi Typogra-
pho eadem imprimere & vendere liceat. In cuius rei fidem
has manu meâ subscriptas officij mei sigillo muniri cu-
raui. Ipris, xxi. Septembris, M. D C. X X X V I.

Fredricus Tassis.

Sum-

Summa Privilegij Regis Catholici.

PHILIPPVS IV. Hispaniarum & Indiarum
Rex Catholicus, ac Potentissimus Belgarum
& Burgundionum Princeps, Diplomate suo san-
xit, nequis *Guilielmi Hesij Antuerpiensis* è Socie-
tate **I E S V** Emblemata sacra de Fide, Spe, Chari-
tate, præter Balthasaris Moreti voluntatem ul-
lo modo intra annos duodecim imprimat, aut
alibi terrarum impressa in Inferioris Germaniæ
ditiones importet, venaliavè habeat. Qui secus
faxit, confiscatione Librorum, & aliâ graui pœ-
nâ mulctabitur, vti latius patet in Diplomate dato
Bruxellæ xxviii. Aprilis, M. DC. xxxvi.

Signat.

Steenhuysen.

Approbatio Censoris.

Reverendi Patris Guilielmi Hesij è Societate
I E S V Emblemata sacra de Fide, Spe, Cha-
ritate, cum singulari eruditione coniunctam ha-
bent præclaram morum pietatisq; institutionem,
quæ poëticâ suavitatem condita tanto suavius ani-
mis influit. Quare bono publico edentur in lu-
cem. Antuerpiæ, Nonis Aprilis, M. DC. xxxvi.

*Gaspard Estrix S. T. L. Canonicus & Ple-
banus Antwerp. Librorum Censor.*

Dafford 1736

N: 11

A R 2

I-Y XL
3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

Summ. of the

11th

SPECIAL 93-B

7376

GETTY CENTER LIBRARY

